

UNIVERZA V LJUBLJANI

PEDAGOŠKA FAKULTETA

Poučevanje, poučevanje na razredni stopnji

Tanja Kovjenic in Ana Kveder

**POUČEVANJE SLOVENŠČINE ČETRTOŠOLCEV
Z USTVARJALNIM GIBOM**

Magistrsko delo

Ljubljana, 2019

UNIVERZA V LJUBLJANI
PEDAGOŠKA FAKULTETA
Poučevanje, poučevanje na razredni stopnji

Tanja Kovjencić in Ana Kveder

**POUČEVANJE SLOVENŠČINE ČETRTOŠOLCEV
Z USTVARJALNIM GIBOM**

Magistrsko delo

Mentorica: doc. dr. Vesna Geršak
Somentorica: asist. dr. Alenka Rot Vrhovec

Ljubljana, 2019

Za mojo drago Jelko, ki je vedno poudarila, da človek zmore, le če hoče in si tega resnično želi. Mislím, da je ponosna na naju, četudi tam nekje zgoraj.

SKUPNA ZAHVALA

Zahvaljujema se mentoricama doc. dr. Vesni Geršak in asist. dr. Alenki Rot Vrhovec za ponujeno priložnost, vso strokovno pomoč in vzpodbudne nasvete, ki sta nama jih dali v času pisanja magistrskega dela.

Iskreno se zahvaljujema tudi ravnateljici osnovne šole Dravljje Luciji Željko, učiteljicama Vikici H. Zibelnik in Alenki Osterman ter šolski psihologinji Nadi Liplin za topel sprejem in za vso pomoč pri praktičnem delu.

ZAHVALA AVTORICE TANJE KOVJENIĆ

Iskreno se zahvaljujem svoji družini, mami Slobodanki in očetu Borotu, ki sta me podpirala in bodrila s pozitivnimi besedami med celotnim študijem. Vedno sta verjela vame in me znala dvigniti, ko mi je bilo najtežje.

Posebna zahvala gre tudi mojemu bratu Sašu, ki mi je iz tujine stal ob strani in mi vlival moč s svojimi besedami, da je vredno dokončati zastavljeno delo, v katerega je bilo vloženega veliko truda in mi dal ves čas vedeti, da sem njegov ponos.

Hvala vam, da ste mi nudili ljubezen, ki sem je bila deležna in je predstavljala toplo roko v mrzlih dneh.

ZAHVALA AVTORICE ANE KVEDER

Najlepša hvala moji celotni družini – mami Meliti, ki mi je ves čas stala ob strani in mi pomagala tudi takrat, ko mi je bilo najtežje, očetu Marku, sestri Sari, Primožu, nečakoma Neju in Valu ter fantu Jonu, da ste me podpirali med celotnim študijem, predvsem pa na koncu.

Zahvaljujem se tudi gospe Jelki, ki nama je s svojo pozitivno naravnostjo in besedami pomagala pri izvajanju praktičnega dela magistrskega dela. Vsaka tvoja beseda je našla posebno mesto v mojem srcu. Hvala!

POVZETEK

Namen najinega magistrskega dela je bil ugotoviti, ali poučevanje jezikovnega in književnega dela slovenščine z ustvarjalnim gibom pripomore k izboljšanju pravopisne zmožnosti in razumevanja besedišča ter besedila tako pri priseljenih kot tudi pri nepriseljenih učencih. Želeli sva ugotoviti, ali ta način poučevanja pripomore k trajnejšemu pomnjenju učne vsebine pri vseh učencih, predvsem pa sva se osredinili na rezultate priseljenih učencev. Zanimalo naju je, ali se pojavljajo razlike v počutju priseljenih in nepriseljenih učencev, ki so bili poučevani z ustvarjalnim gibom ali tistimi, ki so bili poučevani brez njega. Želeli sva tudi izvedeti, ali razredni učitelji na različnih slovenskih osnovnih šolah pri pouku slovenščine uporabljajo ustvarjalni gib in kakšni so razlogi za to, da ga uporabljajo oz. da ga v svoje učne ure ne vključujejo.

Teoretični del magistrskega dela obravnava splošne značilnosti priseljenih učencev in načine vključevanja le-teh v slovenski vzgojno-izobraževalni sistem, poučevanje slovenščine priseljenih učencev, značilnosti gibanja in ustvarjalnega giba ter vključevanje ustvarjalnega giba v pouk slovenščine, obenem pa so opredeljene tudi prednosti takšnega načina poučevanja. V empiričnem delu so predstavljeni in analizirani rezultati najine raziskave, ki se navezuje na poučevanje slovenščine četrtošolcev z ustvarjalnim gibom.

V raziskavo sta bila vključena dva oddelka četrtošolcev ($N = 48$), od tega je bilo 23 učencev v eksperimentalni skupini (poučevanje slovenščine z ustvarjalnim gibom), v kontrolni skupini (poučevanje slovenščine brez ustvarjalnega giba) pa je bilo 25 učencev. Rezultate sva pridobili z različnimi metodološkimi inštrumenti (lestvica trenutnega počutja, preverjanje znanja, anketni vprašalnik za učitelje in opazovalni list). Rezultate počutja učencev po vsaki končani učni uri slovenščine (eksperimentalne in kontrolne skupine) sva pridobili s pomočjo lestvice trenutnega počutja. Začetno, vmesno in končno znanje vseh učencev obeh skupin sva preverili s pisnim preizkusom znanja. Rezultate o uporabi ustvarjalnega giba pri pouku sva pridobili z anketnim vprašalnikom za razredne učitelje. Anketiranje učiteljev sva izvedli na štirih slovenskih šolah.

Rezultati so pokazali, da ustvarjalni gib statistično pomembno ne vpliva na boljše razumevanje besedišča in besedila, vpliva pa na boljše razumevanje pravopisne zmožnosti pri priseljencih druge generacije. Prav tako statistično pomembno ne vpliva na trajnejše pomnjenje učne

vsebine. Ugotovili sva tudi, da se tako priseljeni kot nepriseljeni učenci obeh skupin (kontrolne in eksperimentalne) počutijo odlično in da večina učiteljev pri svojih urah uporablja ustvarjalni gib. Na izkušnjah kontrolne in eksperimentalne skupine tako priseljenih kot nepriseljenih učencev četrtega razreda zaključujeva, da ustvarjalni gib pri poučevanju slovenščine tako književnih kot tudi jezikovnih vsebin pripomore k dobremu počutju vseh učencev, hkrati pa vpliva tudi na boljše razumevanje pravopisne zmožnosti, vendar le pri priseljenih učencih druge generacije.

Ključne besede: ustvarjalni gib, priseljeni učenci, književne vsebine slovenščine, jezikovne vsebine slovenščine, četrti razred

SUMMARY

The aim of our master's thesis is to find out whether the teaching of Slovenian linguistic and literary work intertwined with creative movement helps with improving the orthographic ability and enhancing the understanding of vocabulary and text with immigrant and local students. What we were interested is to determine if this kind of teaching helps with the more permanent memorization of learning content among all students, although we did focus on the results of immigrant students. We were interested in the presence of differences in the attitude of immigrant and local students in the aspect of teaching them with the help of creative movement or without it. Furthermore, finding out if class teachers at several Slovenian grammar schools actually use creative movement while teaching Slovenian, was one of our aims, and consequently, what the reasons are that make teachers use creative movement and include it in their classes.

The theoretical part of this master's thesis deals with the general characteristics of immigrant students, the ways of including them in the educational system and teaching them the Slovenian language, the characteristics of the movement and creative movement, including the latter in the lessons of Slovenian and lastly, what the advantages of doing that are. The empirical part presents the detailed analysis of the research. The research takes an in-depth look into teaching fourth year Slovene with creative movement.

Two classes of fourth graders (N = 48) were included in the research itself. Out of these 48, 23 students were in the experimental group (teaching Slovenian with the help of creative movement) and 25 students in the control group (teaching Slovenian without the help of the creative movement). The results were collected by using different methodological instruments (current welfare scale, examination, survey questionnaire for teachers and watch list). We obtained the results of how the students felt after each Slovenian class (experimental and control group) by using the current welfare scale. We got the results of the at-the-moment, in-between and final welfare of the students with the help of the examination and the results of using creative movement in class at four different grammar schools in Slovenia by giving the teachers the survey questionnaire.

The research data shows that creative movement, from the important statistical point of view, does not affect a better understanding of vocabulary and text, but it does have an effect on a

better understanding of orthographic ability for the immigrants of the second generation. It is of equal statistical importance that it does not affect the long-lasting memorisation of learning content. We have also reached the conclusion that immigrant as well as local students from both groups feel excellent and that the majority of teachers use creative movement in their classes. With both the control and experimental groups of immigrant and local fourth year students sharing their experiences, we therefore conclude that creative movement does indeed help with the positive welfare of all students when teaching them Slovenian (literary and linguistic content) as well as having an impact on a better understanding of the orthographic ability. The latter applies only for the students of the second generation.

Key words: creative movement, immigrant children, Slovenian literary content, Slovenian linguistic content, fourth grade

KAZALO VSEBINE

1	UVOD	1
2	PRISELJENCI, OTROCI PRISELJENCI	3
2.1	VKLJUČEVANJE OTROK PRISELJENCEV V VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI SISTEM.....	4
2.2	ZNAČILNOSTI USPEŠNE INTEGRACIJE NA IZOBRAŽEVALNEM PODROČJU.....	6
2.3	TEŽAVE, S KATERIMI SE SREČUJEJO PRISELJENI UČENCI PRI VKLJUČEVANJU V VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI SISTEM.....	6
2.4	SMERNICE ZA VKLJUČEVANJE OTROK PRISELJENCEV V VRTCE IN ŠOLE	7
3	POUČEVANJE SLOVENŠČINE	9
3.1	UČENJE IN POUČEVANJE JEZIKA.....	9
3.1.1	Metode in oblike dela pri poučevanju slovenščine.....	10
3.1.2	Načini pridobivanja informacij pri učenju slovenščine.....	12
3.1.3	Inteligentnost – dejavnik učinkovitega učenja jezika.....	12
3.2	DIDAKTIKA MLADINSKE KNJIŽEVNOSTI.....	15
3.2.1	Kaj je didaktike mladinske književnosti?.....	15
3.2.2	Cilji mladinske književnosti	15
3.2.3	Učni cilji mladinske književnosti v učnem načrtu.....	17
3.2.4	Mladinska književnost pri pouku in razvoj otrokove recepcijske zmožnosti	17
3.2.5	Tradicionalni sistem pouka književnosti ali literarnorecepcijska in didaktična komunikacija?	19
3.2.6	Prilagajanje književnega pouka	20
3.2.7	Tipi motivacij pri didaktiki mladinske književnosti.....	21
3.3	JEZIKOVNI POUK	22
3.3.1	Cilji jezikovnega pouka	22
3.3.1	Sporazumevalna zmožnost – eden izmed temeljnih ciljev pouka slovenščine.....	24
3.3.2	Prilagajanje jezikovnega pouka	27
3.3.3	Podobnosti in razlike med procesom usvajanja prvega in drugega jezika	30
4	POUČEVANJE SLOVENŠČINE PRISELJENIH OTROK	33
4.1	RAZLIKE MED PRVIM (MATERNIM) IN DRUGIM JEZIKOM.....	33
4.2	PRISELJENI UČENCI-UČENCI Z UČNIMI TEŽAVAMI.....	34
5	GIBANJE	36
5.1	UČENJE Z GIBANJEM	36
6	USTVARJALNI GIB	39
6.1	OPREDELITEV USTVARJALNEGA GIBA	39
6.2	POMEN USTVARJALNEGA GIBA PRI POUKU	40

6.3	UČITELJEVA VLOGA PRI INTEGRACIJI USTVARJALENGA GIBA V UČNE URE .	43
6.4	USTVARJALNE GIBALNE DEJAVNOSTI PRI POUKU	43
6.4.1	Vrste gibalnih dejavnosti v učno-vzgojnem procesu.....	44
6.5	MEDPREDMETNO POVEZOVANJE SLOVENŠČINE IN USTVARJALNEGA GIBA .	46
6.5.1	Primeri gibalnih didaktičnih iger pri pouku slovenščine.....	47
7	EMPIRIČNI DEL.....	51
7.1	OPREDELITEV RAZISKOVALNEGA PROBLEMA.....	51
7.2	CILJI RAZISKAVE IN HIPOTEZE.....	52
7.3	METODA IN RAZISKOVALNI PRISTOP	53
7.4	RAZISKOVALNI VZOREC	53
7.4.1	Vzorec oseb, vključenih v poučevanje, v preverjanje (začetnega, vmesnega in končnega) znanja in v lestvico trenutnega počutja	53
7.4.2	Vzorec oseb vključenih v anketni vprašalnik.....	54
7.5	PRIPOMOČKI	55
7.6	POSTOPEK ZBIRANJA PODATKOV.....	58
7.7	POSTOPEK OBDELAVE PODATKOV	61
7.7.1	Obdelava podatkov, pridobljenih z začetnim, vmesnim in končnim preverjanjem znanja.....	61
7.7.2	Obdelava podatkov, pridobljenih z lestvico trenutnega počutja in opazovalnim listom.....	63
7.7.3	Obdelava podatkov, pridobljenih z anketnim vprašalnikom	64
8	REZULTATI IN INTERPRETACIJA.....	65
8.1	REZULTATI IN INTERPRETACIJA ZAČETNEGA, VMESNEGA IN KONČNEGA PREVERJANJA ZNANJA EKSPERIMENTALNE IN KONTROLNE SKUPINE.....	65
8.1.1	Vpliv ustvarjalnega giba in priseljenosti na rezultate pri preverjanju znanja iz književnosti	65
8.1.2	Vpliv ustvarjalnega giba in priseljenosti na rezultate pri preverjanju znanja iz jezika/pravopisa.....	67
8.1.3	Vpliv ustvarjalnega giba na trajnejše pomnjenje učne snovi	69
8.2	REZULTATI IN INTERPRETACIJA LESTVICE TRENUTNEGA POČUTJA.....	73
8.2.1	Vpliv ustvarjalnega giba na počutje priseljenih učencev, ki so poučevani z ustvarjalnim gibom.....	73
8.3	REZULTATI IN INTERPRETACIJA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA ZA UČITELJE RAZREDNEGA POUKA	77
8.3.1	Uporaba ustvarjalnega giba pri pouku slovenščine	77
9	ZAKLJUČEK	84
10	LITERATURA	86

11 PRILOGE	91
11.1 PRILOGA 1: Lestvica trenutnega počutja	91
11.2 PRILOGA 2: Preverjanje znanja za obe skupini.....	92
11.3 PRILOGA 3: Anketni vprašalnik za razredne učitelje	96
11.4 PRILOGA 4: Soglasje staršev	99
11.5 PRILOGA 5: Učna priprava za eksperimentalno skupino – <i>Drugačnost</i> (književni del) ...	100
11.6 PRILOGA 6: Učna priprava za kontrolno skupino – <i>Drugačnost</i> (književni del)	113
11.7 PRILOGA 7: Učna priprava za eksperimentalno skupino – predlog z/s (jezikovni del)	126
11.8 PRILOGA 8: Učna priprava za kontrolno skupino – predlog z/s (jezikovni del)	132
11.9 PRILOGA 9: Učna priprava za eksperimentalno skupino – predlog z/s (jezikovni del)	138
11.10 PRILOGA 10: Učna priprava za kontrolno skupino – predlog z/s (jezikovni del)	145
11.11 PRILOGA 11: Učna priprava za eksperimentalno skupino – <i>Stop petardam!</i> (književni del).....	152
11.12 PRILOGA 12: Učna priprava za kontrolno skupino – <i>Stop petardam!</i> (književni del)	165
11.13 PRILOGA 13: Učna priprava za eksperimentalno skupino – predlog k/h (jezikovni del)..	175
11.14 PRILOGA 14: Učna priprava za kontrolno skupino – predlog k/h (jezikovni del).....	182
11.15 PRILOGA 15: Učna priprava za eksperimentalno skupino – predlog k/h (jezikovni del)..	188
11.16 PRILOGA 16: Učna priprava za kontrolno skupino – predlog k/h (jezikovni del).....	192
11.17 PRILOGA 17: Učna priprava za eksperimentalno skupino – soglasniški sklop LJ oz. NJ (jezikovni del)	196
11.18 PRILOGA 18: Učna priprava za kontrolno skupino – soglasniški sklop LJ oz. NJ (jezikovni del).....	205
11.19 PRILOGA 19: Učna priprava za eksperimentalno skupino – soglasniški sklop LJ oz. NJ (jezikovni del)	213
11.20 PRILOGA 20: Učna priprava za kontrolno skupino – soglasniški sklop LJ oz. NJ (jezikovni del).....	219
11.21 PRILOGA 21: Mnenja in ocene posamezne učne ure učencev pridobljene z lestvico trenutnega počutja	225
11.21.1 Mnenja in ocene posamezne učne ure učencev eksperimentalne skupine.....	225
11.21.2 Mnenja in ocene posamezne učne ure učencev kontrolne skupine	232
11.22 PRILOGA 22: Rezultati začetnega, vmesnega in končnega preverjanja znanja eksperimentalne skupine	240
11.23 PRILOGA 23: Rezultati začetnega, vmesnega in končnega preverjanja znanja kontrolne skupine	245
11.24 PRILOGA 24: Primerjava rezultatov 1., 2. in 3. preverjanja znanja eksperimentalne in kontrolne.....	249

11.25 PRILOGA 25: Primerjava rezultatov 1., 2. in 3. preverjanja znanja priseljenih učencev eksperimentalne in kontrolne skupine.....	252
11.26 PRILOGA 26: Opazovalni list	254

KAZALO SLIK

Slika 1: Učne oblike (prirejeno po Janežič, 2017)	11
Slika 2: Učni stili in njihove značilnosti (prirejeno po Čok idr., 1999: 25)	12
Slika 3: Sedem inteligenc (prirejeno po Gardner, 1995)	13
Slika 4: Cilji didaktike mladinske književnosti (prirejeno po Kordigel Aberšek, 2008: 19)	16
Slika 5: Tradicionalni sistem pouka književnosti (Kordigel Aberšek, 2008: 73).....	19
Slika 6: Shematična ponazoritev literarnoreceptijske in didaktične komunikacije pri uri književnosti ob branju mladinske literature (Kordigel Aberšek, 2008: 74).....	20
Slika 7: Tipi motivacij pri pouku didaktike mladinske književnosti (prirejeno po Kordigel Aberšek, 2008: 118–120)	21
Slika 8: Shema sporazumevalne zmožnosti po Canale in Swain (Pirih Svetina, 2000: 27)	25
Slika 9: Deli sporazumevalne zmožnosti pri rabi jezika (Pirih Svetina, 2000: 28)	26
Slika 10: Razvejanost sporazumevalne zmožnosti po Bachmanu in I. Ferbežar (Pirih Svetina, 2000: 29)	27
Slika 11: Nekatere značilnosti sodobnega pouka (prirejeno po Kroflič, 1999).....	40
Slika 12: Gibalno sprostitvena dejavnost, pri kateri s skupinskim delom krepimo medsebojne odnose, samozavest in izboljšujemo splošno počutje (osebni arhiv).....	41
Slika 13: Vpliv ustvarjalnega giba na otrokov razvoj (prirejeno po Meško, Gibanje za male in velike v vrtcu, 2015)	42
Slika 14: Prikaz črke k s pomočjo giba oz. lastnih teles v skupini (osebni arhiv).....	44
Slika 15: Pantomima (pri književnem pouku) na temo Stop petardam! (osebni arhiv)	45
Slika 16: Gibalna dejavnost za utrjevanje soglasniških sklopov LJ oz. NJ (osebni arhiv)	48
Slika 17: Fotografija invalida	108
Slika 18: Fotografija slepega človeka	108
Slika 19: Fotografija dečka z očali	108
Slika 20: Fotografija dečka z mavcem na nogi	108
Slika 21: Fotografija človeka z mavcem v roki	108
Slika 22: Fotografija bele palice.....	109
Slika 23: Fotografija posebne računalniške tipkovnice	109

Slika 24: Fotografija taktilne karte	109
Slika 25: Odlomek knjige Tema ni en črn plašč v Braillovi pisavi (Kermauner, 2001)	110
Slika 26: Fotografija ljudi različnih ras	121
Slika 27: Fotografija invalida	121
Slika 28: Fotografija bogataša in reveža	121
Slika 29: Fotografija različno starih ljudi	121
Slika 30: Fotografija slepega človeka	121
Slika 31: Fotografija bele palice.....	122
Slika 32: Fotografija posebne računalniške tipkovnice	122
Slika 33: Fotografija taktilne karte	122
Slika 34: Odlomek knjige Tema ni en črn plašč v Braillovi pisavi (Kermauner, 2001)	123

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Socialne razlike in podobnosti med procesoma usvajanju prvega in drugega jezika (Pirih Svetina, 2005: 23)	32
Preglednica 2: Časovni okvir poučevanja v obeh skupinah s predvidenimi temami za književni in jezikovni del	60
Preglednica 3: Analiza variance med skupinami vzorcev (razlike v predznanju).....	62
Preglednica 4: Analiza variance med skupinami vzorcev	66
Preglednica 5: Analiza variance med skupinami vzorcev	66
Preglednica 6: Analiza variance znotraj vzorcev	67
Preglednica 7: Analiza variance med skupinami vzorcev	68
Preglednica 8: Analiza variance znotraj vzorcev	70
Preglednica 9: Analiza variance med skupinami vzorcev (preseljenci 1. in 2. generacije)	71
Preglednica 10: Binomski test.....	80
Preglednica 11: Rezultati 1. (začetnega) preverjanja znanja eksperimentalne skupine (14. 5. 2018)...	241
Preglednica 12: Rezultati 2. (vmesnega) preverjanja znanja eksperimentalne skupine (28. 5. 2018)..	242
Preglednica 13: Rezultati 3. (končnega) preverjanja znanja eksperimentalne skupine (27. 9. 2018)...	244
Preglednica 14: Rezultati 1. (začetnega) preverjanja znanja kontrolne skupine (14. 5. 2018).....	246
Preglednica 15: Rezultati 2. (vmesnega) preverjanja znanja kontrolne skupine (28. 5. 2018)	247
Preglednica 16: Rezultati 3. (končnega) preverjanja znanja kontrolne skupine (27. 9. 2018)	248

Preglednica 17: Primerjava rezultatov 1., 2. in 3. preverjanja znanja eksperimentalne skupine.....	250
Preglednica 18: Primerjava rezultatov 1., 2. in 3. preverjanja znanja kontrolne skupine	251
Preglednica 19: Primerjava rezultatov 1., 2. in 3. preverjanja znanja priseljenih učencev eksperimentalne skupine	252
Preglednica 20: Primerjava rezultatov 1., 2. in 3. preverjanja znanja priseljenih učencev kontrolne skupine	253

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Predstavitev vzorca eksperimentalne skupine po spolu in (ne)priselnosti	54
Graf 2: Predstavitev vzorca eksperimentalne skupine po spolu in (ne)priselnosti	54
Graf 3: Predstavitev vzorca za anketni vprašalnik po spolu in osnovni šoli	55
Graf 4: Prikaz razlik med rezultati preverjanja znanja med skupinami priseljencev v znanju jezika ...	69
Graf 5: Grafični prikaz rezultatov tretjega testiranja pri priseljenih učencih 1. generacije, ki so bili poučevani slovenščino z ustvarjalnim gibom in brez njega	72
Graf 6: Grafični prikaz rezultatov tretjega testiranja pri priseljenih učencih 2. generacije, ki so bili poučevani slovenščino z ustvarjalnim gibom in brez njega	72
Graf 7: Predstavitev povprečnih ocen učnih ur (učencev eksperimentalne skupine).....	73
Graf 8: Predstavitev razlogov za vsečnost posamezne učne ure učencev eksperimentalne skupine.....	75
Graf 9: Predstavitev povprečnih ocen učnih ur (učencev kontrolne skupine).....	76
Graf 10: Predstavitev razlogov za vsečnost posamezne učne ure učencev kontrolne skupine	77
Graf 11: Predstavitev delovne dobe razrednih učiteljev, ki so sodelovali pri raziskavi.....	78
Graf 12: Predstavitev učiteljev glede na poučevani razred	78
Graf 13: Predstavitev uporabe ustvarjalnega giba glede na delovno dobo sodelujočih učiteljev.....	79
Graf 14: Predstavitev uporabe ustvarjalnega giba pri slovenščini	79
Graf 15: Predstavitev uporabe ustvarjalnega giba pri slovenščini	80
Graf 16: Predstavitev pogostosti uporabe ustvarjalnega giba pri pouku slovenščine	81
Graf 17: Predstavitev načinov prilagajanja pouka priseljenim učencem	82
Graf 18: Kompetence učiteljev za poučevanje slovenščine priseljenih učencev z ustvarjalnim gibom	83
Graf 19: Način pridobitve znanja za poučevanje slovenščine z ustvarjalnim gibom	83

1 UVOD

Dandanes se v slovenski vzgojno-izobraževalni sistem vključuje vse več priseljenih učencev. To so otroci iz drugih kulturnih in jezikovnih okolij, zato je njihovo sledenje pouku zaradi neznanja slovenščine precej oteženo (Budinoska, 2013). Ker pa je pomembno, da v šolskem sistemu vsem otrokom zagotovimo enake možnosti (saj imajo do tega tudi pravico, kot narekuje tudi ustava Republike Slovenije), moramo pouk čim bolj prilagoditi. Teoretičarka A. L. Eva (2017) navaja, da eno izmed glavnih odgovornosti nosi tudi učitelj. Njegova naloga je, da poskrbi, da se učenci počutijo sprejete, hkrati pa mora učno-vzgojni proces organizirati tako, da bo imel učenec glede na svoje sposobnosti možnost pridobiti čim več znanja. Pouk lahko učencem prilagodimo na različne načine, tj. od vključevanja različnih učnih pripomočkov do uporabe raznolikih metod in oblik dela. Ena izmed metod, ki je primerna za poučevanje priseljenih učencev, je ustvarjalni gib. B. Kroflič (1999) ustvarjalni gib opredeli kot način učenja in poučevanja, s katerim se lahko učenci izrazijo, ustvarjajo, pri tem pa uresničujejo cilje, ki so postavljeni z vzgojno-izobraževalno vsebino. S. Griss (2013) navaja, da se s pomočjo ustvarjalnega giba razživijo tudi tisti učenci, ki so pri »običajnih urah« bolj zadržani, plašni in tihi (sem vsekakor spada večina priseljenih učencev, ki zaradi neznanja jezika, ne želijo, ne morejo ali si ne upajo izraziti svojega mnenja, misli, idej itd.). S pomočjo gibanja se vsi učenci počutijo enakovredni, hkrati pa gibanje vpliva tudi na hitrejše učenje, kar navaja kar nekaj avtorjev (Bergant, 2015; Frostig, 1989; Geršak, 2013; Kos, 1982 in Kroflič, 1992). Z ustvarjalnim gibom lahko v pouk vpeljemo tudi medpredmetno povezovanje, o čemer govori tudi V. Geršak (2016). Ustvarjalni gib je torej vsekakor primerna metoda pri pouku slovenščine, in sicer tako pri književnem kot tudi pri jezikovnem delu. Ključnega pomena pa je, da se zavedamo, da se učenje jezikovnih prvin prvega jezika razlikuje od učenja drugega jezika (Čok idr., 1999), še posebej, če govorimo o priseljenih učencih, ki so ravno vstopili v sistem izobraževanja.

V magistrskem delu naju je zanimalo, ali ustvarjalni gib pri pouku slovenščine v razredih, v katerih je večina učencev priseljenih, vpliva na znanje in počutje učencev. Hkrati pa sva želeli izvedeti, če učitelji pri svojih učnih urah uporabljajo ustvarjalni gib ali ne. Glede na študijsko literaturo sva ugotovili, da je narejenih že veliko raziskav na temo vključevanja ustvarjalnega giba v pouk, npr. vključevanje ustvarjalnega giba pri različnih predmetih, odzivi petošolcev na ustvarjalni gib pri pouku, ustvarjanje z gibom v predšolskem obdobju, vpliv ustvarjalnega giba

na hipoaktivne učence, ples in ustvarjalni gib ipd., vendar pa nisva zasledili raziskav, ki bi preverjale poučevanje slovenščine z ustvarjalnim gibom pri priseljenih in nepriseljenih učencih.

V teoretičnem delu sva opredelili pojme priseljenec, učenje in poučevanje književnega in jezikovnega pouka, gibanje ter ustvarjalni gib. Predstavili sva splošne značilnosti priseljenih učencev in njihovo vključevanje v slovenski vzgojno-izobraževalni sistem, pri tem pa sva omenili tudi težave, s kateri se srečujejo. Osredinili sva se na poučevanje slovenščine tako jezikovnega kot tudi književnega dela. Natančneje sva raziskali tudi razlike, načine in težave, ki se pojavijo pri poučevanju priseljenih učencev, ki jim slovenščina predstavlja drugi jezik in hkrati tudi učni jezik pri vseh učnih urah. Na koncu pa sva se osredotočili še na ustvarjalni gib in njegov pomen.

V empiričnem delu sva želeli ugotoviti, ali poučevanje jezikovnega in književnega dela slovenščine z ustvarjalnim gibom pripomore k izboljšanju v znanju učencev (priseljenih in nepriseljenih) in ali ta vpliva na dolgotrajnejše znanje učencev. Preverjali sva razlike v počutju učencev, ki so in tistimi, ki niso bili poučevani z ustvarjalnim gibom. Poleg tega pa sva želeli dobiti informacije o tem, ali razredni učitelji ustvarjalni gib vključujejo v svoje učne ure in kje ter na kakšen način učitelji razrednega pouka uporabljajo ustvarjalni gib.

2 PRISELJENCI, OTROCI PRISELJENCI

»Pri poimenovanju priseljencev se uporabljajo različni termini: priseljenci, migranti, tujci, (etnične) manjšine, za otroke pa otroci tujcev, otroci tujci, otroci priseljenci, otroci priseljencev,¹ otroci z migrantskim ozadjem, otroci s priseljskim ozadjem, otroci (etničnih) manjšin in učenci tujci. Pogosto se govori in piše o priseljenih prve, druge, včasih tudi tretje in četrte generacije priseljencev« (Vižintin, 2017a: 15). A. Rot Vrhovec (2016) pojasnjuje, da je izraz priseljenci najprimernejši izraz za otroke, ki so se preselili v Slovenijo ali pa so se v Slovenijo preselili že njihovi starši. V Zakonu o osnovni šoli (2011) zasledimo le opisno poimenovanje otrok, ki živijo v Republiki Sloveniji, njihov materni jezik pa ni slovenski jezik. Poimenovani so kot *otroci, ki so tuji državljani* in *učenci priseljenci iz drugih držav*. R. Bešter in M. Medvešek (2010) govorita o migrantih, medtem ko se *Smernice za izobraževanje* (2009) poslužujejo izraza tujec, *Smernice za vključevanje otrok priseljencev v vrte in šole* (2012) pa otroke poimenujejo priseljenci. V najinem magistrskem delu za poimenovanje učencev, ki niso rojeni govorci slovenščine, uporabljava izraz otroci/učenci priseljenci (prve ali druge generacije).

Izraz *otroci priseljenci* uporabljava takrat, ko govoriva o otrocih, ki se niso rodili v Sloveniji, vendar so se v Slovenijo preselili šele po rojstvu. Razlogi za njihovo selitev so različni, eden izmed pogostejših pa je združevanje družin (po večletnem ločenem življenju). Z učenjem slovenskega jezika so začeli po prihodu v Slovenijo, kar pomeni, da doma vseeno govorijo svoj prvi jezik. Veliko priseljencev je svojo izobraževalno pot (vrtec, osnovna šola, srednja šola) začelo že v svoji izvorni državi, po selitvi v Slovenijo pa so se vključili v slovenski vzgojno-izobraževalni sistem (Vižintin, 2017b).

¹ OTROCI PRISELJENCI IN OTROCI PRISELJENCEV

Velikokrat pride do napačnega razumevanja teh dveh poimenovanj, zato je pomembno, da poznamo razlike med njima.

- OTROCI PRISELJENCI (prve generacije) so otroci, ki niso rojeni v Sloveniji, saj so v Slovenijo priseljeni.
- OTROCI PRISELJENCEV so otroci, ki so se rodili v Sloveniji, saj so se že njihovi starši (pred njihovim rojstvom) preselili v Slovenijo (Vižintin, 2017b).

2.1 VKLJUČEVANJE OTROK PRISELJENCEV V VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI SISTEM

»V slovenski vzgojno-izobraževalni sistem se vsako leto vključuje večje število otrok priseljencev, ki jim je slovenščina drugi jezik« (Budinoska, 2013: 75). Gre za otroke, ki se po neposrednem prihodu iz drugega lingvističnega in kulturnega okolja všolajo v slovenski vzgojno-izobraževalni sistem. Njihovo vključevanje v širše socialno okolje, sledenje pouku in drugemu dogajanju na šoli je precej oteženo zaradi pomanjkljivega znanja slovenščine (Budinoska, 2013). Tudi M. A. Vižintin (2017a) ugotavlja, da se ti otroci srečujejo z različnimi težavami (neznanje jezika, težja komunikacija z ostalimi učenci in učitelji, težje vključevanje v (širši) socialni kontekst, občutek nesprijetosti, težje izražanje svojih misli in želja). Vižintin pravi, da je učencem priseljencem v šoli potrebno zagotoviti enake možnosti kot nepriseljenim učencem, hkrati pa je treba sprejemati njihovo drugačnost in premagovati predsodke do drugih kultur. Različne raziskave so pokazale, da so priseljeni učenci prve generacije manj uspešni kot vrstniki, kar pomeni, da bi morali šolske prakse preoblikovati tako, da bi imeli vsi enake možnosti izobraževanja (Budinoska, 2013).

R. Bešter in M. Medvešek (2010: 205) pojasnjujeta, da »[...] vzgojno-izobraževalni sistem igra eno izmed ključnih vlog v procesu integracije migrantskih otrok v državi sprejema, saj je šola prostor, kjer se poleg posredovanja znanja, odvija tudi proces socializacije.« Zato se v šolah organizirajo različne oblike učne pomoči, ki so predvidene za migrantske otroke, torej otroke, ki so se v Slovenijo šele preselili. Otroci (z migrantskim ozadjem), rojeni v Sloveniji, se lahko soočajo s podobnimi težavami, vendar se jim posveča premalo pozornosti. Zato R. Bešter in M. Medvešek (2010: 206) menita, da bi morali obstoječi programi in ukrepi v šolah »[...] zadovoljiti potrebe vseh otrok z migrantskih ozadjem, pri čemer je seveda treba upoštevati, da sta izkušnja in percepcija vključevanja v šolo vendarle bistveno drugačni za migrantskega otroka, ki se je ravnokar priselil v Slovenijo, od izkušnje otroka z migrantskim ozadjem, ki se je v Sloveniji rodil.«

»Vključevanje otrok priseljencev v vzgojno-izobraževalni sistem je učinkovitejše in kakovostnejše, če poznamo politiko in razvoj vključevanja priseljencev, če razumemo različna

izhodišča in postopnost združevanja družin, kar doživljajo otroci priseljenci, če ozaveščamo in presegamo (svoje) predsodke«² (Vižintin, 2017b: 17).

I. Budinoska (2013: 76) meni, da »[...] vzgojno-izobraževalni sistem lahko doseže uspeh pri vključevanju učencev priseljencev s kombinacijo različnih dejavnikov.« Pomembno je, da pri tem sodelujejo vsi strokovni delavci šole in seveda tudi učenci. Pomembno vlogo pa imajo učitelji, saj lahko z načinom načrtovanja in izvajanja pedagoškega dela, lastno avtonomnostjo in pripravljenostjo omogočijo lažjo, boljšo in učinkovitejšo vključitev priseljenih otrok v slovenski vzgojno-izobraževalni sistem. Učitelj poleg izbire učnih metod in oblike dela oblikuje tudi razredno klimo. Ker pa z učenci preživi veliko časa, jim predstavlja tudi vzgled (Budinoska, 2013).

A. L. Eva (2017) pravi, da mora učitelj v prvi vrsti poskrbeti za dobro počutje učencev, tako da v razred vstopijo z veseljem in ne polni strahu in negotovosti. Če učenci dobijo občutek, da so v tem vsi skupaj, se bodo pozitivno odzvali na vse prošnje in se ob tem počutili varne. Prav tako tudi L. Plut Pregelj (1997) meni, da je za učence zelo pomembno tudi učiteljevo poslušanje. Učitelj mora otroke poslušati in jim dati občutek vrednosti njihovega govora. Otroci nam sporočajo informacije na dveh ravneh, in sicer na informacijski (kaj nam povedo) in namenski ravni (čemu nam nekaj povedo). Učitelji moramo poslušati na obeh ravneh. Poleg poslušanja je pomembna tudi tako imenovana izmenjava v razredu, kamor štejemo učiteljičino pobudo, učenčev odziv in učiteljičino povratno informacijo (Skubic, 1998). Učenci morajo dobiti občutek, da so lahko uspešni. Pri tem jih mora učitelj spodbujati tako, da so motivirani in jim dovoliti, da se odzovejo. Učiteljeva povratna informacija je za učence izrednega pomena. Dobra povratna informacija ni sestavljena le iz tega, kaj je dobro in kaj ne, temveč tudi iz nasveta, kako lahko slabše stvari izboljša oz. popravi. Pomemben je členek *še*, saj s tem učitelj učencu pove, da nečesa *še* ne zna, a se bo tega *še* naučil.

² Predsodki se v sodobni družbi kažejo predvsem kot izogibanje stikov z njimi. Dandanes namesto sovraštva in nasilja do »drugačnih« (priseljenih) prevladuje ignoranca in cinizem, ki pa temeljita na rasizmu in diskriminaciji drugih.

2.2 ZNAČILNOSTI USPEŠNE INTEGRACIJE NA IZOBRAŽEVALNEM PODROČJU

Integracija je človekova pravica in se nanaša na različna področja (pravo, kulturno, socialno-ekonomsko, družbeno itd.), eno izmed teh je tudi izobraževalno področje.

Uspešna integracija na področju izobraževanja je takrat, ko imajo priseljenci oz. otroci priseljencev:

- enakopraven dostop do vseh izobraževalnih institucij,
- enako uspešno končujejo posamezne stopnje šolanja,
- imajo enake možnosti nadaljnjega izobraževanja,
- imajo možnost, da kot skupina dosegajo strukturo svojih vrstnikov,
- imajo možnost, da se učijo svoj materni jezik in
- da je povsod v izobraževanju prisoten medkulturni pristop (Bešter, 2007).

2.3 TEŽAVE, S KATERIMI SE SREČUJEJO PRISELJENI UČENCI PRI VKLJUČEVANJU V VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI SISTEM

Glavne težave, ki se pojavljajo pri vključevanju priseljenih otrok v vzgojno-izobraževalni sistem, se nanašajo na:

- »[...] učenje slovenskega jezika,
- pomanjkanje učnih gradiv za poučevanje slovenščine kot drugega/tujega jezika,
- obstoj razlik v šolskih sistemih, s katerimi se ob selitvi soočajo učenci,
- nedodelanost kriterijev za ocenjevanje otrok migrantov in
- oteženo vzpostavljanje stikov in komunikacije s starši migrantskih otrok, ki ne govorijo slovenskega jezika oziroma katerih znanj slovenščine je pomanjkljivo« (Bešter in Medvešek, 2010: 207).

V raziskavi, ki jo I. Budinoska (2013) opiše in podrobneje razloži, so želeli izvedeti, kako poteka s priseljenimi učenci pouk, pri katerem je slovenščina učni jezik in katere strategije ter sredstva uporablja učitelj, da bi vključil otroke (ki jim slovenščina ni materni jezik) v pouk. Rezultati raziskave so pokazali, da so učitelji pozitivno naravnani k sprejemanju in vključevanju priseljenih otrok v slovenski vzgojno-izobraževalni sistem, vendar pri svojih urah nimajo oz. ne uporabljajo posebnih strategij in sredstev, s katerimi bi omogočili priseljenim

učencem lažjo in učinkovitejšo vključitev. Kljub temu da se učitelji zavedajo, kako pomembno je prilagajanje pouka priseljenim učencem (npr. dodatna razlaga med poukom, prilagojeni testi, individualna navodila, prilagojene naloge ...), so rezultati raziskave pokazali, da učitelji tega pri dejanskih učnih urah niso upoštevali (npr. niso upočasnili tempa svojega govora, priseljenih učencev niso vprašali po razumevanju snovi, navodil, niso uporabljali prilagojenih učnih pripomočkov ...) (Budinoska, 2013).

Glavna naloga učitelja je predaja učne vsebine v skladu z učnim načrtom, pri čemer mu ne ostane veliko časa za kakovostno in sistematično pomoč priseljenemu učencu. Vsekakor pa bi lahko učitelj svoje aktivnosti načrtoval tako, da bi pospešile in izboljšale integracijo učencev, ki jim slovenščina ni prvi jezik (Budinoska, 2013). Z ustreznimi metodami in oblikami dela lahko tudi tem učencem približamo drugi/tuji jezik.

PRIMERI PRILAGODITEV POUKA PRISELJENIM UČENCEM:

- izbira nalog, ki bi jim bili glede na jezikovno znanje kos,
- prilagoditev učnih listov, učnih pripomočkov,
- več slikovnega gradiva,
- preprostejša razlaga,
- dodatna razlaga, spodbujanje,
- vključevanje vsebine, ki je povezana s kulturo priseljenega učenca ... (Budinoska, 2013).

2.4 SMERNICE ZA VKLJUČEVANJE OTROK PRISELJENCEV V VRTCE IN ŠOLE

Smernice za izobraževanje otrok tujcev v vrtcih in šolah (2009), ki jih je izdal Zavod RS, so se med leti 2009 in 2012 preoblikovale in izboljšale. Sprememba je vidna že v samem naslovu, in sicer *Smernice za vključevanje otrok priseljencev v vrtce in šole* (2012), torej so otroci tujci postali otroci priseljenci, ki jih ne samo poučujemo in izobražujemo, temveč jih moramo tudi vključevati (Vižintin, 2017b).

Smernice za vključevanje otrok priseljencev v vrtce in šole (2012) nam predstavljajo in opredeljujejo ukrepe na področju integracije priseljencev na vzgojno-izobraževalnem področju.

Ta dokument ponuja strategije za vključevanje priseljencev za vse vzgojno-izobraževalne ustanove, opredeljuje status priseljenca, vsebuje tudi načine, kako udejanjiti načela itd. Eden izmed vsebinskih sklopov je tudi *Slovenščina kot učni jezik*, v katerem je:

- »[...] pred vključitvijo ali najpozneje ob vključitvi v šolo učencu priseljencu šola omogoči različne oblike učenja ali poglobljanja znanja slovenščine; stopnja in obseg se prilagodita ravni ugotavljanja jezikovnih zmožnosti in potrebam otroka priseljenca,
- pri pouku vseh predmetov in drugih oblikah vzgojno-izobraževalnega dela zagotovi uporabo oblik in metod dela, ki vsem učencem omogočajo hkratno kakovostno učenje in doseganje ciljev kurikulumuma in učnega načrta predmeta oz. ciljev, določenih z individualiziranim programom dela, ter nenehen razvoj jezikovnih zmožnosti v slovenščini, vključno z jezikovnimi zvrstmi,
- po potrebi tudi po predhodnem obdobju organizira pomoč pri učenju slovenščine, individualno ali skupinsko, v vseh oblikah vzgojno-izobraževalnega dela in
- slovenščino poučujejo učitelji, usposobljeni za poučevanje slovenščine kot drugega jezika; učitelji drugih predmetov pridobijo potrebne zmožnosti za podporo jezikovnemu razvoju učencev v učnem jeziku« (Vižintin, 2017b: 104 in 105).

3 POUČEVANJE SLOVENŠČINE

3.1 UČENJE IN POUČEVANJE JEZIKA

Definicij pojma *učenje* je veliko, ki pa se med seboj razlikujejo. Pečjak (1975) pravi, da se učenje pojavi takrat, kadar gre za spreminjanje določene dejavnosti pod vplivom izkušenj, učenje pa ima trajnostni učinek. »Učenje pa je proces spreminjanja, ki poteka v osebi, ki se uči, je oblikovanje novih asociacij ali potencialov za nove oblike vedenja« (Čok, Skela, Kogoj, Razdevšek Pučko, 1999: 17). Pri učenju gre za človekovo zbiranje informacij iz okolja, ki jih med seboj poveže (nove informacije poveže z že znanimi/usvojenimi informacijami), vse to pa uporabi v primernih okoliščinah (prav tam).

Pojem *poučevati* je v *Slovarju slovenskega knjižnega jezika* razložen kot poklicno ukvarjanje s podajanjem učne vsebine v šoli oz. delati z namenom, da nekdo pridobi določeno znanje (SSKJ, 1994). B. Kogoj in C. Razdevšek Pučko (1999) pravita, da je poučevanje načrtovan sklop določenih postopkov, s katerimi želi učitelj v učencu sprožiti (pospešiti, olajšati, omogočiti ...) proces spreminjanja. Z drugimi besedami – namen učiteljevega poučevanja je, da bi se učenci učili.

Pri poučevanju jezika poskušajo psihologi doreči odnos med jezikovnim in spoznavnim razvojem otroka ter njun delež pri vplivu na celosten razvoj otroka (Čok idr., 1999). Dognanja, ki so jih prispevale psihologija, sociologija in etnologija, so vplivale na izhodišča za poučevanje in učenje (tujih) jezikov (prav tam). Za poučevanje in usvajanje tako prvega kot tudi vseh naslednjih jezikov je še vedno kognitivna teorija J. Piageta (Čok idr., 1999). Kljub velikim spremembam in prilagoditvam Piagetove teorije je ta še vedno osnova za obravnavo procesa ubeseditve miselnih struktur. Piaget je na osnovi svojih opazovanj pripravil »[...] opis kognitivnih funkcij otrokovega razvoja« (Čok idr., 1999: 15). Značilnosti posameznih razvojnih obdobij otroka so ključnega pomena pri kakršnemkoli učenju. V najinem primeru četrtošolci spadajo v obdobje **konkretno-logičnega mišljenja** (od sedmega do enajstega leta starosti), za katerega je značilno, da začne otrok v tem času opazovati jezik kot nek sistem. Razmišljanje o samem jeziku mu omogočajo že pridobljena jezikovna sredstva in same izkušnje z jezikom (Čok idr., 1999).

3.1.1 Metode in oblike dela pri poučevanju slovenščine

Metode in oblike dela, ki jih uporabimo pri poučevanju, so odvisne od raznih dejavnikov (npr. učna vsebina, učna tema, razvojna stopnja otrok, učni cilji itd.).

A. Tomić (1997, 1999, 2003) loči štiri skupine učnih metod:

- metoda pogovora in metoda dela z besedilom (npr. govorno-besedilne naloge),
- ilustrativna-demonstracijska metoda (metoda, pri kateri je pomembno opazovanje, čutne izkušnje itd.),
- laboratorijsko eksperimentalna metoda (uporabljena predvsem pri predmetih, ki zajemajo laboratorijsko delo) in
- metoda izkustvenega učenja (običajno in ustvarjalno skupinsko delo).

Slednjega bova tudi uporabili pri poučevanju slovenščine priseljenih in nepriseljenih učencev. Pri ustvarjalnem skupinskem delu se učenci soočijo s problemom, pri čemer ni pomembno, ali se kdo s kom strinja ali ne. Pomembno je le **aktivno iskanje različnih rešitev vseh članov skupine**.

A. Tomić (2003) učne oblike dela pri procesu učenja in poučevanja razdeli na frontalno, individualno, delo v parih in skupinsko učno obliko. Med seboj se razlikujejo v tem, v kakšni povezavi so učitelj, učenec in učna vsebina, seveda pa sta od tega odvisni tudi aktivnosti učitelja in učenca (Janežič, 2017, v Poljak, 1974).

Vsaka učna oblika ima določene prednosti in slabosti, zato je pomembno, da jih učitelj izbere tako, da bodo učenci aktivni v času celotne šolske ure. Ena izmed učnih oblik, ki jo bova v nadaljevanju tudi predstavili, je ustvarjalni gib. Ustvarjalni gib je učna oblika dela, pri kateri gre za povečano gibalno aktivnost, kjer učenci sami oz. ob manjši pomoči učitelja ustvarjajo učne vsebine (Griss, 1998).

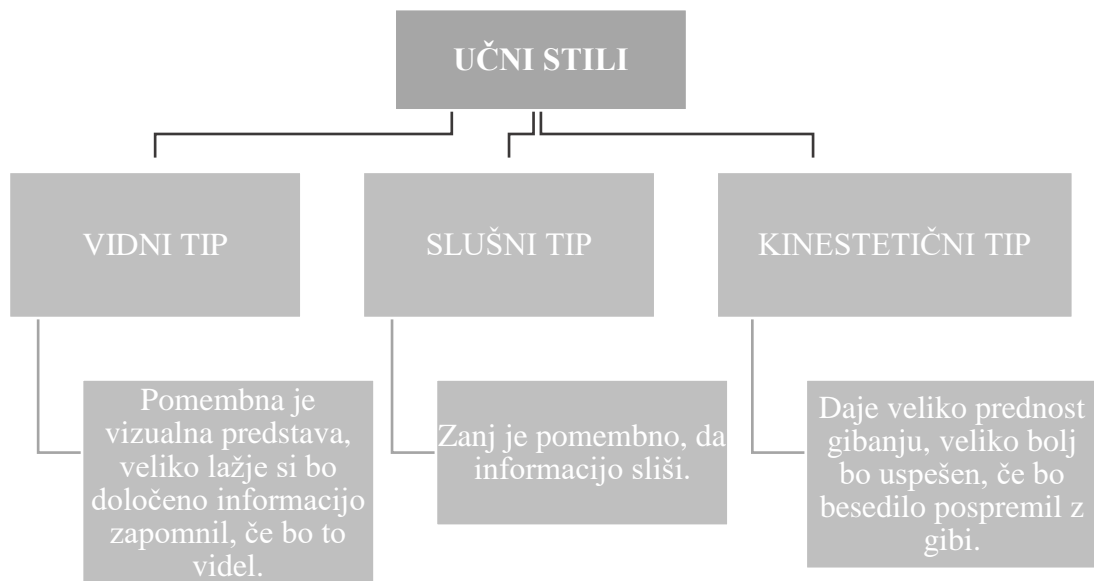
Slika 1: Učne oblike (prirejeno po Janežič, 2017)

M. Kerndl (2010) meni, da s sodobnimi učnimi pristopi, kot so npr. sodelovalno učenje, projektno in terensko delo, eksperimentalno in raziskovalno delo, e-učenje, igra vlog itd. ustvarimo spodbudno učno okolje, v katerem so učenci predvsem aktivni, motivirani in lahko razvijajo svoja močna področja, pri šibkejših učencih pa odpravljajo pomanjkljivosti. Metoda dela, ki je dandanes pri pouku vse bolj v praksi, je sodelovalno učenje. Gre za vrsto učenja, kje stik z vrstniki pomembno vpliva na razvoj tako kognitivnih kot tudi socialno-emocionalnih spretnosti in sposobnosti. Ta način dela omogoča, da si učenci med seboj pomagajo in hkrati učijo drug od drugega. Tudi raziskave so pokazale, da je sodelovalno učenje motivacija za vse učence in da učenci, ki pomagajo sovrstnikom z učnimi težavami (v najinem primeru so to priseljeni učenci), niso prikrajšani, temveč bolj uspešni (Magajna idr., 2008). M. Križaj Ortar (2000) navaja nekaj primerov, ki so po njenem mnenju najustreznejši pristopi k poučevanju slovenskega jezika. Sporazumevalno zmožnost, ki je v središču pouka, je možno razvijati na različne načine, vendar niso vsi najboljše za vse učence. Po mnenju M. Križaj Ortar (2000) je najustreznejši tisti, ki upošteva učenčeve sporazumevalne izkušnje in potrebe ter njegove spoznavne recepcijske in jezikovne zmožnosti.

3.1.2 Načini pridobivanja informacij pri učenju slovenščine

Informacije, ki so ključni del učenja, pridobivamo na različne načine, in sicer z vidom, s sluhom in z drugimi čutili. Seveda pa je pri načinu sprejemanja informacij potrebno upoštevati učenčeve sposobnosti, značaj, temperament, interese, izkušnje ... (Čok idr., 1999).

Učenje slovenščine mora biti načrtovano tako, da upoštevamo razlike med učenci, zato je pomembno, da poznamo značilnosti učnih stilov in jih poskušamo pri načrtovanju ure tudi upoštevati. Vsekakor poznavanje učnih stilov vpliva na učiteljevo ravnanje in poučevanje.

Slika 2: Učni stili in njihove značilnosti (prirejeno po Čok idr., 1999: 25)

3.1.3 Inteligentnost – dejavnik učinkovitega učenja jezika

Ne smemo pozabiti, da učenje vključuje tudi usvajanje vrednot in interesov, sprejemanje družbenih vlog ... Zelo pomemben dejavnik pri učenju in usvajanju jezika je tudi inteligenca oziroma inteligence (Čok idr., 1999).

Gardner v svojem delu *Razsežnosti uma* piše o inteligencah, ki ni ena sama, splošna zmogljivost, hkrati pa jih tudi ni moč meriti s standardiziranimi jezikovni inštrumenti. Definicija inteligence pravi, da je to zmožnost reševanja problemov ali ustvarjanja izdelkov, ki so cenjeni v enem ali več kulturnih okoljih (Gardner, 1995).

Na osnovi te definicije, je Gardner (1995) uvedel neodvisna merila, s katerimi je oblikoval sedem možnih inteligenc.

Slika 3: Sedem inteligenc (prirejeno po Gardner, 1995)

»Inteligence in področja so med povezani, pomembno pa je, da jih med seboj ne zamenjujemo« (Gardner, 1995: 19).

3.1.3.1 Jezikovna inteligentnost

Pri jezikovni inteligenci gre za sposobnost za učinkovito rabo jezika. Glavni produkt jezika je govor, s katerim posredujemo določeno sporočilo človeškemu ušesu. Jezik je mogoče izraziti tudi z gibi in v pisni obliki (Gardner, 1995).

Glavni vidiki rabe jezika so:

- **zapomnitveni vidik:** že samo ime pove, da je glavna funkcija tega vidika zapomnitev različnih sporočil, besednih informacij,
- **razlagalni vidik:** glavni namen tega vidika je izražanje misli in s tem posledično tudi oblikovanje sporočil in
- **metajezikovni vidik:** pri tem vidiku gre za zmožnost razmišljanja o lastni rabi/uporabi jezika v vseh vidikih (Ivančič, 2018).

3.1.3.2 Telesno-gibalna inteligentnost

Človeku, ki mu pripisujemo telesno-gibalno inteligenco, ga bo zagotovo zanimalo področje giba (npr. ples), hkrati pa ta inteligentnost zahteva tudi druge inteligentnosti, tj. npr. glasbeno in znotrajosebno inteligentnost. Sklepamo lahko, da vsa področja zahtevajo uspešnost v nizu inteligentnosti in da lahko vsako inteligentnost izkoristimo na širokem spektru področij v dani kulturi (Gardner, 1995).

Gardner **ustvarjalni gib** uvršča v telesno-gibalno inteligentnost, ki je vsekakor povezana tudi s prostorsko.

Telesno-gibalno oziroma kinestetično inteligentnost mnogo avtorjev pojmujejo celostno. Gardner (1995, v Kroflič, 1999) pravi, da v današnjem razmišljanju obstaja popolno ločevanje miselnih in telesnih dejavnosti, kar sicer sam odločno zavrača. To bi namreč pomenilo, da je tisto, kar počnemo s telesi oz. s pomočjo uporabe telesa, manj pomembno/posebno, kot tisto, kar počnemo z jezikom, logiko itd. Gardner zagovarja samostojnost kinestetične inteligentnosti z razvojnega vidika, kar pomeni, da med telesnimi dejavnostmi in miselnimi spretnostmi ni določene meje, temveč gre za usklajevanje med njimi (Kroflič, 1999).

»Nevropsihološke raziskave namreč kažejo, da tako kot druge inteligentnosti tudi telesno-gibalna inteligentnost lahko obstaja neodvisno ob siceršnji prizadetosti na drugih področjih. To potrjujejo primeri različno prizadetih oseb z izjemnimi dosežki v kinestetični inteligentnosti« (Kroflič, 1999: 38).

Telesno-gibalno inteligentnost Gardner opredeljuje kot posebno vrsto inteligentnosti, saj se »[...] kaže v spretni uporabi lastnega telesa, v izdelavi orodij, v umetniških dejavnostih, kot so ples, igra, pantomima« (Kroflič, 1999: 39).

Na koncu Gardner poudarja, da je v izobraževalnih ustanovah pomembno, da upoštevajo razlike med posameznimi profili inteligentnosti, in sicer tako, da bi moral učitelj upoštevati posameznikov profil inteligentnosti in to povezati tudi z učnim programom. »Sedem vrst inteligenc bi omogočalo sedem načinov poučevanja, namesto enega samega« (Gardner, 1995: 22).

3.2 DIDAKTIKA MLADINSKE KNJIŽEVNOSTI

3.2.1 Kaj je didaktike mladinske književnosti?

Didaktika mladinske književnosti je podvrsta didaktike književnosti. Definirana je:

1. s posebno vrsto književnega besedila, zanj pa veljajo določene zakonitosti književnosti,
2. z bralcem, ki še ni zaključil svojega osebnostnega razvoja,
3. s posebno recepcijsko situacijo (veljajo drugačne zakonitosti kot za literarnega bralca, ki že ima usvojeno tehniko branja) (Kordigel Aberšek, 2008).

3.2.2 Cilji mladinske književnosti

Cilji didaktike mladinske književnosti se med seboj prepletajo. To pomeni, da z branjem literature pridobivamo literarno znanje, kar predstavlja izobraževalni cilj, s tem pa se povečujejo recepcijske zmožnosti (funkcionalni cilj). Vse to povečuje možnost, da bi učenci brali zaradi lastnih potreb in ne zaradi tega, da bi zadostili potrebam drugih (Kordigel Aberšek, 2008).

Slika 4: Cilji didaktike mladinske književnosti (prirejeno po Kordigel Aberšek, 2008: 19)

a) IZOBRAŽEVALNI CILJI:

1. prepoznavanje komunikacijske situacije pri recepciji književnosti,
2. literarnozgodovinsko znanje (spoznavanje temeljnih del slovenske in svetovne mladinske književnosti),
3. literarnoteoretično znanje (prepoznavanje formalnih značilnosti nekaterih književnih vrst, npr. spoznavanje sestavine pravljice (pujski, zmaga pujskov, hudobija kaznovana, pravljica števila itd.) (Kordigel Aberšek, 2008).

b) PROCESNI/FUNKCIONALNI CILJI:

Gre za ustvarjanje komunikacije s književnim besedilom. K temu cilju je usmerjena velika večina didaktičnih prizadevanj, saj je njegov namen, da bralec čim bolj doživi prebrano, kar pomeni, da bralec lahko:

1. oblikuje domišljajske predstave,
2. prepozna značaje književnih oseb,
3. zazna razpoloženje, ki vlada v književnem delu,
4. zazna in razume sporočilo avtorja ... (Kordigel Aberšek, 2008).

c) VZGOJNI CILJI:

Namen vzgojnega cilja je, da bi literatura otroka spremljala od otroštva, adolescence pa vse do dobe odraslosti. Važno je torej predvsem to, da bi človek rad bral, s tem bi izkazal naklonjenost literaturi, hkrati pa bi vse to prenašal na svoje potomce. Z vzgojnim ciljem želimo doseči, da bi

literatura človeku pomenila vir ugodja, vsestranskega užitka in zadovoljstva (Kordigel Aberšek, 2008).

3.2.3 Učni cilji mladinske književnosti v učnem načrtu

V učnem načrtu so zapisani splošni ter operativni cilji in vsebine:

- a) SPLOŠNI CILJI (razvijanje pozitivnega bralčevega mišljenja do književnosti) in
- b) OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE:
 - funkcionalni (pridobivanje zmožnosti za komunikacijo z književnim delom)
 - izobraževalni (pridobivanje literarnozgodovinskega znanja, pojmov itd.) (Vižintin, 2017b).

»Med cilji predmeta, ki se uresničuje z jezikovnim in s književnim poukom v sklopu štirih sporazumevalnih dejavnosti (poslušanje, branje, govorjenje, pisanje), je v učnem načrtu za slovenščino (Učni načrt. Program osnovna šola. Slovenščina (2011), od tu naprej UN za slovenščino 2011) pri književnem pouku zapisano:

»Pri književnem pouku se učenci srečujejo z umetnostnimi/s književnimi besedili ter tudi ob njih poleg sporazumevalne zmožnosti razvijajo doživljajsko, domišljijskoustvarjalno, vrednotenjsko in intelektualno zmožnost. Z zaznavanjem kulturnih, etičnih, duhovnih in drugih razsežnosti, ki jih premore besedna umetnost kot eden najuniverzalnejših civilizacijskih dosežkov, ki je za obstoj slovenstva še posebno pomemben, se utrjujejo kulturna, domovinska in državljanska vzgoja ter medkulturna in širša socialna zmožnost« (UN za slovenščino 2011: 4).

3.2.4 Mladinska književnost pri pouku in razvoj otrokove recepcijske zmožnosti

Jezikovni in književni pouk sta v kurikulumu zasnovana na štirih dejavnostih:

1. poslušanje,
2. branje,
3. pisanje in
4. govorjenje (Saksida, 2008).

Pri književnem pouku z branjem, s poslušanjem, z gledanjem (uprizorjenih umetnostnih besedil) in z govorjenjem učenci razvijajo recepcijsko zmožnost.

Recepcijske dejavnosti so na začetku usmerjene predvsem v poslušanje. Ko pa se učenci spoznajo s črkami in jih tudi usvojijo, se dejavnosti usmerijo v samostojno branje, saj le tako učenci dobijo neposreden stik z literarnim besedilom, ob katerem pa imajo tudi priložnost za osebno dozorevanje, estetsko uživanje ... Nato se dejavnosti usmerijo še v drugi dve dejavnosti, in sicer pisanje ter govorjenje.

Vprašanje, kaj se dogaja, ko se srečata otrok in književnost, sega že nekaj desetletij nazaj. S tem so se ukvarjali sociologi, psihologi in pedagogi. Sociologi menijo, da »[...] je človekova senzibilnost za literaturo produkt okolja, v katerem živi mladi človek« (Kordigel Aberšek, 2008: 45). Psihologi pravijo, da je »[...] bralni razvoj samo eden od vidikov človekovega osebostnega razvoja« (Kordigel Aberšek, 2008: 45).

Saksida (2008: 30) pravi, da »[...] književnost ni le sklop besedil, o katerih se je mogoče česa naučiti, ampak je v tem tipu pouka opredeljena kot rezultat *srečanja* oziroma interakcije med besedilom in bralcem: književnost obstaja, če obstaja njen bralec.«

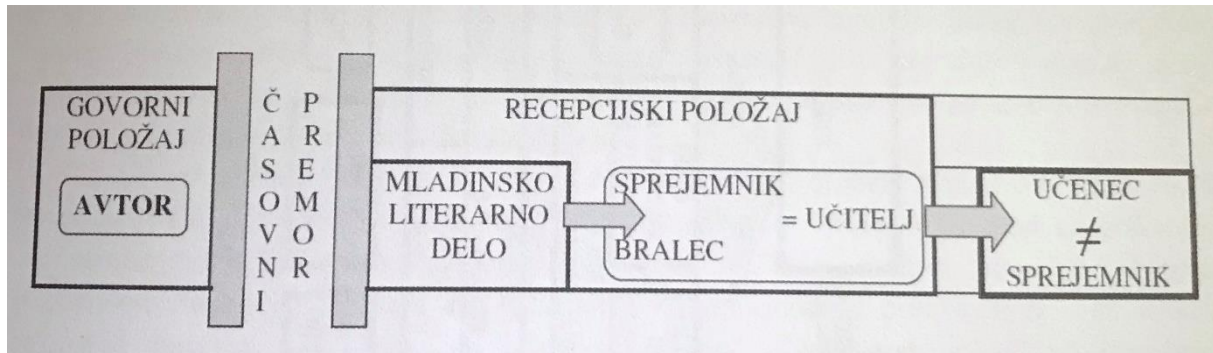
Glavni značilnosti današnjega književnega pouka sta pojmovanje vloge mladega bralca in branje umetnostnih besedil na ustvarjalni način. Pri književnosti je pomembno zavedanje, da je branje dialog med bralcem in književnim besedilom ter med učencem/učenci in učiteljem o književnem besedilu (Saksida, 2008).

»Recepcija mladinske književnosti je v svojem bistvu "komunikacija" med govorečim odraslim in prejemnikom otrokom« (Kordigel Aberšek, 2008: 72).

Do velikega napredka pri branju mladinske literature pride takrat, ko se začnemo pri pouku slovenščine začnemo ukvarjati s samo mladinsko književnostjo, ko učenci konkretno stopijo v stik z njimi primerno literaturo.

3.2.5 Tradicionalni sistem pouka književnosti ali literarnoreceptijska in didaktična komunikacija?

Tradicionalni sistem pouka književnosti učitelja postavi med besedilo in učenca.

Slika 5: Tradicionalni sistem pouka književnosti (Kordigel Aberšek, 2008: 73)

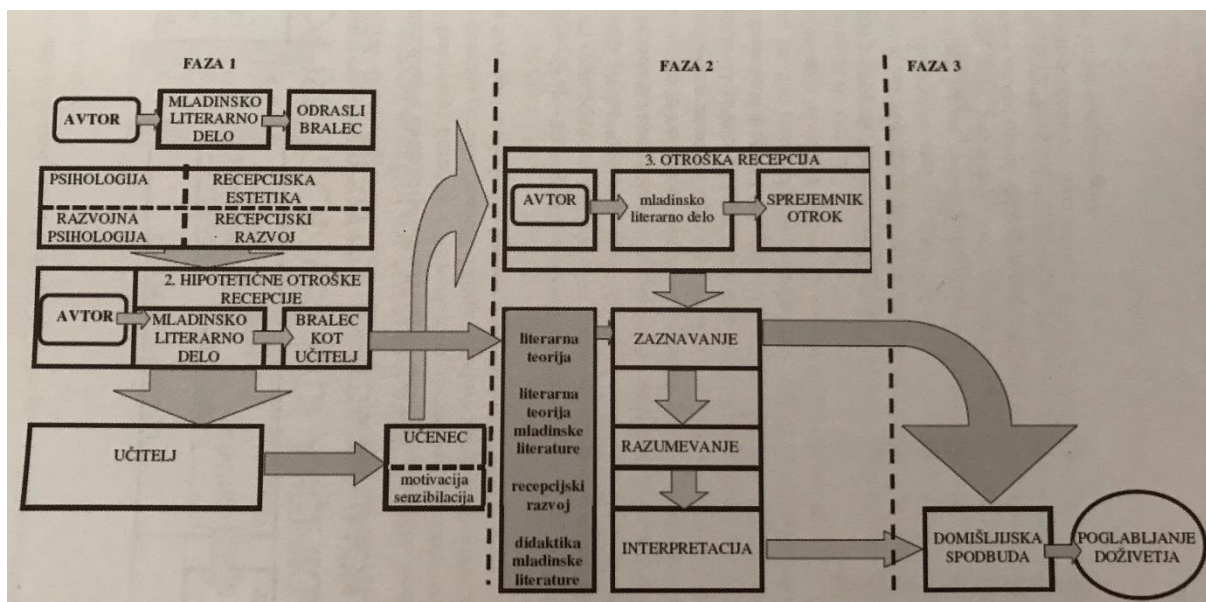
Tradicionalni sistem pouka književnosti je neustrezen model za didaktiko mladinske književnosti, saj gre za komunikacijo učitelja z berilom. Učitelj učencem razlaga, kaj besedilo pomeni, njihova naloga pa je poslušanje učiteljeve interpretacije besedila. Pri tem načinu obravnave literarnega besedila ni neposredne komunikacije med besedilom in učencem (Kordigel Aberšek, 2008). Zato je pomembno, da pri pouku književnosti uporabljamo **literarnoreceptijsko in didaktično komunikacijo**.

Ta vrsta komunikacije je razdeljena na tri področja, ki ustrezajo klasičnim fazam učne ure (uvodna motivacija, jedro/spoznavanje novega in zaključek/utrjevanje). Pri tem načinu poučevanja gre za striktno ločevanje komunikacije, »[...] ki poteka med besedilom in učiteljem ter med besedilom in učencem« (Kordigel Aberšek, 2008: 75). Pomembno je, da pri tem načinu pride do učiteljevega vpliva na učenčevu recepcijo z besedilom le enkrat.

1. FAZA: učiteljev prvi stik z besedilom – v tej fazi gre za komunikacijo med dvema odraslima udeležencema (odrasli pripovedovalec/avtor in odrasli bralec/učitelj). Pomembno je, da učitelj v tej fazi sestopi s svoje odrasle pozicije in prebere besedilo na otroku primeren način, kar pomeni, da bo že v tej fazi potekala komunikacija med učitelj – učenec, učenec – učitelj. Seveda pa pri tem ne sme biti komunikacija dvosmerna, temveč mnogosmerna (komunikacija učitelj – učenci) (Kordigel Aberšek, 2008).

2. FAZA: učenčev (učenec mora biti pripravljen in motiviran) sprejemanje literarnega besedila – v drugi fazi je učiteljeva naloga le posredovanje (pripovedovanje, recitiranje, branje) in preverjanje razumevanja besedila. Njegova udeležba je minimalna, zato jo lahko zanemarimo, v ospredju je individualna komunikacija bralca z besedilom (Kordigel Aberšek, 2008).

3. FAZA: učenec, besedilo in domišljijjski svet – v zadnji fazi je učiteljeva naloga le to, da spodbudi učenčev kreativnost misli in domišljijo, vse ostalo na je na učencu samem (Kordigel Aberšek, 2008).

Slika 6: Shematična ponazoritev literarnorecepzijske in didaktične komunikacije pri uri književnosti ob branju mladinske literature (Kordigel Aberšek, 2008: 74)

3.2.6 Prilagajanje književnega pouka

Učni načrt za slovenščino priporoča, da pouk književnosti prilagajamo v več fazah, in sicer v fazi načrtovanja, organizacije in izvedbe pouka ter pri samem ocenjevanju znanja učencev.

Učni načrt torej omogoča, da si učitelj glede na razredno raznolikost izbere oblike in metode dela ter posledično tudi besedila, ki jih bo pri pouku obravnaval.

3.2.7 Tipi motivacij pri didaktiki mladinske književnosti

Uspešnost učenja jezika – jezikovnega in književnega dela – je odvisna od motivacije, ki jo spodbuja predvsem šolsko učenje (Čok idr., 1999).

M. A. Kordigel (2008) pravi, da je motivacij toliko, kolikor je književnih del, otrok, bralcev ... Seveda pa je motivacija ključnega pomena pri pripravi otroka na branje oziroma poslušanje književnega besedila. Na izbiro motivacije vpliva izbira književnega besedila in kdo je poslušalec.

Slika 7: Tipi motivacij pri pouku didaktike mladinske književnosti (prirejeno po Kordigel Aberšek, 2008: 118–120)

- NEJEZIKOVNE MOTIVACIJE

»[...] človeštvo že od nekdaj potrebuje za izpovedovanje svojih subtilnih misli in idej poleg jezika tudi gib, barvo in obliko ter zvok. Vsega, kar znajo izpovedati ti znakovni sistemi, ni

mogoče izpovedati z jezikom. To pomeni, da ljudem jezik za upovedovanje sebe in sveta preprosto ni dovolj« (Kordigel Aberšek, 2008: 120).

GIBALNE MOTIVACIJE

Pri gibalnih motivacijah gre za dve vrsti motivacij:

- za opazovanje in posnemanje obrazne mimike ter
- za opazovanje govornice telesa.

To vrsto motivacije uporabljamo takrat, kadar želimo mlade bralce pripraviti na poglobljeno zaznavanje razpoloženja v besedilu (predvsem zaznavanja čustev literarnih oseb) (Kordigel Aberšek, 2008).

»Mehanizem deluje podobno kot odloženo ponavljanje. Otrok z gibi in mimiko ponovi, kar je videl, kar se mu je zgodilo. Ob tem se spomni, kje je že videl tak gib, tak izraz obraza. Obe situaciji poveže. In če je tista prva taka, da jo je že osvojil, da jo že razume, bo na ta način razumel tudi drugo« (Kordigel Aberšek, 2008: 125).

- KOMBINIRANE JEZIKOVNE IN NEJEZIKOVNE MOTIVACIJE: MOTIVACIJA Z IGRO VLOG

Igra vlog in simbolna igra delujeta na podoben način, in sicer omogočata, da otrok razmišlja o stvareh, o katerih samo s pomočjo jezika ne bi mogel. Igra vlog pomaga otroku, da upošteva dve različni vrsti sporočil, in sicer jezikovna sporočila in sporočila, »[...] ki jih nosijo manj zahtevne oblike diferenciranih znakov« (Kordigel Aberšek, 2008: 127). Posledica tega je, da otrok razume tudi tisto, česar samo z jezikovnimi sredstvi ne bi.

3.3 JEZIKOVNI POUK

3.3.1 Cilji jezikovnega pouka

V učnem načrtu za slovenščino (2011) najdemo v poglavju *Operativni cilji* naslednje učenčeve kompetence oz. zmožnosti:

- zavest o jeziku, narodu in državi,
- zmožnost dopisovanja,
- zmožnost pogovarjanja,

- zmožnost izpolnjevanja obrazcev,
- zmožnost selektivnega branja,
- individualizirano, postopno in sistematično razvijanje zmožnosti branja in pisanja besedil,
- zmožnost kritičnega sprejemanja enogovornih neumetnostnih besedil,
- zmožnost tvorjenja enogovornih neumetnostnih besedil,
- jezikovna in slogovna zmožnost (poimenovalna, skladenjska, pravorečna, pravopisna, slogovna zmožnost) in
- metajezikovna zmožnost.

Eden izmed temeljnih operativnih ciljev (sicer obeh predmetov področja slovenščine) je razvijanje zmožnosti branja, saj ob tem učenci razvijajo tudi druge zmožnosti, tj. zmožnost poslušanja ter uresničujejo specifične cilje predmeta (npr. pridobivajo jezikovno-sistemsko znanje).

Tako operativni cilji jezikovnega pouka kot tudi književnega se prepletajo s splošnimi cilji. V splošni predstavitvi predmeta so opredeljeni trije cilji jezikovnega pouka, in sicer razvijanje sporazumevalne zmožnosti, pridobivanje vedenja o slovenskem knjižnem jeziku, razvijanje zavesti o vlogi maternega/prvega jezika in o družbenem statusu slovenskega jezika ter drugih jezikov v Republiki Sloveniji in poznavanje zgodovine slovenskega knjižnega jezika. (Vogel, 2015).

Številne smeri v jezikoslovju so imele odmev v sočasnih metodikah, ki so se zlele v komunikacijski pristop (Vogel, 2015, v Skela 2010). Ta za izhodišče pouka postavlja besedilo, da je temeljna metoda bolj ali manj usmerjena učenčeva sporazumevalna dejavnost in da je temeljni cilj vzgojiti čim bolj učinkovitega uporabnika jezika (Vogel, 2015: 177). Tako pridemo do enega izmed temeljnih ciljev pouka slovenščine, kakor mu pravi M. Bešter Turk (2011) glede na posodobljeni učni načrt za slovenščino, ki v ospredje postavlja **sporazumevalno zmožnost**.

3.3.1 Sporazumevalna zmožnost – eden izmed temeljnih ciljev pouka slovenščine

Sporazumevalna zmožnost je »znanje in vedenje, ki posamezniku omogoča, da lahko ustrezno in učinkovito uporablja jezik, in sposobnosti, da to znanje uporablja za sporazumevanje v realni situaciji – da lahko tvori in razume poljubno število besedil v različnih govornih položajih in za različne potrebe oziroma sporazumevalne namene« (Pirih Svetina, 2000: 25).

O jezikovni zmožnosti kot o končnem cilju pouka seže govor še daleč nazaj, saj o njem govori tudi I. Ferbežar (1998), ki pravi, da to zmožnost v najširšem smislu sestavljajo trije segmenti, in sicer jezikovno znanje, sporazumevalna zmožnost in psihofizični mehanizem. I. Ferbežar (1998: 69) postavi definicijo sporazumevalne zmožnosti, tj. »zmožnost oz. strategija to znanje uporabiti v konkretnih okoliščinah in za določen namen.«

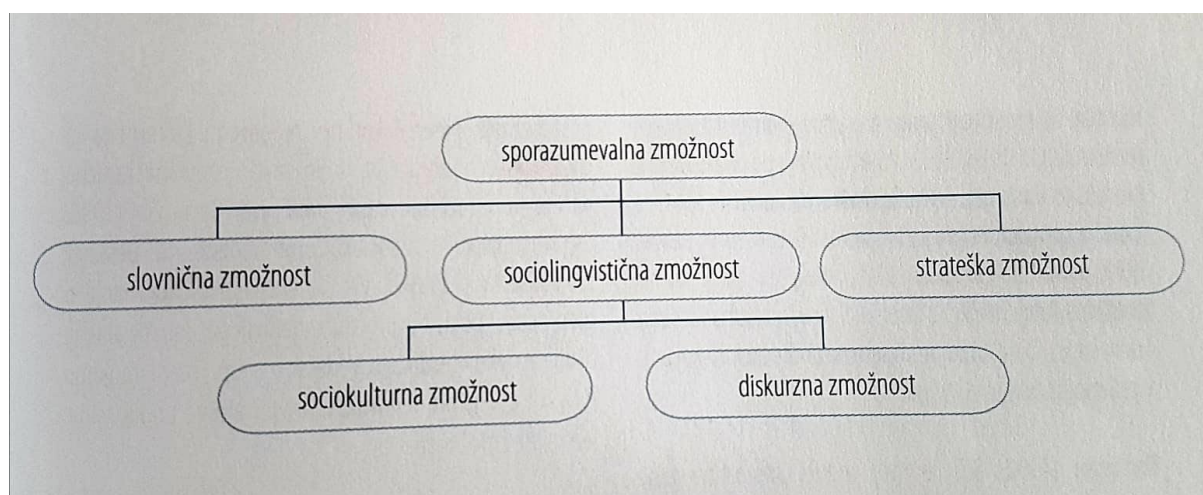
Če povzamemo po M. Bešter Turk (2011: 114–117), sodobno pojmovanje sporazumevalne zmožnosti izhaja iz teorije Hymesa, ki je teorijo Chomskega o jezikovni zmožnosti kot nereflektiranem znanju prvega jezika nadgradil s kontekstualno dimenzijo. Tako npr. M. Canale in M. Swain (Pirih Svetina, 2000, v Canale in Swain, 1980) sporazumevalno zmožnost opredeljujeta kot sintezo znanja in spretnosti, ki so potrebne za uspešno sporazumevanje v dejanskih okoliščinah, na drugi strani pa M. Bešter Turk kot »zmožnost govorca in poslušalca, da se ob upoštevanju okoliščinskih dejavnikov različnih vrst lahko sporazumevata« (2011: 118). S. Savignon (1983) sporazumevalno zmožnost imenuje obvladovanje jezika (angl. language proficiency) za zmožnost delovanja v dejanskih sporazumevalnih okoliščinah.

Omenjeni sodobni teoretiki so precej enotni pri opredeljevanju tega, kaj je sporazumevalna zmožnost, čeprav jo poimenujejo drugače. Da se sporazumevalna zmožnost uspešno razvije pri posamezniku, je ključni dejavnik njegovo (so)delovanje v okviru dejanskih sporazumevalnih zmožnosti: poslušanja, govorjenja, branja in pisanja.

Iz strokovne literature je znanih več modelov sporazumevalne zmožnosti, ki bodo v nadaljevanju tudi predstavljeni. Ti modeli odražajo sestavine sporazumevalne zmožnosti in nakazujejo njihovo prepletenost, ne pa tudi njihove hierarhičnosti (Pirih Svetina, 2000).

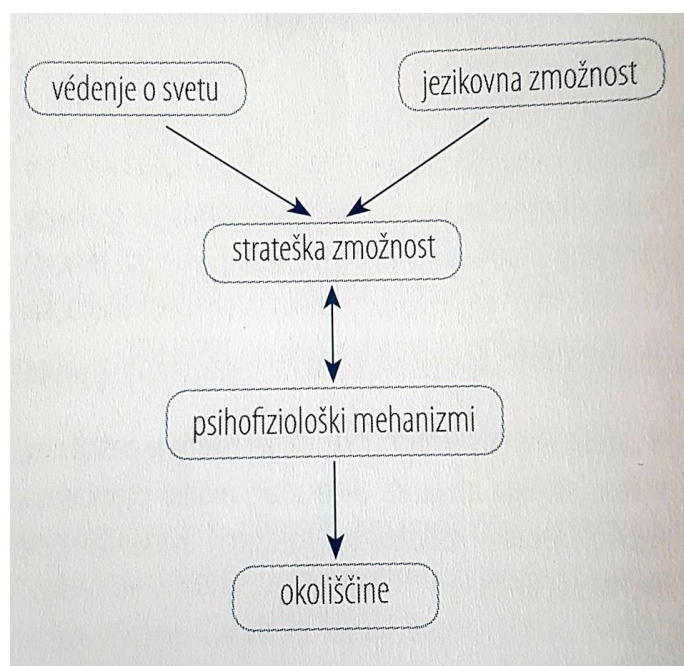
Michael Canale in Merrill Swain sta prva avtorja, ki sta model sporazumevalne zmožnosti prenesla na področje učenja in testiranja drugega jezika. Razdelila sta jo na tri delne zmožnosti, in sicer tako, da sta združila model Chomskega in Hymesa: slovnično, sociolingvistično in strateško zmožnost. Druga, sociolingvistična zmožnost je vsebovala še sociokulturno in diskurzno zmožnost. Slovnično zmožnost sta avtorja zapisala pod prvo črto kot njen sestavni del, ker sta prišla do spoznanja, da so »slovnična pravila brez pravil rabe nesmiselna« (Pirih Svetina, 2000: 26).

Danes je precej uporabljan Bachmanov model, ki je bil v naši strokovni literaturi že večkrat predstavljen (Ferbežar, 1998; Pirih Svetina, 2000).

Slika 8: Shema sporazumevalne zmožnosti po Canale in Swain (Pirih Svetina, 2000: 27)

Sporazumevalna zmožnost in vsi njeni sestavni deli so del kognitivnega sveta posameznika, kamor spadajo informacije, znanja in vedenja, ki so v posamezniku prisotna kot del lastnega kulturnega in civilizacijskega ozadja, pridobljena so na različne načine in v različnih načinih (Pirih Svetina, 2000). Na drugi strani je jezikovna zmožnost, v katero je vključeno tako znanje jezika kot vedenje o njem, prav tako pa tudi spretnost/strategija, ki omogoča jezikovne zmožnosti in povezavo le-teh z vedenjem o svetu za določene sporazumevalne namene in v določenih okoliščinah (Pirih Svetina, 2000).

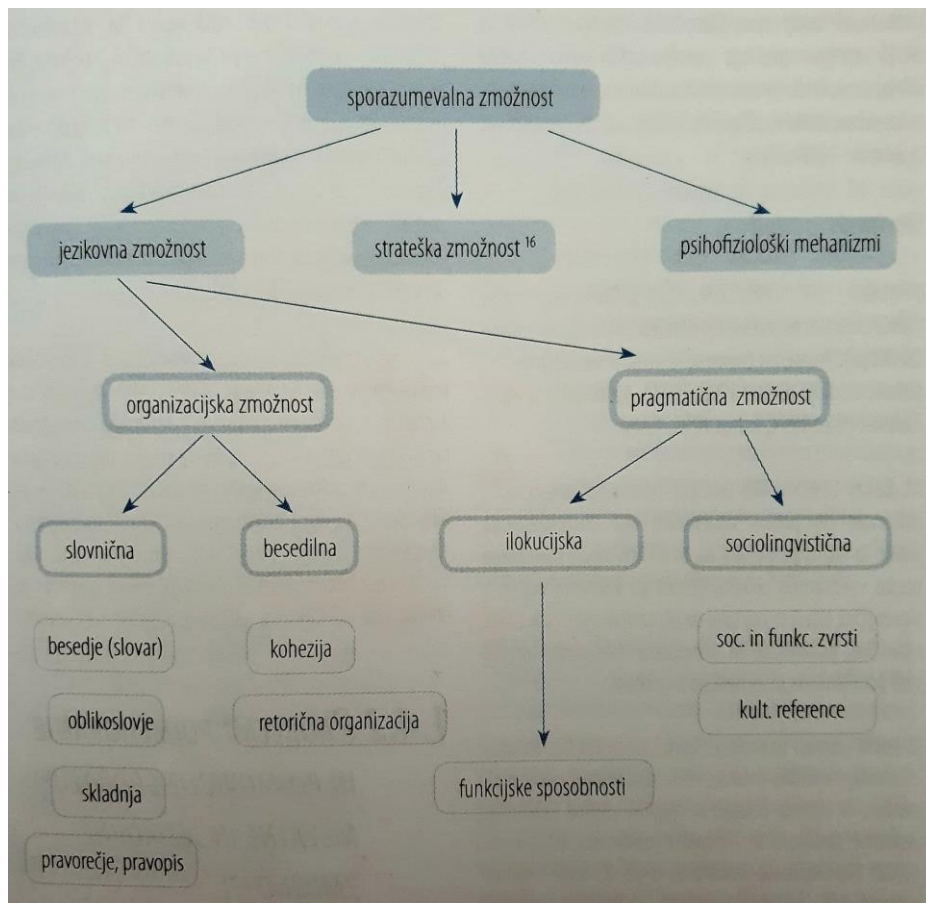

Slika 9: Deli sporazumevalne zmožnosti pri rabi jezika (Pirih Svetina, 2000: 28)

Sporazumevalna zmožnost je razdeljena na jezikovno, strateško zmožnost ter psihofiziološki mehanizem. Prva se deli še na organizacijsko ter pragmatično zmožnost, pri čemer se organizacijska nadalje deli še na slovnično in besedilno, pragmatična pa na ilokucijsko in sociolingvistično, ki omogoča primernost rabe in razumevanja besedil v skladu z različnimi okoliščinami.

Eno izmed učinkovitih metod za usvajanje sporazumevalne zmožnosti, ki jo navaja učni načrt za slovenščino in jo v svojem članku omenja tudi A. Rot Vrhovec (2015), je sodelovalno učenje v manjših skupinah ali dvojicah. Na učenčevo učenje v šoli vplivajo učitelj in sošolci okoli njega. Ko se učenec v razredu počuti varnega in sprejetega, to pozitivno vpliva nanj, na samo vključitev v družbo in sam proces učenja. Dober učitelj je tisti, ki ustvari prijetno klimo med učenci in poskrbi, da se vsak otrok najde znotraj razreda in se ob tem počuti dobro (Rot Vrhovec, 2015). Naloga učitelja torej ni, da učenci sedijo pet šolskih ur za klopjo in jim pri tem podaja snov, temveč da pripravi pouk na ta način, da so učenci sami ob tem miselno in gibalno aktivni ter se med seboj tudi učijo. Na to je dolga leta nazaj opozarjala že B. Marentič Požarnik (2000), tj. da se v naših šolah premalo poslužuje možnost, da učenci učijo učence. Ker so med priseljenimi učenci tudi otroci, ki jim slovenščina predstavlja materni jezik, lahko s svojo prisotnostjo tudi sami pripomorejo k hitrejšemu in učinkovitejšemu učenju tujega jezika. »Bistveni dejavnik uspešnega razvijanja sporazumevalne zmožnosti učencev je v

sporazumevanju, zato jo ti načrtno in sistematično razvijajo pri jezikovnem pouku« (Bešter Turk, 2011: 123). Ker je v razredu veliko učencev in je zato manj možnosti, da vsak izrazi svoje mnenje, je pomembno, da se učenci ne učijo le od učitelja, temveč tudi od drugih učencev. Sodelovalno učenje je zato ena izmed učnih oblik, ki je v učnem načrtu za slovenščino priporočena.

Slika 10: Razvejanost sporazumevalne zmožnosti po Bachmanu in I. Ferbežar (Pirih Svetina, 2000: 29)

3.3.2 Prilagajanje jezikovnega pouka

Slovenski jezik nam nudi različne vsebine, ki se jih lahko naučimo na najrazličnejše načine. Da priseljeni in tudi drugi učenci bolje razumejo šolsko snov, lahko uporabimo igro vlog, vživljanje v različne situacije, dramatizacijo s plesom, pisanje in sestavljanje črk ter besed z različnimi deli telesi ipd. Učenci se tako tudi orientirajo v prostoru, kar je tudi zelo pomembno pri začetnem opismenjevanju (Geršak, 2003: 20–23). Enakega mnenja je tudi B. Kroflič, ki pravi,

da se otrok »skozi gibalne dejavnosti zaveda prostora in časa« (B. Kroflič, 1992: 36). V. Bruce (1988) pravi, da je gibanje prvi otrokov jezik in da se tu vse začne. Poudarja, da kar otrok naredi skozi lastno gibanje, pravzaprav izvira iz njegovih misli, saj nam z gibanjem nekaj sporoča. V svoji knjigi navaja primer, kako lahko poučevanje črk prilagodimo na otroku zabaven in razumljiv način. Najprej novo črko zapišemo na tablo in jo glasno izgovorimo. Otroci ponovijo za nami. Nato povemo besedo, ki se začne na to črko in jo prikažemo z gibom. Otroci ponovijo in sodelujejo pri gibanju ter se tudi sami spomnijo svojega giba (Kroflič, 1992). Usvajanje črk na tak način prinese otrokom hitrejšo razumevanje in boljšo zapomnitev, poleg tega pa se učenci ob tem zabavajo, sproščajo svojo energijo za šolski namen in urijo orientacijo v prostoru.

Učni načrt za slovenščino (2011) priporoča, da učenci pri jezikovnem delu usvajajo oblikovanje in razvijanje zavesti o jeziku, narodu in državi, razvijanje možnosti pogovarjanja, zmožnosti govornega nastopanja, poslušanja enogovornih neumetnostnih besedil, razvijanje metajezikovnih zmožnosti ter branja in pisanja besedil s prehajanjem skozi vse te faze glede na razvite veščine, spretnosti in zmožnosti kot tudi glede na svoje že razvito znanje branja in pisanja. Zato naj bi učitelj že na začetku vzgojno-izobraževalnega obdobja pri vsakem posamezniku preveril vse te veščine in spretnosti, nato pa za vsakega posameznika izdelal individualni načrt razvijanja zmožnosti branja in pisanja.

Velikokrat se ljudje naučimo tujega jezika le toliko, da lahko rečemo, da se brez težav sporazumemo z drugimi ljudmi. Pri tem morda odpade kakšna črka, intonacija je nepravilno naglašena, naša telesna drža in mimika obraza nista skladni z našimi besedami ipd. Tudi V. Mildner (1999: 13) navaja, da se učencem pogosto zdi, »da je sporazumevanje mogoče kljub slabemu izgovoru.« Ker pa gre za zgodnje obdobje otrok, ki sprejemajo in usvajajo različne besede od drugih ljudi, torej za te besede slišijo tudi prvič, je v veliki meri pomembno, kako učitelj podaja snov, prav tako pa tudi to, kako učitelj govori, ko ni med procesom učenja snovi. Kot učitelji smo učencem vzgled tudi npr. med odmorom, med poučevanjem drugih predmetov, ki niso slovenščina, pa tudi zunaj šole, ko se morda srečamo in pozdravimo. Učenci nas poslušajo tudi, ko se pogovarjamo z drugimi učitelji in nehote vpijajo naše besede. Učiteljeva dolžnost je tako, da poskrbi za družbeno in tudi za izobraževalno področje učencev.

Leta 2008 je bil dodan člen 43. a (financiranje iz državnega proračuna), iz katerega je razvidno, da so učenci priseljenci upravičeni do dodatne strokovne pomoči (DSP) pri učenju slovenščine kot drugim jeziku. Zakon torej zagotavlja DSP, vendar ni natančne opredelitve števila ur.

Najpomembnejša ugotovitev MIZŠ je poleg dodelitve teh ur ugotoviti jezikovni primanjkljaj ter njegovo stopnjo težavnosti in potrebo po dodatni strokovni pomoči (Rot Vrhovec, 2016). Le na ta način lahko učenci priseljenci odpravljajo tovrstne primanjkljaje in napredujejo pri usvajanju drugega jezika.

C. Shigemori Bučar (1999) v članku navaja dejavnike, ki so pomembni za usvajanje jezikovnega znanja: sistematično učenje, znanje, osebnost, motivacija, družina/prijatelji/znanci, opremljenost prostora in družbeni prostor. Na motivacijo in opremljenost (učbeniki, slovarji, kasetofoni, video, televizija, časopisi, revije ipd.) lahko v veliki meri vpliva učitelj. C. Shigemori Bučar (1999) pravi, da igra učitelj pomembno vlogo pri pravočasnem informiranju učencev o slovarjih, učbenikih, revijah itd., ki naj bi jih znali uporabljati na posameznih stopnjah učenja jezika. Zagotovo lahko učitelj prispeva tudi k opremljenosti prostora, v katerem so učenci vsak dan in zato lahko gledajo različne napise, plakate, velike fotografije, ki pripomorejo k hitrejšemu usvajanju jezika.

Kot je že bilo omenjeno, se morajo učenci v razredu počutiti varne in sprejete, kar je ključno za njihovo motivacijo. »Motivacija je pravzaprav primarni dejavnik, ki vzdržuje učenca, mu daje moč in pospešuje proces učenja« (Shigemori Bučar, 1999: 66 in 67). Če si zamislimo stopnice, ki vodijo do cilja, bi lahko rekli, da predstavlja motivacija tisto prvo, začetno stopnico, ki je potrebna, da se lahko povzpemo na višjo.

Pri jezikovnem delu pouka pogosto zasledimo, da učenci usvajajo jezikovno znanje s pomočjo pisala in zvezka. Učenci znajo ure in ure presedeti na stolu zgolj zato, da pišejo enolične znake. B. Kroflič in D. Gobec (1995) pravita, da »za obvladovanje grafomotorike in branja potrebujejo splošne psihomotorične sposobnosti (orientacija v prostoru in v lastnem telesu – telesna shema, koordinacija gibov idr.), ki jih razvijajo ob različnih gibalnih dejavnostih.« Tako lahko vse črke, ki jih učenci zapišejo v zvezek, pokažejo tudi z gibom oz. jih oblikujejo s telesom v prostoru. Če združimo sodelovalno učenje in učenci delajo npr. v parih, lahko rešitve prikažejo z gibom in ne le besedno. Na ta način si učenci rešitev boljše zapomnijo, saj gib zanje ni dolgotrajna metoda, je nekaj novega in zabavnega. Ure so z gibom popestrjene in nekaj primerov, kako lahko prilagajamo jezikovni pouk učencem, je v učnih pripravah, ki sva jih izvedli na OŠ Dravljje, kjer je bila v razredu več kot polovica priseljenih otrok. Pri iskanju načinov, kako prilagoditi jezikovni pouk, kako z gibom popestriti pouk, je vse odvisno le od iznajdljivosti in ustvarjalnosti učitelja.

3.3.3 Podobnosti in razlike med procesom usvajanja prvega in drugega jezika

V slovenske šole se poleg otrok iz slovensko govorečih družin čedalje bolj pogosto vključujejo otroci, ki prihajajo iz drugačnega jezikovnega in kulturnega okolja. Za nekatere izmed njih je tako slovenščina drugi jezik, ki se ga morajo naučiti, saj njihov materni jezik ne zadošča njihovim sporazumevalnim potrebam. Pomembno je, da se ti otroci čim prej naučijo obvladati prvine drugega jezika, saj jim je s tem omogočeno lažje vključevanje v širši družbeni kontekst, kar je v zgodnjem otroštvu in adolescenci še posebej pomembno. Na ta način otroci pridobivajo samozavest in doživljajo uspeh na socialnem in šolskem področju.

Razlike in podobnosti lahko v grobem razdelimo na socialne, ki so zunanje, in kognitivne ter afektivne, ki so notranje. V literaturi zasledimo kar nekaj opredelitev podobnosti in razlik med procesom usvajanjem prvega in drugega jezika (Ellis, 1990, Klein, 1986, Edmondson, 1999, Ferbežar, 2000 in Klein, 1986). V spodnji tabeli N. Pirih Svetina povzema nekaj temeljnih tovrstnih ugotovitev.

USVAJANJE PRVEGA JEZIKA	USVAJANJE DRUGEGA JEZIKA
socialne razlike in podobnosti:	
Poteka od zgodnjega otroštva. Dostop do jezika je neomejen.	Poteka kadarkoli, vedno pa za prvim jezikom (oziroma prvima jezikoma, kadar govorimo o dvojezičnosti). Dostop pa ni vedno neomejen, sploh če gre za učenje v okolju, kjer se ciljnega jezika ne uporablja kot sredstva vsakodnevnega sporazumevanja.
Usvajanje poteka predvsem skozi neposreden in nezaveden stik s ciljnim jezikom, pri tem okolica otroke spodbuja in podpira (jih nagrajuje tudi za negativne poskuse), kar pa naj ne bi imelo neposrednega vpliva na usvajanje.	Podpora okolice je bistveno manjša, učeči se so pri rabi nenehno izpostavljeni popravljanju, pri čemer to nima neposrednega vpliva na usvajanje, sproža pa določeno metajezikovno zavest.
Otroci niso pod nikakršnim pritiskom, ko usvajajo prvi jezik.	Odrasli so pod pritiskom tako v razredu kot v okolju, kjer poskušajo uporabljati drugi jezik.

Usvajanje prvega jezika je povezano s socializacijskimi procesi in pridobivanjem družbene identitete.	Usvajanje drugega jezika je pogosto povezano s spreminjanjem družbene identitete, pri čemer gre lahko za izgubo ali redukcijo prejšnjih družbenih vlog ali pridobivanje novih.
kognitivne razlike in podobnosti:	
Jezikovni razvoj poteka hkrati s kognitivnim. Za usvajanje prvega jezika je potrebno usvojiti določene kognitivne kategorije (npr. prostor, čas, naklon, vzrok, kontekstualizacija in deiktizacija). Pri usvajanju drugega jezika je potrebno te kategorije samo prilagoditi in napolniti z novim besednjakom (Klein, 1986).	Kognitivni razvoj se v glavnem odvija pred usvajanjem drugega jezika.
Usvajanje je hitro.	Tempo usvajanja se razlikuje od posameznika do posameznika.
Razvoj je sistematičen, med posamezniki pa se način usvajanja ne razlikuje.	Razvoj je sistematičen – odvisen pa je tako od posameznika kot tudi od načina učenja jezika.
Pred tem jezikom ni usvojen še noben drug jezik.	Pri učenju drugega jezika si človek pomaga z znanjem prvega oz. vseh prej usvojenih jezikov.
Mentalna slovnica, ki jo razvijejo otroci, je po obsegu večja, kot je vhodni podatek, ki so ga prejeli.	Mentalna slovnica, ki jo razvijejo učeči se, je po obsegu običajno manjša od vhodnega podatka, ki ga učeči se prejme.
Usvajanje je neizogibno in uspešno, otroci dosežejo perfektno obvladovanje prvega jezika, ni fosilizacije.	Usvajanje ni neizogibno in ni nujno uspešno, lahko se zaključi na katerikoli stopnji, je celo redko popolnoma uspešno, pogosto prihaja do fosilizacije.

Afektivne razlike in podobnosti	
Vloga motivacije, osebnostnih lastnosti in stališč je zanemarljiva, saj je usvajanje nezavedno in neizogibno.	Motivacija, osebnostne lastnosti in stališča so pomembni dejavniki v procesu usvajanja in vplivajo na njegovo uspešnost.

Preglednica 1: Socialne razlike in podobnosti med procesoma usvajanju prvega in drugega jezika (Pirih Svetina, 2005: 23)

Temeljno razliko med usvajanjem prvega in drugega jezika izpostavi N. Pirih Svetina, ki navaja avtorico L. Štrukelj, ki je svojo ugotovitev povzela po več avtorjih (Hatch, 1983; Mclaughlin 1987) (2005: 24, v Štrukelj, 1995: 33), in sicer pravi, da je »razlika med procesom usvajanja maternega in drugega jezika v tem, da je materni jezik univerzalna človekova lastnost, drugega jezika pa se govorec ob subtilnem prepletanju različnih stališč in motivov mora naučiti, ker materni jezik ne zadošča njegovim sporazumevalnim potrebam.« Razlogi za učenje drugega jezika so dejansko lahko različni. Učenje drugega jezika zaradi spremenjenih, povečanih oziroma drugačnih sporazumevalnih potreb, v katerih prvi jezik ne zadošča več, je verjetno najpogostejši, še zdaleč pa ne edini razlog.

4 POUČEVANJE SLOVENŠČINE PRISELJENIH OTROK

»Če se je še pred kratkim zdelo, da tvorita domovinsko in medkulturno nezdržljivo nasprotje, je v učnem načrtu za slovenščino oboje povezano. Pomemben korak v učnem načrtu je storjen tudi z izpostavitvijo zavedanja, da je slovenščina za večino otrok v slovenskem vzgojno-izobraževalnem sistemu materni jezik – a ne za vse otroke« (Vižintin, 2017: 127). Zagotovo pravilna raba slovenščine ne bi bila mogoča, če se je ne bi učili v danem družbenem in kulturnem kontekstu (Arizankovska, 2009).

Za večino učencev je slovenščina materni oz. prvi jezik, za priseljene učence pa je slovenščina drugi jezik oz. jezik okolja in je hkrati tudi eden izmed pomembnejših splošnoizobraževalnih predmetov v osnovni šoli. »Učenci se pri njem usposablajo za učinkovito govorno in pisno sporazumevanje v slovenskem jeziku, razvijajo zavest o pomenu materinščine in slovenščine, o slovenščini kot državnem in uradnem jeziku, o njenem položaju v Evropski uniji in njeni izrazni razvitosti na vseh področjih javnega in zasebnega življenja« (Učni načrt za slovenščino, 2011: 4).

4.1 RAZLIKE MED PRVIM (MATERNIM) IN DRUGIM JEZIKOM

Pri učenju prvega in drugega jezika se pojavljajo tako razlike kot tudi podobnosti. Materni oz. prvi jezik je jezik, ki se ga učimo kot prvega oz. smo ga usvojili v zgodnjem otroštvu, zato se ga tudi najbolje naučimo, ga najbolje poznamo, ker ga tudi najpogosteje uporabljamo. Drugi jezik pa je jezik, ki se ga naučimo zaradi potrebe po njegovi rabi, saj se uporablja v našem ožjem in širšem življenjskem okolju, kar pomeni, da ga uporabljamo tudi izven šolskega okolja. V določenih primerih, ko gre za narodnostno mešane skupine, je težko postaviti ločnico med prvim in drugim jezikom (Čok idr., 1999).

Usvajanje jezikovnih prvin maternega/prvega jezika poteka drugače, kot to poteka pri učenju drugega jezika, »[...] procesa usvajanja prvega in drugega jezika sta istovetna, kar se tiče tega, kaj se moramo naučiti« (Čok idr., 1999: 44). Če pa se usmerimo na način, kako se učimo prvi in drugi jezik, pa tega ne moremo trditi. Torej je glavna razlika med učenjem prvega in drugega jezika v tem, na kakšen način pridemo do znanja.

4.2 PRISELJENI UČENCI-UČENCI Z UČNIMI TEŽAVAMI

Po Zakonu o osnovni šoli so do učne pomoči učenci z učnimi težavami, in sicer so to tudi učenci, ki sestavljajo naslednje podskupine:

- »[...] učenci, katerih učne težave so pogojene z **večjezičnostjo in večkulturnostjo** (obvladajo le površinsko sporazumevalno raven jezika, v katerem se šolajo, ne pa globlje spoznavno-akademske ravni, ki je osnova šolskega učenja) in
- učenci, ki zaradi **kulturne in ekonomske prikrajšanosti** (revni) niso deležni potrebnih spodbud in priložnosti na kognitivnem, socialnem in motivacijsko-emocionalnem področju, tako v domačem kot v širšem okolju,
- učenci, ki so deležni **pomanjkljivega ali neustreznega poučevanja** (pogostost menjav šole ali učiteljev, pomanjkljive didaktične usposobljenosti učitelje itd.)« (Magajna idr., 2008: 29).

Uspešnost učenja (usvajanja in izkazovanje znanja) je odvisna od vseh vključenih neugodnih dejavnikov oz. vplivov okolja (ekonomska in kulturna prikrajšanost, problemi večjezičnosti in večkulturnosti, neustrezni načini poučevanja ...) in vseh udeležencev (učitelj, učenec ...) (Magajna idr., 2008). »Učna neuspešnost je za posameznika lahko usodnejša od nekaterih drugih motenj. Šolski neuspeh je dejavnik tveganja za celostni osebni razvoj« (Magajna idr., 2008: 19).

Pomembno je, da imajo učitelji pri poučevanju učencev z učnimi težavami (v najinem primeru priseljeni učenci) avtonomijo in predvsem podporo vodstva šole, saj lahko le tako uporabijo raznovrstne vire poučevanja (možnost izbire učnih pripomočkov, metode in oblike poučevanja ...), ki so vsekakor pomemben del uspešnosti učenja priseljenih učencev (Magajna idr., 2008). Učitelj lahko poučevanje priseljenih učencev diferencira tako, da upošteva potrebe učencev, in sicer, da načrtuje in izvaja različne aktivnosti, ki zajemajo različne učne stile in sposobnosti učencev. Poleg različnih načinov za predstavitev vsebin (vizualne, besedne in gibalne strategije), mora učitelj pri načrtovanju aktivnosti upoštevati oz. vključevati tudi različne načine učenčevih predstavitev vsebin (pisanje, govor, izdelovanje, gibalno predstavljanje ...) in različne načine vključevanja, aktivnosti med učenjem (igra vlog ...) (Magajna idr., 2008). Pomembno je, da učitelj pri poučevanju »[...] uporablja čim več aktivnih oblik dela, od različnih simulacij, iger vlog, delo v paru« (Magajna idr., 2008: 74).

»Učenci z učnimi težavami (v najinem primeru priseljeni učenci, op.a.) dosegajo optimalne rezultate in so dobro socialno vključeni med vrstnike, če v šolski praksi upoštevamo tradicijo drugih držav in razvijamo dobro poučevalno prakso za vse učence, še posebno za učence z različnimi učnimi težavami« (Magajna idr., 2008: 83).

Imamo dva modela podpore učencem priseljencem pri učenju učnega jezika. Prvi model predstavlja vključevanje učencev v redne razrede, z isto starostjo oz. tudi nižje, kjer prejemajo dodatno pomoč (ta je lahko individualna oz. v manjših skupinah), za drugi model pa je značilno, da so tovrstni učenci v določenem obdobju (od nekaj tednov do dveh šolskih let) ločeni od drugih vrstnikov (Rot Vrhovec, 2016). O tem, kako najlažje priseljene učence vključiti v pouk in katere učne pristope uporabiti, so pisali številni avtorji, med njimi Križaj Ortar (2000), Brouillette (2015), S. Griss (2013), V. Geršak (2016), B. Kroflič (1999), L. Young Overby (2014). Učni pristop opredelimo kot »značilno kombinacijo učnih strategij in je delno odvisen tudi od okoliščin, zahtevnosti snovi in vrste preverjanj« (Marentič Požarnik, 2008: 168). Vsem omenjenim avtorjem je skupno poučevanje z ustvarjalnim gibom, to metodo pa je S. Griss (2013) opisala v knjigi *Minds in motion*, kamor šteje štiri glavne značilnosti, in sicer psihične, gibalne, kognitivne in emocionalne. Pravi, da so otroci že od majhnih nog nagnjeni h gibanju in je to potrebno izkoristiti. Svoje telo namreč uporabljajo za izražanje, saj besed še ne poznajo oz. ne dovolj, da bi se lahko brez težav sporazumeli z drugimi, ki so okoli njih. Tako svoje telo uporabljajo za odkrivanje sveta, za izražanje čustev in navsezadnje za razkrivanje svojih potreb. O tem, kako pomembno je gibanje za otrokov celostni razvoj, piše tudi S. Tancig (1987). Iz različnih teorij o razvoju otroka povzame, da se otroci že v predšolskem obdobju, v obdobju igre, učijo gibanja, učijo pa se tudi z gibanjem. Ker je to njihova primarna potreba in je gibanje povezano z vsemi področji razvoja (kognitivnim, psihomotoričnim in čustveno-socialnim), zato gibanja in učenja ne moremo obravnavati ločeno in je potrebno gibanje vključevati ne le v športne ure, temveč tudi v ostale vzgojno-izobraževalne dejavnosti.

5 GIBANJE

Gibanje je ena izmed najpomembnejših funkcij človeškega telesa, ki se odvija v določenem prostoru in času. Človek z gibanjem preučuje in hkrati na ta način tudi spozna okolje ter ga spreminja. S pomočjo gibanja vzpostavlja zanj pomembne stike in komunikacijo. Inštrument, s katerim se človek giba, je njegovo lastno telo (Kroflič, 1999).

*Kar slišim, pozabim,
kar vidim, si zapomnim,
kar naredim (z gibanjem),
razumem in znam.*

Vzhodnjaški rek

Gibanje človeku omogoča, da preživi, preučuje in spozna okolje, ki ga obdaja. Vse to pa vodi k temu, da se človek spreminja, prilagaja, vzpostavlja stike in hkrati komunicira z ljudmi (Kroflič, 1992).

Gibanje se odvija v določenem času in prostoru, kar pomeni, da v vsakem gibalnem pojavu, tj. tudi npr. prečkanje ceste, obstajata prostor in čas. »Gibanje doživljamo kot časovno neprekinjeno celoto in ne kot sestavo posameznih trenutkov« (Kos, 1982: 13).

O pomenu giba govori tudi Sacks, ki pravi, da otrok takoj po rojstvu začne raziskovati svet, čutiti, se dotikati, vonjati, kot to počno vse višje vrste živali. A sam občutek ni dovolj, potrebna je kombinacija z gibom, s čustvom, z dejanjem« (Sacks, 1990: 48).

5.1 UČENJE Z GIBANJEM

V. Geršak (2013) piše o tem, da so nevroznanstveniki potrdili, da samo gibanje pozitivno vpliva na človeške možgane, saj jih to spodbudi oz. aktivira za učenje. Možgani so v času neke aktivnosti veliko bolj organizirani, bolje prekrvavljeni in tako tudi bolj in dlje pripravljeni na učenje, kot npr. pri sedenju/mirovanju. Raziskave so pokazale tudi precejšnje razlike v delovanju samih možganov med deklicami in dečki, in sicer dečki veliko težje sedijo, kar pomeni, da potrebujejo veliko več gibanja kot deklice, saj so možgani deklic za 20 % bolj prekrvavljeni od deških možganov in se lahko tako lažje za dlje časa osredotočijo na eno stvar (s pomočjo gibanja smo bolj koncentrirani, koncentracijo pa ohranimo več časa). Vse to se pri deklicah odraža tudi na boljši fino motoriki in hitrejšem govornem razvoju. Ker pa dečki potrebujejo več fizične aktivnosti, imajo v primerjavi z deklicami nekoliko bolj razvito grobo motoriko (Burns, 2011).

Otroci se med gibanjem naučijo veliko več, kar so potrdile tudi različne raziskave. Nevrologi so ugotovili, da fizična vadba pripomore k povečanju števila možganskih celic, kar pomeni, da redno gibanje pripomore k boljšim učnim dosežkom (Burns, 2011). Burns (2011) pravi, da bi lahko pri pouku vsa ta spoznanja uporabili pogosteje, in sicer tako, da bi bilo na osnovi gibanja zasnovanih več dejavnosti (npr. zunaj).

O tem, kako pomembno je gibanje za človeške možgane, govori tudi Russell (1993), ki pravi, da gibanje povzroča telovadbo možganov, kar posledično vpliva na hitrost učenja in s tem tudi na trajnejše znanje. Redna telesna vadba ima kratkotrajni (poveča dotok kisika v možgane) in dolgotrajni učinek (žile dovodnice ostanejo čiste) (prav tam).

Temeljni cilj gibanja oziroma gibalne vzgoje je »... ustvarjanje splošnega zdravja in dobrega počutja, razvijanje čutno-gibalnih spretnosti in samozavesti« (Frostig, 1989: 1). Poleg tega pa gibanje v povezavi z drugimi učnimi predmeti vpliva tudi na otrokove telesne in miselne sposobnosti, na način gibanja, na reševanje problemov ipd. Seveda pa tako oblikovan program vpliva tudi na otrokovo sposobnost, ustvarjalnost, zbranost, hitrost odzivanja in nadzor nad seboj (Frostig, 1989).

T. Bergant (2015) pojasnjuje, da otrok z gibanjem pridobiva tako senzorične izkušnje kot tudi motorične veščine, hkrati pa si ustvarja ogromno spoznanj o sebi in okolici, saj je človeško telo zgrajeno za gibanje. Pridobljene izkušnje, negativne in pozitivne, so del spoznanja, ki določajo nas same in naše preživetje, zato je pomembno, da otroci pridobijo čim več raznolikih izkušenj.

N. Kos (1982) navaja avtorja Ray Barscha, ki pravi, da je človek že v osnovi zgrajen za gibanje. Fizično in miselno gibanje človeka je namenjeno učenju, obe gibanji sta med seboj povezani. »Gibljemo se. Učimo se. Učimo se gibati. Gibljemo se zato, da bi se učili« (Kos, 1982: 42). Avtorica poudarja, da so ravno gibalne izkušnje tisto, kar otrok potrebuje za razvoj osnovnih prostorskih in časovnih predstav, in sicer: zgoraj, spodaj, na, pod, sedaj, potem, hitro ... Iz predstav pa se posledično razvije tudi razumevanje pojmov (Kos, 1982).

O pomembnosti povezave učenja z gibanjem piše tudi S. Griss (2013), ki pravi, da se je igra povečini zamenjala s tehnologijo in učenjem za klopni. Največjo težavo vidi pri branju, kjer učenci sicer razberejo, za katero črko gre, še vedno pa ne znajo črk med seboj tekoče povezati

tako, da bi tekoče brali. S. Griss (2013) navaja primer, s katerim je postopno odpravila počasno in monotono branje. Najprej sta se z učencem naučila nove besede, in sicer tako, da sta vsako besedo pokazala s svojim telesom. Pri tem si je učenec izbral točno take gibe, ki so mu bili v pomoč za zapomnitev besede. S. Griss (2015) je pred seboj držala novo besedo, učenec jo je na glas prebral, nato pa pokazal z gibom. Ko sta to nekajkrat ponovila, je Grissova počasi prebrala stran ali dve, vsakič, ko sta prišla do nove naučene besede, jo je učenec prebral na glas in jo zopet pokazal z gibom. Na novo naučene besede sta v besedilu označila z drugimi barvami, s čimer je bila prepoznavnost še lažja. Po nekaj tednih takega dela, je učenec že sam postopno in čedalje bolj hitro bral tako na novo naučene besede kot tudi besede, ki so bile poleg.

S. Griss (2015) v ospredje postavlja tudi bolj zadržane in plašne učence, ki ob učiteljevem postavljanju vprašanj, zaradi izpostavljenosti, nikoli ne dvignejo roke oz. to storijo le redkokdaj. Tovrstni učenci se velikokrat razživijo ob gibanju, saj se besedno težko izražajo. Še posebej se neradi izpostavljajo priseljeni učenci, ki čutijo ob tem velike zadržke. Pri gibanju se ne počutijo nič manj vredne in se lahko izrazijo povsem enako kot ostali učenci, pri katerih je ta isti jezik, njihov materni jezik.

S. Griss (2015) pa ni pozabila niti na učence, ki so težko pri miru in se morajo ves čas gibati oz. biti aktivni. In kaj je boljšega kot to, da združimo snov in gibanje v eno? S. Griss (2013) poudarja, da lahko učitelji to kontraproduktivno energijo v času pouka preusmerijo v ustvarjalno gibanje. Ne samo da so ti učenci usmerili svojo energijo v gibanje, s katerim so prikazali snov in si jo na ta način bolj zapomnili, bili so tudi bolj umirjeni in pokazali še večjo osredinjenost tudi po tem, ko so se usedli nazaj na svoje mesto.

6 USTVARJALNI GIB

Ustvarjalni gib oziroma ustvarjanje z gibanjem je vrsta telesne dejavnosti, ki spada med novejšje pristope, uporabljene v učnem procesu. V tem poglavju sva se osredinili na opredelitev ustvarjalnega giba in na njegov pomen pri učnem procesu. Opredelili sva tudi vlogo učitelja in dejavnosti, pri katerih lahko učitelj uporabi ustvarjalni gib.

6.1 OPREDELITEV USTVARJALNEGA GIBA

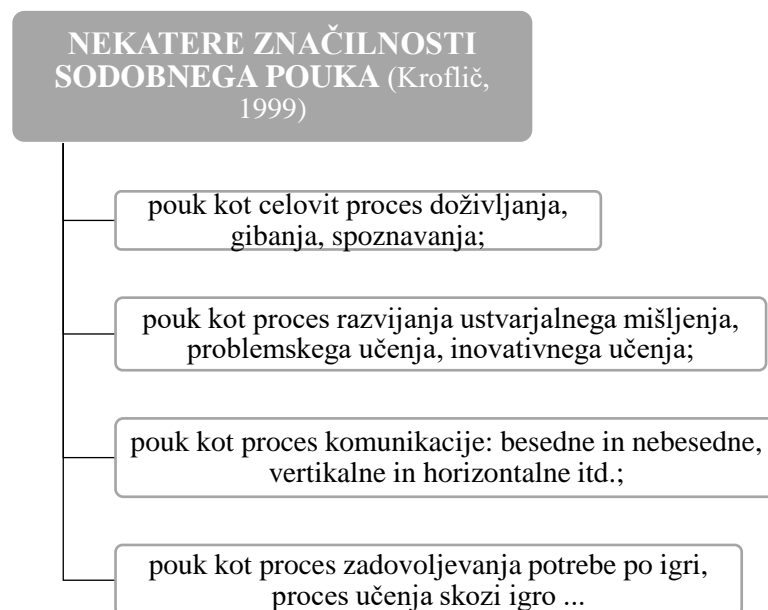
B Kroflič (1992: 127) ustvarjalni gib opredeli kot »način dela, pri katerem otroci z gibanjem izražajo, oblikujejo, ustvarjajo različne učno-vzgojne vsebine.« Prav tako pri njej zasledimo uporabo terminov *ustvarjanje skozi gib*, *metoda ustvarjalnega giba pri pouku*, *ustvarjalno gibanje kot metoda*. Glavno načelo ustvarjalnega gibanja je povezava med gibanjem, notranjim doživetjem in čustvovanjem. M. Vogelnik (1993) pravi, da je ustvarjalni gib/ples aktivno, telesno izrazno in povezovalno sredstvo, s pomočjo katerega lahko sproščamo notranje napetosti, hkrati pa nam omogoča tudi boljšo sposobnost izražanja čustev. M. Frostig (1989: 127) poudarja, »[...] da ima ustvarjalno gibanje različno vrednost, ker omogoči razvijanje in poznavanje sebe ter zunanjega sveta. Obenem s predstavami zajamemo še zaznavanje, spomin, čustva, misli in dejanja. Zato je ustvarjalno gibanje zelo primerno zlasti za manj sposobne, za takšne z motnjami zaznavanja ali z učnimi težavami.« Prav tako B. Kroflič (1992: 34) meni, da je »[...] ustvarjalno gibanje še posebej koristno za kulturno prikrajšane in zavrte otroke, otroke s primanjkljaji v zaznavanju, za tiste z učnimi težavami in za duševno zaostale, torej za vse, ki jim je iz različnih vzrokov skupna pomanjkljiva predstavljenost.« N. Kos (1982: 4) pa je mnenja, da »[...] kdor je kdaj doživel ustvarjanje z giba, mu ta postane nuja. Narediti nekaj, kar nihče drug ne naredi tako kot ti. Zaveš se svojskosti lastnega telesa in jaza. Potreba po gibanju narašča. Želja po preizkušanju je vse večja, radoveden si in pripravljen na igro kot otrok. Spontan si, iskri in misliš, da svobodi ni konca.« Ker »[...] ustvarjalno gibanje, ki povezuje gib in predstavo, omogoča najvišjo možno stopnjo integracije« (Kroflič, 1992: 34), sva se odločili, da to poskusiva tudi v razredih pri pouku slovenščine, kjer je delež priseljenih učencev večji.

6.2 POMEN USTVARJALNEGA GIBA PRI POUKU

N. Meško (Gibanje za male in velike v vrtcu, 2015) pojasnjuje, da namen ustvarjalnega giba za otroke ni učenje koreografije po vnaprej določenih vzorcih, ampak je način oz. sredstvo, s katerim se lahko otrok prosto izraža.

Ko učenci pri pouku slovenščine spoznavajo črke, jih morajo ponazoriti z lastnimi telesi oziroma gibi. Gre za proces personifikacije, pri kateri »[...] se pojavi globlje učenje in preseže učenje, pri čemer veljajo le pravilni odgovori. Učenci skozi gib ponazarjajo različne oblike črk, poleg tega pa razvijejo tudi elemente plesa, na primer prostora« (Geršak idr., 2018: 14). Ob sodelovanju z drugimi učenci pa se poleg, npr. cilja matematike in plesne umetnosti, razvija še cilj timskega dela (prav tam).

»Z vključevanjem ustvarjalnega giba uvajamo v proces pouka celosten pristop, premoščamo tradicionalno dvojnost, povezujemo telesno z duševnim ter olajšujemo uresničevanje značilnosti sodobnega pouka« (Kroflič, 1999).

Slika 11: Nekaterne značilnosti sodobnega pouka (prirejeno po Kroflič, 1999)

B. Kroflič (1992) pravi, da se ustvarjalni gib kot metoda pri pouku na razredni stopnji pojavlja zadnjih nekaj let in da je v slovenskem vzgojno-izobraževalnem sistemu veliko učiteljev, ki to metodo uporabljajo, razvijajo in izboljšujejo tudi v praksi. Izkazalo se je namreč, da vzbuja

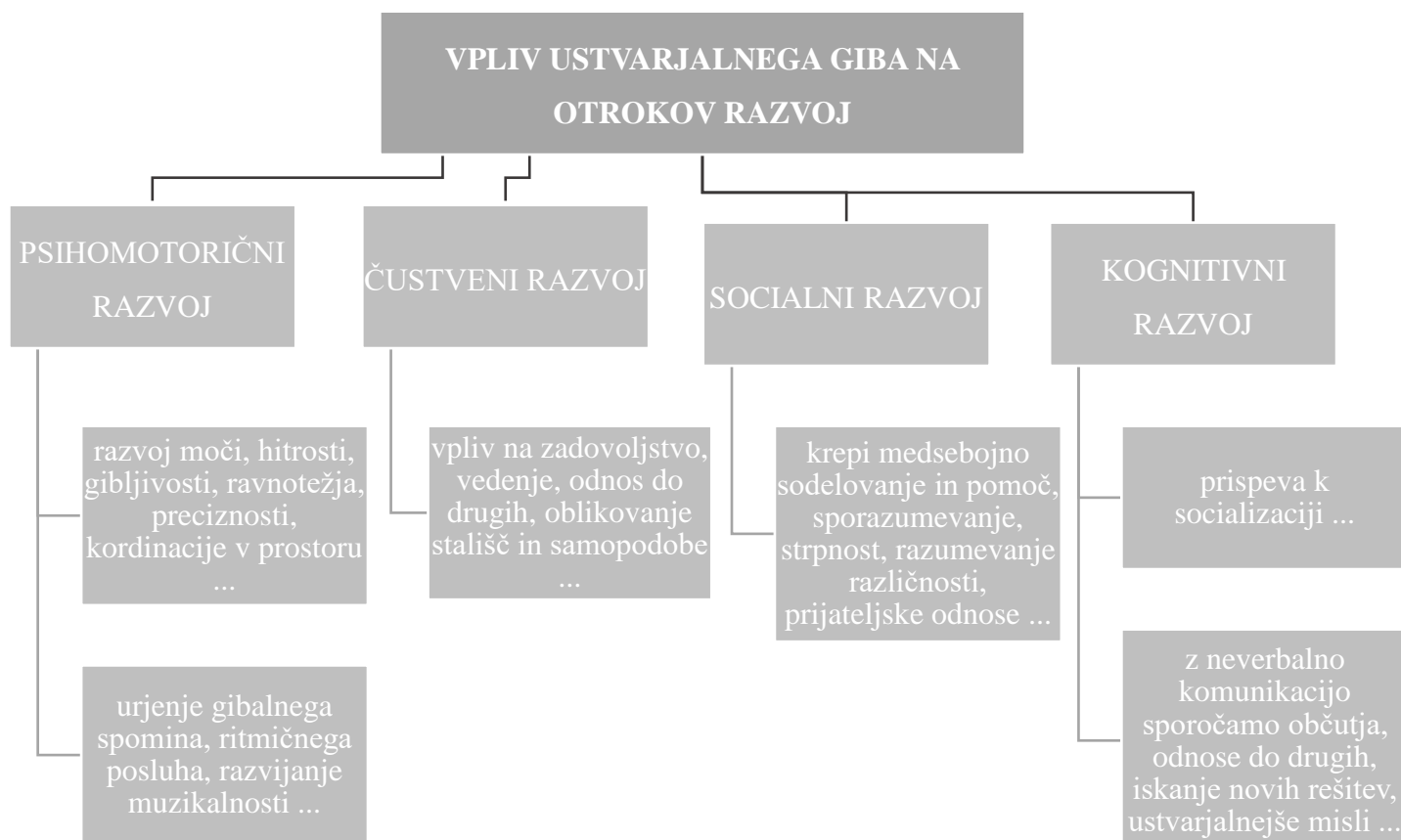
(tako pri učiteljih kot tudi pri učencih) optimistično naravnost, saj je delo v razredu tako bolj zanimivo, bolj prijetno in predvsem bolj ustvarjalno. S tem se strinja tudi S. Griss (2013), ki pravi, da že s tem, ko učence dvignemo s stolov, na nek način razbijemo monotonost in besede učencev v njihovi glavi »Ne želim si biti več tukaj«. Ustvarjanje z gibom vključuje plesno ustvarjanje ob različnih umetniških spodbudah, npr. literarnih, »[...] kakor tudi drugo gibno ustvarjanje – od pantomimskega do gibno besednega, ob vsebinah in predmetnih spodbudah iz vsakdanjega življenja, iz sveta tehnike, pojavov v naravi ...« (Kroflič, 1999: 127).

Gib pri pouku zajema:

- sredstvo, s katerim se lahko izrazimo,
- metodo dela,
- spodbudo,
- sprostitev in še mnogo več (Kroflič, 1992).

Slika 12: Gibalno sprostitvena dejavnost, pri kateri s skupinskim delom krepimo medsebojne odnose, samozavest in izboljšujemo splošno počutje (osebni arhiv)

Slika 13: Vpliv ustvarjalnega giba na otrokov razvoj (prirejeno po Meško, Gibanje za male in velike v vrtcu, 2015)

Raziskave (Geršak 2016, Overby 2014, Griss 2013, Kroflič 1999 ...) so pokazale pozitivne učinke ustvarjalnega giba pri učenju matematike, naravoslovja, tehnike, itd. Čedalje bolj pa se tovrstna metoda uporablja tudi za **učenje maternega in tujega jezika**. Omenjene raziskave kažejo pozitivne učinke ustvarjalnega giba pri poučevanju otrok z različnimi učnimi zmožnostmi, kako in v kolikšni meri pa ustvarjalni gib pripomore k razumevanju slovenščine priseljenih otrok, do sedaj še ni bilo raziskano.

V šoli blizu Chicaga so delali raziskavo o tem, koliko informacij sprejmejo človeški možgani, če učenci zgolj sedijo ter poslušajo učitelja oz. če so pri tem aktivni in učiteljeva vprašanja raziščejo aktivno (Overby, 2014). Raziskava je pokazala, da človeški možgani sprejmejo in si tudi na daljši časovni rok bolj zapomnijo pridobljene informacije, če so pri tem aktivni, kot če le sedijo in poslušajo. Še preden je tehnologija zasula učence z računalniki, so se učenci učili snovi z gibanjem in igro. Velik napredek se je odrazil tudi pri bolj redkobesednih in sramežljivih

učencih, ki so stopili iz ozadja, ko so lahko besede pokazali z gibanjem. Na ta način so dobili tudi več samozavesti in sčasoma jim tudi ubesediti stvari ni bilo odveč. »Pokaži mi ...« namesto »Povej mi ...« je ena izmed metod, ki pokaže učenčevu zanimanje za to, kar jim bo učitelj povedal naprej. Veliko več otrok namreč dvigne roko, ko učitelj reče »Pokaži mi ...« (Griss, 2013).

6.3 UČITELJEVA VLOGA PRI INTEGRACIJI USTVARJALENGA GIBA V UČNE URE

Učitelj ima pri uporabi ustvarjalnega giba pri pouku izredno pomembno vlogo, in sicer kot organizator in spodbujevalec, ki učencem zastavlja izhodiščne probleme, samo reševanje pa prepušča učencem. Sodeluje tudi pri usmerjanju učencev, lahko pa se tudi sam vključi v igro oz. v njihova iskanja rešitev (Kroflič, 1999). L. Brouillette (2015) poudarja, da je ustvarjalni gib primeren tudi za priseljene učence. Četudi ne razumejo učiteljevih ustnih navodil, lahko opazujejo druge učence in njihovo gibanje ter na ta način razumejo navodilo. Ker pa so si učenci med seboj različni, se razlikujejo tudi po zgovornosti. Nekateri otroci so redkobesedni, spet drugi zelo radi govorijo. Redkobesednim učencem se je včasih lažje izražati z gibom, z njim se radi izražajo tudi zgovorni učenci (Bruce, 1988). V. Bruce (1988: 17) pravi, »da je včasih izražanje z gibom bolj jasno kot ustno ali pisno izražanje.« L. Young Overby, B. C. Post in Newman (2005) navajajo, da je v začetni fazi učiteljevega poučevanja dovolj že to, če cenijo gibanje, tako kot cenijo vsa ostala področja in da vključijo gibanje tudi v poučevanje drugih predmetov. Na splošno učitelji uporabljajo ustvarjalni gib za motivacijo, razlago za lažjo predstavo in razumevanje učne snovi pri različnih predmetnih področjih.

6.4 USTVARJALNE GIBALNE DEJAVNOSTI PRI POUKU

Gibalne dejavnosti skupaj z glasbenimi prvinami (ritem, tempo, harmonija) spodbudijo v človeku željo po gibanju. Gibalne igre pa človeku omogočajo, da dobro spozna in doživi svoje lastno telo v prostoru, hkrati pa se tako razvijejo tudi motorične sposobnosti (Čok idr., 1999).

V. Geršak, S. Tancig in B. Novak (2005) poudarjajo, da ustvarjalni gib pripomore k otrokovi ustvarjalnosti, saj s tem, ko otroku ponudimo ustvarjalne gibalne dejavnosti, doprinesemo k razvijanju njegove lastne ustvarjalnosti. B. Kroflič in D. Gobec (1995) ugotavljata, da je

ustvarjalnost odvisna tudi od lastne aktivnosti in ne samo od dednosti in okolja, v katerem človek živi. Z gibalnim razvojem otrok namreč razvija psihične funkcije in ostale sposobnosti, kot so samozavedanje, zavedanje prostora in časa, govor, zaznavanje različnih oblik, ustvarjalnost, ustvarjalna stališča ter čustvena in socialna prilagojenost (Kroflič, Gobec, 1995).

Ustvarjalno gibalne dejavnosti nam pri pouku služijo kot način dela, pri katerem učenci s pomočjo giba oblikujejo, ustvarjajo in izražajo različne učno-vzgojne vsebine. Oblike dela so lahko od frontalne, individualne do skupinske. S temi dejavnostmi lahko zaobjamemo vse učne in vzgojne predmete v predmetniku (Kroflič, 1999).

Slika 14: Prikaz črke k s pomočjo giba oz. lastnih teles v skupini (osebni arhiv)

6.4.1 Vrste gibalnih dejavnosti v učno-vzgojnem procesu

a) GIBALNE IN RAJALNE IGRE

Gibalne in rajalne igre učitelji večinoma vključujejo v učne ure športa in glasbene umetnosti. Seveda pa so primerne tudi za druga predmetna področja, npr. za matematiko (obravnavanje novih pojmov). Pri tej vrsti gibalnih iger gre predvsem za skupinsko obliko dela, kar pomeni, da imajo velik socializacijski učinek, pri katerem gre tako za verbalno kot tudi za neverbalno komunikacijo (Kroflič, 1999). Tovrstne igre odigrajo pomembno vlogo pri razvoju otroka v celostno, harmonično in ustvarjalno osebnost, saj z njimi otroci razvijajo svoje duševne razsežnosti, telesne sposobnosti in zadovoljujejo potrebo po gibanju, ki je za njih še kako

pomembna. Prednost takih iger je, da jih lahko prilagodimo glede na sposobnosti učencev, zaradi česar lažje sledijo, poleg tega pa jih lahko tudi priredimo. Glavna naloga učitelja pri rajalnih igrar je, da učence nauči plesa (zaporedja gibov), ki ga nato zaplešejo in ob tem tudi zapojejo (Lončar, 2011, v Janežič, 2017). Učitelji lahko hitrost petja prilagodijo tako, da otroci z gibanjem sledijo ritmu (te možnosti pa nimamo, če plešemo ob posneti glasbi). Med rajalne igre lahko uvrstimo igro *Mama, koliko je ura?*, ki pa je lahko uporabljena ob spoznavanju in obravnavi matematičnih pojmov, npr. števila, dolžina, velikost, čas itd. (Geršak, 2006, v Janežič, 2017).

b) PANTOMIMA

Pantomima je (gledališka) igra, pri kateri se uporabljajo samo gibi in mimika brez besed (izražanje brez besed). Pri tem lahko izražamo čustva, misli, želje ... (Kos, 1982). Pri tej vrsti gibalne dejavnosti gre za ponazarjanje in uprizarjanje različnih učnih vsebin (npr. pri predmetu spoznavanju okolja, slovenščini itd.), kjer učenci z obrazno in telesno mimiko prikažejo določeno zgodbo, ki jo pripovedovalec pripoveduje (tiha zgodba), ali pa samo določen del, pri čemer pripovedovalec ni potreben. Pri izvajalcu spodbuja natančno opazovanje in posnemanje raznolikih dogajanj. Ena izmed glavnih prvin te dejavnosti je gledalčevo in izvajalčevo ubesedenje, doživljanje in razlaga misli (Kroflič, 1999).

Slika 15: Pantomima (pri književnem pouku) na temo *Stop petardam!* (osebni arhiv)

c) SPONTANE USMERJENE IGRE Z VLOGAMI, GIBNO, PLESNO IN GOVORNO DRAMATIZIRANJE

To vrsto gibalnih dejavnosti (različne realistične in domišljajske vsebine) učenci udeležujejo gibalno in verbalno. Igro vlog lahko drugače poimenujemo tudi dramska igra, pri kateri pa se poleg nebesedne prepleta tudi besedna komunikacija. Te metode dela lahko uporabljamo pri različnih predmetih, tj. glasba, likovna umetnost, spoznavanje okolja, pri aktualnih dogodkih itd. (Kroflič, 1999). Učitelj lahko oblikuje skupine otrok, kjer vsaka skupina v obliki gibalne zgodbe predstavi dogajanje (besedno in nebesedno), medtem ko drugi poskušajo ugotoviti, kaj prikazujejo (Lončar, 2011).

č) GIBALNO DIDAKTIČNE IGRE³

Gibalno didaktične igre so vrsta iger, »[...] s katerimi dosegamo konkretne operativne smotre na različnih učno-vzgojnih področjih« (Kroflič, 1999: 129). Poleg pridobivanja in utrjevanja znanja pa z njimi otroci razvijajo tako psihomotorične, socialne kot tudi intelektualne sposobnosti in spretnosti (Kroflič, 1999). Tovrstne igre vključujejo besedno in nebesedno komunikacijo. Primer gibalno didaktične igre, ki jo učitelji lahko uporabijo pri obravnavanju ločil in velike začetnice, je učiteljevo branje povedi, pri tem je pozoren na intonacijo, medtem pa učenci ob veliki začetnici (ko mislijo, da je) vstanejo, ob klicaju skočijo v zrak, ob piki se usedejo ipd. Učitelji lahko gibanje prilagajajo tako, da je vedno drugače in zato otrokom zanimivo (Janežič, 2017).

d) UPRIZARJANJE Z GIBOM

Pri uprizarjanju z gibom lahko udeležujemo različne vsebine skozi gib. Pri tem lahko premikamo različne dele telesa, in sicer na mestu ali pa s premikanjem po prostoru. Učenci razvijajo koordinacijo in zavedanje v prostoru, prav tako pa dobijo občutek za ritem, saj je gibanje povezano s časom nekega trajanja in premikanja po prostoru (Janežič, 2017).

6.5 MEDPREDMETNO POVEZOVANJE SLOVENŠČINE IN USTVARJALNEGA GIBA

Pri medpredmetnem povezovanju je ključnega pomena dobro načrtovanje, usklajenost in enakovrednost učnih ciljev posamezne učne celote. Poudarjene moramo imeti učne cilje obeh

³ Primeri gibalno didaktičnih iger za pouk slovenščine si lahko ogledate na straneh 48–50.

področij, saj je drugače medpredmetnost le navidezna in brez globljih temeljev (Geršak, Podobnik, Frelj in Jurjevič, 2018).

»V osnovni šoli v vseh vzgojno-izobraževalnih obdobjih besedno sporazumevanje, na slušni ali vidni ravni, ves čas povezujemo tudi z nebesednim (likovnim, gibalnim, glasbenim, pozneje tudi z računalniškim opismenjevanjem itd.) (Učni načrt za slovenščino, 2011: 108).

B. Sicherl - Kafol (2007) poudarja, da pri medpredmetni povezavi predmetov stremimo k povezanosti predmetnih področij, ki se po določeni vsebini (temi) smiselno povezujejo. V medpredmetno povezavo vsebin morajo biti cilji iz vseh predmetnih področij ustrezno in enakovredno vključeni. Z upoštevanjem tega nastane učni transfer, ki pri učencih omogoča, da razvijajo sistemsko mišljenje in s tem povezane mreže znanja, ki jih lahko uporabijo ne samo za reševanje učnih težav, temveč tudi za reševanje življenjskih okoliščin.

Bistvo medpredmetnega povezovanja je skupna tema dveh predmetov, pri katerem pa gre za navezovanje in nadgrajevanje obojega ter pogled na določeno (obravnvano) vsebino z več različnih zornih kotov (Geršak idr., 2018).

Z ustvarjalnim gibom si učenci pridobivajo pomembne spretnosti oziroma kompetence za razvoj jezikovnih zmožnosti. Z uporabo gibalnih dejavnosti lahko pričnemo že v času opismenjevanja, ko otroci utelešajo črte, linije, oblike in na podlagi tega kasneje tudi črke, besede itd. Ustvarjalni gib lahko uporabimo tudi pri književnem pouku (npr. govornem nastopanju), saj nam gib (neverbalna komunikacija) skupaj z besednim sporočanjem predstavljata način otrokovega izražanja, čustvovanja in interpretacije (Geršak, 2016).

6.5.1 Primeri gibalnih didaktičnih iger pri pouku slovenščine

- a) »Različno gibalno-plesne aktivnosti, vezane na elemente prostora in orientacijo v prostoru (npr. oblika, poti, nivoji, velikost, smer ...),
- b) prikaz zgodbe z gibanjem in uporaba neverbalne komunikacije,
- c) gibalna igra vlog, dramatizacija s plesom,
- č) vživljanje v različne situacije, like,

- d) pisanje in sestavljanje črk in besed s celim telesom oziroma s posameznimi deli telesa,
- e) gibalna obravnava glasov in črk,
- f) gibalne vaje za utrjevanje abecede, branja in pisanja,
- g) besedne vrste, stavčni členi, protipomenke ipd. skozi ustvarjalni gib,
- h) uporaba ustvarjalnega giba in plesa pri kreativnem pisanju (čustva jeze, sramežljivosti, strahu in osamljenosti učenec lahko izkusi skozi gibanje in igro)« (Geršak, 2016: 62).

Slika 16: Gibalna dejavnost za utrjevanje soglasniških sklopov LJ oz. NJ (osebni arhiv)

PRIMERI GIBALNIH OBRAVNAVA GLASOV IN ČRK

- Igra cipka-čopka – glas Č

Učenci čepijo v krogu. En učenec čepi na sredini kroga in oponaša kokljo, ki vali jajce. Dokler se piščančki ne izvalijo, mora učenec na sredini čepeti na eni nogi. Učitelj/učiteljica določi vrstni red valjenja piščančkov. Učitelj/učiteljica prepeva izštevanko (pri tem ji pomagajo tudi učenci) in ko rečejo: »CIP-CIP-CIP, ČUP-ČUP-ČUP«, učenec, ki je na vrsti, poskoči, ob besedah »POČ! IN ŠE EN MLADIČ GRE PROČ!« pa učenec vstane in se prosto sprehaja po prostoru. Igre je konec, ko se vsi »piščančki« prosto gibljejo po prostoru (Bogataj, Gibanje za male in velike v vrtcu, 2015):

*Cipka Čopka na jajcih čepi,
cene se čudi, piščancev še ni.*

Cip-cip-cip, čup-čup-čup.

jajce poč, pišče skoči:

Poč! Ti greš proč!

- Igra pikapolonice – glas S

Učenci so razkropljeni po celem prostoru, v rokah pa držijo trakove. Ob tem skupaj z učiteljem prepevajo pesem (Bogataj, Gibanje za male in velike v vrtcu, 2015):

Tiho, tiho po prstih hodi pika poka:

psst-psst, psst-psst, psst-psst.

Hitro suka se in pleše:

sk-sk, sk-sk, sk-sk.

pika poka, poka pika,

veselje nam prinese!

Ssssss ...

Pri izgovarjanju naslednjih glasov je naloga učencev:

-PSST-PSST-PSST (učenci hodijo po prstih),

-SK-SK-SK (učenci tekajo po prostoru in s trakovi oponašajo gibanje kril pikapolonice),

-Sssss (učenci sonožno poskakujejo po celotne prostoru).

- Igra veter – glas V (Bogataj, Gibanje za male in velike v vrtcu, 2015)

Učenci so razdeljeni v pare. En učenec je drevo, drugi pa je veter. Učenec, ki ima vlogo vetra, kroži okoli drevesa in oponaša pihanje vetra: VVVVVV, VVVVVV. Ob intenzivnejšem pihanju vetra se tudi učenec-drevo bolj in hitreje prepogiba. Pomembno je, da učenec v vlogi drevesa, trdno stoji na tleh in niha s telesom sem ter tja (se prepogiba, maha z rokami ...). Vlogi si na znak učitelja zamenjata.

PRIMERI GIBALNIH IGER ZA UTRJEVANJE BRANJA, SAMOGLASNIKOV, ZLOGOV IN ČRK:

- Gibalna didaktična igra za utrjevanje **branja**

To dejavnost lahko uporabimo, ko želimo utrditi poznavanje črk, branje, sledenje pisnim navodilom, črkovanje in razločevanje glasov.

Ob opismenjevanju oziroma učenju branja si učenci veliko lažje in bolje zapomnijo črke, če gledajo natiskane besede, ki označujejo dejanja, ki jih bodo morali v tej dejavnosti napraviti.

a) Ko učitelj prvič pokaže kartico, na kateri je natiskana beseda/stavek, ki jim pove, kaj morajo storiti, npr. hoditi, skočiti, zaplesati, korakati, teči ipd. to besedo glasno izgovori in učenci izvršijo dejanje. Čim hitreje učitelj poskuša pokazati kartico, ne da bi izgovoril napisano besedo, lažje bodo usvojili črke.

b) Učitelj dejavnost branja nadgradi tako, da listke z besedami opravi menja čim hitreje. Primer: Učitelj najprej pokaže kartico z besedo »teči« in učenci tečejo, nato zamenja kartico in pokaže »spodaj« in tako morajo učenci splezati pod vrvico.

c) Ko učenci preberejo kratke besede, te zamenjamo s krajšimi stavki, ki jih morajo prav tako prebrati in izvesti, npr. »Skoči v zrak.«

č) Ko znajo učenci slediti pisnim navodilom, lahko dejavnost dodatno otežimo, in sicer tako, da učence razdelimo v skupine, ki morajo rešiti gibalne naloge, npr. »Iz torbe vzemite svoje peresnice.«, »Izberi svoje najljubše pisalo.« in »Ko to opravite, pritecite k meni.«

d) Po opravljeni nalogi vsaka skupina razloži, kaj so počeli (Frosting, 1989).

- Gibalna didaktična igra za utrjevanje **samoglasnikov**

Učitelj bere posamezne besede. Ko otroci zaslišijo besedo, ki je sestavljena iz dveh različnih samoglasnikov, naredijo velik korak, če pa je beseda sestavljena iz enega samoglasnika pa naredijo kratek korak. Če beseda ne vsebuje nobenega samoglasnika, učenci ne naredijo nobenega koraka (Frosting, 1989).

- Gibalna didaktična igra za utrjevanje **zlogov**

Učitelj bere posamezne besede, naloga učencev je, da poskočijo tolikokrat, kot ima beseda zlogov, npr. ŽA-BA (dva zloga, 2 poskoka) (Frosting, 1989).

- Gibalna didaktična igra za utrjevanje **črk** – telesna abeceda

Pri učenju abecede si lahko pomagamo z lastnim telesom. Učitelj učencem naroči, da naj z lastnim telesom prikažejo črko, npr. črko P. To lahko učenec stori tako, da se vzravna in z rokami na hrbtu prikaže navidezni paket, ki ponazarja trebušček črke P (Frosting, 1989).

7 EMPIRIČNI DEL

7.1 OPREDELITEV RAZISKOVALNEGA PROBLEMA

Na temo ustvarjalnega giba je bilo narejenih že veliko raziskav (Griss 2013, Overby 2014, Kroflič 1999, Geršak 2016 ...) in napisanih nekaj diplomskih ter magistrskih del. R. Šarec (2018) je izvedla magistrsko raziskavo, s katero je ugotovila, da ustvarjalni gib pozitivno vpliva na počutje učencev (najpogosteje izraženo čustvo je bilo veselje), ki so bili poučevani z ustvarjalnim gibom. Ena izmed najnovejših raziskav je bila narejena na temo stališč in prepričanj samih učiteljev glede vključevanja ustvarjalnega giba v pouk (Geršak, 2016). V raziskavah (V. Geršak (2016), B. Kroflič (1999) in diplomskih del K. Ljubi (2017), D. Lončar (2011) ter lahko preberemo, da je v razredu ustvarjalni gib primerna metoda, da ima pozitivne učinke na učenčev kognitivni, čustveno-socialni in psihomotorični razvoj, v nobenem delu pa ni raziskano, kako tovrstna metoda vpliva na priseljene učence, in sicer pri pouku slovenščine (književnih in jezikovnih vsebin). L. Young Overby (2014) poudarja, da se učenci s pomočjo ustvarjalnega giba lahko celostno izražajo, ta način jim omogoča boljše in lažje izražanje. Prav tako pravi, da takšno učenje spodbuja kritično mišljenje, odgovorno mišljenje, ki spodbuja dobro presojo (Young Overby, 2014). S. Griss (2013) omeni, da tovrstni način učenja zelo dobro vpliva tudi na otroke s posebnimi potrebami, predvsem na otroke z ADHD motnjo, za katere je značilno težje večurno sedenje, saj imajo ves čas potrebo po gibanju. Vsak učenec lahko s to metodo dela po svojih zmožnostih in tako lahko vsak učenec okusi uspeh (S. Griss, 2013).

V najinem magistrskem delu želiva raziskati, ali priseljeni učenci s pomočjo ustvarjalnega giba pri urah slovenščine lažje razumejo učno vsebino, si jo hitreje zapomnijo in ali so s tem bolj motivirani, kot če ustvarjalni gib ni vključen v poučevanje. Zanimalo naju bo tudi počutje učencev med samim poučevanjem slovenščine z ustvarjalnim gibom. Z anketnimi vprašalniki za učitelje želiva pridobiti informacije o tem, ali učitelji pri poučevanju slovenščine priseljenih učencev že uporabljajo ustvarjalni gib ali ne in zakaj.

7.2 CILJI RAZISKAVE IN HIPOTEZE

CILJI RAZISKAVE

1. CILJ: Ugotoviti, ali poučevanje z ustvarjalnim gibom pri književnem pouku priseljenim učencem omogoča boljše razumevanje besedišča in besedila.
2. CILJ: Ugotoviti, ali zaradi poučevanja z ustvarjalnim gibom pri jezikovnem pouku priseljeni učenci izboljšajo pravopisne zmožnosti (predlog z/s, k/h in črki lj/nj).
3. CILJ: Ugotoviti, ali poučevanje priseljenih učencev z ustvarjalnim gibom pri pouku slovenščine (književnih in jezikovnih vsebin) pripomore k trajnejšemu pomnjenju učne snovi.
4. CILJ: Ugotoviti, kako se počutijo priseljeni učenci, ki jih poučujemo s pomočjo ustvarjalnega giba in kako se počutijo tisti priseljeni učenci, pri katerih pouk poteka brez ustvarjalnega giba.
5. CILJ: Ugotoviti, ali razredni učitelji različnih osnovnih šol pri pouku slovenščine uporabljajo ustvarjalni gib ali ne in zakaj ga oz. ne uporabljajo.

HIPOTEZE

H1: Priseljeni učenci, ki bodo deležni poučevanja književnega pouka z ustvarjalnim gibom, bodo izraziteje izboljšali zmožnost razumevanja besedišča in besedila kot učenci, ki ne bodo poučevani z ustvarjalnim gibom.

H2: Priseljeni učenci, ki bodo deležni poučevanja jezikovnega pouka z ustvarjalnim gibom, bodo izraziteje izboljšali pravopisno zmožnost (predlog z/s, k/h in črki lj/nj) kot učenci, ki ne bodo poučevani z ustvarjalnim gibom.

H3: Priseljeni učenci, ki bodo deležni poučevanja jezikovnega in književnega pouka z ustvarjalnim gibom, bodo imeli trajnejše pomnjenje učne snovi kot učenci, ki ne bodo poučevani z ustvarjalnim gibom.

H4: Priseljeni učenci, ki bodo deležni poučevanja slovenščine z ustvarjalnim gibom, se bodo med poukom počutili bolje kot tisti priseljeni učenci, ki bodo imeli pouk slovenščine brez ustvarjalnega giba.

H5: Učitelji razrednega pouka (od prvega do petega razreda) različnih osnovnih šol pri pouku slovenščine z rojenimi govorniki slovenščine in priseljenimi učenci ne uporabljajo ustvarjalnega giba, saj se za uporabo giba počutijo premalo kompetentni.

7.3 METODA IN RAZISKOVALNI PRISTOP

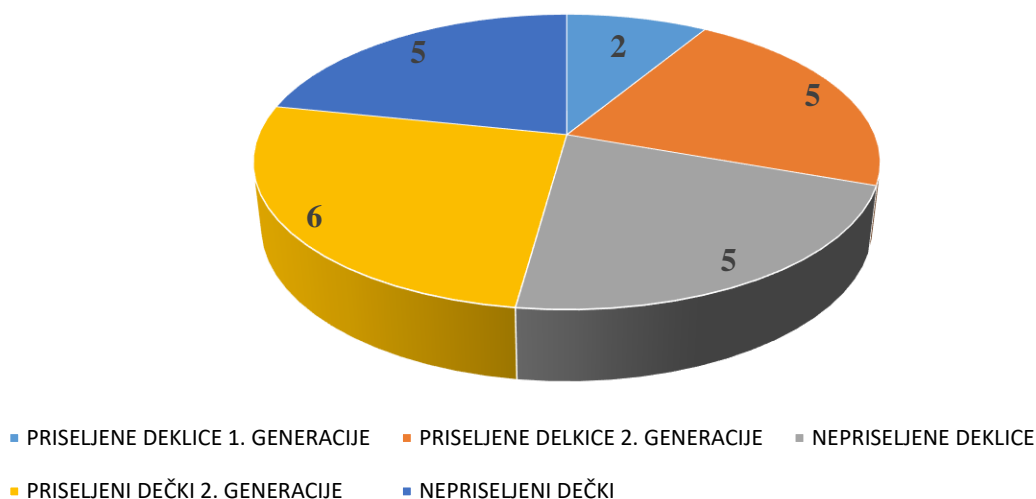
Pri raziskavi sva uporabili deskriptivno metodo pedagoškega raziskovanja, natančneje kvalitativni in kvantitativni pristop raziskovanja.

7.4 RAZISKOVALNI VZOREC

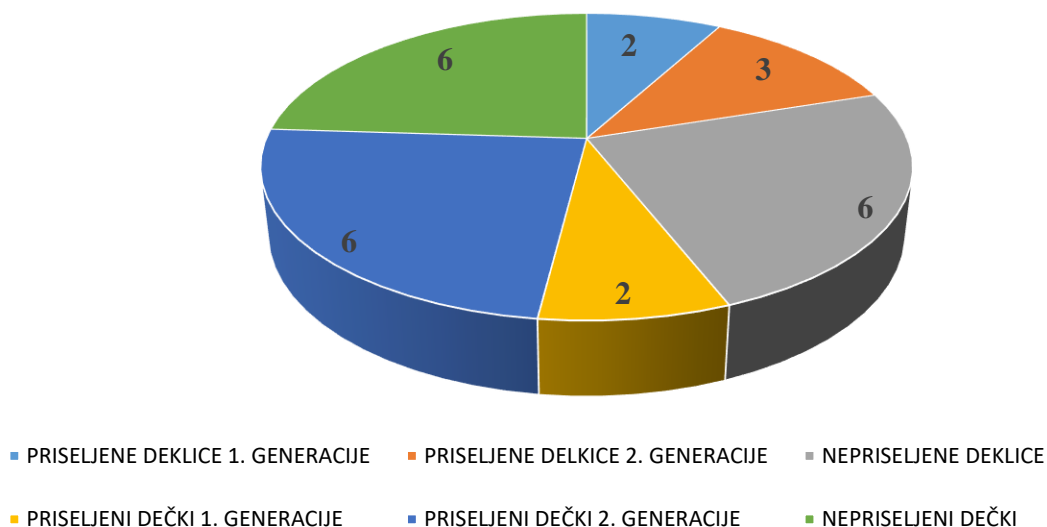
7.4.1 Vzorec oseb, vključenih v poučevanje, v preverjanje (začetnega, vmesnega in končnega) znanja in v lestvico trenutnega počutja

Vzorec oseb sva izbrali z metodo neslučajnostnega vzorčenja, kar pomeni, da sva vzorec izbrali vnaprej. V raziskavo, ki se je izvajala v šolskem letu 2017/2018, so bili vključeni vsi učenci obeh oddelkov četrtil razredov ene izmed ljubljanskih osnovnih šol.

V prvem oddelku četrtega razreda, v katerem je bilo 23 učencev, od tega 7 priseljenih (2 deklici 1. generacije priseljencev (8,7 %), 5 deklic 2. generacije priseljencev (21,7 %) in 5 nepriseljenih deklic (21,7 %) in 6 dečkov 2. generacije priseljencev (26,1 %) ter 5 nepriseljenih dečkov (21,7 %), tj. eksperimentalna skupina, sva slovenščino poučevali z ustvarjalnim gibom (Graf 1). V drugem oddelku četrtega razreda (kontrolna skupina) sva slovenščino poučevali brez ustvarjalnega giba, vključenih je bilo 25 učencev, od tega 5 priseljenih (2 deklici 1. generacije priseljencev (8,0 %), 3 deklice 2. generacije priseljencev (12,0 %) in 6 nepriseljenih deklic (24,0 %) in 8 priseljenih (2 dečka 1. generacije priseljencev (8,0 %), 6 dečkov 2. generacije priseljencev (24,0 %) ter 6 nepriseljenih dečkov (24,0 %) (Graf 2).

Graf 1: Predstavitev vzorca eksperimentalne skupine po spolu in (ne)priselnosti

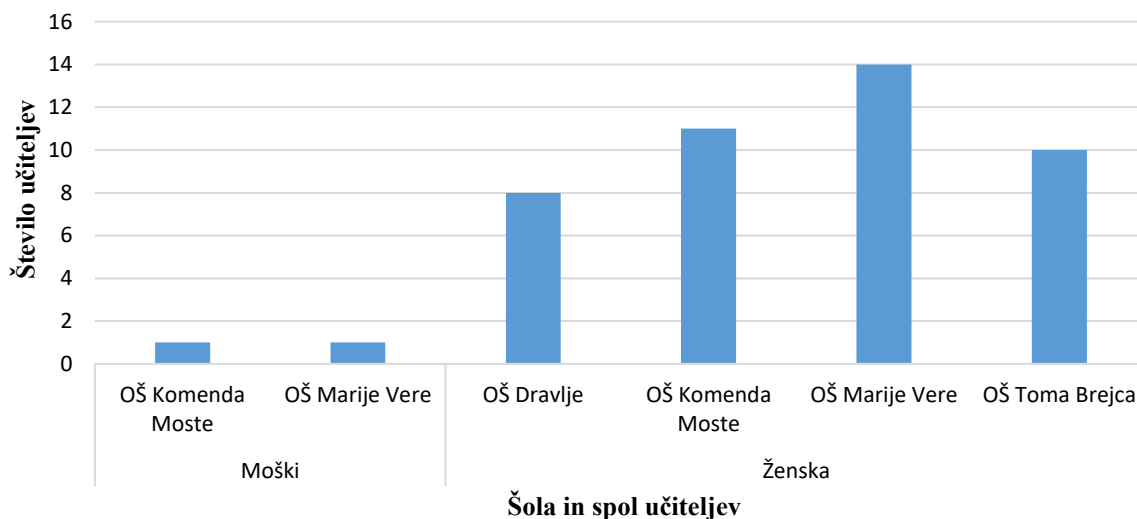

Graf 2: Predstavitev vzorca eksperimentalne skupine po spolu in (ne)priselnosti

7.4.2 Vzorec oseb vključenih v anketni vprašalnik

Prav tako sva tudi pri tem vzorcu osebe izbrali z metodo neslučajnostnega vzorčenja, kar pomeni, da sva si vzorec izbrali vnaprej. V vzorec sva vključili razredne učitelje vnaprej izbranih štirih slovenskih osnovnih šol. Anketni vprašalnik je rešilo 45 učiteljev razrednega pouka, od tega 43 žensk (95,6 %) in 2 moška (4,4 %) (Graf 3). Pri raziskavi je sodelovalo 14

učiteljic (32,6 %) iz OŠ Marije Vere, 11 učiteljic (25,6 %) iz OŠ Komenda Moste, 10 učiteljic (23,3 %) iz OŠ Toma Brejca in 8 učiteljic (18,6 %) iz OŠ Dravlje. Edina učitelja, ki sta sodelovala pri raziskavi pa prihajata iz OŠ Komenda Moste in OŠ Marije Vere (Graf 3).

Graf 3: Predstavitev vzorca za anketni vprašalnik po spolu in osnovni šoli

7.5 PRIPOMOČKI

a) LESTVICA TRENUTNEGA POČUTJA

Pridobivanje podatkov o počutju učencev obeh skupin (eksperimentalne in kontrolne) z uporabo ali brez uporabe ustvarjalnega giba je potekalo s pomočjo grafične lestvice trenutnega počutja, na kateri je vsak učenec obkrožil simbol obraza z različnimi razpoloženji, ki je predstavljal njegovo počutje med uro. Poleg tega je moral vsak učenec napisati tudi to, kaj mu je bilo pri posamezni uri všeč in kaj ne ter to tudi utemeljiti. S tem merskim pripomočkom sva ugotavljali, kako so se učenci v času dejavnosti počutili in zakaj. Lestvico trenutnega počutja sva izdelali sami in je priložena v Prilogi 1. Z njeno pomočjo pa bova lahko potrdili ali zavrgli četrto hipotezo v najinem magistrskem delu.

b) OPAZOVALNI LIST

Podatke o počutju učencev obeh skupin (eksperimentalne in kontrolne skupine) sva pridobili tudi s pomočjo opazovalnega lista, ki nama je služil kot pripomoček za natančno in enakovredno opazovanje obeh skupin. Opazovalni list je izpolnjevala ena izmed študentk, medtem ko je druga poučevala. Opazovanje sva razdelili na glavne tri kategorije, in sicer odzivi

učencev, sodelovanje učencev pri pouku in vrstniško sodelovanje. Pri prvi kategoriji *Odzivi učencev* sva glede njihovih odzivov najprej upoštevali svoje mnenje. Osredinili sva se predvsem na to, kako se učenci odzivajo, ali kdo izmed učencev izstopa (glede na počutje), ali se vsi učenci počutijo sprejete in na kakšen način učenci pokažejo svoje (ne)zadovoljstvo. Pri drugi kategoriji *Sodelovanje učencev pri pouku* sva opazovali, ali pri dejavnosti sodelujejo vsi učenci, ali so aktivni pri celotnem pouku, ali si učenci med seboj pomagajo, kako se odzivajo priseljeni učenci in katere dejavnosti so tiste, pri katerih so učenci bolj aktivni. Pri tretji kategoriji *Vrstniško sodelovanje* pa sva se osredotočili na to, ali so učenci ustvarjali medsebojne povezave in kakšne medvrstniške povezave tvorijo priseljeni učenci. Opazovalni list sva izdelali sami in je priložen v Prilogi 26.

c) PREVERJANJE ZNANJA

Naslednji merski pripomoček, ki sva ga pri raziskavi uporabili, je preverjanje znanja. Začetno, vmesno in končno⁴ znanje učencev sva v eksperimentalni in kontrolni skupini preverili z enakim pisnim preizkusom. Za potrebe raziskave sva ga pripravili sami (Priloga 2), s tem inštrumentom pa sva pridobili zanesljive in točne podatke, ki sva jih potrebovali za potrditev ali zavrnitev najinih hipotez. Preizkus znanja je sestavljen iz šestih nalog. S prvimi petimi nalogami sva preverjali pravopisne zmožnosti učenca, z zadnjo, šesto nalogo, pa sva preverjali učenčevo razumevanje besedila in besedišča. S pomočjo rezultatov, ki sva jih dobili s preverjanjem znanja, sva lahko prvo, drugo in tretjo hipotezo potrdili ali zavrnili. Preizkus znanja je bil točkovan po vnaprej določenem kriteriju, zato pa sva lahko podatke tudi statistično obdelali in posplošili na celoten oddelek četrtega razreda.

KRITERIJ PREVERJANJA ZNANJA:

- 1. naloga:** Pri prvi nalogi smo preverjali pravopisno zmožnost (predlog z/s in k/h). Naloga učencev je bila, da pred naštetimi besedami vstavijo pravilen predlog z/s ali k/h. Imeli so devet primerov, z vsakim pravilnim odgovorom so prejeli 0,5 točke, za nepravilen odgovor pa 0,0 točke. Skupno je bilo možnih 4,5 točk.

Bloomova taksonomija⁵: poznavanje

⁴ Začetno preverjanje znanja je potekalo prvo skupno šolsko uro, vmesno preverjanje znanja je potekalo po treh tednih poučevanja, končno preverjanje znanja pa je potekalo po treh mesecih od poučevanja.

⁵ Dostopno na: <http://www.cpi.si/files/cpi/userfiles/evalvacija%20in%20spremljanje/07-08/Priloga-IIC.pdf>.

2. **naloga:** Pri drugi nalogi smo preverjali pravopisno zmožnost (predlog z/s in k/h). Naloga učencev je bila, da v dane povedi vstavijo pravi predlog z/s ali k/h. Imeli so osem primerov, z vsakim pravilnim odgovorom so prejeli 0,5 točke, za nepravilen odgovor pa 0 točk. Skupno so bile možne 4 točke.

Bloomova taksonomija: poznavanje

3. **naloga:** Pri tretji nalogi smo preverjali pravopisno zmožnost (črki LJ oz. NJ). Naloga učencev je bila, da podčrtajo pravilno zapisane besede. Našteti so bili 12 besed, od tega so bile štiri besede zapisane pravilno, ostalih osem pa napačno. Za vsako pravilno obkroženo besedo je učenec dobil 1 točko. Če pa je učenec obkrožil eno ali dve nepravilni besedi, je dobil -0,5 točke. Če je obkrožil tri ali štiri napačne besede, je dobil -1 točko. V primeru, da je obkrožil pet ali šest napačnih besed, je dobil -1,5 točke itd. Skupno so bile možne 4 točke.

Bloomova taksonomija: poznavanje

4. **naloga:** Pri četrti nalogi smo preverjali pravopisno zmožnost (črki LJ oz. NJ). Naloga učencev je bila, da prepoznajo, kaj slika prikazuje in to tudi poimenujejo ter pravilno zapišejo na spodnje črte. Prikazane so bile 4 slike (konj, metulj, knjiga in postelja). Za vsako pravilno zapisano besedo je učenec dobil 0,5 točke, za nepravilno pa 0 točk. Skupno sta bili možni 2 točki.

Bloomova taksonomija: razumevanje

5. **naloga:** Pri peti nalogi smo preverjali pravopisno zmožnost (črki LJ oz. NJ, predlog z/s in predlog k/h). Naloga učencev je bila, da v besedilu poiščejo napačno zapisane besede in napačno uporabljene predloge ter da jih ustrezno popravijo. Za lažje reševanje so imeli podan rešen primer. Z vsakim pravilnim odgovorom so dobili 1,0 točko. Za eno ali dve napačno popravljene besedi oz. predloga je učenec dobil -0,5 točke. Če je napačno popravil tri ali štiri besede ali predloge, je učenec dobil -1,0 točko itd. Skupno je bilo možnih 13 točk.

Bloomova taksonomija: uporaba

6. **naloga:** Pri šesti nalogi smo preverjali razumevanje besedišča in besedila. Naloga učencev pri prvem podvprašanju je bila, da iz odlomka razberejo, koliko je pisala oseba, ki je nastopala v odlomku. Za pravi odgovor je učenec dobil 1,0 točko, za nepravilen pa 0 točk. Pri drugem podvprašanju so morali učenci iz odlomka razbrati, kaj pomeni beseda *slovarca*. Za pravi odgovor je učenec dobil 1 točko, za nepravilen pa 0 točk. Pri tretjem podvprašanju je bila učenceva naloga, da iz odlomka razbere, zakaj je bila mama besna. Za pravi odgovor in utemeljitev je učenec dobil 2 točki. Pri zadnjem

podvprašanju pa je moral učenec iz odlomka razbrati in nato primerjati mamin odziv pred obiskom šole in po njem. Za pravilen odgovor in utemeljitev je učenec dobil 2 točki.

Bloomova taksonomija: poznavanje, razumevanje, analiza

č) ANKETNI VPRAŠALNIK

Tretji merski pripomoček, uporabljen pri raziskavi, je bil anketni vprašalnik, ki sva ga razdelili 120 učiteljem razrednega pouka na štirih izbranih slovenskih osnovnih šolah (vsaka šola je prejela 30 anketnih vprašalnikov). Vseh vrnjenih in pravilno rešenih anket je bilo 45, kar predstavlja 37,5 % vseh razdeljenih anket. Z anketnim vprašalnikom sva pridobili podatke o uporabi ustvarjalnega giba pri pouku slovenščine tako pri priseljenih učencih kot tudi pri rojenih govorcih slovenščine. Anketni vprašalnik je sestavljen iz osmih vprašanj, s pomočjo katerih bova lahko potrdili ali zavrgli peto hipotezo najinega magistrskega dela. Anketni vprašalnik je priložen v Prilogi 3.

7.6 POSTOPEK ZBIRANJA PODATKOV

Izvajanje najine raziskave, ki je del najinega magistrskega dela *Poučevanje slovenščine četrtošolcev z ustvarjalnim gibom*, je potekala v študijskem letu 2017/2018. V raziskavi sva sodelovali dve študentki podiplomskega programa Poučevanje na razredni stopnji na rednem praktičnem izobraževanju. Pri samem oblikovanju učnih priprav sta sodelovali mentorica doc. dr. Vesna Geršak in somentorica asist. dr. Alenka Rot Vrhovec ter mentorici obeh oddelkov na izbrani osnovni šoli Vikica H. Zibelnik in Alenka Osterman.

S svojo raziskavo sva želeli ugotoviti:

- a) odzive učencev, pri katerih sva uporabili ustvarjalni gib in pri katerih sva poučevali slovenščino brez ustvarjalnega giba,
- b) začetno in končno znanje ter znanje po treh mesecih od poučevanja (razlike med eksperimentalno in kontrolno skupino),
- c) uporabo ustvarjalnega giba pri pouku slovenščine od 1. do 5. razreda na različnih slovenskih šolah.

Ker je bila najina raziskava zelo obsežna, sva pred vstopom v razreda sam potek dela tudi skrbno načrtovali. Najprej sva se skupaj z mentoricama na osnovni šoli odločili za temo, ki sva

jo obravnavali pri pouku, nato pa smo določili časovni okvir predhodnih hospitacij v razredih in samega poučevanja. V raziskavo sva vključili vse četrtošolce ene izmed ljubljanskih šol, na kateri je veliko priseljenih učencev. Raziskovali sva napredek vseh učencev pri uporabi ustvarjalnega gibanja, še posebej pa so naju v tem kontekstu zanimali priseljeni učenci, zato sva si za realizacijo izbrali pouk slovenščine. Pri jezikovnem delu sva se odločili za področje pravopisa (predlog z/s, k/h in črki lj/nj), pri književnem delu pa sva obravnavali temo *Drugačnost in Stop petardam!*

Pred samim poučevanjem sva pridobili soglasje ravnateljice, ki nama je dovolila, da lahko na šoli izvedeva raziskavo, prav tako sva od vseh staršev dobili tudi soglasja (Priloga 4), da lahko njihovi otroci sodelujejo v raziskavi in da lahko pridobljene podatke uporabiva v namene pisanja magistrskega dela. Vse fotografije so pridobljene med raziskavo in objavljene s soglasjem staršev.

Nato je sledilo načrtovanje učnih ur (jezikovnega in književnega dela) za eksperimentalno skupino (ure slovenščine z ustvarjalnim gibom) in kontrolno skupino (ure slovenščine brez ustvarjalnega giba), seveda pa sta naju pri tem usmerjali in nama pomagali mentorici. Študentki sva si sami pripravili celoten material za vse učne ure, hkrati pa sva si vodenje in opazovanje učnih ur (Priloge 5–20) med seboj tudi enakovredno razdelili.

Pred poučevanjem sva odšli na izbrano šolo in bili prisotni pri nekaj urah pouka, otroke sva tudi spoznali in se jim predstavili. V tem času sva izvedli prvo preverjanje znanja (Priloga 2) pri vseh učencih in tako dobili podatke o njihovem začetnem znanju izbranih tem.

Osrednji del raziskave je potekal tri tedne v mesecu maju 2018. V obeh skupinah sva bili prisotni 10 učnih ur, natančneje 4 ure književnega dela in 6 ur jezikovnega dela. Vsako uro je ena izmed študentk vodila učno uro, druga študentka pa jo je opazovala. Za čim bolj objektivno in enakovredno opazovanje sva uporabili opazovalni list (Priloga 26).

Zadnji dan poučevanja je bil poleg poučevanja namenjen tudi vmesnemu preverjanju znanja učencev.

DATUM	PREDMET		RAZRED	TEMA
ponedeljek	književnost z UG	1., 2. uro	ES ⁶	drugačnost
ponedeljek	književnost brez UG	3., 4. uro	KS ⁷	drugačnost
sreda	jezik brez UG	2. ura	ES	predlog z/s
sreda	jezik z UG	3. ura	KS	predlog z/s
četrtek	jezik brez UG	4. ura	KS	predlog z/s
četrtek	jezik z UG	5. ura	ES	predlog z/s
ponedeljek	književnost z UG	1., 2. uro	ES	Stop petardam!
ponedeljek	književnost brez UG	3., 4. uro	KS	Stop petardam!
sreda	jezik brez UG	2. ura	KS	predlog k/h
sreda	jezik z UG	3. ura	ES	predlog k/h
četrtek	jezik brez UG	4. ura	KS	predlog k/h
četrtek	jezik z UG	5. ura	ES	predlog k/h
ponedeljek	jezik z UG	1., 2. uro	KS	lj/nj
ponedeljek	jezik brez UG	3., 4. uro	ES	lj/nj

Preglednica 2: Časovni okvir poučevanja v obeh skupinah s predvidenimi temami za književni in jezikovni del

V mesecu septembru (po treh mesecih od zadnje učne ure oz. vmesnega preverjanja znanja) sva še zadnjič preverili znanje učencev in s tem pridobili podatke o njihovem dolgotrajnem znanju.

Priloga 5 prikazuje učno pripravo za ES s temo *Drugačnost* (književni del). Priloga 6 prikazuje učno pripravo za KS s temo *Drugačnost* (književni del).

Priloga 7 prikazuje učno pripravo za ES s temo predlog z/s (jezikovni del). Priloga 8 prikazuje učno pripravo za KS s temo predlog z/s (jezikovni del). Priloga 9 prikazuje učno pripravo za ES s temo predlog z/s (jezikovni del). Priloga 10 prikazuje učno pripravo za KS s temo predlog z/s (jezikovni del).

Priloga 11 prikazuje učno pripravo za ES s temo *Stop petardam!* (književni del). Priloga 12 prikazuje učno pripravo za KS s temo *Stop petardam!* (književni del). Priloga 13 prikazuje učno pripravo za ES s temo predlog k/h (jezikovni del). Priloga 14 prikazuje učno pripravo za KS s

⁶ ES = eksperimentalna skupina, v kateri pouk slovenščine poteka z ustvarjalnim gibom.

⁷ KS = kontrolna skupina, v kateri pouk slovenščine poteka brez ustvarjalnega giba.

temo predlog k/h (jezikovni del). Priloga 15 prikazuje učno pripravo za ES s temo predlog k/h (jezikovni del). Priloga 16 prikazuje učno pripravo za KS s temo predlog k/h (jezikovni del). Priloga 17 prikazuje učno pripravo za ES s temo črki lj/nj (jezikovni del). Priloga 18 prikazuje učno pripravo za KS s temo črki lj/nj (jezikovni del). Priloga 19 prikazuje učno pripravo z ES s temo črki lj/nj (jezikovni del). Priloga 20 prikazuje učno uro za KS s temo črki lj/nj.

7.7 POSTOPEK OBDELAVE PODATKOV

Podatke, ki sva jih pridobili med raziskavo, sva analizirali glede na posamezni merski pripomoček (natančnejši opisi postopka obdelave podatkov so zapisani v naslednjih podpoglavjih). S pomočjo programa Excel sva sprva uredili celotno zbrano gradivo. Pridobljene podatke (za učence obeh skupin) lestvice trenutnega počutja, preverjanja znanja (začetnega, vmesnega in končnega) in anketnega vprašalnika sva vnesli v statistični program SPSS, rezultati pa so pokazali podatke o dejanskem zadovoljstvu vseh učencev pri urah slovenščine (jezikovnega in književnega dela), o spremembah njihovega znanja in o uporabi ustvarjalnega giba pri učni urah.

7.7.1 Obdelava podatkov, pridobljenih z začetnim, vmesnim in končnim preverjanjem znanja

Po reševanju začetnega, vmesnega in končnega preverjanja znanja sva vse podatke (število točk pri posameznih nalogah in odstotke vsakega učenca obeh skupin) zbrali v tabelah (Priloga 22 in Priloga 23). S pomočjo tabel sva natančneje prikazali tudi primerjave skupnih točk in odstotkov začetnega, vmesnega in končnega preverjanja znanja eksperimentalne in kontrolne skupine ter odstotke njihovih morebitnih izboljšav oz. sprememb v znanju (Priloga 24). Natančneje sva prikazali tudi primerjave skupnih točk in odstotkov začetnega, vmesnega in končnega preverjanja znanja priseljencev 1. in 2. generacije obeh skupin ter odstotke njihovih morebitnih izboljšav oz. sprememb v znanju (Priloga 25).

Nadaljnja analiza podatkov je potekala s programom SPSS. Uporabili sva mešano ANOVO, s katero sva dobili podatke za potrditev ali zavrnitev prvih treh hipotez.

POSEBNOSTI

Pri analiziranju nisva upoštevali dveh učencev eksperimentalne skupine, saj nista obiskovala pouka in tako tudi nisva pridobili vseh potrebnih informacij, ki sva jih potrebovali za vključitev učencev v raziskavo.

Ker je bila razlika v predznanju učencev eksperimentalne in kontrolne skupine signifikantna ($p = 0,00$), sva rezultate prvega preverjanja znanja upoštevali kot kovariat. Rezultati so predstavljeni v Preglednici 3.

Preoblikovana spremenljivka: Povprečje

Vzrok	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Prestrežek	1160,369	1	1160,369	18,350	0,000
1. preverjanje znanja (kovariat)	2113,059	1	2113,059	33,416	0,000
Ustvarjalni gib	149,099	1	149,099	2,358	0,142
Napaka	1138,241	18	63,236		

Opomba: Type III Sum od Squares = vsota kvadratov napak, df = prostostna stopnja, Mean Square = vsota kvadratov povprečij, F = pogostost/število ponovitev, Sig. = statistična pomembnost

Preglednica 3: Analiza variance med skupinami vzorcev (razlike v predznanju)

Za testiranje **prve hipoteze** sva uporabili mešano ANOVO oz. ANALIZO VARIANC, pri čemer sva uporabili točke pri nalogah književnosti na drugem in tretjem preverjanju znanja kot faktor »znotraj«, točke na prvem preverjanju znanja pa sva uporabili kot kazalec predznanja in ga dodali v izračun kot kovariat. Za neodvisni spremenljivki sva uporabili spremenljivki *Ustvarjalni gib* in *Priseljenec*.

Za testiranje **druge hipoteze** je bil uporabljen enak mešani model kot za testiranje prve, le da sva tukaj uporabili rezultate jezikovnih nalog na drugem in tretjem preverjanju znanja, medtem ko je bil rezultat jezikovnih nalog pri prvem preverjanju znanja uporabljen kot kovariat, ki najin model popravi za morebitne razlike v predznanju.

Za testiranje **tretje hipoteze** sva uporabili mešano ANOVO, pri kateri sva uporabili skupne rezultate (književnost in jezik/pravopis) drugega in tretjega preverjanja znanja za iskanje razlik znotraj skupin. Prvo preverjanje znanja sva ponovno uporabili kot kovariat. Za iskanje razlik med skupinami pa sva uporabili faktorja *Ustvarjalni gib* in *Priseljenec*.

7.7.2 Obdelava podatkov, pridobljenih z lestvico trenutnega počutja in opazovalnim listom

Učenci so vsako učno uro⁸ rešili lestvico trenutnega počutja. Njihove odgovore⁹ za vseh sedem učnih ur sva zbrali in uredili v tabelah, in sicer tako, da sva dobili dve vrsti podatkov. Prvi podatek je pokazal številčno oceno njihovega počutja (od 1 do 5), s pomočjo tega sva dobili povprečno oceno njihovega počutja med vsemi izpeljanimi učnimi urami. Drugi podatek je pokazal razloge za všečnost vsake učne ure. Te sva dobili tako, da sva skupaj z mentorico in somentorico oblikovali kategorije, ki so zajemale najpogostejše odgovore učencev. Oblikovali sva šest kategorij, ki bodo predstavljene v nadaljevanju. Po oblikovanju kategorij sva vsakemu učencu dopisali, katero kategorijo je uporabil v svojem odgovoru (torej razlog, zakaj mu je bila določena ura všeč). Vsak učenec je lahko podal več razlogov za všečnost učne ure, kar pomeni, da sva mu lahko pripisali več kategorij. V primeru, da odgovor ni podal konkretnega podatka za raziskavo (npr. »Vse mi je bilo všeč.«), sva učenčev odgovor izpustili in ga nisva uporabili. Na koncu sva za vsako učno uro (pri obeh skupinah) med seboj sešteli posamezne kategorije in tako dobili rezultate, ki so prikazani v naslednjem poglavju. Popoln vpogled v dogajanje v razredu med poučevanjem, npr. kako so se (po najinem) mnenju odzivali učenci, ali je kateri izmed učencev izstopal, kako so učenci med seboj sodelovali, s kom so se povezovali priseljeni učenci itd., pa sva dobili z obdelavo podatkov opazovalnega lista. Odgovore sva strnili in povezali z rezultati lestvice trenutnega počutja. Za testiranje **četrte hipoteze** sva uporabili program Excel.

⁸ Učne ure književnosti so bile izvedene kot dvojne ure, zato so učenci za tisti dan izpolnili le eno Lestvico trenutnega počutja.

⁹ Dobesedne prepise njihovih odgovorov (za vse učne ure skupaj s številčno oceno) si lahko ogledate v Prilogi 21.

KATEGORIJE oz. najpogostejši odgovori za vsečnost učnih ur so:

- **SODELOVANJE** (v to kategorijo sva uvrstili odgovore učencev, ki so zaobjemali sodelovanje s sošolcem, pregledovanje sošolčevih nalog, menjava zvezka in pomoč sošolca),
- **UČITELJEVA OSEBNOST** (v to kategorijo sva vključili odgovore učencev, ki so opisovali najino delo in osebnost, npr. učiteljici sta prijazni, zabavni, dobro sta vodili uro, ali pa so z odgovori nakazali določeno stopnjo naklonjenosti npr. »Rad/a vaju imam.«, »Pogrešal/a vaju bom.«),
- **MOTODA DELA** (v to kategorijo sva vključili odgovore učencev, v katerih sva zaznali, da je bilo učencem všeč gibanje, da jim je gibanje pomenilo igro ali zabavo, da so se z gibanjem učili, da jim je bilo všeč kazanje s telesom),
- **UČNA VSEBINA** (v to kategorijo so uvrščeni odgovori učencev, ki so nakazali, da jim je bila všeč učna vsebina oz. obravnavana tema, to pa so velikokrat pojasnili s stavkom »... ker sem se nekaj novega naučil/a«),
- **VRSTA AKTIVNOSTI** (v to kategorijo so zajeti odgovori učencev, ki so konkretno opisali vrsto aktivnosti, ki jim je bila všeč, npr. pantomima, igra na izpadanje, tekmovanje, učni listi, ples, dramatizacija ...) in
- **OBLIKA DELA** (sem sva uvrstili odgovore učencev, ki jim je bilo všeč delo v skupini, v krogu in pred tablo).

7.7.3 Obdelava podatkov, pridobljenih z anketnim vprašalnikom

Rezultate, pridobljene z anketnim vprašalnikom, sva obdelali s programom Excel in deskriptivno statistiko v SPSS. Podatke sva sprva vnesli v za to pripravljene tabele, na podlagi katerih sva dobili končne izračune. Za testiranje **pete hipoteze** sva uporabili binomski test.

8 REZULTATI IN INTERPRETACIJA

Rezultate, ki sva jih pridobili z različnimi merskimi instrumenti (preverjanje znanja, lestvica trenutnega počutja in anketni vprašalnik), bova predstavili s pomočjo tabel in grafov. Pridobljeni rezultati se navezujejo na **cilje raziskave in hipoteze**, nato pa sledi interpretacija rezultatov. Najprej bova analizirali rezultate začetnega, vmesnega in končnega preverjanja znanja tako za eksperimentalno kot tudi za kontrolno skupino. Nadaljevali bova z analiziranjem rezultatov, pridobljenih z lestvico trenutnega počutja (prav tako obeh skupin). Nazadnje pa se bova posvetili še rezultatom anketnega vprašalnika, ki so ga reševali razredni učitelji.

8.1 REZULTATI IN INTERPRETACIJA ZAČETNEGA, VMESNEGA IN KONČNEGA PREVERJANJA ZNANJA EKSPERIMENTALNE IN KONTROLNE SKUPINE

Rezultate začetnega, vmesnega in končnega preverjanja znanja obeh skupin (kontrolne in eksperimentalne) bova prikazali s tabelami. V tabelah je razvidno, koliko točk je prejel posamezni učenec pri posameznih nalogah, s katerimi sva preverjali tako jezikovno (od 1. do 5. naloga) kot tudi književno (6. naloga) znanje. S sivo barvo so označeni priseljeni učenci. V zadnji tabeli, ki prikazuje primerjavo rezultatov 1., 2. in 3. preverjanja znanja priseljenih učencev eksperimentalne in kontrolne skupine, pa so priseljeni učenci razdeljeni na priseljence 1. in 2. generacije. Priseljenci prve generacije so v tabeli označeni s sivo barvo.

8.1.1 Vpliv ustvarjalnega giba in priseljenosti na rezultate pri preverjanju znanja iz književnosti

Pri prvem cilju raziskave oz. pri prvi hipotezi naju je zanimalo, ali poučevanje priseljenih učencev z ustvarjalnim gibom, ki je primerno zlasti za manj sposobne, prikrajšane otroke (Kroflič, 1992), vpliva na boljše razumevanje besedišča in besedila pri pouku književnosti. Rezultate sva pridobili z zadnjo, šesto nalogo pri (začetnem, vmesnem in končnem) preverjanju znanja. Preverjali sva obe skupini.

Rezultati so pokazali, da ne prihaja do statistično pomembnih razlik med učenci, ki so bili deležni poučevanja z ustvarjalnim gibom in tistimi, ki takšnega učenja niso bili deležni ($p > .05$, Preglednica 5), čeprav je najin model pokazal, da se rezultati različnih meritev preverjanja

znanja med seboj pomembno razlikujejo ($p = .034$, Preglednica 4). Faktor priseljenec ni imel pomembnega učinka na rezultate pri preverjanju znanja, niti interakcija med faktorjema priseljenec in ustvarjalnim gibom ($p > .05$) Nadalje lahko vidimo, da je predznanje, ki so ga učenci imeli pred začetkom poskusa, edina spremenljivka, ki statistično pomembno vpliva na rezultate pri drugem in tretjem preverjanju znanja ($p = .000$, Preglednica 4).

Vir	Type III Sum				
	of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Prestrežek	68,991	1	68,991	52,856	0,000
Točke 1. preverjanja znanja književnosti (kovariat)	68,991	1	19,560	14,986	0,000
Priseljenec	6,809	2	3,405	2,608	0,088
Ustvarjalni gib	3,416	1	3,416	2,617	0,115
Priseljenec*Ustvarjalni gib	5,672	2	2,836	2,173	0,129
Napaka	44,379	34	1,305		

Opomba: Type III Sum od Squares = vsota kvadratov napak, df = prostostna stopnja, Mean Square = vsota kvadratov povprečij, F = pogostost/število ponovitev, Sig. = statistična pomembnost

Preglednica 4: Analiza variance med skupinami vzorcev

Vir		Type III				
		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Preverjanje znanja književnosti	Greenhouse-Geisser	3,622	1	3,622	4,890	0,034
Napaka (Preverjanje znanja)	Greenhouse-Geisser	25,184	18	,741		

Opomba: Type III Sum od Squares = vsota kvadratov napak, df = prostostna stopnja, Mean Square = vsota kvadratov povprečij, F = pogostost/število ponovitev, Sig. = statistična pomembnost, Greenhouse-Geisser = poimenovanje popravka

Preglednica 5: Analiza variance med skupinami vzorcev

Z različnimi raziskavami so nevroznanstveniki potrdili, da gibanje aktivira človeške možgane za učenje (Geršak, 2013), kar se je pokazalo tudi pri sami aktivnosti učencev med učnimi urami slovenščine. Kljub temu da je učenje z ustvarjalnim gibom primerno za manj sposobne učence (Frostig, 1989), v najinem primeru so to priseljeni učenci, rezultati priseljenih učencev, ki so bili poučevani z ustvarjalnim gibom in rezultati priseljenih učencev, ki niso bili poučevani z ustvarjalnim gibom, niso pokazali razlik v izboljšanju zmožnosti razumevanja besedišča in besedila. Na podlagi teh ugotovitev **prvo hipotezo zavrneva.**

8.1.2 Vpliv ustvarjalnega giba in priseljenosti na rezultate pri preverjanju znanja iz jezika/pravopisa

Pri drugem cilju raziskave oz. drugi hipotezi naju je zanimalo, ali poučevanje priseljenih učencev z ustvarjalnim gibom vpliva na izboljšanje pravopisne zmožnosti pri jezikovnem pouku. Po mnenju Burnsa (2011) namreč ustvarjalni gib pripomore k boljšim učnim dosežkom, saj se s fizično vadbo povečuje število možganskih celic. Rezultate sva pridobili s prvimi petimi nalogami pri (začetnem, vmesnem in končnem) preverjanju znanja. Preverjali sva obe skupini.

Rezultati posameznikov se pri preverjanju znanja med drugo in tretjo meritvijo ne razlikujejo ($p > .05$, Preglednica 6, uporabljen je bil Greenhouse-Geisserjev popravek, saj je Mauchlyjev test sferičnosti pokazal, da je bila kršena predpostavka o sferičnosti varianc). Še vedno pa obstaja razlika v predznanju (kovariat) med skupinami ($p = .000$, Tabela 7).

Vir		Type III		Mean Square	F	Sig.
		Sum of Squares	df			
Preverjanje znanja pravopisa	Greenhouse-Geisser	5,568	1	5,568	0,711	0,405
Napaka (Preverjanje znanja)	Greenhouse-Geisser	266,31	34	7,834		

Opomba: Type III Sum od Squares = vsota kvadratov napak, df = prostostna stopnja, Mean Square = vsota kvadratov povprečij, F = pogostost/število ponovitev, Sig. = statistična pomembnost, Greenhouse-Geisser = poimenovanje popravka

Preglednica 6: Analiza variance znotraj vzorcev

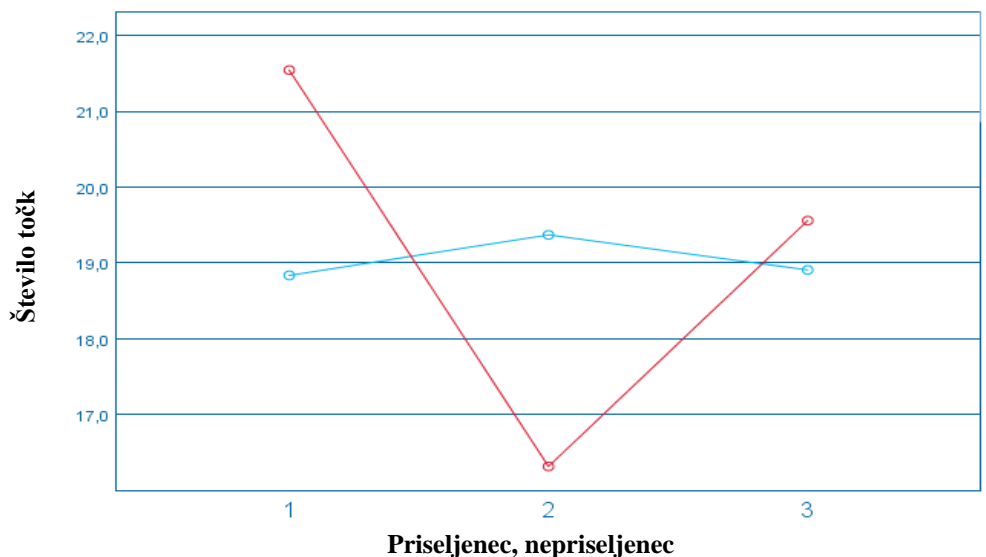
Rezultati so pokazali, da faktorja *Ustvarjalni gib* in *Priseljenec* nimata statistično pomembnega učinka ($p > .05$, Preglednica 6) na rezultate pri preverjanju znanja jezika/pravopisa. Ima pa statistično pomemben učinek interakcija med tema dvema faktorjema ($p = .047$, Preglednica 7).

Vir	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Prestrežek	68,991	1	68,991	52,856	0,059
Točke 1. preverjanja znanja pravopisa (kovariat)	68,991	1	19,560	14,986	0,000
Priseljenec	6,809	2	3,405	2,608	0,132
Ustvarjalni gib	3,416	1	3,416	2,617	0,922
Priseljenec*Ustvarjalni gib	5,672	2	2,836	2,173	0,047
Napaka	44,379	34	1,305		

Opomba: Type III Sum od Squares = vsota kvadratov napak, df = prostostna stopnja, Mean Square = vsota kvadratov povprečij, F = pogostost/število ponovitev, Sig. = statistična pomembnost

Preglednica 7: Analiza variance med skupinami vzorcev

Kot lahko vidimo na Grafu 4, trend kaže, da med skupinami priseljencev ni razlik med rezultati preverjanja znanja iz jezika/pravopisa, če je bil pri pouku uporabljen ustvarjalni gib (povprečni rezultati skupin se razlikujejo za manj kot eno točko). V primeru, da ustvarjalni gib ni bil uporabljen, pa lahko vidimo razlike med skupinami priseljencev, in sicer imajo v odsotnosti ustvarjalnega giba najboljše rezultate učenci 1. generacije priseljencev ($M = 21,5$), najslabše rezultate pa učenci 2. generacije priseljencev ($M = 16,3$). Učenci, ki niso priseljenci, so pokazali vmesne rezultate ($M = 19,6$).

Opombe: 1 = priseljenec 1. generacije, 2 = priseljenec 2. generacije, 3 = nepriseljenec

Rdeče točke označujejo povprečne rezultate pri pouku brez ustvarjalnega giba, modre pa pri pouku z ustvarjalnim gibom.

Graf 4: Prikaz razlik med rezultati preverjanja znanja med skupinami priseljencev v znanju jezika

S pomočjo ustvarjalnega giba si učenci pridobivajo pomembne spretnosti za razvoj jezikovnih zmožnosti (Geršak, 2016), kar je bilo delno dokazano tudi z najino raziskavo. Zaradi opažene interakcije lahko **drugo hipotezo delno potrdimo**, saj ustvarjalni gib izboljša pravopisno zmožnost, vendar le pri priseljencih 2. generacije. Pri priseljencih 1. generacije so imeli tisti, ki niso bili poučevani z ustvarjalnim gibom, boljše rezultate kot tisti, ki so bili poučevani z ustvarjalnim gibom.

8.1.3 Vpliv ustvarjalnega giba na trajnejše pomnjenje učne snovi

Pri tretjem cilju raziskave oz. pri tretji hipotezi naju je zanimalo, ali poučevanje priseljenih učencev z ustvarjalnim gibom vpliva na trajnejše pomnjenje učne snovi (književnih in jezikovnih vsebin). Rezultate sva pridobili s pomočjo vseh nalog na (začetnem, vmesnem in končnem) preverjanju znanja. Preverjali sva obe skupini.

Glavna razlika med učenjem prvega in drugega jezika (slovenščina je za priseljene učence drugi jezik) je v tem, na kakšen način pridemo do znanja (Čok idr., 1999). Priseljenci učenci

eksperimentalne skupine so se v najinem primeru jezikovnih prvin drugega jezika učili z ustvarjalnim gibom, kontrolna skupina pa se je jezikovnih prvin drugega jezika učila brez ustvarjalnega giba. Na uspešnost učenja pa ne vpliva le metoda dela, temveč tudi ostali dejavniki, npr. vplivi okolja (Magajna idr., 2008).

Rezultati so pokazali, da ne prihaja do statistično pomembnih razlik med rezultati različnih testiranj ($p = .208$) v nobeni skupini priseljencev (Preglednica 8), prav tako pa lahko vidimo, da ustvarjalni gib ni imel signifikantnega učinka na rezultate pri preverjanju znanja ($p > .05$). Zato **ne moreva potrditi tretje hipoteze**, saj ne prihaja do razlik v pomnjenju zaradi ustvarjalnega giba.

Vir	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Preverjanje_znanja	76,090	1	76,090	1,706	0,208
Preverjanje znanja * Ustvarjalni gib	52,441	1	52,441	1,176	0,292
Napaka (Preverjanje znanja)	802,720	18	44,596		

Opomba: Type III Sum od Squares = vsota kvadratov napak, df = prostostna stopnja, Mean Square = vsota kvadratov povprečij, F = pogostost/število ponovitev, Sig. = statistična pomembnost

Preglednica 8: Analiza variance znotraj vzorcev

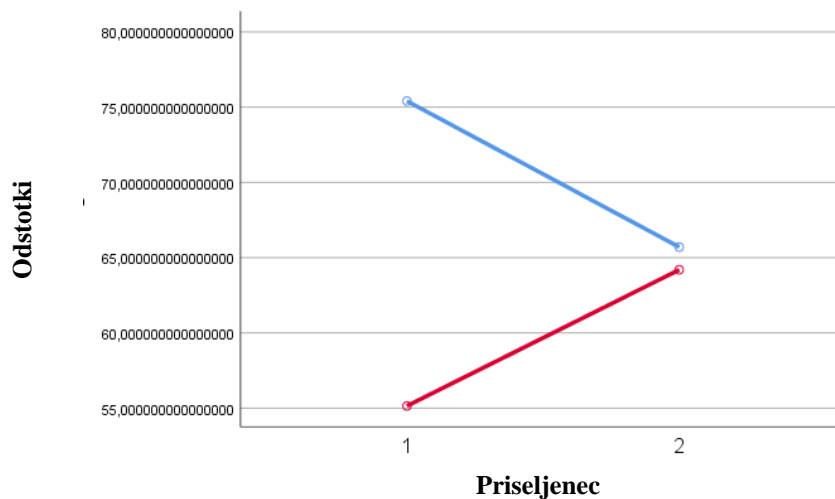
V Preglednici 9 vidimo, da ima ustvarjalni gib izrazito pozitiven učinek pri priseljencih 2. generacije ($p = .036$), pri katerih je povprečna razlika med drugim in tretjim testiranjem +8,9 odstotne točke, medtem ko je pri priseljencih 2. generacije, ki niso bili udeleženi pri učenju z ustvarjalnim gibom -4,8 odstotne točke. Pri priseljencih 1. generacije ne prihaja do statistično pomembnih razlik ($p = .251$). Vidimo lahko tudi to, da v 1. generaciji priseljencev ni bilo signifikantnih razlik v predznanju, medtem ko so te opazne pri 2. generaciji ($p = .00$, Preglednica 9).

		Type III				
		Sum of	df	Mean	F	Sig.
Priseljenec		Squares		Square		
1. generacija	Prestrežek	809,387	1	809,387	46,873	0,092
	1. preverjanje znanja	3,545	1	3,545	0,205	0,729
	Ustvarjalni gib	99,886	1	99,886	5,785	0,251
	Napaka	17,268	1	17,268		
2. generacija	Prestrežek	129,145	1	129,145	3,390	0,087
	1. preverjanje znanja	2518,410	1	2518,410	66,114	0,000
	Ustvarjalni gib	204,980	1	204,980	5,381	0,036
	Napaka	533,284	14	38,092		

Opomba: Type III Sum od Squares = vsota kvadratov napak, df = prostostna stopnja, Mean Square = vsota kvadratov povprečij, F = pogostost/število ponovitev, Sig. = statistična pomembnost

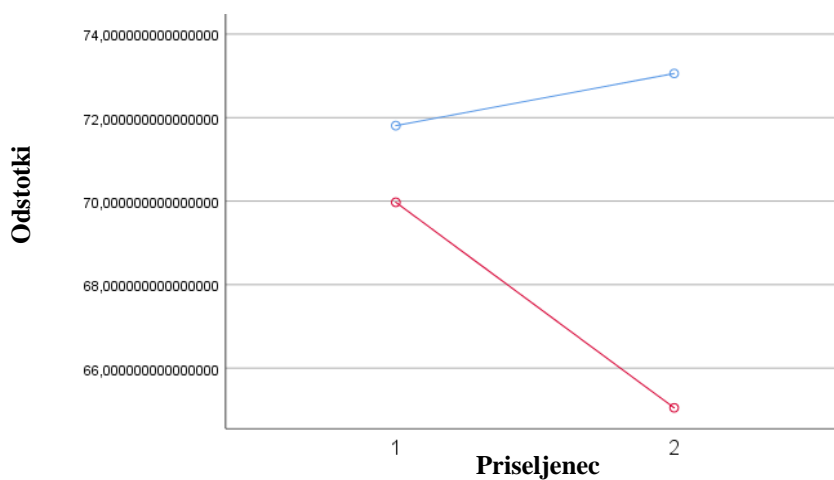
Preglednica 9: Analiza variance med skupinama vzorcev (preseljenci 1. in 2. generacije)

Rezultati testiranja so pokazali celo, da so priseljenci 1. generacije, ki so bili udeleženi pri pouku ustvarjalnega giba, pri tretjem testiranju pokazali upad v rezultatih, če jih primerjamo s prvim testiranjem. Priseljenci 1. generacije, ki so bili udeleženi pouka brez giba, pa so pri tretjem testiranju v povprečju dosegli višje rezultate kot pri drugem testiranju (Graf 5). Obraten trend lahko opazimo pri priseljencih 2. generacije. Tisti, ki so bili udeleženi pri pouku z ustvarjalnim gibom, so v povprečju nekoliko izboljšali rezultat pri tretjem preverjanju znanja, medtem ko so tisti, ki so bili udeleženi pouka brez giba, v primerjavi z drugim preverjanjem dosegli slabši rezultat pri tretjem preverjanju (Graf 6). Tudi L. Overbey (2014) pojasnjuje, da je raziskava, ki jo je izvedla na ameriški šoli blizu Chicaga, pokazala, da si človeški možgani informacije, ki so jih prejeli na aktiven način, na daljši časovni rok bolj zapomnijo. O pozitivnem učinku ustvarjalnega giba na dolgotrajnejše znanje pa govori tudi Russell (1993), saj pravi, da gibanje vpliva na hitrost znanja in tudi na trajnejše znanje.

Opombe: 1 = priseljenci 1. generacije poučevani z UG, 2 = priseljenci 1. generacije poučevani brez UG

Graf 5: Grafični prikaz rezultatov tretjega testiranja pri priseljenih učencih 1. generacije, ki so bili poučevani slovenščino z ustvarjalnim gibom in brez njega

Opombe: 1 = priseljenci 2. generacije poučevani z UG, 2 = priseljenci 2. generacije poučevani brez UG

Graf 6: Grafični prikaz rezultatov tretjega testiranja pri priseljenih učencih 2. generacije, ki so bili poučevani slovenščino z ustvarjalnim gibom in brez njega

8.2 REZULTATI IN INTERPRETACIJA LESTVICE TRENUTNEGA POČUTJA

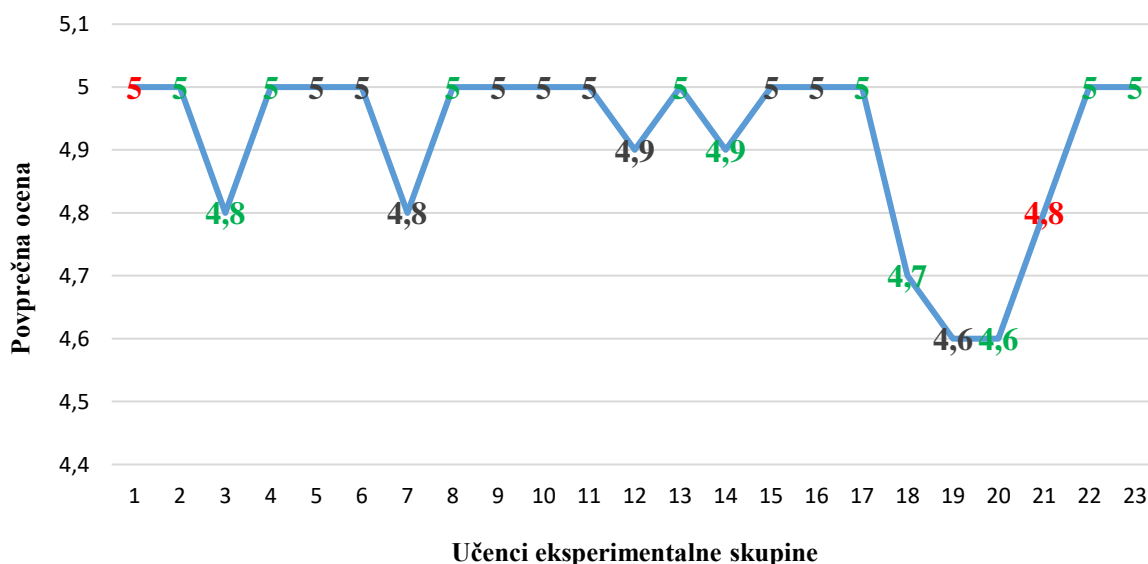
Rezultate lestvice trenutnega počutja obeh skupin (kontrolne in eksperimentalne) bova prikazali z grafi, s pomočjo katerih bo razvidno, kaj je bilo učencem obeh skupin pri učnih urah najbolj všeč in kako so se počutili.

8.2.1 Vpliv ustvarjalnega giba na počutje priseljenih učencev, ki so poučevani z ustvarjalnim gibom

Pri četrtem cilju raziskave oz. pri četrti hipotezi naju je zanimalo, ali poučevanje priseljenih učencev z ustvarjalnim gibom vpliva na njihovo počutje. Rezultate sva pridobili s pomočjo lestvice trenutnega počutja. Preverjali sva obe skupini.

8.2.1.1 Rezultati in interpretacija Lestvice trenutnega počutja za eksperimentalno skupino

V spodnjem grafu so prikazani podatki povprečnih ocen za posameznega učenca eksperimentalne skupine.

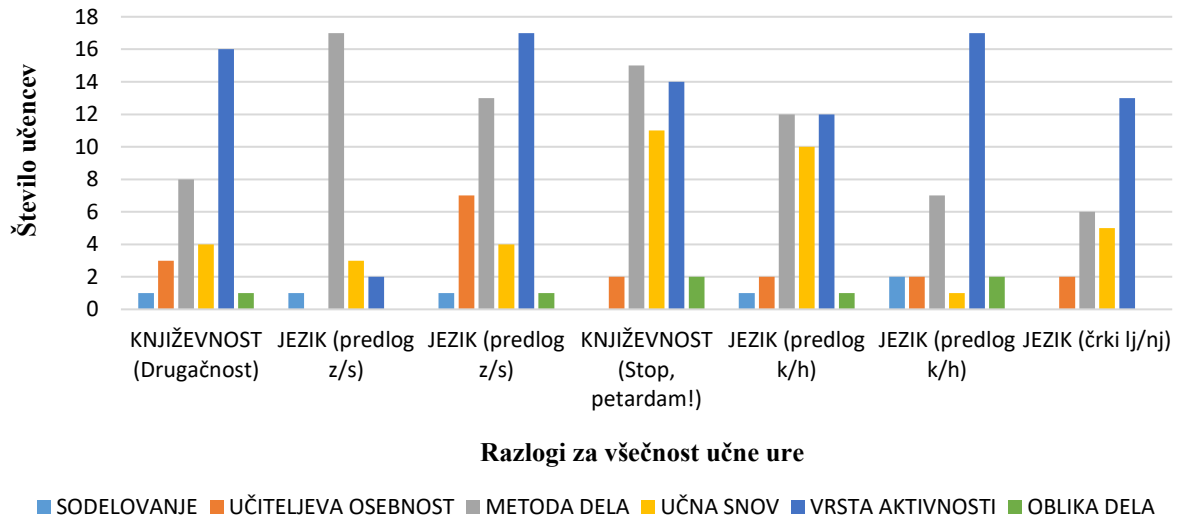
Opombe: Povprečne ocene priseljenih učencev 1. generacije so označene z rdečo barvo, povprečne ocene priseljenih učencev 2. generacije so označene z zeleno barvo, povprečne ocene nepriseljenih učencev so označene s črno barvo.

Graf 7: Predstavitev povprečnih ocen učnih ur (učencev eksperimentalne skupine)

Učenci eksperimentalne skupine so z lestvico trenutnega počutja svoje počutje med učno uro povprečno ocenili z oceno **4,9**. Povprečna ocena je pokazala, da so se učenci med učnimi urami počutili zelo dobro, saj so jim bile učne ure zelo všeč. M. Frostig (1989) pravi, da ravno z ustvarjalnim gibanjem vplivamo, da učenci predstave zajemajo z dejanji, spominom, predvsem pa tudi s čustvi. R. Šarec (2016) v svojem magistrskem delu opisuje počutja, ki jih učenci doživljajo, medtem ko njihovo učenje poteka z ustvarjalnim gibom. Z raziskavo je dokazala, da so učenci eksperimentalne skupine veselje najpogosteje izražali s smehom in z medmeti. Vse to sva opazili tudi sami (opazovali sva s pomočjo opazovalnega lista). Najino splošno mnenje za eksperimentalno skupino je, da so se učenci med urami odlično odzivali in so komaj čakali naslednje dejavnosti, ki smo jih izvajali z ustvarjalnim gibom. Svoje navdušenje so, kot sva opazili, kazali s smejanjem in predvsem v izražanju svojih idej, ki jih je bilo ogromno. Med vsemi urami sva zaznali, da je izstopal le en učenec, ki je po naravi zelo tekmovalen in je bil vidno razočaran, če mu pri določenih dejavnostih ni šlo najbolje. Pri kategoriji *Sodelovanje učencev pri pouku* sva opazili, da so bili med urami vsi učenci dejavni, še posebej pri dejavnostih, ki so vključevale gib. To se je izražalo z dviganjem rok in medmeti oz. kratkimi stavki npr. "Jes!", "Tooo!" in "Še j's!". Kot pravi B. Kroflič (1999), je delo z ustvarjalnim gibom bolj zanimivo, bolj prijetno in predvsem bolj ustvarjalno, kar je mogoče tudi razbrati iz opisov učencev, zakaj jim je bila učna ura všeč. Ključno, kar sva opazili, je, da so priseljeni učenci pri gibalnih dejavnostih veliko bolj sodelovali in se hkrati počutili tudi bolj sproščene. Nekoliko manj pa so bili dejavni pri dejavnostih, kjer je bil večji poudarek na medsebojnem pogovoru, čeprav tudi tu nisva zasledili večjih odstopanj. Pri sodelovanju sva razbrali, da je znotraj skupin prišlo do dobrega medvrstniškega sodelovanja in pomoči. Poleg tega pa sva ravno nasprotno situacijo zapazili med odmori (učenci so bili razdeljeni v manjše skupine, glede na priseljenost).

V spodnjem grafu so prikazani najpogostejši vzroki za všečnost posameznih učnih ur. Pri prvih dveh učnih urah književnosti z ustvarjalnim gibom, pri katerih je bila tema *Drugačnost*, je kar 16 učencev (70,0 %) odgovorilo, da so jim bile najbolj všeč posamezne aktivnosti (npr. dramatizacija), 8 učencem (34,8 %) pa je bila najbolj všeč metoda dela (učenje z gibanjem). Pri drugih dveh urah književnosti s temo *Stop, petardam!* pa je bila 15 učencem (65,2 %) najbolj všeč metoda dela (izražanje z gibanjem), sledila je vrsta aktivnosti s 14 učenci (60,9 %), prav tako pa je bila 11 učencem (47,8 %) všeč tudi sama učna vsebina. Pri prvi uri jezika s temo *predloga z/s* je bilo kar 17 učencem (73,9 %) všeč učenje z gibanjem, saj je za njih učenje pomenilo igro. Pri drugi uri jezika s temo *predloga z/s* pa je bila prav tako 17 učencem (73,9 %) všeč vrsta

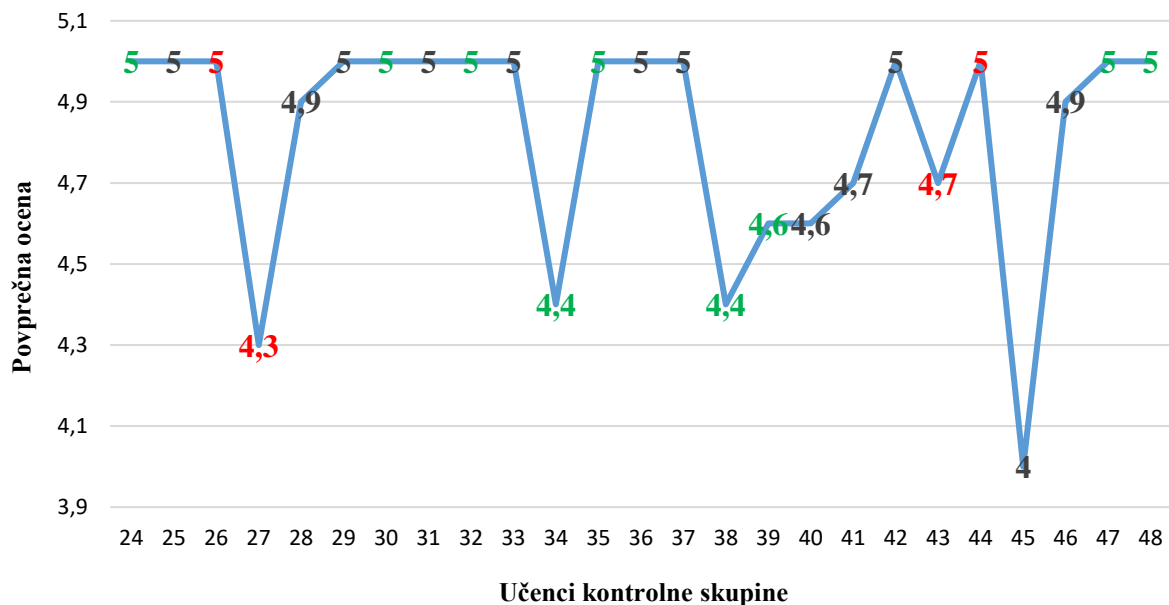
aktivnosti, torej dejavnosti, ki so se odvijale na omenjeno temo. Naslednji dve uri jezika s temo *predloga k/h* je bila učencem (poleg načina poučevanja in aktivnosti) všeč tudi sama učna vsebina. Pri zadnjih dveh učnih urah jezikovnega pouka s temo *črki lj/nj* pa so bile 13 učencem (56,5 %) najbolj všeč izbrane aktivnosti.

Graf 8: Predstavitev razlogov za všečnost posamezne učne ure učencev eksperimentalne skupine

8.2.1.2 Rezultati in interpretacija Lestvice trenutnega počutja za kontrolno skupino

V spodnjem grafu so prikazani podatki povprečnih ocen za posameznega učenca kontrolne skupine.

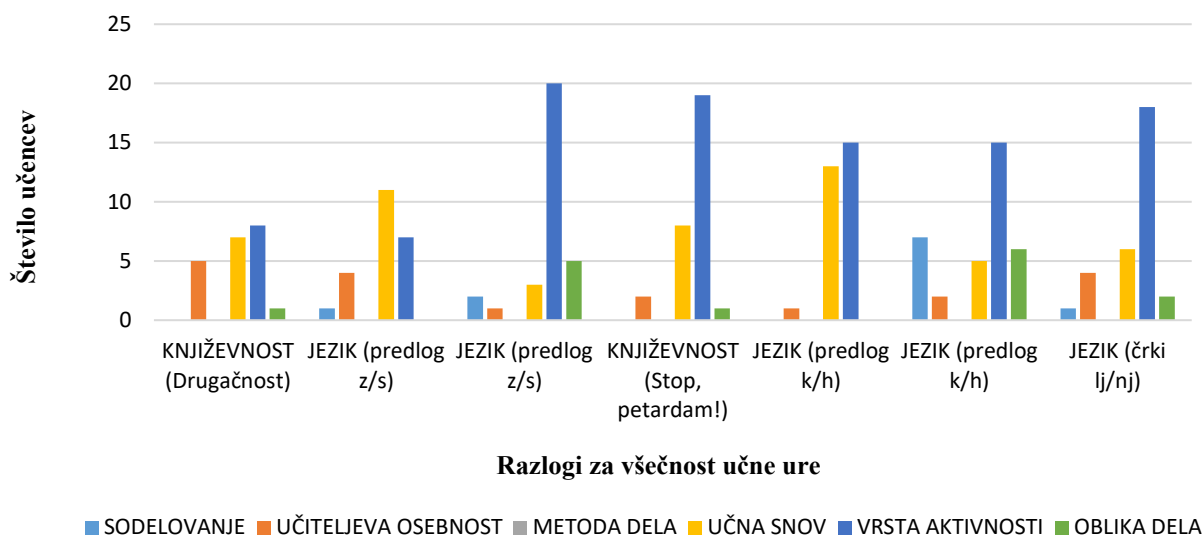
Opombe: Povprečne ocene priseljenih učencev 1. generacije so označene z rdečo barvo, povprečne ocene priseljenih učencev 2. generacije so označene z zeleno barvo, povprečne ocene nepriseljenih učencev so označene s črno barvo.

Graf 9: Predstavitev povprečnih ocen učnih ur (učencev kontrolne skupine)

Učenci kontrolne skupine so z lestvico trenutnega počutja svoje počutje med učno uro povprečno ocenili z oceno **4,8**. Prav tako je tudi njihova povprečna ocena pokazala, da so bili učenci z učnimi urami zelo zadovoljni in so se počutili zelo dobro. Povprečni oceni počutja eksperimentalne in kontrolne skupine se razlikujeta zgolj za **0,1** v prid prve skupine. Torej so bili učenci obeh skupin z učnimi urami zelo zadovoljni in so se tudi odlično počutili. Z opazovanjem pa sva opazili razlike v načinih izkazovanja navdušenja nad učnimi urami oz. počutja učencev kontrolne in eksperimentalne skupine. Najino splošno mnenje za kontrolno skupino je, da so se tudi ti učenci odlično odzivali med celotnimi urami slovenščine, kljub temu da niso bili poučevani z ustvarjalnim gibom. Po opazovanju sva ugotovili, da v kontrolni skupini izstopata dva učenca, in sicer zaradi nerazumevanja jezika. To sva rešili tako, da sva navodilo večkrat ponovili in ga tudi nazorneje prikazali. Svoje navdušenje nad aktivnostmi so najpogosteje pokazali z mimiko obraza, hkrati pa tudi z določenimi gestami (premikanje rok). Največkrat se je ob uspešni rešitvi nalog zaslišalo »Tooo!«. Glede medsebojnega sodelovanja sva opazili enak trend kot v eksperimentalni skupini, in sicer so med poukom med seboj sodelovali vsi, v času odmora pa so se oblikovale manjše skupine, ki so bile razdeljene po spolu in priseljenosti. Nekoliko presenečeni pa sva bili nad medsebojno pripravljenostjo učencev pomagati sošolcem (neglede na priseljenost). Med dejavnostmi sva velikokrat zaslišali: »Ne, predlog s je pred to besedo, saj se beseda začne s črko p.«

V spodnjem grafu so prikazani najpogostejši vzroki za všečnost posameznih učnih ur. Pri prvih dveh učnih urah književnosti brez ustvarjalnega giba, pri katerih je bila tema *Drugačnost*, je kar 8 učencev (32,0 %) odgovorilo, da so jim bile najbolj všeč posamezne aktivnosti (npr. dramatizacija), 7 učencem (28,0 %) pa je bila najbolj všeč učna vsebina. Pri drugih dveh urah književnosti s temo *Stop, petardam!* pa je bila 19 učencem (76,0 %) najbolj všeč vrsta aktivnosti, 8 učencem (32,0 %) pa sama učna vsebina. Pri prvi uri jezika s temo *predloga z/s* je bila 11 učencem (44,0 %) prav tako všeč učna vsebina. Pri drugi uri jezika s temo *predloga z/s* pa je bila kar 20 učencem (80,0 %) všeč vrsta aktivnosti, torej dejavnosti, ki so se odvijale na omenjeno temo. Enako je veljalo tudi za naslednji dve uri jezikovnega dela slovenščine s temo

predloga k/h. Pri zadnjih dveh učnih urah jezikovnega pouka s temo črki lj oz. nj pa so bile 18 učencem (72,0 %) najbolj všeč izbrane aktivnosti.

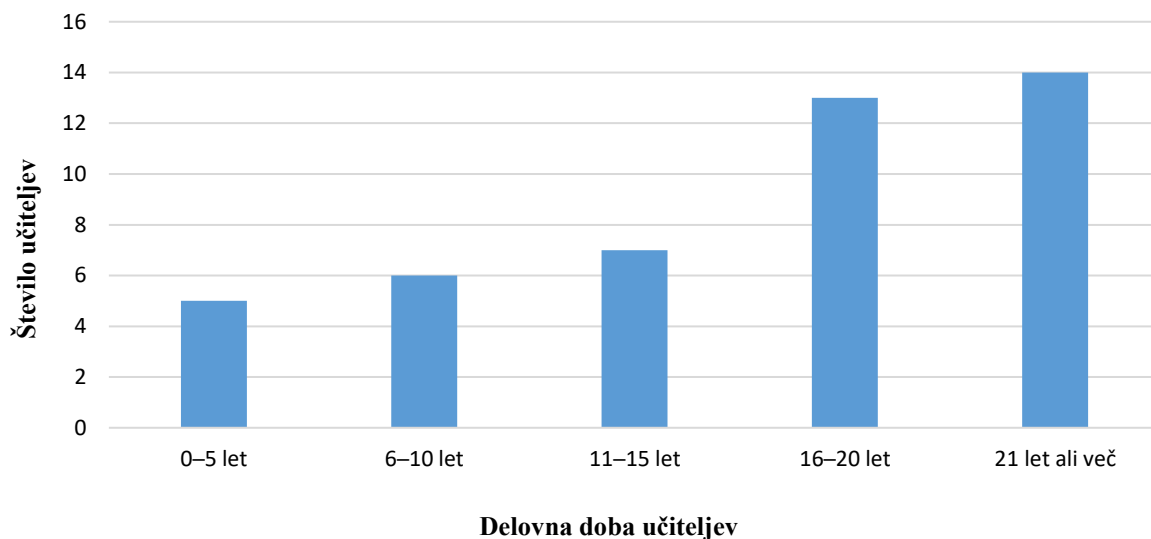
Graf 10: Predstavitev razlogov za vsečnost posamezne učne ure učencev kontrolne skupine

8.3 REZULTATI IN INTERPRETACIJA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA ZA UČITELJE RAZREDNEGA POUKA

8.3.1 Uporaba ustvarjalnega giba pri pouku slovenščine

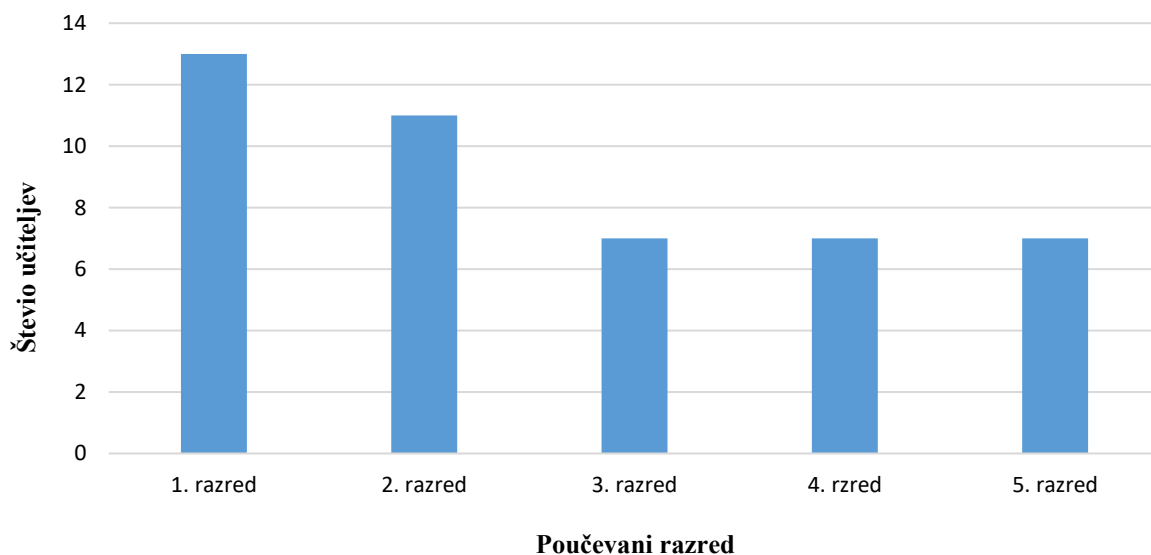
Pri petem cilju raziskave oz. pri peti hipotezi naju je zanimalo, ali razredni učitelji štirih različnih slovenskih šol pri poučevanju uporabljajo ustvarjalni gib ali ne in zakaj. Rezultate sva pridobili s pomočjo anketnega vprašalnika, prikazali jih bova z grafi in tabelami.

Anketni vprašalnik je reševalo 45 razrednih učiteljev, od tega 43 žensk (95,6 %) in 2 moška (4,4 %). Največ učiteljev, ki so sodelovali pri raziskavi, je imelo več kot 21 let delovne dobe (31,1 %). Najmanj pa je bilo sodelujočih učiteljev, ki so bili zaposleni pet let ali manj (11,1 %) (Graf 11).

Graf 11: Predstavitev delovne dobe razrednih učiteljev, ki so sodelovali pri raziskavi

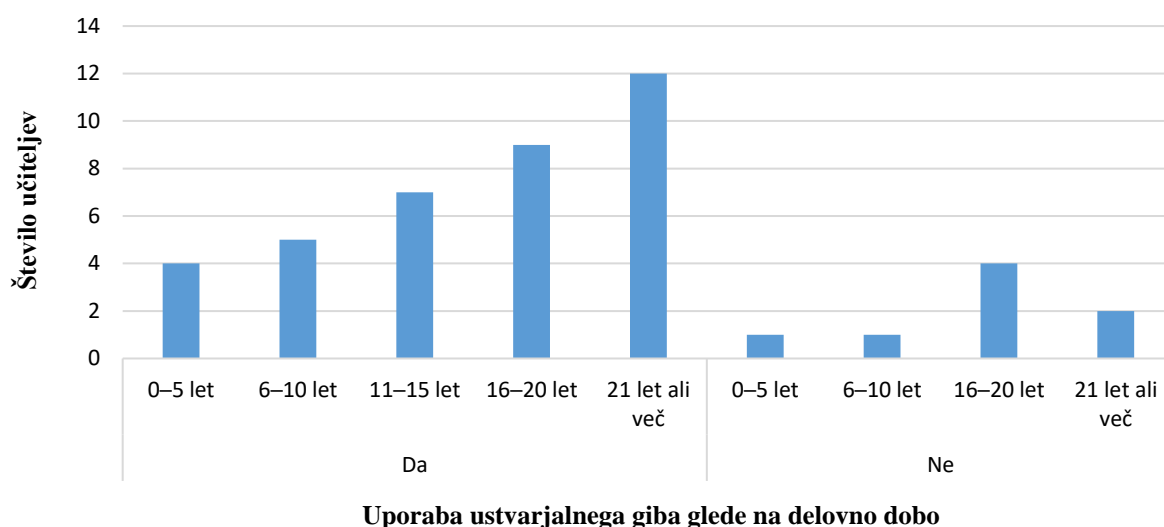
Največ, tj. kar 13 sodelujočih učiteljev, je poučevalo v 1. razredu (28,8 %). 11 učiteljev je poučevalo v drugem razredu (24,4 %). V tretjem, četrtem in petem razredu pa je poučevalo enako število učiteljev, in sicer 7 (15,6 %) (Graf 12).

Graf 12: Predstavitev učiteljev glede na poučevani razred

Na prvo vprašanje »Ali ste kdaj pri pouku uporabili ustvarjalni gib?« je pritrdilno odgovorilo 37 učiteljev (82,2 %), 8 učiteljev (17,8 %) pa je odgovorilo, da pri svojem poučevanju ne uporabljajo ustvarjalnega giba. Največ učiteljev, 12 (26,7 %), ki pri svojem delu uporabljajo

ustvarjalni gib, je zaposlenih več kot 21 let. Največ učiteljev, 4 (8,9 %), ki pri svojem delu ne uporabljajo ustvarjalnega giba, pa je zaposlenih med 16 in 20 leti (Graf 13).

Graf 13: Predstavitev uporabe ustvarjalnega giba glede na delovno dobo sodelujočih učiteljev

Na drugo vprašanje »Ali ste že kdaj uporabili ustvarjalni gib za poučevanje slovenščine (književni in jezikovni del)?« je pritrdilno odgovorilo 33 učiteljev (73,3 %), 12 učiteljev (26,7 %) pa je odgovorilo, da pri svojem poučevanju slovenščine še nikoli niso uporabili ustvarjalnega giba (Graf 14).

Graf 14: Predstavitev uporabe ustvarjalnega giba pri slovenščini

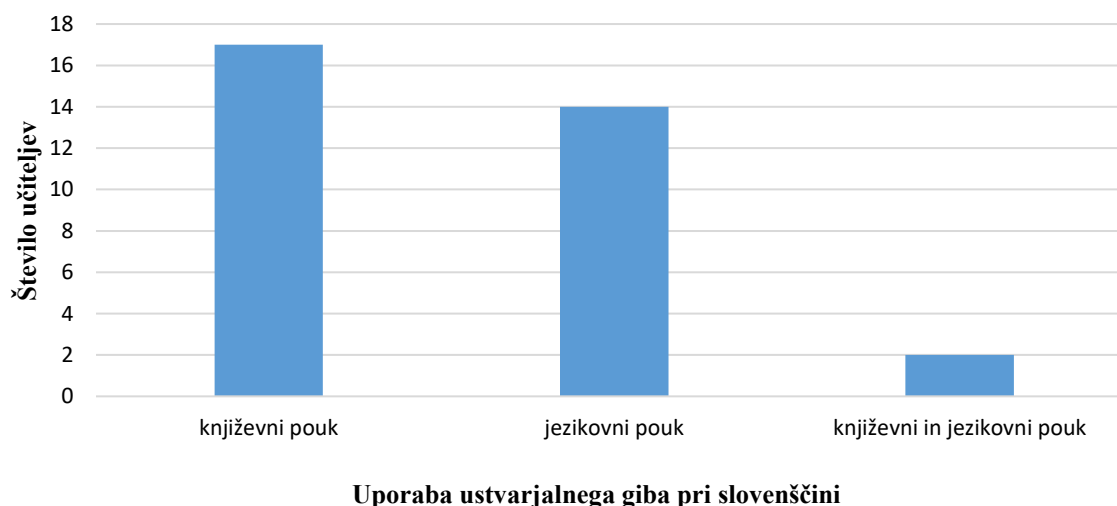
Ker sva ugotovili, da 73,3 % vseh vprašanih učiteljev pri pouku uporablja ustvarjalni gib, sva uporabili še Eksaktni binomski test. Ta je pokazal, da je statistično pomembno več učiteljev, ki uporabljajo ustvarjalni gib, kot tistih, ki ga ne ($p = .002$), zaradi česar **zavrneva peto hipotezo** (Preglednica 10).

	Kategorija	N	Observed Prop.	Test Prop.	Exact Sig. (2-tailed)
Uporabljajo ustvarjalni gib	1	33	0,73	,50	,002
Ne uporabljajo ustvarjalnega giba	0	12	0,27		
Skupaj		45	1,00		

Opomba: N = število učencev, Observed Prop. = opazovani deleži, Test Prop. = testni delež, Exact Sig. (2-tailed) = eksaktna statistika (2-stranska)

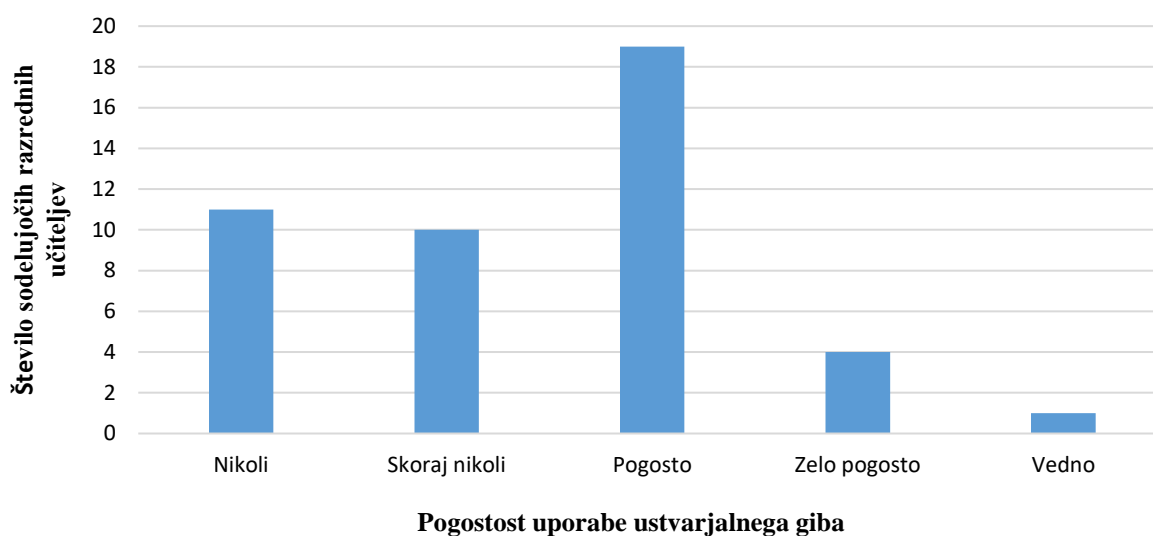
Preglednica 10: Binomski test

17 učiteljev (37,8 %) je odgovorilo, da ustvarjalni gib večinoma uporabljajo pri književnem pouku, 14 učiteljev (31,1 %) uporablja ustvarjalni gib pretežno pri jezikovnem pouku, 2 učitelja (4,4 %) pa ustvarjalni gib uporabljata tako pri književnem kot tudi pri jezikovnem pouku (Graf 15). Povedali so, da ga uporabljajo predvsem pri motivaciji, umiritvi in sprostitvi, učenju črk, dramatizaciji in pantomimi.

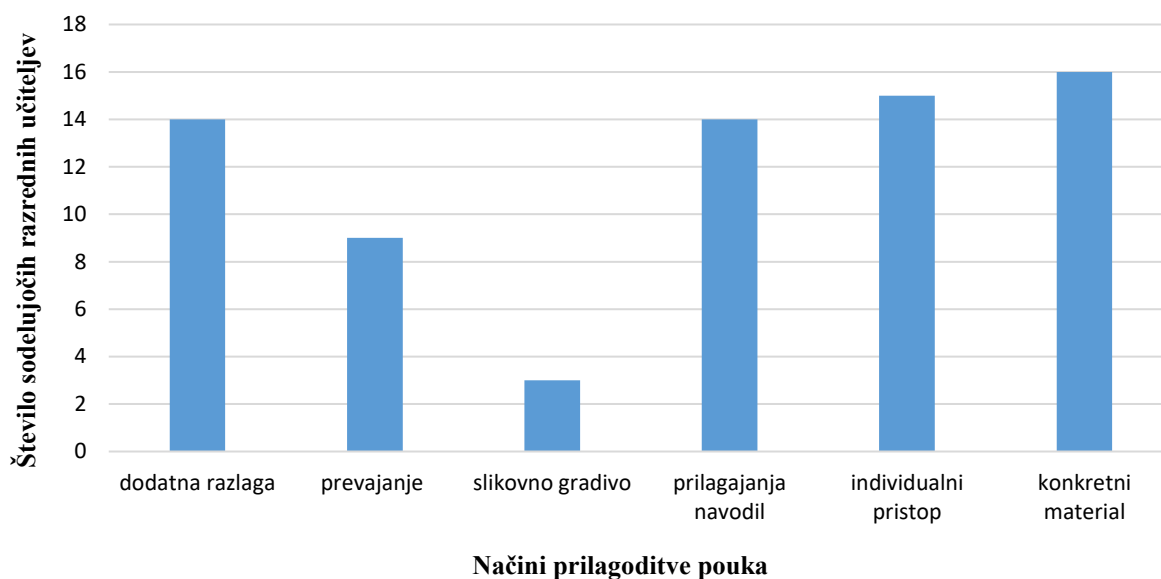
Graf 15: Predstavitev uporabe ustvarjalnega giba pri slovenščini

Na tretje vprašanje »Kako pogosto uporabljate ustvarjalni gib za poučevanje slovenščine?« je 11 učiteljev (24,4 %) odgovorilo, da ustvarjalnega giba nikoli ne uporabljajo pri poučevanju slovenščine. 10 učiteljev (22,2 %) je odgovorilo, da ustvarjalni gib pri pouku slovenščine uporabijo enkrat do trikrat na leto (skoraj nikoli). Največ učiteljev, 19 (42,2 %), je odgovorilo, da ustvarjalni gib pri pouku slovenščine uporabijo večkrat na mesec (pogosto). 4 učitelji (8,9 %) ustvarjalni gib uporabljajo pri pouku vsak teden (zelo pogosto), le 2 učitelja (4,4 %) pa v pouk slovenščine vključujeta ustvarjalni gib vsakodnevno (Graf 16).

Graf 16: Predstavitev pogostosti uporabe ustvarjalnega giba pri pouku slovenščine

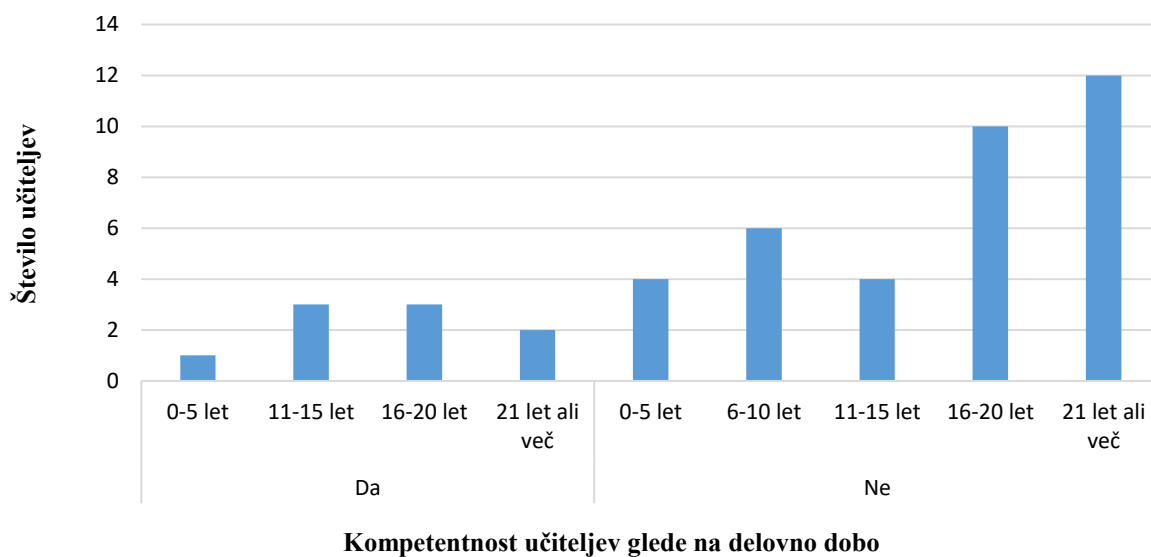
Na četrto vprašanje »Ali ste v zadnjem letu poučevali priseljene učence?« je 41 učiteljev (91,1 %) odgovorilo pritrdilno, 4 učitelji (8,9 %) pa v zadnjih treh letih niso poučevali priseljenih učencev. Na vprašanje »Ali prilagajate pouk priseljenim učencem in na kakšen način?« je 38 učiteljev (84,4 %) odgovorilo, da prilagajajo pouk priseljenim učencem, 7 učiteljev (15,6 %) pa pouka priseljenim učencem ne prilagaja. Kar 16 učiteljev (35,6 %) pouk prilagaja s pomočjo konkretnih materialov, nato mu sledi individualni pristop (33,3 %), prilagajanje navodil in dodatna razlaga (31,1 %), prevajanje (20,0 %) in slikovno gradivo (11,1 %, Graf 17).

Graf 17: Predstavitev načinov prilaganja pouka priseljenim učencem

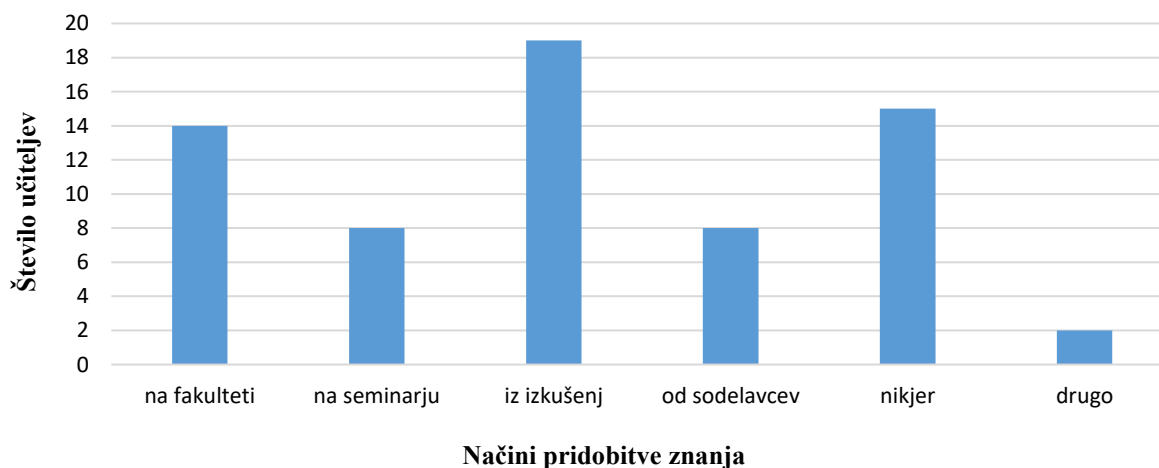
Na šesto vprašanje »Kaj menite o poučevanju slovenščine, književnega in jezikovnega pouka s pomočjo ustvarjalnega giba? Se vam zdi smiselno ali ne?« je 38 učiteljev (84,4 %) odgovorilo, da se jim pouk slovenščine z ustvarjalnim gibom zdi smiseln, ostalih 7 učiteljev (15,5 %) pa je bilo mnenja, da poučevanje slovenščine z ustvarjalnim gibom ni smiselno. Največkrat se je učiteljem ustvarjalni gib pri pouku slovenščine zdel smiseln, ker naj bi ponujal zabavo in popestritev pouka (28,9 %), pripomogel naj bi k boljši zapomnitvi (15,6 %) in znanju (11,1 %).

Na naslednje vprašanje »Ali se počutite kompetentne za poučevanje slovenščine z ustvarjalnim gibom priseljenih učencev?« je 9 učiteljev (20,0 %) odgovorilo pritrdilno, ostalih 36 učiteljev (80,0 %) pa se ne počuti kompetentnih za poučevanje z ustvarjalnim gibom (Graf 18). Najbolj nekompetentni se počutijo učitelji, ki so zaposleni več kot 21 let (26,6 %). Največje kompetence za poučevanje slovenščine priseljenih učencev z ustvarjalnim gibom pa imajo učitelji z delovno dobo od 11 do 15 in od 16 do 20 let (6,7 %, Graf 18). Najpogosteje navedeni razlogi za to, zakaj se ne počutijo kompetentni, so, da nimajo znanja (28,9 %), da nimajo izkušenj (17,8 %) in da nimajo idej (22,2 %).

Graf 18: Kompetence učiteljev za poučevanje slovenščine priseljenih učencev z ustvarjalnim gibom

Na zadnje vprašanje »Kje ste pridobili znanje za poučevanje slovenščine z ustvarjalnim gibom?« je 14 učiteljev (31,1 %) odgovorilo na fakulteti, 8 učiteljev (17,8 %) na seminarjih in od sodelavcev, kar 19 učiteljev (42,2 %) je največ znanja pridobilo s pomočjo izkušenj, 15 učiteljev (33,3 %) znanja ni pridobilo nikjer, 2 učitelja (4,4 %) sta znanje pridobila drugje (Graf 18).

Graf 19: Način pridobitve znanja za poučevanje slovenščine z ustvarjalnim gibom

9 ZAKLJUČEK

V magistrskem delu naju je zanimalo, ali ima poučevanje slovenščine (književnih in jezikovnih vsebin) z ustvarjalnim gibom določene učinke na (ne)priseljene učence ali ne. Zanimalo naju je, kako trajno je tovrstno znanje, kako se učenci odzivajo nanj in koliko tovrstno metodo (ustvarjalni gib) uporabljajo učitelji na določenih osnovnih šolah. R. Šarec (2018) pravi, da ustvarjalni gib pozitivno vpliva na čustveno-socialni otrokov razvoj, kar se kaže tudi v njegovem počutju, ki pa v veliki meri prispeva k razredni klimi. Pozitivna klima v razredu ima pomemben doprinos pridobivanja trajnejšega in kakovostnejšega znanja, kar je v svojem magistrskem delu ugotovila tudi R. Šarec (2018).

V magistrskem delu sva se ukvarjali s štirimi različnimi hipotezami (ali ustvarjalni gib pripomore pri boljšemu razumevanju besedišča in besedila, pravopisnih zmožnosti, k trajnejšemu pomnjenju učne vsebine in koliko tovrstne metode uporabljajo učitelji na različnih osnovnih šolah) in ugotovitevijo, kako se počutijo (ne)priseljeni učenci, ki jih poučujemo z ustvarjalnim gibom ter kako se počutijo tisti (ne)priseljeni učenci, pri katerih pouk poteka brez ustvarjalnega giba. Ugotovili sva, da ustvarjalni gib bistveno ne vpliva na boljše razumevanje besedišča in besedil pri književnem delu pouka, delno pa vpliva na boljše razumevanje pravopisne zmožnosti pri jezikovnem delu (pri priseljencih 2. generacije). Med samo raziskavo sva ugotovili, da so bili učenci, poučevani z ustvarjalnim gibom, bistveno bolj motivirani za učenje, kar se je kazalo tudi pri njihovem počutju ter navedbi razlogov, ki so bili v večini primerov povezani z gibom. Slednje sva preverjali z lestvico trenutnega počutja. Prav tako so rezultati magistrskega dela pokazali, da ustvarjalni gib ne pripomore k trajnejšemu pomnjenju učne snovi, vendar sva ugotovili, da na to vpliva tudi drugi pomemben dejavnik, in sicer okolje. Končno preverjanje znanja je potekalo štiri mesece kasneje (od meseca junija do meseca septembra), v tem času pa so bili učenci na počitnicah, kar pomeni, da niso bili vpeti v nobeno učno snov, pri čemer možgani ta čas niso bili miselno in učno aktivni. V najinem primeru učenci niso imeli možnosti asimilirati te metode dela, kar se je pokazalo tudi pri rezultatih. Kljub temu pa sva na podlagi razlogov, ki so jih učenci navedli kot opis počutja na učnih urah, zaključili, da je večina učencev obeh skupin ter priseljenih učencev med njimi izpostavila učiteljevo osebnost. Ta dejavnik, tj., da sva poučevali midve in ne njihova razredna učiteljica, je pomemben, saj sva bili zanje nekaj drugačnega, s tem pa tudi bolj zanimivi in zabavni, kar so v opisu izpostavili tudi učenci sami. Morda bi bili rezultati drugačni, če bi ure izvajala njihova

razredna učiteljica. Pri ugotavljanju, ali učitelji različnih osnovnih šol uporabljajo ustvarjalni gib, sva dobili zelo malo rezultatov, kljub temu pa so ti pridobljeni rezultati pokazali, da jih 73,3 % razrednih učiteljev uporablja, ostalih 26,7 % pa sploh ne. Tisti učitelji, ki ustvarjalnega giba ne uporabljajo, so za glavni razlog navedli nepoznavanje metode, med drugim pa sva opazili, da so to rekli večinoma tisti, ki poučujejo več kot 21 let. Glavni dejavnik za to je, da se metoda ustvarjalnega giba takrat še ni dobro uveljavila in razvila, sedaj pa je na to temo napisane veliko literature, ki vsekakor pripomore k večji uporabi ustvarjalnega giba pri pouku. O tej metodi se govori in izpostavlja tudi na fakulteti, saj so to pokazali rezultati odgovorov, in sicer na vprašanje, kje so sodelujoči učitelji pridobili znanje za poučevanje slovenščine z ustvarjalnim gibom, pri čemer jih je 31,1 % odgovorilo na fakulteti, 42,2 % pa s pomočjo izkušenj, saj so ugotovili, da s tem še kako lahko prilagodijo, izboljšajo in popestrijo učne ure. Ostali odgovori sodelujočih učiteljev so bili, da so znanje o ustvarjalnem gibu pridobili s seminarji in od drugih sodelavcev.

Čeprav so bile vse hipoteze zavrjene (razen delne zavrnitve 2. hipoteze glede poučevanja priseljenih učencev z ustvarjalnim gibom pri jezikovnem pouku), pa so lestvice trenutnega počutja in opazovalni listi (najino opazovanje učencev med procesom poučevanja) pripomogli k pomembnim spoznanjem o tovrstnem pristopu. Ugotovili sva, da ustvarjalni gib pripomore k boljšemu počutju učencev in njihovi motiviranosti. Prav tako sva opazili, da so priseljeni učenci že z mimiko obraza, s smehom ter sproščenostjo kazali, da je ta metoda bolj zabavna, zato so učni snovi tudi lažje prisluhnili. Najpomembnejša ugotovitev raziskave pa je, da ustvarjalni gib pozitivno vpliva na priseljene učence in rojene govorce slovenščine, saj je bila pozitivna odzivnost in odlično počutje izraženo tudi pri njih (med priseljenimi in nepriseljenimi učenci namreč ni bilo pomembnih odstopanj). To pomeni, da ga lahko uporabimo vedno, ne glede na to, ali imamo v razredu priseljene učence ali ne.

10 LITERATURA

- Arizanosvka, L. (2009). *Slovenščina kot tuji jezik – težave, s katerimi se srečujejo govornici makedonščine*. V: Stabej, M. (ur.). *Infrastruktura slovenščine in slovenistike*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko, 27.
- Bergant, T., Bogataj, J., Markun Puhan, N., Meško, N. (2015). *Gibanje za male in velike v vrtcu. 16. strokovno-družabno srečanje*. Jesenice: Antus Jesenice.
- Bešter, R. (2007). *Model integracijske politike v odnosu do drugih modelov imigrantskih politik. Razprave in gradivo* (ur. Miran Komac). Ljubljana: Inštitut za narodnostna vprašanja, 53–54, 116–138.
- Bešter, R., Medvešek, M. (2010). *Vključevanje migrantskih otrok v vzgojno-izobraževalni sistem* (ur. Mojca Medvešek in Romana Bešter): *Državljeni tretjih držav ali tretjerazredni državljani*. Ljubljana: Inštitut za narodnostna vprašanja, 205–269.
- Bešter Turk, M. (2011). *Sporazumevalna zmožnost – eden izmed temeljnih ciljev pouka slovenščine*. *Jezik in slovstvo*, 56(3/4), str. 111–124. Dostopno na: <https://www.jezikinslovstvo.com/pdf.php?part=2011%7C3-4%7C111%E2%80%9393130> (14. 1. 2019).
- Brouillette, L. (2015). *'Teaching artists': creative ways to teach English to immigrant kids*. [članek]. Dostopno na: <https://theconversation.com/teaching-artists-creative-ways-to-teach-english-to-immigrant-kids-42588> (12. 7. 2018).
- Bruce, V. (1988). *Movement and dance in the primary school*. Open university press: Philadelphia.
- Budinoska, I. (2013). *Ali osnovnošolski učitelji aktivno vključujejo učence priseljence v pouk?*. Dostopno na: <https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:doc-SPHIC7WT/12258344-1608-4e7d-b5cd-8017bc83d53c/PDF> (12. 7. 2018).
- Burns, T. (2009). *Možgani so kot mišica, ki jo je treba krepiti*. *Objektiv/Intervjuji*. <https://www.dnevnik.si/1042436769/ljudje/intervjuji/1042436769> (2. 11. 2018).
- Castles, S., Miller, J. M. (2009). *The age of migration: international population movements in the modern world*. New York: Guilford Press.
- Cencič, M. (2002). *Pisanje in predstavljanje rezultatov raziskovalnega dela*. Ljubljana: Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani.
- Čok, L., Skela, J., Kogoj, B., Razdevšek - Pučko, C. (1999). *Učenje in poučevanje tujega jezika. Smernice za učitelje v drugem triletju osnovne šole*. Koper: Znanstveno-raziskovalno središče Republike Slovenije.

- Ferbežar, I. (1998). *Kako testirati jezikovno zmožnost?* V: Bešter Turk, M. (ur.). Zbornik za učitelje slovenščine kot drugega/tujega jezika (skripta 2). Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik, 67–83.
- Frostig, M. (1989). *Gibalna vzgoja. Nove poti specialne pedagogike*. Ljubljana: Svetovalni center.
- Gardner, H. (1995). *Razsežnost uma: teorija o več inteligencah*. Ljubljana: Založba Tangram.
- Geršak, V. (2003). *Ustvarjalni gib pri pouku*. Didakta. Letnik 12, št. 68/69.
- Geršak, V., Novak, B., Tancig, S. (2005). *Ustvarjalni gib pri pouku – še vedno neznanka za mnoge učitelje*. V: Devjak, T. (ur.). Partnerstvo fakultete in vzgojno-izobraževalnih zavodov. Ljubljana: Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani, 411–430.
- Geršak, V. (2012). *Creative movement – An opportunity for affective education*. Dostopno na: <https://ausdance.org.au/uploads/content/publications/2012-global-summit/dance-learning-rp/creative-movement-an-opportunity-for-affective-education.pdf> (12. 7. 2018).
- Geršak, V. (2013). *Utelešena učna vsebina: z ustvarjalnim gibom do trajnega znanja*. Vzgoja in izobraževanje, 44 (4–5), 87–93.
- Geršak, V. (2016). *Ustvarjalni gib kot celostni učni pristop v osnovni šoli*. (Doktorska disertacija). Ljubljana: Pedagoška fakulteta Ljubljana.
- Geršak, V., Podobnik, U., Frelj, Č., Jurjevič, N. (2018). *Gib in njegova sled*. Učbenik za povezovanje plesnih in likovnih vsebin. Ljubljana: PeF UL.
- Griss, S. (1998). *Minds in motion. A kinesthetic Approach to teaching Elementary Curriculum*. Portsmouth: Heinemann.
- Griss, S. (2013). *The power of kinesthetic Teaching and Learning*. Independent teacher, pomlad 2013.
- Ivančič, M. (2018). *Mija Ivančič*. Dostopno na: <https://sites.google.com/site/informatikanovjezik/home/kako-se-nauciti-novega-jezika/jezikovna-inteligenca> (30. 12. 2018).
- Janežič, T. (2017). *Značilnosti gibanja pri učencih drugega razreda ob integraciji ustvarjalnega giba v učne ure*. (Magistrsko delo). Ljubljana: Pedagoška fakulteta Ljubljana.
- Kermauner, A. (2001). *Tema ni en črn plašč*. Povej mi: o slepoti in slabovidnosti. Ljubljana: Mladinska knjiga.

- Kerndl, M. (2010). *Učno okolje, ki omogoča kakovostno samostojno učenje*. Revija za elementarno izobraževanje, letnik 3, številka 2/3, 105–119. Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta.
- Kordigel Aberšek, M. (2008). *Didaktika mladinske književnosti*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.
- Kos, N. (1982). *Ples od kod in kam*. Ljubljana: ZKOS.
- Kroflič, B., Gobec, D. (1995). *Igra-gib-ustvarjanje-učenje*. Novo mesto: Pedagoška obzorja.
- Kroflič, B. (1999). *Ustvarjalni gib – tretja razsežnost pouka*. Ljubljana: Zbirka Alfa.
- Kroflič, B. (1992). *Ustvarjanje skozi gib*. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.
- Kržišnik, E. (2001). *Vsebina slovenskega (frazološkega) slovarja za tujce - določitev in preizkus meril*. V: Bešter Turk, M. (ur.). Zbornik za učitelje slovenščine kot drugega/tujega jezika (skripta 5). Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik, 7.
- Križaj Ortar, M. (2000). *Razvijanje sporazumevalnih zmožnosti v prvem triletju osnovne šole (še posebej v 1. razredu)*. V: Križaj Ortar, M., Magajna, L., Pečjak, S., Žerdin, T., *Slovenščina v 1. Triletju devetletne osnovne šole, 1. Del*. Trzin: Izolit, 11–56.
- L. Eva, A. (2017). *How teachers can help immigrant kids feel safe*. Dostopno na: https://greatergood.berkeley.edu/article/item/how_teachers_can_help_immigrant_kids_feel_safe (12. 7. 2018).
- Lončar, D. (2011). *Poučevanje skozi ustvarjalni gib v 2. Razredu osnovne šole*. (Diplomsko delo). Ljubljana: Pedagoška fakulteta Ljubljana.
- Magajna, L., Pečjak, S., Peklaj, C., Čačinovič Vogrinčič, G., Bregar Golobič, K., Kavkler, M., Tancing, S. (2008). *Učne težave v osnovni šoli – problemi, perspektive, priporočila*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Marentič Požarnik, B. (2000). *Psihologija učenja in pouk*. Ljubljana: DZS.
- Marentič Požarnik, B. (2008). *Konstruktivizem na poti od teorije spoznavanja do vplivanja na pedagoško razmišljanje, raziskovanje in učno prakso*. *Sodobna pedagogika*, 59, št. 4, 28–51.
- Mildner, V. (1999). *Odpravljanje izgovornih napak v maternem in tujem jeziku*. V: Bešter Turk, M. (ur.). Zbornik za učitelje slovenščine kot drugega/tujega jezika (skripta 3). Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik, 13.
- Overby, Y. L., Post, B., Newman, D. (2005). *Interdisciplinary Learning Through Dance: 101 moventures*. Champaign: Human Kinetics.

- Pavlič Škerjanec, K. (2009). *Sistem kurikularnih povezav*. Projekt Usposabljanje učiteljev za izvajanje posodobitev gimnazijskih programov. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.
- Pečjak, V. (1975). *Psihologija spoznavanja*. Ljubljana: DZS, 225–233.
- Plut Pregelj, L. (1997). *Poslušajte sebe – poslušajte študente!* V: Bešter Turk, M. (ur.). Zbornik za učitelje slovenščine kot drugega/tujega jezika (skripta 1). Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik, 7.
- Pirih Svetina, N. (2000). *Poti nastajanja učbeniškega gradiva za učenje slovenščine kot drugega in tujega jezika*. V: Vidovič Muha, A. (ur.). Zbornik za učitelje slovenščine kot drugega/tujega jezika (skripta 4). Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik, 45–51.
- Program osnovna šola. Slovenščina. Učni načrt. (2011). Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Dostopno na: http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_slovenscina_OS.pdf (18. 7. 2018).
- Rot Vrhovec, A. (2015). *Sodelovalne učne oblike pri jezikovnem delu pouka slovenščine v osnovni šoli*. Dostopno na: http://pefprints.pef.uni-lj.si/3198/1/cepsj_5_3_pp_156-181_Rot_Vrhovec_slo.pdf (14. 1. 2019).
- Rot Vrhovec, A. (2016). *Sporazumevalna zmožnost v slovenskem jeziku pri otrocih, katerih prvi jezik ni slovenski*. (Doktorska disertacija). Ljubljana: Pedagoška fakulteta Ljubljana.
- Russell, P. (1993). *Knjiga o možganih*. Ljubljana: DZS.
- Sacks, O. (1990). *Neurology and the soul*. (Nov. 22). The New York Review.
- Saksida, I. (2008). *Poti in razpotja didaktike književnosti*. Mengeš: Izolit.
- Savignon, S. J. (1983). *Communicative Language Teaching: Linguistic Theory and classroom Practice*. Dostopno na: <http://videa.ca/wp-content/uploads/2015/08/Communicative-language-teaching2.pdf> (14. 1. 2019).
- Shigemori, Bučar, C. (1999). *Kako sem se učila slovenščino*. V: Bešter Turk, M. (ur.). Zbornik za učitelje slovenščine kot drugega/tujega jezika (skripta 3). Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik, 65–73.
- Sicher - Kafol, B. (2007). Procesni in vsebinski vidiki medpredmetnega povezovanja, V: Krek, J., Hodnik Čadež, T., Vogrinc, J. Sicherl - Kafol, B., Devjak, T., Štemberger, V. (2007). *Učitelji v vlogi raziskovalca. akcijsko raziskovanje na področjih medpredmetnega povezovanja in vzgojne zasnove v javni šoli*. Projekt Partnerstvo fakultet in šol, model 4. Ljubljana: Pedagoška fakulteta Ljubljana, 112–130.

- Skubic, D. (1998). *Dialog pri pouku slovenščine kot drugega/tujega jezika*. V: Bešter Turk, M. (ur.). Zbornik za učitelje slovenščine kot drugega/tujega jezika (skripta 2). Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik, 83–91.
- Slovar slovenskega knjižnega jezika*. (1994). Ljubljana: Državna založba Slovenije.
- Smernice za izobraževanje otrok tujcev v vrtcih in šolah* (2009). Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Smernice za vključevanje priseljenih otrok v vrtce in šole* (2012). Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Šarec, R. (2018). *Izražanje čustev pri učencih ob integraciji ustvarjalnega giba v učne ure*. (Magistrsko delo). Ljubljana: Pedagoška fakulteta Ljubljana.
- Tancig, S. (1987). *Izbrana poglavja iz psihologije telesne vzgoje in športa*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.
- Tomić, A. (2003). *Izbrana poglavja iz didaktike: študijsko gradivo za pedagoško andragoško izobraževanje I*. Ljubljana: Center za pedagoško izobraževanje Filozofske fakultete.
- Uporaba taksonomij za opredeljevanje standardov in kriterijev ter za snovanje preizkusov*. (2017). Ljubljana: Center Republike Slovenije za poklicno izobraževanje. Dostopno na: <http://www.cpi.si/files/cpi/userfiles/evalvacija%20in%20spremljanje/07-08/Priloga-IIC.pdf> (14. 1. 2019).
- Vižintin, M. A. (2017a). *Medkulturna vzgoja in izobraževanje. Vključevanje otrok priseljencev*. Ljubljana: Založba ZRC SAZU.
- Vižintin, M. A. (2017b). *Slovenščina v osnovni šoli – priložnost za medkulturni dialog*. V: Stabej, M. (ur.). *Infrastruktura slovenščine in slovenistike*. Obdobja 28. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, 401–409.
- Vogel, J. (2015). *Modeli jezikovnega pouka pri predmetu slovenščina od leta 1990 do danes*. Dostopno na: <https://www.jezikinslovstvo.com/pdf.php?part=2015%7C3-4%7C173%E2%80%9393183> (14. 1. 2019).
- Vogelnik, M. (1993). *Ustvarjalni gib: plesno-gledališki priročnik*. Ljubljana: Zveza kulturnih organizacij Slovenije.
- Zakon o osnovni šoli (uradno prečiščeno besedilo). Uradni list RS 81/06. <http://cms.siel.si/documents/138/docs/zakon-o-osnovni-soli.pdf>. (28. 12. 2018).

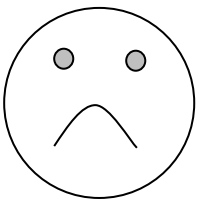
11 PRILOGE

11.1 PRILOGA 1: Lestvica trenutnega počutja

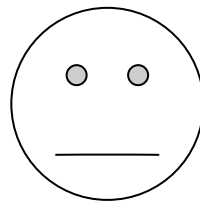
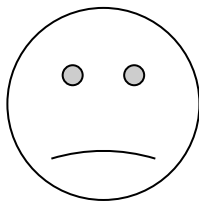
LESTVICA TRENUTNEGA POČUTJA

IME: _____

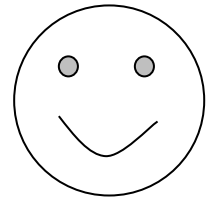
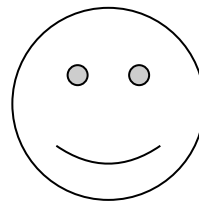
Kako si se počutil/a pri uri. Obkroži.

Sploh mi ni
bilo všeč.

Mi je bilo
všeč.

Zelo mi je
bilo všeč.

Zakaj?

11.2 PRILOGA 2: Preverjanje znanja za obe skupini

Ime: _____

POKAŽI, KAJ ZNAŠ

1. Vstavi z ali s:

___ metlo ___ čopičem ___ Gorazdom ___ kočijo

Vstavi k ali h:

___ tabli ___ kosilu ___ Gabrovim ___ babici ___ tašči

2. Vstavi z, s ali k, h.

Maja je bila v muzeju _____ Manco.

Šel je _____ zdravniku.

Andrej dela nalogo _____ sošolcem.

Imel je sestanek _____ učiteljem.

Pojdi _____ hišniku.

Grem _____ tašči.

Jure se hvali _____ gipsom.

Igram se _____ punčko.

3. Podčrtaj pravilno napisane besede.

Reditelj školka Ljubljana pluča krogla učitel

Kostan letošni škoren ogenj današni češna

4. Poimenuj, kar je na slikah.

5. Preberi besedilo in popravi napake. Bodi pozoren na soglasniška slopa LJ oz. NJ.

Poljski prehranjuje

Primer: Poljski zajec se prehranjuje s črvi.

Poljski zajec je dolg približno 62 cm in tehta do 5 kg. Telo je pokrito z svilnato dlako – barva se mu večkrat spremeni, ker se prilagaja njegovemu živlenskemu prostoru, starosti in letnemu času. Zajec ima glavo, trup, noge in rep. Na glavi so oči, smrček, dva dolga uhla z črnimi konicami in usta. V njih ima zobe, zgoraj sta dva sekalca, ki neprestano rasteta, zato zajec ves čas grizla. Pri hranjenju se razen z skoki giblje tudi z potezanjem. Ima dva para nog. Spredne noge so krajše od zadnih – zajec z njimi ne hodi, temveč teče in skače. Zadnje noge so precej dalše in delujejo kot vzmet, zato dela dolge skoke. Na koncu trupa je majhen rep.

Poljski zajec je samotar. Domuje v pljitvi kotanji na polju, kjer si napravi več luken.

6. Preberi besedilo in odgovori na spodnja vprašanja.

»Dobili smo nazaj slovo. Pisal sem bedno dve. Učiteljica je jezno pripomnila, da sem se verjetno norčeval, ampak vseeno mi je uspelo zbrati točke vsaj za zadostno. Doma sem moral takoj razložiti mami, kako sem dobil neviden test, kako sem poklical učiteljico, ona pa mi ni pustila govoriti. Uf, je bila mama besna! Zgrabila je torbico in nemudoma odvihrala v šolo. Domov je prišla vsaj rdeča. Pa mi ni hotela povedati, kaj sta se zmenili z učiteljico, samo zagrizeno je molčala. Tisti večer me je prišla poljubit v posteljo, česar sploh ne dela več, dolgo me je stiskala k sebi in govorila: »O moj revček, o moj revček.« Nisem vedel, kaj to pomeni, dokler nisem naslednjega dne odšel v šolo. Slovarca me je tisti hip, ko je prišla v razred, poklicala k tabli. Moral sem določiti moški in ženski spol besed. »He, ne boš me!« sem si mislil. Podčrtaval sem ženski in moški spol, da se je kar kadilo. Sicer sem z nosom skoraj sproti brisal, kar sem napisal, ampak videl sem vendarle. Bil sem nepremagljiv. Slova pa je strupeno prekinila moje genialno izvajanje in rekla: »No, pa preberi tole!«. V roke mi je porinila berilo.«

1. Koliko je oseba iz odlomka pisala slovenščino?

2. Kaj misliš, kdo je »slovarca«?

3. Pojasni, zakaj je bila mama sprva besna.

4. Primerjaj mamin odziv pred obiskom šole in po njem.

11.3 PRILOGA 3: Anketni vprašalnik za razredne učitelje

Poučevanje slovenščine četrtošolcev z ustvarjalnim gibom

Pozdravljeni,

sva Tanja Kovjениć in Ana Kveder, študentki Pedagoške fakultete v Ljubljani (smer poučevanje na razredni stopnji), in pripravljava magistrsko delo z naslovom Poučevanje slovenščine četrtošolcev z ustvarjalnim gibom. Namen raziskave je ugotoviti, ali učitelji razrednega pouka pri poučevanju slovenščine (pri književnem in jezikovnem pouku) uporabljajo ustvarjalni gib, kako pogosto ga uporabljajo, ali imajo dovolj kompetenc za poučevanje slovenščine z ustvarjalnim gibom priseljenih in nepriseljenih učencev itd. Vaše sodelovanje je za najino raziskavo ključnega pomena, zato vas lepo prosiva za iskrene odgovore.

Anketni vprašalnik je anonimen. Pridobljene podatke bova uporabili zgolj v namene magistrskega dela.

Za vaše sodelovanje se vam iskreno zahvaljujema.

Tanja Kovjениć in Ana Kveder

SPOL (obkrožite): **M** **Ž**

RAZRED, KI GA POUČUJETE (obkrožite):

- a) 1.
- b) 2.
- c) 3.
- č) 4.
- d) 5.

VAŠA DELOVNA DOBA (obkrožite):

0–5 let 6–10 let 11–15 let 16–20 let 21 ali več let

1. Ali ste kdaj pri pouku uporabili ustvarjalni gib? Obkrožite.

a) Da.

b) Ne.

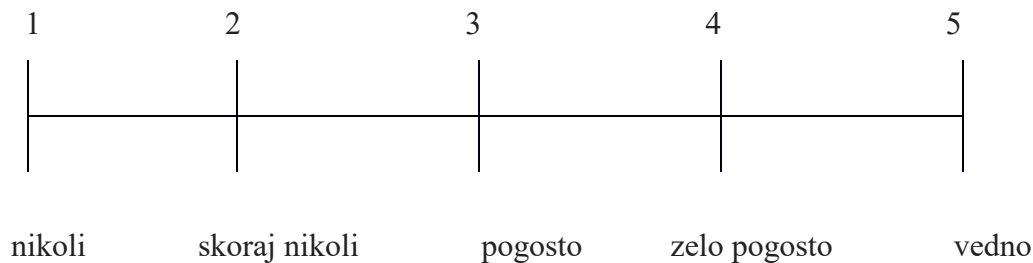
2. Ste že kdaj uporabili ustvarjalni gib za poučevanje slovenščine (književni in jezikovni del)?

a) Da.

b) Ne.

Če ste na prejšnje vprašanje odgovorili pritrdilno, prosiva, če napišete, kdaj ste ga uporabili.

3. Kako pogosto uporabljate ustvarjalni gib za poučevanje slovenščine? Obkrožite.

nikoli – Ustvarjalnega giba pri pouku nikoli ne uporabljam.

skoraj nikoli – Ustvarjalni gib uporabim pri pouku enkrat do trikrat na leto.

pogosto – Ustvarjalni gib uporabim pri pouku večkrat na mesec.

zelo pogosto – Ustvarjalni gib uporabim pri pouku vsak teden.

vedno – Ustvarjalni gib vsakodnevno vključujem v pouk.

4. Ali ste v zadnjih treh letih poučevali priseljene učence? Obkrožite.

a) Da.

b) Ne.

5. Ali prilagajate pouk priseljenim učencem in na kateri način (npr. katere metode in oblike dela uporabljate ipd.)?

6. Kaj menite o poučevanju slovenščine, književnega in jezikovnega pouka, s pomočjo ustvarjalnega giba. Se vam zdi smiselno ali ne? Prosiva, če odgovor utemeljite.

7. Ali se počutite kompetentne za poučevanje slovenščine z ustvarjalnim gibom priseljenih učencev? Prosiva, da odgovor utemeljite.

- a) Da.
- b) Ne.

8. Kje ste pridobili znanje za poučevanje slovenščine z ustvarjalnim gibom?

- a) Na fakulteti.
- b) Na seminarju.
- c) Iz izkušenj.
- č) Od sodelavcev.
- d) Nikjer.
- e) drugo: _____

Najlepša hvala za vas čas.

11.4 PRILOGA 4: Soglasje staršev

OBRAZEC ZA SOGLASJE STARŠEV ZA SODELOVANJE V PRAKTIČNEM DELU MAGISTRSKEGA DELA

Ljubljana, 17. 4. 2018

Spoštovani,

sva Tanja Kovjениć in Ana Kveder, redni študentki 1. letnika (2. stopnje) na Pedagoški fakulteti v Ljubljani, smer razredni pouk.

V okviru magistrskega dela morava izvesti tudi praktični del (poučevanje), zato sva se povezali z vašo osnovno šolo, kjer so pripravljene na sodelovanje. Najin praktični del naloge bi zajemal raziskavo o tem, ali vključevanje ustvarjalnega giba v pouk slovenščine pripomore k večjemu znanju za njih tujega jezika ali ne. Raziskava bi potekala v dveh paralelnih razredih, kjer bi bilo približno enako število tujejezičnih učencev. Prvi razred bi nama služil kot kontrolna skupina, drugi razred pa kot eksperimentalna, v katero bi vnašali spremembe, torej bi jih poučevali z ustvarjalnim gibom. Poučevali bi pouk slovenščine, tako jezik kot tudi književnost. S pridobljenimi podatki in fotografijami, ki jih bova skrbno hranili in jih uporabili zgolj za potrebe magistrskega dela, bi ugotovili ali ustvarjalni gib pripomore k izboljšanju znanja slovenščine pri tujejezičnih učencih ali ne. Podatke bi zbirali s pomočjo anketnega vprašalnika, ki bi se nanašal predvsem na počutje pri uporabi ustvarjalnega giba, sam napredek in njihovo znanje pa bi preverjali s preizkusi znanja.

Zato vas naprošava k potrditvi soglasja, za kar se vam lepo zahvaljujemo.

Tanja Kovjениć in Ana Kveder

Obrazec za soglasje

Spodaj podpisani/a _____ soglašam, da lahko moj otrok _____ sodeluje v praktičnem delu magistrskega dela in da se fotografije mojega otroka lahko objavijo v magistrskem delu Tanje Kovjениć in Ane Kveder.

Kraj in datum:

Podpis staršev/skrbnikov:

11.5 PRILOGA 5: Učna priprava za eksperimentalno skupino – *Drugačnost* (književni del)

Študentka: Ana Kveder in Tanja Kovjencić	Učni predmet: slovenščina z ustvarjalnim gibom (književni del)
Učna tema: razvijanje percepcijske zmožnosti (doživljanje, vrednotenje, razumevanje)	
Učna enota: <i>Drugačnost</i> – enakost ali neenakost?	
Prevladujoči tip ure: obravnava nove snovi	
Učne oblike: frontalna, individualna, skupinska, delo v paru	
Učne metode: razlaga, pogovor, delo z besedilom	
<p>Operativni učni cilji</p> <p>Učenci:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prepoznavajo govorni položaj pri poslušanju, branju književnih besedil in pripravijo ustrezen model odzivanja s pomočjo giba oz. lastnega telesa. 2. Izražajo in primerjajo svoje doživetje, čustva, predstave in misli, ki se jim vzbudijo pri poslušanju in branju odlomkov <i>Neroda očalarska!</i> in <i>Slovka!</i>, pri tem pa uporabijo tudi svoje lastno telo/gib. 3. Ugotavljajo razlike v doživljanju in razumevanju istega besedila in različnost na ravni opažanja sestavin besedila. 4. Predstavljajo razloge, zakaj se jim zdi določena stvar v književnem besedilu pomembna (dogodek, oseba ipd.). 5. S svojim telesom oz. z gibom ponazarjajo svoje mišljenje, želje, nadaljevanje/spremembe zgodbe itd. 	
Prostor: matična učilnica	
Medpredmetne povezave: ustvarjalni gib	
Učna sredstva: fotografije različnih oseb, knjiga <i>Tema ni en črn plašč</i> , odlomek knjige z Braillovo pisavo, slike pripomočkov slepih in slabovidnih	
<p>Literatura:</p> <p><i>Program osnovna šola. Slovenščina. Učni načrt.</i> (2011). Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Dostopno na:</p> <p>http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_slovenscina_OS.pdf (10. 4. 2018).</p> <p>Saksida, I. (2008). <i>Poti in razpotja didaktike književnosti</i>. Mengeš: Izolit.</p>	

Kermauner, A. (2001). *Tema ni en črn plašč*. Povej mi: o slepoti in slabovidnosti. Ljubljana: Mladinska knjiga.

Viri: Kermauner, A. (2001). *Tema ni en črn plašč*. Povej mi: o slepoti in slabovidnosti. Ljubljana: Mladinska knjiga.

	Učne oblike, učna sredstva	POTEK DELA (učiteljice in učencev)	Opombe
Uvodni del (20 minut)	<p>Učna oblika: frontalna, individualna in skupinska</p> <p>Učna sredstva: fotografije različnih oseb, knjiga <i>Tema ni en črn plašč</i>, odlomek knjige z Braillovo pisavo, slike pripomočkov slepih in slabovidnih</p>	<p>UVODNA MOTIVACIJA</p> <p>1. DEJAVNOST: <i>ples v krogu</i></p> <p>Na začetku učence prosim, da se postavijo v univerzalen krog. Naročim jim, da si dobro ogledajo vsakega, ki stoji v krogu. Po natančnem opazovanju, mora vsak učenec pokazati gib, ki ga nekako opisuje.</p> <p>Nato jim zastavim naslednja vprašanja:¹</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Kaj ste ugotovili, ko ste se opazovali med seboj? ○ Ali se med seboj razlikujemo? ○ Po čem se med seboj razlikujemo? ○ Ali so se naši gibi med seboj razlikovali? <p><i>Ugotovili smo, da se med seboj razlikujemo (višina, teža, barva las, barva kože, načini gibanja ...). Kljub temu pa smo si med seboj vsi</i></p>	<p>¹ Predstavljeni so le primeri vprašanj, ki jih oblikujem sproti ob pogovoru z učenci.</p> <p>² Priloga 5.1.</p>

		<p><i>enaki in enakopravni (imamo enake pravice, dolžnosti itd.).</i></p> <p>2. DEJAVNOST: pantomima</p> <p>Učencem razdelim liste, na katerih so fotografije ljudi,² ki se med seboj razlikujejo. Na fotografiji so ljudje z različnimi (zdravstvenimi) težavami, npr. invalid, otrok z zlomljeno nogo, slep človek itd.</p> <p>Njihova naloga je, da s pomočjo gibov prikažejo osebo, ki so jo dobili na listu. Seveda si pri tem ne smejo pomagati s predmeti, kazanjem ali z govorjenjem.</p> <p>Učenci tako ugotavljajo, kaj njihov sošolec prikazuje z gibom. Ko ugotovijo, z gibanjem nadaljuje drug učenec.</p> <p>Po končani pantomimi se pogovorimo, da smo z gibom poskušali prikazati osebe s posebnimi potrebami. V današnjih dveh urah pa se bomo posvetili slepim in slabovidnim.</p> <p>Učencem podrobneje razložim kdo so slepi in slabovidni, kako živijo, kakšne prilagoditve potrebujejo itd.³</p>	<p>³ Priloga 5.2.</p>
--	--	---	----------------------------------

		Pri tem jim pokažem slike pripomočkov slepih in slabovidnih, odlomek knjige z Braillovo pisavo. ...	
Osrednji del (45 minut)	<p>Učna oblika: frontalna, individualna</p> <p>Učna sredstva: knjiga <i>Tema ni en črn plašč</i>, odlomek iz knjige prikazan na tabli</p>	<p>1. NAPOVED BESEDILA Nato nadaljujem z napovedjo besedila (naslov slikanice, ime in priimek avtorice).⁴ Brali bomo delo pisateljice Aksinje Kermauner.</p> <p>2. INTERPRETATIVNO BRANJE BESEDILA Učencem preberem dva odlomka,⁵ oni pa ju zbrano poslušajo. Po branju sledi minuta premora.</p> <p>3. IZRAŽANJE DOŽIVETIJ TER ANALIZA, SINTEZA IN VREDNOTENJE⁶</p> <p>a) Poznavanje:</p> <p>1. odlomek:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Kdo nastopa v prvem odlomku poleg Klemena? ○ Katerih učnih predmetov Klemen ne mara? ○ Kdo vse se je norčeval z Klemena? <p>2. odlomek:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ katero oceno je dobil Klemen pri pisnem preverjanju slovenščine in zakaj? ○ S čim je imel Klemen največje težave pri pouku slovenščine? 	<p>⁴ Priloga 5.3.</p> <p>⁵ Prebrala jim bom dva poglavja iz knjige <i>Tema ni en črn plašč</i>, in sicer:</p> <p>1. odlomek: <i>Neroda očalarska!</i> (str. 5–12) in</p> <p>2. odlomek: <i>Slovka</i> (str. 13–15).</p> <p>⁶ Predvideni odgovori se nahajajo v prilogi 5.4.</p>

		<p>b) Razumevanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Zakaj je Klemen drugačen od ostalih sošolcev? ○ Zakaj je na koncu Klemen rekel: »To bojo dolga štiri leta. Pa tako rad sem imel slovko?« ○ Zakaj je učiteljica matematike Klemena posedela v prvo klop? ○ Zakaj za pisanje uporablja debel črn flomaster in ne nalivno pero? <p>c) Uporaba:</p> <p>Učencem berem povedi. Učenci z dvema različnima giboma, ki jih izberemo skupaj (en za pravilno in drug za nepravilno trditev), pokažejo ali je trditev pravilna ali ne.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Sošolec Bruno je Klemena klical slepec. ○ Cvetko je bil njegov najboljši prijatelj in sošolec. <p>(Njegov najboljši prijatelj in sošolec je bil Miha, Cvetko pa je bil neke vrste njegov namišljeni varuh, ki ga je čuval pred nesrečami in zlobnimi ljudmi.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Učiteljica matematike je bila edina, ki je razumela Klemenove težave in zato ji je bil Klemen izredno hvaležen. <p>(Učiteljica je razumela njegove težave, vendar je po Klemenovem</p>	<p>Pravilni odgovori so označeni z oranžno barvo, nepravilni pa so označeni z zeleno. Nepravilne odgovore sproti popravimo.</p>
--	--	--	---

	<p>mnenju s tem pretiravala in zato mu je bilo nelagodno).</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Miha se je zaljubil v blondinko z modrimi očmi. ○ Miha in Klemen sta soseda in živita v istem bloku. (Sta soseda, vendar ne živita v istem bloku, saj imata različna vhoda.) ○ Ko je Klemen vzel v roke preverjanje znanja, ni videl ničesar drugega, kot le odstavke in velike začetnice. ○ Učiteljica slovenščine je po pogovoru s Klemenovo mamo razumela Klemenovo slabovidnost in mu je pri tem tudi pomagala. (Učiteljica slovenščine po pogovoru z mamo še vseeno ni hotela razumeti njegovih težav.) <p>č) Analiza:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ V dvojicah z gibom primerjaj obnašanje učiteljice matematike in učiteljice slovenščine in učitelja športa.⁷ ○ V dvojicah z gibom primerjaj obnašanje sošolca Bruna in sošolca Miha. ○ Presodi, zakaj se je Klemen pri pouku počutil nelagodno? Ali so upoštevali njegove potrebe? Z gibom prikaži njegovo počutje. 	<p>⁷ Za lažje reševanje nalog, učencem demonstriram, kako naj bi izgledalo primerjanje z gibom. Primerjanje naj bi izgledalo kot neke vrste igra. S telesom/gibom morajo učenci prikazati obnašanje učiteljev, pri tem pa ne smejo uporabljati predmetov in govorjenja.</p>
--	--	--

	<p>d) Vrednotenje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Kaj menite, ali je Klemen ravnal prav, ko je hotel govoriti z učiteljico slovenščine, ko je prejel preverjanje znanja? Zakaj ne/da? ○ Presodi, ali je učiteljica slovenščine ravnala prav, ko ni upoštevala Klemenovih potreb oz. ni prilagodila pouka tako, da bi lahko Klemen v njem sodeloval brez večjih težav. ○ Presodite, ali je učiteljica matematike ravnala pravilno, ko ga je presedla v sprednjo klopi in tako upoštevala Klemenove prilagoditve. <p>e) Sinteza:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Kako bi vi ravnali, če bi se znašli na Klemenovem mestu? ○ Kaj bi se zgodilo, če vaši prijatelji ne bi razumeli vaših težav oz. vaše slabovidnosti? <p>4. PONOVRNO BRANJE IN NOVE NALOGE</p> <p>Učenci preberejo odlomek⁸ izpisan iz knjige <i>Tema ni en črn plašč</i> (str. 14 in 15).</p> <p>NOVA NALOGA: je namenjena gibanju teles in nadaljevanju oz.</p>	<p>⁸ Priloga 5.5.</p>
--	--	----------------------------------

		<p>spremembi zgodbe,⁹ na podlagi prebranega odlomka.</p> <p>Njihova naloga je, da si izmislijo nadaljevanje oz. spremembe odlomka, in sicer tako, da to prikažejo kot zgodbo brez glasu. Tukaj je poudarek na gibanju telesa oz. gibih, ki naredijo zgodbo in ne na glasovnih sporočilih.</p> <p>Učenci nalogo izvajajo v dvojicah (en učenec je Klemen, drugi učenec pa učiteljica slovenščine). Njihovo nadaljevanje oz. sprememba odlomka temelji na prejšnjem pogovoru o drugačnosti.</p>	<p>⁹ Učence spomnim na pogovor, ki smo ga imeli o samem ravnanju učiteljice slovenščine.</p>
<p>Zaključni del (20 minut)</p>	<p>Učna oblika: frontalna, delo v paru</p> <p>Učna sredstva: /</p>	<p>V zaključku učenci v dvojicah odigrajo nadaljevanje oz. spremembo odlomka iz knjige. Po koncu nastopov se o tem tudi pogovorimo in ugotovimo ali smo iz posameznih predstav ugotovili bistvo, ki sta ju učenca hotela prikazati ali ne.</p>	

Priloga 5.1: Fotografije ljudi, ki se med seboj razlikujejo (2. dejavnost)

Slika 17: Fotografija invalida

Slika 18: Fotografija slepega človeka

Slika 19: Fotografija dečka z očali

Slika 20: Fotografija dečka z mavcem na nogi

Slika 21: Fotografija človeka z mavcem v roki

Priloga 5.2: Opis življenja slepih in slabovidnih ljudi

Le peščica ljudi ve, da lahko slepi in slabovidni ljudje v vsakdanjem življenju delujejo enako kot ostali, ki teh zdravstvenih težav nimajo, le da vidne informacije sprejemajo na drugačen način, prek drugih čutil. Seveda pa za nemoteno sporazumevanje potrebujejo določene prilagoditve, in sicer:

- za delo z računalnikom potrebujejo slepi določeno programsko opremo in nekakšen dodatek k tipkovnici, ki vsebuje Braillovo vrstico, ki omogoča branje podatkov z računalniškega zaslona v Braillovi pisavi;
- za branje in pisanje potrebujejo Brajico oz. Braillovo pisavo (zanimivost berejo s konicami prstov);
- učenje geografije poteka s pomočjo tipne oz. taktilne karte, tipnega globusa, kjer so privzdignjena gorovja, označene meje, reke itd.;

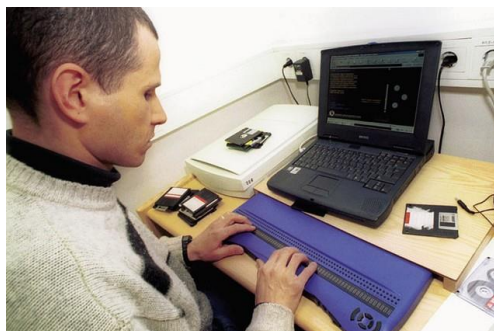
Veliko pripomočkov je prilagojenih in jih lahko slepi in slabovidni uporabljajo npr. govoreča računalna, govoreče ure, metri, brajevi kompasi, bela palica itd.

Prezeto s spletne strani:

Dostopno na: <http://www.jezikovna-politika.si/izobrazevanje/govorci-s-posebnimi-potrebami-izobrazevanje/slepi-in-slabovidni/> (12. 4. 2018).

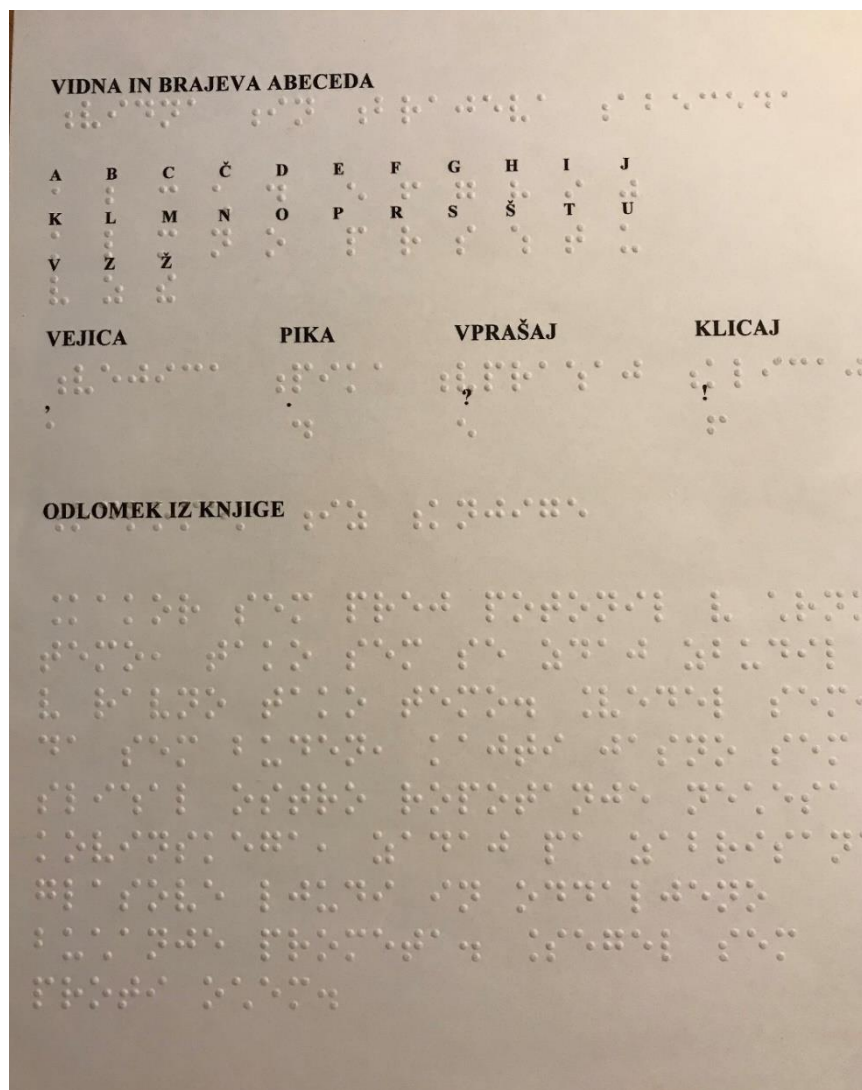
Slika 22: Fotografija bele palice

Slika 23: Fotografija posebne računalniške tipkovnice

Slika 24: Fotografija taktilne karte

Slika 25: Odlomek knjige *Tema ni en črn plašč* v Braillovi pisavi (Kermauner, 2001)

Priloga 5.3: Napoved besedila

Danes bomo brali dva odlomka iz knjige *Tema ni en črn plašč* avtorice Aksinje Kermauner. Knjiga opisuje življenje dečka, ki je slaboviden oziroma skoraj slep. Govori o težavah, s katerimi se srečuje, o nerazumevanju ljudi do njegove bolezni, o občutkih žalosti itd. »Otroštvo ni vedno le varno naročje mame in očeta, vesel smeh, igra in pravljica. Nesreča ali bolezen lahko v trenutku spremenita otrokovo življenje. Potem pride zavedanje – nikoli več. Nikoli več te ne bom videl ... Ko se zapre en svet, se odpre nov« (Kermauner, 2001: 3).

Priloga 5.4: Predvideni odgovori na zastavljena vprašanja pri obravnavi besedila

POZNAVANJE

1. odlomek:

- V prvem odlomku poleg Klemena nastopa tudi njegovi sošolci, učitelj Zmigaj, sošolec Bruno, varuh Cvetko, prijatelj Miha, pijan gospod, šofer, učiteljici slovenščine in matematike, soseda Cilka, Tjaša in Nina.
- Klemen ima zelo rad slovenščino in šport, vendar pri teh dveh predmetih nastopijo težave zaradi njegove slabovidnosti.
- Norčeval se je tudi pijan gospod, ostali pa niso razumeli njegove invalidnosti.

2. odlomek:

- Klemen je pri pisnem preverjanju iz slovenščine dobil oceno 2.
- Največ težav mu je povzročalo branje iz table, berila, iz listov, če je bila velikost črk premajhna itd.

RAZUMEVANJE

- Klemen je drugačen od drugih, ker zelo slabo vidi in je skoraj slep. Zaradi tega ima veliko težav pri samem pouku.
- Zato, ker se je zavedal, da učiteljica slovenščine ne razume in ne sprejema njegovih zdravstvenih težav.
- Učiteljica matematike je za razliko od učitelja športa in učiteljice slovenščine razumela njegove težave in mu poskušala pouk prilagoditi tako, da bi imel pri njem čim manj težav.
- To so le nekatere od prilagoditev, ki slabovidnim omogočajo, da lažje sodelujejo pri pouku.

Priloga 5.5: Odlomek knjige Tema ni en črn plašč (Kermauner, 2001: 14, 15).

»Premolk. Stojim pred tablo, ves bel od krede. Ne vem, kaj bi. Če ji je povedala, zakaj je potem tako zoprna? A je to taka reč, če si slaboviden? Jaz se počutim popolnoma v redu, zdi se mi, da sem normalen ... Mogoče pa zaradi mame? No ja, včasih je moja mama precej glasna – kot takrat, ko me je branila pred pobesnelo sosedo Gradišnikovo, ki sem ji po nesreči posvinjal sveže oprane rjuhe, ko smo se šli indijance. Kaj jih pa je, stara skvo, obešala ravno pred našim vigvamom.

Nenadoma se slovkarca obrne proti meni in mi zapiči svoj polakiran noht v rebra.

»Ampak,« povzdigne glas, »ne bodo mi nekakšne prodajalke solile pameti!!«

Vročje me spreleti. Misli mojo mamo! Moja mama je prodajalka. Učiteljica je to besedo izpljunila kot kakšno gnusno kletvico. Pa je moja mama super prodajalka. Večkrat sem bil pri njej pa sem videl, predvsem pa slišal na lastna ušesa, kako so bili ljudje zadovoljni.

Teatralno se obrne proti razredu.

»Jaz vem, kako se nekateri izogibajo pouka!«

Nekdo v razredu se zasmehi. Jasno, Bruno. Dobro že ločim glasove svojih sošolcev.

»Ti pa, Završnik, se javi ravnatelju!« navrže kot mimo grede Mihi, ki se je pogumno zavzel zame.

»Marš v klop!«

To velja meni. Poklapano se poberem. Saj tega ne bi bilo treba!

To bojo dolga štiri leta. Pa tako rad sem imel slovko!«

11.6 PRILOGA 6: Učna priprava za kontrolno skupino – *Drugačnost* (književni del)

Študentka: Ana Kveder in Tanja Kovjencić	Učni predmet: slovenščina (književni del)
Učna tema: razvijanje percepcijske zmožnosti (doživljanje, vrednotenje, razumevanje)	
Učna enota: <i>Drugačnost</i> – enakost ali neenakost?	
Prevladujoči tip ure: obravnava nove snovi	
Učne oblike: frontalna, individualna, skupinska, delo v paru	
Učne metode: razlaga, pogovor, delo z besedilom	
Operativni učni cilji Učenci: <ol style="list-style-type: none">1. Prepoznavajo govorni položaj pri poslušanju, branju književnih besedil in pripravijo ustrezen model odzivanja2. Izražajo in primerjajo svoje doživljanje, čustva, predstave in misli, ki se jim vzbudijo pri poslušanju in branju odlomkov <i>Neroda očalarska!</i> in <i>Slovka!</i>.3. Ugotavljajo razlike v doživljanju in razumevanju istega besedila in različnost na ravni opažanja sestavin besedila.4. Predstavljajo razloge, zakaj se jim zdi določena stvar v književnem besedilu pomembna (dogodek, oseba ipd.).	
Prostor: matična učilnica	
Medpredmetne povezave: /	
Učna sredstva: fotografije različnih oseb, knjiga <i>Tema ni en črn plašč</i> , odlomek knjige z Braillovo pisavo, slike pripomočkov slepih in slabovidnih	
Literatura: <p><i>Program osnovna šola. Slovenščina. Učni načrt.</i> (2011). Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Dostopno na: http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/U_N_slovenscina_OS.pdf (10. 4. 2018).</p> <p>Saksida, I. (2008). <i>Poti in razpotja didaktike književnosti</i>. Mengeš: Izolit.</p> <p>Kermauner, A. (2001). <i>Tema ni en črn plašč</i>. Povej mi: o slepoti in slabovidnosti. Ljubljana: Mladinska knjiga.</p>	
Viri: Kermauner, A. (2001). <i>Tema ni en črn plašč</i> . Povej mi: o slepoti in slabovidnosti. Ljubljana: Mladinska knjiga.	

	Učne oblike, učna sredstva	POTEK DELA (učiteljice in učencev)	Opombe
Uvodni del (20 minut)	<p>Učna oblika: frontalna, individualna in skupinska</p> <p>Učna sredstva: fotografije različnih oseb, knjiga <i>Tema ni en črn plašč</i>, odlomek knjige z Braillovo pisavo, slike pripomočkov slepih in slabovidnih</p>	<p>UVODNA MOTIVACIJA</p> <p>1. DEJAVNOST</p> <p>Na začetku ure učencem¹ razdelim liste, na katerih so različne fotografije oseb,² ki se med seboj razlikujejo.</p> <p>Ko vsi učenci prejmejo liste s fotografijami, jim podam nadaljnja navodila.</p> <p>NAVODILA ZA DELO</p> <p>Naloga učencev je, da si dobro ogledajo dane fotografije in opazijo čim več razlik med njimi ter se o njih znotraj skupine tudi pogovorijo.</p> <p>Po končanem pogovoru znotraj skupin naključno izberem učence, ki bodo poročali o svojih ugotovitvah znotraj skupine.</p> <p>Zastavljam jim naslednja vprašanja:³</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ V čem se razlikujeta otroka na fotografijah? ○ Bi se ti igral z otrokom, ki težje hodi in ne more teči? ○ Bi sprejel med prijatelje otroka, ki si ne more privoščiti priljubljene igrače? 	<p>¹ Učenci so razdeljeni v pet skupin npr. po pet učencev in znotraj same skupine si morajo med seboj razdeliti številke od ena do pet.</p> <p>² Priloga 6.1.</p> <p>³ Predstavljeni so le primeri vprašanj, ki jih oblikujem sproti ob pogovoru z učenci.</p>

		<p>2. DEJAVNOST</p> <p>Nato natančneje spregovorimo o fotografiji, na kateri je slep človek.⁴</p> <p>Vprašam jih:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Kaj vidite na sliki? ○ Ali je človek na sliki drugačen? ○ Ali zanj veljajo drugačna pravila? ○ Ali je prav, da se iz njih norčujemo? ○ Ali lahko te ljudje živijo enako kot vi, se lahko ukvarjajo z istimi stvarmi npr. berejo knjige? <p>Učencem podrobneje razložim, kdo so slepi in slabovidni, kako živijo, kakšne prilagoditve potrebujejo itd.</p> <p>Pri tem jim pokažem slike, list z Braillovo pisavo z odlomkom iz knjige⁵ ...</p>	<p>⁴ Priloga 6.2.</p> <p>⁵ Priloga 6.3.</p>
<p>Osrednji del (45 minut)</p>	<p>Učna oblika: frontalna, individualna</p> <p>Učna sredstva: knjiga <i>Tema ni en črn plašč</i>, odlomek iz knjige prikazan na tabli</p>	<p>1. NAPOVED BESEDILA</p> <p>Nato nadaljujem z napovedjo besedila (naslov slikanice, ime in priimek avtorice).⁶ Brali bomo delo pisateljice Aksinje Kermauner.</p> <p>2. INTERPRETATIVNO BRANJE BESEDILA</p> <p>Učencem preberem dva odlomka,⁷ oni pa ju zbrano poslušajo, po branju sledi minuta premora po branju.</p>	<p>⁶ Priloga 6.4.</p> <p>⁷ Prebrala jim bom dva poglavja iz knjige <i>Tema ni en črn plašč</i>, in sicer:</p> <p>1. odlomek: <i>Neroda očalarska!</i> (str. 5–12) in</p> <p>2. odlomek: <i>Slovka</i> (str. 13–15).</p>

		<p>3. IZRAŽANJE DOŽIVETIJ TER ANALIZA, SINTEZA IN VREDNOTENJE⁸</p> <p>a) Poznavanje:</p> <p>1. odlomek:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Kdo nastopa v prvem odlomku poleg Klemena? ○ katerih učnih predmetov Klemen ne mara? ○ Kdo vse se je norčeval z Klemena? <p>2. odlomek:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ katero oceno je dobil Klemen pri pisnem preverjanju slovenščine in zakaj? ○ S čim je imel Klemen največje težave pri pouku slovenščine? <p>b) Razumevanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Zakaj je Klemen drugačen od ostalih? ○ Zakaj je na koncu Klemen rekel: »To bojo dolga štiri leta. Pa tako rad sem imel slovko?« ○ Zakaj je učiteljica matematike Klemena posedela v prvo klop? ○ Zakaj za pisanje uporablja debel črn flomaster in ne nalivno pero? <p>c) Uporaba:</p> <p>Učencem berem povedi. Učenci ob pravilni povedi napravijo z rokami očala (pokažem kako), ob napačni pa se z dlanmi zakrijejo oči (demonstriram kako).</p>	<p>⁸ Predvideni odgovori se nahajajo v prilogi 6.5.</p> <p>Pravilni odgovori so označeni z oranžno barvo, nepravilni pa so označeni z zeleno. Nepravilne</p>
--	--	---	---

		<ul style="list-style-type: none"> ○ Sošolec Bruno je Klemena klica slepec. ○ Cvetko je bil njegov najboljši prijatelj in sošolec. (Njegov najboljši prijatelj in sošolec je bil Miha. Cvetko pa je bil neke vrste njegov namišljeni varuh, ki ga je čuval pred nesrečami in zlobnimi ljudmi.) ○ Učiteljica matematike je bila edina, ki je razumela Klemenove težave in zato ji je bil Klemen izredno hvaležen. (Učiteljica je razumela njegove težave, vendar je po Klemenovem mnenju s tem pretiravala in zato mu je bilo nelagodno). ○ Miha se je zaljubil v blondinko z modrimi očmi. ○ Miha in Klemen sta soseda in živita v istem bloku. (Sta soseda, vendar ne živita v istem bloku, saj imata različna vhoda.) ○ Ko je Klemen vzel v roke preverjanje znanja iz slovenščine, ni videl ničesar drugega, kot odstavke in velike začetnice. ○ Učiteljica slovenščine je po pogovoru s Klemenovo mamo razumela Klemenovo slabovidnost in mu pri tem tudi pomagala. 	<p>odgovore sproti popravimo.</p>
--	--	--	-----------------------------------

		<p>(Učiteljica slovenščine po pogovoru z mamom še vseeno ni hotela razumeti njegovih težav.)</p> <p>č) Analiza:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Primerjaj obnašanje učiteljice matematike in učiteljice slovenščine in učitelja športa. ○ Primerjaj obnašanje sošolca Bruna in sošolca Miha. ○ Presodi, zakaj se je Klemen pri pouku počutil nelagodno? Ali so upoštevali njegove potrebe? <p>d) Vrednotenje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Kaj menite, ali je Klemen ravnal prav, ko je hotel govoriti z učiteljico slovenščine, ko je prejel preverjanje znanja? Zakaj ne/da? ○ Presodi, ali je učiteljica slovenščine ravnala prav, ko ni upoštevala Klemenovih potreb oz. ni prilagodila pouka tako, da bi lahko Klemen v njem sodeloval brez večjih težav. ○ Presodite, ali je učiteljica matematike ravnala pravilno, ko ga je presedla v sprednjo klopi in tako upoštevala Klemenove prilagoditve. <p>e) Sinteza:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Kako bi vi ravnali, če bi se znašli na Klemenovem mestu? 	
--	--	--	--

		<p>o Kaj bi se zgodilo, če vaši prijatelji ne bi razumeli vaših težav oz. vaše slabovidnosti?</p> <p>4. PONOVRNO BRANJE IN NOVE NALOGE</p> <p>Učenci preberejo odlomek⁹ izpisan iz knjige <i>Tema ni en črn plašč</i> (str. 14 in 15).</p> <p>NOVA NALOGA: priprava na dramatizacijo nadaljevanja oz. spremembe odlomka iz knjige.</p> <p>Učence spomnim na pogovor, ki smo ga imeli o samem ravnanju učiteljice slovenščine.</p> <p>Njihova naloga je, da napišejo in nato tudi zaigrajo pogovor med Klemenom in učiteljico slovenščine in sicer tako, kot bi praviloma morala učiteljica slovenščine ravnati (torej upoštevanje in toleriranje Klemenove slabovidnosti).</p> <p>Učenci nalogo izvajajo v dvojicah (en učenec je Klemen, drugi učenec pa učiteljica slovenščine). Njihovo nadaljevanje oz. sprememba odlomka temelji na prejšnjem pogovoru o drugačnosti.</p>	⁹ Priloga 6.6.
Zaključni del	Učna oblika:	V zaključku učenci v dvojicah odigrajo nadaljevanje oz. spremembo	

(20 minut)	frontalna, delo v paru Učna sredstva: /	odlomka iz knjige. Na koncu nastopov se o tem tudi pogovorimo in ugotovimo ali smo iz posameznih predstav ugotovili bistvo, ki sta ju učenca hotela prikazati ali ne.	
---------------	--	---	--

Priloga 6.1: Fotografije ljudi, ki se med seboj razlikujejo (1. dejavnost)

Slika 26: Fotografija ljudi različnih ras

Slika 27: Fotografija invalida

Slika 28: Fotografija bogataša in reveža

Slika 29: Fotografija različno starih ljudi

Priloga 6.2: Fotografije slepega človeka (2. dejavnost)

Slika 30: Fotografija slepega človeka

Priloga 6.3: Opis življenja slepih in slabovidnih ljudi

Le peščica ljudi ve, da lahko slepi in slabovidni ljudje v vsakdanjem življenju delujejo enako kot ostali, ki teh zdravstvenih težav nimajo, le da vidne informacije sprejemajo na drugačen način, prek drugih čutil. Seveda pa za nemoteno sporazumevanje potrebujejo določene prilagoditve, in sicer:

- za delo z računalnikom potrebujejo slepi določeno programsko opremo in nekakšen dodatek k tipkovnici, ki vsebuje Braillovo vrstico, ki omogoča branje podatkov z računalniškega zaslona v Braillovi pisavi;
- za branje in pisanje potrebujejo Brajico oz. Braillovo pisavo (zanimivost berejo s konicami prstov);
- učenje geografije poteka s pomočjo tipne oz. taktilne karte, tipnega globusa, kjer so privzdignjena gorovja, označene meje, reke itd.;

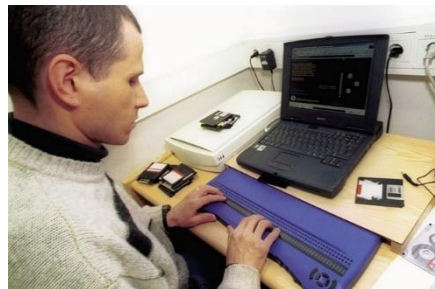
Veliko pripomočkov je prilagojenih in jih lahko slepi in slabovidni uporabljajo npr. govoreča računalna, govoreče ure, metri, brajevi kompasi, bela palica itd.

Prezeto s spletne strani:

Dostopno na: <http://www.jezikovna-politika.si/izobrazevanje/govorci-s-posebnimi-potrebami-izobrazevanje/slepi-in-slabovidni/> (12. 4. 2018).

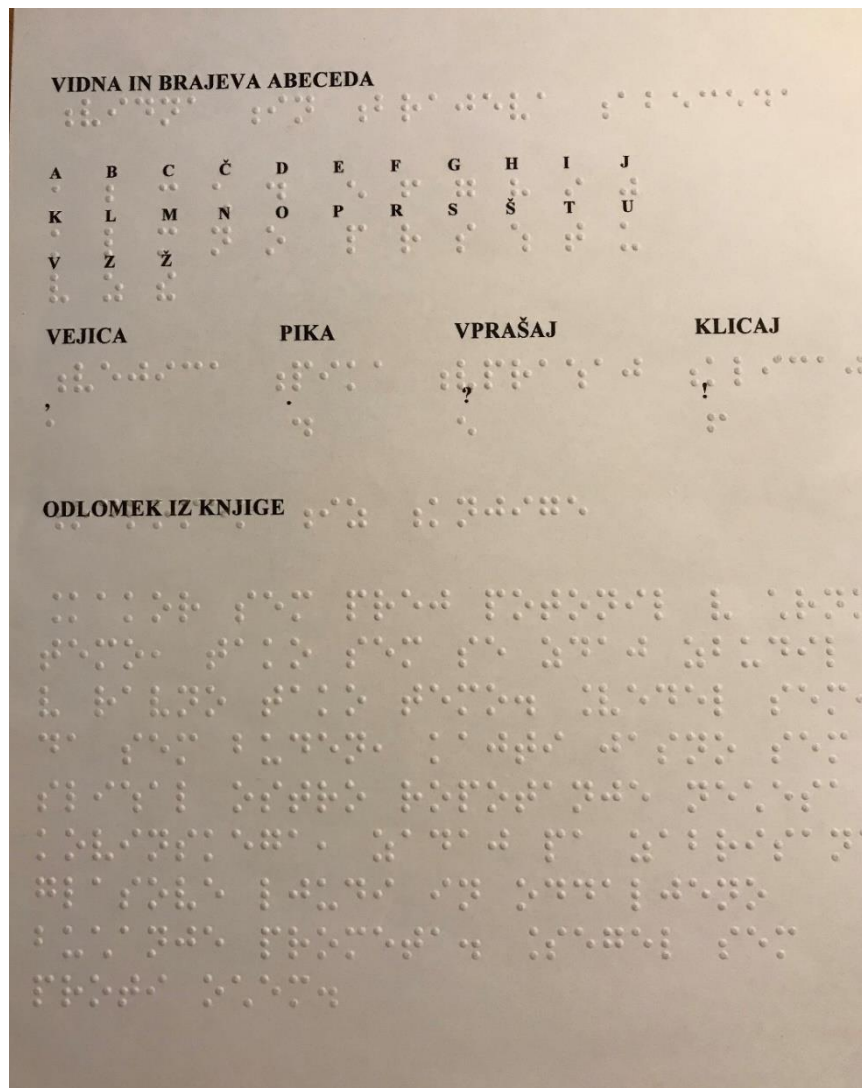
Slika 31: Fotografija bele palice

Slika 32: Fotografija posebne računalniške tipkovnice

Slika 33: Fotografija taktilne karte

Slika 34: Odlomek knjige *Tema ni en črn plašč* v Braillovi pisavi (Kermauner, 2001)

Priloga 6.4: Napoved besedila

Danes bomo brali dva odlomka iz knjige *Tema ni en črn plašč* avtorice Aksinje Kermauner. Knjiga opisuje življenje dečka, ki je slaboviden oziroma skoraj slep. Govori o težavah, s katerimi se srečuje, o nerazumevanju ljudi do njegove bolezni, o občutkih žalosti itd. »Otroštvo ni vedno le varno naročje mame in očeta, vesel smeh, igra in pravljica. Nesreča ali bolezen lahko v trenutku spremenita otrokovo življenje. Potem pride zavedanje – nikoli več. Nikoli več te ne bom videl ... Ko se zapre en svet, se odpre nov« (Kermauner, 2001: 3).

Priloga 6.5: Predvideni odgovori na zastavljena vprašanja pri obravnavi besedila

POZNAVANJE

1. odlomek:

- V prvem odlomku poleg Klemena nastopa tudi njegovi sošolci, učitelj Zmigaj, sošolec Bruno, varuh Cvetko, prijatelj Miha, pijan gospod, šofer, učiteljici slovenščine in matematike, soseda Cilka, Tjaša in Nina.
- Klemen ima zelo rad slovenščino in šport, vendar pri teh dveh predmetih nastopijo težave zaradi njegove slabovidnosti.
- Norčeval se je tudi pijan gospod, ostali pa niso razumeli njegove invalidnosti.

2. odlomek:

- Klemen je pri pisnem preverjanju iz slovenščine dobil oceno 2.
- Največ težav mu je povzročalo branje iz table, berila, iz listov, če je bila velikost črk premajhna itd.

RAZUMEVANJE

- Klemen je drugačen od drugih, ker zelo slabo vidi in je skoraj slep. Zaradi tega ima veliko težav pri samem pouku.
- Zato, ker se je zavedal, da učiteljica slovenščine ne razume in ne sprejema njegovih zdravstvenih težav.
- Učiteljica matematike je, za razliko od učitelja športa in učiteljice slovenščine, razumela njegove težave in mu poskušala pouk prilagoditi tako, da bi imel pri njem čim manj težav.
- To so le nekatere od prilagoditev, ki slabovidnim omogočajo, da lažje sodelujejo pri pouku.

Priloga 6.6: Odlomek knjige *Tema ni en črn plašč* (Kermauner, 2001: 14, 15).

»Premolk. Stojim pred tablo, ves bel od krede. Ne vem, kaj bi. Če ji je povedala, zakaj je potem tako zoprna? A je to taka reč, če si slaboviden? Jaz se počutim popolnoma v redu, zdi se mi, da sem normalen ... Mogoče pa zaradi mame? No ja, včasih je moja mama precej glasna – kot takrat, ko me je branila pred pobesnelo sosedo Gradišnikovo, ki sem ji po nesreči posvinjal sveže oprane rjuhe, ko smo se šli indijance. Kaj jih pa je, stara skvo, obešala ravno pred našim vigvamom.

Nenadoma se slovkarca obrne proti meni in mi zapiči svoj polakiran noht v rebra.

»Ampak,« povzdigne glas, »ne bodo mi nekakšne prodajalke solile pameti!!«

Vročje me spreleti. Misli mojo mamo! Moja mama je prodajalka. Učiteljica je to besedo izpljunila kot kakšno gnusno kletvico. Pa je moja mama super prodajalka. Večkrat sem bil pri njej pa sem videl, predvsem pa slišal na lastna ušesa, kako so bili ljudje zadovoljni.

Teatralno se obrne proti razredu.

»Jaz vem, kako se nekateri izogibajo pouka!«

Nekdo v razredu se zasmеji. Jasno, Bruno. Dobro že ločim glasove svojih sošolcev.

»Ti pa, Završnik, se javi ravnatelju!« navrže kot mimo grede Mihi, ki se je pogumno zavzel zame.

»Marš v klop!«

To velja meni. Poklapano se poberem. Saj tega ne bi bilo treba!

To bojo dolga štiri leta. Pa tako rad sem imel slovko!«

11.7 PRILOGA 7: Učna priprava za eksperimentalno skupino – predlog z/s (jezikovni del)

Študentka: Ana Kveder in Tanja Kovjencić	Učni predmet: slovenščina z ustvarjalnim gibom (jezikovni del)
Učna tema: predloga z in s	
Učna enota: Nagajive besedne zveze	
Prevladujoči tip ure: posredovanje nove učne snovi	
Učne oblike: frontalna, individualna	
Učne metode: razlaga, pripovedovanje, opisovanje, poročanje, pogovor, delo z besedili	
Operativni učni cilji Učenci: 1. Razvijajo pravopisno zmožnost tako, da ob zapisanih primerih ugotavljajo in usvajajo, uporabo predloga z/s. 2. S svojim telesom oz. z gibom ponazorijo odgovore in uporabo predloga z/s.	
Prostor: matična učilnica	
Medpredmetne povezave: ustvarjalni gib	
Učna sredstva: slika škafa, tabela z besedami, zvezek za slovenščino, učni list z nalogami in pravilom za pravilno uporaba predloga z/s.	
Literatura: <i>Program osnovna šola. Slovenščina. Učni načrt.</i> (2011). Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Dostopno na: http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_slovenscina_OS.pdf (10. 4. 2018). Šubic, D. in Dvornik, A. (2016). <i>Hej hoj 4.</i> Učbenik za slovenščino v 4. razredu osnovne šole. Ljubljana: DZS. Kapko, D., Cajhen, N. idr. (2002). <i>Gradim slovenski jezik 4.</i> Delovni zvezek 2. del za 4. razred devetletne osnovne šole. Ljubljana: Rokus.	
Viri: /	

	Učne oblike, učna sredstva	POTEK DELA (učiteljice in učencev)	Opombe
Uvodni del (10 minut)	Učna oblika: frontalna Učna sredstva: tabla	<p>UVODNA DEJAVNOST</p> <p>Pogovor z učenci začnem z vprašanjem: »S kom greste po navadi v trgovino, na izlet?«.</p> <p>Vsak učenec pove en odgovor in ga zapišemo na tablo.¹ V primeru, da se odgovor ponovi, npr. z mami, ga pri pisanju na tablo izpustim.</p> <p>Predvideni odgovori učencev so:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ z mami, ○ s teto, ○ z očetom, ○ s stricem, ○ s sestro, ○ z bratom itd. <p>Nato nadaljujem pogovor in jim zastavljam naslednja vprašanja.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ali pri odgovorih opazite kaj ponavljajočega? <i>Ponavljata se črki s in z.</i> ○ Kaj pomenita črki z in s? Kako ju poimenujemo? <i>S in z sta predloga.</i> <p>Povem jim, da bomo današnjo uro namenili pravilni uporabi predloga z oz. s.</p>	¹ Na tablo zapisujem odgovore skupaj s predlogoma z in s.

<p>Osrednji del (25 minut)</p>	<p>Učna oblika: frontalna, individualna</p> <p>Učna sredstva: zvezek slovenščino, učni list, škafec s povedjo, črki s in z, list z besedami</p>	<p>1. DEJAVNOST: <i>spoznavanje pravilne uporabe predloga s in z</i></p> <p>Učence vprašam, če poznajo pravilo, kdaj uporabimo predlog s in z oziroma pred katerimi besedami uporabimo predlog s in predlog z.²</p> <p>Na tablo pritrdim sliko »škafca« in zraven poved »Ta suhi škafec pušča.«</p> <p>Povem jim naslednje pravilo:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ PREDLOG S: Če prečrtamo vse samoglasnike, ki se nahajajo v tej povedi (črke a, e, i, o, u), nam ostanejo ravno tiste črke, pred katerimi pišemo predlog s. Torej predlog s uporabljamo pred besedami, ki se začnejo na črko T, S, H, Š, K, F, C, P, Č. ○ PREDLOG Z: Predlog z pa pišemo pred vsemi ostalimi besedami, ki se ne začnejo s črko T, S, H, Š, K, F, C, P, Č. <p>Povemo tudi, da besedi s in z izgovarjamo skupaj z naslednjo besedo, pišemo pa ju ločeno od naslednje besede.</p>	<p>² Predvidevam, da učenci poznajo pravilo, kdaj uporabiti predlog z/s, saj so ga spoznali oz. vsaj omenili že v drugem razredu osnovne šole.</p>
---	---	---	---

		<p>2. DEJAVNOST: prikaz črk³ s telesom (v skupini)</p> <p>Učence razdelim v štiri skupine, po šest učencev. Njihova naloga bo, da skupaj prikažejo črke T, S, H, Š, K, F, C, P, Č, in sicer s celim telesom. Pri določeni črki uporabijo toliko članov, kolikor jih potrebujejo. Pomembno pa je, da vsi pridejo na vrsto.</p> <p>3. DEJAVNOST: utrjevanje pravilne uporabe predloga z/s</p> <p>Z naslednjo dejavnostjo bomo utrjevali uporabo predloga z/s. To pa bomo utrjevali tako, da bo vsak učenec pokazal ustrezen predlog z oz. s pred besedo,⁴ ki jo bom narekovala. Primer: Povem besedo MAMA, učenci pokažejo črko z, kar pomeni Z MAMO.</p> <p>V primeru, da učenec pokaže napačno črko, se skupaj pogovorimo o pravilni rešitvi.</p>	<p>³ Tistih črk, pred katerimi stoji predlog s, torej T, S, H, Š, K, F, C, P, Č.</p> <p>⁴ Priloga 7.1.</p>
<p>Zaključni del (5 minut)</p>	<p>Učna oblika: frontalna</p> <p>Učna sredstva: učni list</p>	<p>Za domačo nalogo vsak učenec dobi učni list⁵ s pravilom za pravilno uporabo predloga z in s, ki ga reši in prilepi v zvezek. Rešitve bomo preverili naslednjo uro.</p>	<p>⁵ Priloga 7.2.</p>

Priloga 7.1: Besede za utrjevanje uporabe predloga s in z (3. dejavnost)

MAMA	POMOČ	DENAR	GORAZD
COPAT	JABOLKO	VESELJE	JELEN
KNJIGA	ČASOPIS	ŽALOST	PES
AVTO	NEHVALEŽNOST	ŽIČNICA	LADJA
DEDEK	TEŽAVA	SPLAV	PREDAL
TETA	UČITELJICA	ŠPELA	SONCE

Priloga 7.2: Učni list PREDLOG Z/S

PREDLOG Z/S

Pripravili študentki: Ana Kveder in Tanja Kovjencić

*Pred katerimi besedami pišemo predlog **Z** ali **S**?*

TA SUHI ŠKAFEC PUŠČA.

Pred besedami, ki se začnejo z rdečimi črkami (**T, S, H, Š, K, F, C, P, Č**), **stoji predlog S**. Pred besedami, ki se začnejo z vsemi ostalimi črkami, **stoji predlog Z**.

1. Pred vsako besedo vstavi ustrezen predlog s ali z. Nato si izberi šest besed in jih skupaj s predlogom zapiši v povedih.

___ dekletom, ___ motorjem, ___ gorilo, ___ avtobusom, ___ prijateljico, ___ kosem,

___ berilom, ___ zvezkom, ___ učiteljem, ___ letalom, ___ avtom,

___ Ivano, ___ fotografijo, ___ psom, ___ oknom, ___ kravo, ___ robotom,

___ Katarino, ___ gadom, ___ Davidom, ___ svinčnikom, ___ Enejem,

___ stolom, ___ bratrancem, ___ žogo, ___ Gorazdom, ___ skrinjo,

___ čevljem, ___ računalnikom, ___ čelado

11.8 PRILOGA 8: Učna priprava za kontrolno skupino – predlog z/s (jezikovni del)

Študentka: Ana Kveder in Tanja Kovjencić	Učni predmet: slovenščina (jezikovni del)
Učna tema: predloga z in s	
Učna enota: Nagajive besedne zveze	
Prevladujoči tip ure: posredovanje nove učne snovi	
Učne oblike: frontalna, individualna	
Učne metode: razlaga, pripovedovanje, opisovanje, poročanje, pogovor, delo z besedili	
Operativni učni cilji Učenci: 1. Razvijajo pravopisno zmožnost tako, da ob zapisanih primerih ugotavljajo in usvajajo, uporabo predloga z/s.	
Prostor: matična učilnica	
Medpredmetne povezave: /	
Učna sredstva: slika škafo, učni list, črki s in z, tabela z besedami, zvezek za slovenščino, učni list z nalogami, učni list s pravilom za pravilno uporaba predloga s/z.	
Literatura: <i>Program osnovna šola. Slovenščina. Učni načrt.</i> (2011). Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Dostopno na: http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_slovenscina_OS.pdf (10. 4. 2018). Šubic, D. in Dvornik, A. (2016). <i>Hej hoj 4.</i> Učbenik za slovenščino v 4. razredu osnovne šole. Ljubljana: DZS. Kapko, D., Cajhen, N. idr. (2002). <i>Gradim slovenski jezik 4.</i> Delovni zvezek 2. del za 4. razred devetletne osnovne šole. Ljubljana: Rokus.	
Viri: /	

	Učne oblike, učna sredstva	POTEK DELA (učiteljice in učencev)	Opombe
Uvodni del (10 minut)	Učna oblika: frontalna Učna sredstva: tabla	<p>UVODNA DEJAVNOST</p> <p>Pogovor z učenci začnem z vprašanjem: »S kom greste po navadi v trgovino, na izlet?«.</p> <p>Vsak učenec pove en odgovor in ga zapišemo na tablo.¹ V primeru, da se odgovor ponovi, npr. z mami, ga pri pisanju na tablo izpustim.</p> <p>Predvideni odgovori učencev so:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ z mami, ○ s teto, ○ z očetom, ○ s stricem, ○ s sestro, ○ z bratom itd. <p>Nato nadaljujem pogovor in jim zastavljam naslednja vprašanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ali pri odgovorih opazite kaj ponavljajočega? <i>Ponavljata se črki s in z.</i> ○ Kaj pomenita črki z in s? Kako ju poimenujemo? <i>S in z sta predloga.</i> <p>Povem jim, da bomo današnjo uro namenili pravilni uporabi predloga z oz. s.</p>	¹ Na tablo zapisujem odgovore skupaj s predlogom z in s.

<p>Osrednji del (25 minut)</p>	<p>Učna oblika: frontalna, individualna</p> <p>Učna sredstva: zvezek slovenščino, učni list, škafec s povedjo, črki s in z</p>	<p>1. DEJAVNOST: spoznavanje <i>pravilne uporabe predloga s in z</i></p> <p>Učence vprašam, če poznajo pravilo, kdaj uporabimo predlog s in z oziroma pred katerimi besedami uporabimo predlog s in predlog z.²</p> <p>Na tablo pritrdim sliko »škafca« in zraven poved »Ta suhi škafec pušča.«</p> <p>Povem jim naslednje pravilo:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ PREDLOG S: Če prečrtamo vse samoglasnike, ki se nahajajo v tej povedi (črke a, e, i, o, u), nam ostanejo ravno tiste črke, pred katerimi pišemo predlog s. Torej predlog s uporabljamo pred besedami, ki se začnejo na črko T, S, H, Š, K, F, C, P, Č. ○ PREDLOG Z: Predlog z pa pišemo pred vsemi ostalimi besedami, ki se ne začnejo s črko T, S, H, Š, K, F, C, P, Č. <p>Povemo tudi, da besedi s in z izgovarjamo skupaj z naslednjo besedo, pišemo pa ju ločeno od naslednje besede.</p>	<p>² Predvidevam, da učenci poznajo pravilo, kdaj uporabiti predlog z/s, saj so ga spoznali oz. vsaj omenili že v drugem razredu osnovne šole.</p>
---	--	---	---

		<p>2. DEJAVNOST: <i>zapis v zvezek</i></p> <p>Učencem naročim, da odprejo zvezke za slovenščino in napišejo naslov PREDLOG S IN Z. Nato jim razdelim učne liste, ki si jih nalepijo v zvezek.³</p> <p>3. DEJAVNOST: <i>utrjevanje pravilne uporabe predloga z/s</i></p> <p>Naslednja dejavnost je namenjena utrjevanju uporabe predloga z/s. To pa bomo utrjevali tako, da bo vsak učenec prejel črki (predloga z in s),⁴ ki ju bo dvignil v zrak takrat, ko se pred besedo uporablja določen predlog.</p> <p>Primer: Povem besedo MAMA, učenci dvignejo črko Z, kar pomeni Z MAMO.⁵</p> <p>V primeru, da učenec dvigne napačno črko, se skupaj pogovorimo o pravilni rešitvi.</p>	<p>³ Priloga 8.1.</p> <p>⁴ Priloga 8.2.</p> <p>⁵ Priloga 8.3.</p>
Zaključni del (5 minut)	<p>Učna oblika: frontalna</p> <p>Učna sredstva: učni list</p>	<p>Za domačo nalogo vsak učenec dobi učni list,⁶ ki ga reši in prilepi v zvezek. Rešitve bomo preverili naslednjo uro.</p>	<p>⁶ Priloga 8.4.</p>

Priloga 8.1: Učni list s pravilom o uporabi predloga z/s (2. dejavnost)

*Pred katerimi besedami pišemo predlog **Z** ali **S**?*

TA SUHI ŠKAFEC PUŠČA.

Pred besedami, ki se začnejo z rdečimi črkami (**T, S, H, Š, K, F, C, P, Č**), *stoji predlog S*. Pred besedami, ki se začnejo z vsemi ostalimi črkami, *stoji predlog Z*.

Priloga 8.2: Črki Z in S (3. dejavnost)

Z S

Priloga 8.3: Besede za utrjevanje uporabe predloga s in z (3. dejavnost)

MAMA	POMOČ	DENAR	GORAZD
COPAT	JABOLKO	VESELJE	JELEN
KNJIGA	ČASOPIS	ŽALOST	PES
AVTO	NEHVALEŽNOST	ŽIČNICA	LADJA
DEDEK	TEŽAVA	SPLAV	PREDAL
TETA	UČITELJICA	ŠPELA	SONCE

Priloga 8.4: Učni list PREDLOG Z/S

PREDLOG Z/S

Pripravili študentki: Ana Kveder in Tanja Kovjencič

1. Pred vsako besedo vstavi ustrezen predlog s ali z. Nato si izberi šest besed in jih skupaj s predlogom zapiši v povedih.

___ dekletom, ___ motorjem, ___ gorilo, ___ avtobusom, ___ prijateljico,

___ kosom, ___ berilom, ___ zvezkom, ___ učiteljem, ___ letalom,

___ avtom, ___ Ivano, ___ fotografijo, ___ psom, ___ oknom, ___ kravo,

___ robotom, ___ Katarino, ___ gadom, ___ Davidom, ___ svinčnikom,

___ Enejem, ___ stolom, ___ bratrancem, ___ žogo, ___ Gorazdom,

___ skrinjo, ___ čevljem, ___ računalnikom, ___ čelado

11.9 PRILOGA 9: Učna priprava za eksperimentalno skupino – predlog z/s (jezikovni del)

Študentka: Ana Kveder in Tanja Kovjenic	Učni predmet: slovenščina z ustvarjalnim gibom (jezikovni del)
Učna tema: predloga z in s	
Učna enota: Nagajive besedne zveze	
Prevladujoči tip ure: utrjevanje učne snovi	
Učne oblike: frontalna, skupinska, individualna	
Učne metode: razlaga, pripovedovanje, opisovanje, poročanje, pogovor, delo z besedili	
Operativni učni cilji Učenci: 1. Razvijajo pravopisno zmožnost tako, da ob zapisanih primerih ugotavljajo in usvajajo, uporabo predloga z/s. 2. S svojim telesom oz. z gibom ponazorijo odgovore in uporabo predloga z/s.	
Prostor: matična učilnica	
Medpredmetne povezave: ustvarjalni gib	
Učna sredstva: rešitve učnega lista, listi z nalogami, rešitve nalog	
Literatura: <i>Program osnovna šola. Slovenščina. Učni načrt.</i> (2011). Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Dostopno na: http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_slovenscina_OS.pdf (10. 4. 2018). Šubic, D. in Dvornik, A. (2016). <i>Hej hoj 4.</i> Učbenik za slovenščino v 4. razredu osnovne šole. Ljubljana: DZS. Kapko, D., Cajhen, N. idr. (2002). <i>Gradim slovenski jezik 4.</i> Delovni zvezek 2. del za 4. razred devetletne osnovne šole. Ljubljana: Rokus.	
Viri: /	

		Učne oblike, učna sredstva	POTEK DELA (učiteljice in učencev)	Opombe
Uvodni del (10 minut)		Učna oblika: frontalna, individualna Učna sredstva: učni list, rešitve	UVODNA DEJAVNOST Na začetku ure najprej preverimo domačo nalogo. ¹	¹ Priloga 9.1.
Osrednji del (25 minut)		Učna oblika: frontalna, skupinska Učna sredstva: zgodba o Blažu in Neži, listi z nalogami, rešitve nalog	1. DEJAVNOST: zgodba brez predlogov Pri prvi dejavnosti bom učencem prebrala zgodbo o Neži in Blažu, ² v kateri manjkajo predlogi s in z. Naloga učencev bo, da pred določenimi besedami, pred katerimi manjka predlog, le-tega pravilno določijo, in sicer tako, da s telesom prikažejo črko S ali Z. 2. DEJAVNOST: tekmovanje skupin V drugi dejavnosti bom učence razdelila v pet skupin (naključno). Njihova naloga bo, da skupaj (v čim krajšem času) rešijo naloge in si tako pridobijo »zmago« v	² Priloga 9.2.

			<p>poznavanju pravilne uporabe predloga s/z.</p> <p>Potek in pravila tekmovanja:</p> <p>Vse skupine bodo prejele enake naloge³ in vsaka bo začela s 1. nalogo. Po določenem znaku lahko začnejo z reševanjem. Nalogo rešujejo vsi člani skupine. Po končanem reševanju, nalogo prinesejo do učiteljice, ki preveri njihove rešitve.⁴ Če so učenci nalogo rešili pravilno, dobijo naslednjo nalogo, v primeru napačne rešitve, morajo učenci sami ugotoviti napako in jo popraviti. Nato lahko nadaljujejo z reševanjem naslednje naloge.</p> <p>V primeru »kršenja« pravil, skupina dobi dodatno nalogo.</p>	<p>³ Priloga 9.3.</p> <p>⁴ Priloga 9.4 (pri določenih nalogah/primerih je možno več rešitev).</p>
Zaključni del (5 minut)		<p>Učna oblika: frontalna</p> <p>Učna sredstva: /</p>	<p>Z učenci se pogovorim o učni uri (o dejavnostih, o razumevanju uporabe predloga z/s, morebitnih težavah itd.).</p>	

Priloga 9.1: Rešitve domače naloge

Z dekletom	Z Ivano	S stolom
Z motorjem	S fotografijo	Z bratrancem
Z gorilo	S psom	Z žogo
Z avtobusom	Z oknom	Z Gorazdom
S prijateljico	S kravo	S skrinjo
S kosem	Z robotom	S čevljem
Z berilom	S Katarino	Z računalnikom
Z zvezkom	Z gadom	S čelado
Z učiteljem	Z Davidom	
Z letalom	S svinčnikom	
Z avtom	Z Enejem	

Priloga 9.2: Zgodba o Neži in Blažu (1. dejavnost)

Dva tedna zimskih počitnic sem preživela skupaj ___ sestrično Nežo, tretji teden počitnic pa ___ bratrancem Blažem. Na Nežini kmetiji, je bilo zelo zabavno. Predlagala je, da bi ___ kokošmi tekmovali v teku, ___ prašičkom v hitrem požiranju domače slivove marmelade in ___ bikcem Ferdinandom v žvečenju. Seveda nama ni uspelo uresničiti vseh teh tekmovanj ___ živalmi, saj so bili zimski dnevi prekratki. Seveda pa sva ___ Nežino mami odšli tudi v trgovino, kjer sva si izbrali najboljše bonbone ___ okusom sadja. Vsak dan sva šli tudi ___ dedkom Janezom v hlev, kjer sva ___ različnim orodjem opravljali različna opravila. ___ težkim srcem sem se poslovila od Neže, saj so bile počitnice ___ Nežo najboljše zimske počitnice in se jih bom ___ veseljem spominjala.

REŠITVE:

Dva tedna zimskih počitnic sem preživela skupaj **S** sestrično Nežo, tretji teden počitnic pa **Z** bratrancem Blažem. Na Nežini kmetiji, je bilo zelo zabavno. Predlagala je, da bi **S** kokošmi tekmovali v teku, **S** prašičkom v hitrem požiranju domače marelične marmelade in **Z** bikcem Ferdinandom v žvečenju. Seveda nama ni uspelo uresničiti vseh teh tekmovanj **Z** živalmi, saj so bili zimski dnevi prekratki. Seveda pa sva **Z** Nežino mami odšli tudi v trgovino, kjer sva si izbrali najboljše bonbone **Z** okusom sadja. Vsak dan sva šli tudi **Z** dedkom Janezom v hlev, kjer sva **Z** različnim orodjem opravljali različna opravila. **S** težkim srcem sem se poslovila od Neže, saj so bile počitnice **Z** Nežo najboljše zimske počitnice in se jih bom **Z** veseljem spominjala.

Priloga 9.3: Naloge za tekmovanje (2. dejavnost)

1. NALOGA: Vpišite Z ali S.

__ Ireno	__ Nado	__ Tino
__ Urošem	__ Lukom	__ Nino
__ Ano	__ Rokom	__ Petrom
__ Evo	__ Vesno	__ Boštjanom
__ Erikom	__ Špelo	__ Tanjo
__ Olgo	__ Patrikom	__ Emo
__ očetom	__ Aljažem	__ Cenetom
__ Maticem	__ Blažem	__ Heleno

2. NALOGA: Napišite, s čim kaj delamo.

Meso režemo __ _____.

Solato jemo __ _____.

Juho jemo __ _____.

Pišemo __ _____.

Hlače šivamo __ _____.

Roke si umivamo __ _____ in brišemo __ _____.

Travo kosimo __ _____.

Zobe si čistimo __ _____.

3. NALOGA: Obkrožite pravi predlog.

S/Z Boštjanom sem se odpeljal v Maribor.

Odločila sem se, da grem S/Z copati.

Nikoli si nisem mislil, da bo delo S/Z lopato tako težko.

Veliko sem premišljeval ali bi odšel S/Z avtom ali S/Z kolesom.

S/Z veseljem se spominjam tistih otroških dni.

Vedno si zastavljam vprašanje ali naj polijem S/Z omako ali ne.

4. NALOGA: Odgovorite na vprašanje.

Pred katerimi črkami uporabljamo predlog S?

Pred katerimi črkami uporabljamo predlog Z (ni potrebno naštetih vseh črk, napiši samo pravilo)?

5. NALOGA* (dodatna naloga): Napišite tri povedi, kjer boš uporabil predloga s in z.

Priloga 9.4: Rešitve nalog za tekmovanje (2. dejavnost)

1. NALOGA: Vpišite Z ali S.		
<i>z</i> Ireno	<i>z</i> Nado	<i>s</i> Tino
<i>z</i> Urošem	<i>z</i> Lukom	<i>z</i> Nino
<i>z</i> Ano	<i>z</i> Rokom	<i>s</i> Petrom
<i>z</i> Evo	<i>z</i> Vesno	<i>z</i> Boštjanom
<i>z</i> Erikom	<i>s</i> Špelo	<i>s</i> Tanjo
<i>z</i> Olgo	<i>s</i> Patrikom	<i>z</i> Emo
<i>z</i> očetom	<i>z</i> Aljažem	<i>s</i> Cenetom
<i>z</i> Maticem	<i>z</i> Blažem	<i>s</i> Heleno
2. NALOGA: Napišite, s čim kaj delamo.		
Meso režemo <i>z nožem</i> .		
Solato jemo <i>z vilicami</i> .		
Juho jemo <i>z žlico</i> .		
Pišemo <i>s svinčnikom/ z nalivnikom</i> .		
Hlače šivamo <i>s šivanko</i> .		
Roke si umivamo <i>z vodo/ z milom</i> in brišemo <i>z brisačo</i> .		
Travo kosimo <i>s kosilnico</i> .		
Zobe si čistimo <i>s krtačko/z zobno pasto/z nitko/z zobotrebcom</i> .		
3. NALOGA: Obkrožite pravilen predlog.		
S/Z Boštjanom sem se odpeljal v Maribor.		

Odločila sem se, da grem **S/Z** copati.

Nikoli si nisem mislil, da bo delo **S/Z** lopato tako težko.

Veliko sem premišljeval ali bi odšel **S/Z** avtom ali **S/Z** kolesom.

S/Z veseljem se spominjam tistih otroških dni.

Vedno si zastavljam vprašanje ali naj polijem **S/Z** omako ali ne.

4. NALOGA: Odgovorite na vprašanje.

Pred katerimi črkami uporabljamo predlog S?

Pred črkami T, S, H, Š, K, F, C, P, Č.

Pred katerimi črkami uporabljamo predlog Z (ni potrebno naštetih vseh črk, napiši samo pravilo)?

Pred vsemi drugimi razen pred črkami T, S, Š, K, F, C, P, Č.

5. NALOGA* (dodatna naloga): Napišite tri povedi, kjer boš uporabil predloga s in z.

Možno ogromno rešitev.

11.10 PRILOGA 10: Učna priprava za kontrolno skupino – predlog z/s (jezikovni del)

Študentka: Ana Kveder in Tanja Kovjencić	Učni predmet: slovenščina
Učna tema: predloga z in s	
Učna enota: Nagajive besedne zveze	
Prevladujoči tip ure: utrjevanje učne snovi	
Učne oblike: frontalna, skupinska, individualna	
Učne metode: razlaga, pripovedovanje, opisovanje, poročanje, pogovor, delo z besedili	
Operativni učni cilji Učenci: 1. Razvijajo pravopisno zmožnost tako, da ob zapisanih primerih ugotavljajo in usvajajo, uporabo predloga z/s.	
Prostor: matična učilnica	
Medpredmetne povezave: /	
Učna sredstva: zgodba o Neži in Blažu, listi z nalogami, rešitve nalog, črki S in Z, učni list z rešitvami	
Literatura: <i>Program osnovna šola. Slovenščina. Učni načrt.</i> (2011). Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Dostopno na: http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_slovenscina_OS.pdf (10. 4. 2018). Šubic, D. in Dvornik, A. (2016). <i>Hej hoj 4</i> . Učbenik za slovenščino v 4. razredu osnovne šole. Ljubljana: DZS. Kapko, D., Cajhen, N. idr. (2002). <i>Gradim slovenski jezik 4</i> . Delovni zvezek 2. del za 4. razred devetletne osnovne šole. Ljubljana: Rokus.	
Viri: /	

	Učne oblike, učna sredstva	POTEK DELA (učiteljice in učencev)	Opombe
Uvodni del (10 minut)	Učna oblika: frontalna, individualna Učna sredstva: učni list, rešitve	UVODNA DEJAVNOST Na začetku ure najprej preverimo domačo nalogo. ¹	¹ Priloga 10.1.
Osrednji del (25 minut)	Učna oblika: frontalna in skupinska Učna sredstva: zgodba o Neži in Blažu, listi z nalogami, rešitve nalog, črki S in Z	1. DEJAVNOST: zgodba brez predlogov Pri prvi dejavnosti bom učencem prebrala zgodbo o Neži in Blažu, ² v kateri manjkajo predlogi z in s. Naloga učencev bo, da pred določenimi besedami, pred katerimi manjka predlog, le-tega pravilno določijo, in sicer tako, da dvignejo črko S ali Z. ³ 2. DEJAVNOST: tekmovanje skupin V drugi dejavnosti bom učence razdelila v pet skupin (naključno). Njihova naloga je, da skupaj (v čim krajšem času) rešijo naloge in si tako pridobijo »zmago« v poznavanju pravilne uporabe predloga s/z. Potek in pravila tekmovanja: Vse skupine bodo prijele enake naloge. ⁴ Vsaka skupina bo začela s	² Priloga 10.2. ³ Priloga 10.3. ⁴ Priloga 10.4.

		<p>1. nalogo. Po določenem znaku lahko začnejo z reševanjem naloge. Nalogo rešujejo vsi člani skupine. Po končanem reševanju nalogo prinesejo do učiteljice, ki preveri njihove rešitve.⁵ Če so nalogo rešili pravilno, dobijo naslednjo nalogo, v primeru napačne rešitve, morajo učenci sami ugotoviti napako in jo popraviti, šele na to nadaljujejo z reševanjem naslednje naloge.</p> <p>V primeru »kršenja« pravil, skupina dobi dodatno nalogo.</p>	<p>⁵ Priloga 10. 5 (pri določenih nalogah/primerih je možnih več rešitev).</p>
<p>Zaključni del (5 minut)</p>	<p>Učna oblika: frontalna delo</p> <p>Učna sredstva: /</p>	<p>Z učenci se pogovorim o učni uri (o dejavnostih, o razumevanju uporabe predloga z/s, morebitnih težavah itd.).</p>	

Priloga 10.1: Rešitve domače naloge

Z dekletom	Z Ivano	S stolom
Z motorjem	S fotografijo	Z bratrancem
Z gorilo	S psom	Z žogo
Z avtobusom	Z oknom	Z Gorazdom
S prijateljico	S kravo	S skrinjo
S kosem	Z robotom	S čevljem
Z berilom	S Katarino	Z računalnikom
Z zvezkom	Z gadom	S čelado
Z učiteljem	Z Davidom	
Z letalom	S svinčnikom	
Z avtom	Z Enejem	

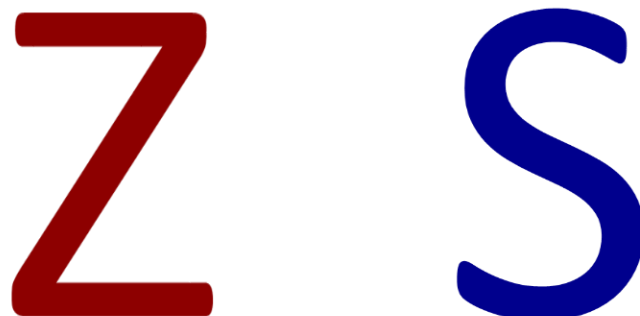
Priloga 10.2: Zgodba o Neži in Blažu (1. dejavnost)

Dva tedna zimskih počitnic sem preživela skupaj ___ sestrično Nežo, tretji teden počitnic pa ___ bratrancem Blažem. Na Nežini kmetiji, je bilo zelo zabavno. Predlagala je, da bi ___ kokošmi tekmovali v teku, ___ prašičkom v hitrem požiranju domače slivove marmelade in ___ bikcem Ferdinandom v žvečenju. Seveda nama ni uspelo uresničiti vseh teh tekmovanj ___ živalmi, saj so bili zimski dnevi prekratki. Seveda pa sva ___ Nežino mami odšli tudi v trgovino, kjer sva si izbrali najboljše bonbone ___ okusom sadja. Vsak dan sva šli tudi ___ dedkom Janezom v hlev, kjer sva ___ različnim orodjem opravljali različna opravila. ___ težkim srcem sem se poslovila od Neže, saj so bile počitnice ___ Nežo najboljše zimske počitnice in se jih bom ___ veseljem spominjala.

REŠITVE:

Dva tedna zimskih počitnic sem preživela skupaj **S** sestrično Nežo, tretji teden počitnic pa **Z** bratrancem Blažem. Na Nežini kmetiji, je bilo zelo zabavno. Predlagala je, da bi **S** kokošmi tekmovali v teku, **S** prašičkom v hitrem požiranju domače marelične marmelade in **Z** bikcem Ferdinandom v žvečenju. Seveda nama ni uspelo uresničiti vseh teh tekmovanj **Z** živalmi, saj so bili zimski dnevi prekratki. Seveda pa sva **Z** Nežino mami odšli tudi v trgovino, kjer sva si izbrali najboljše bonbone **Z** okusom sadja. Vsak dan sva šli tudi **Z** dedkom Janezom v hlev, kjer sva **Z** različnim orodjem opravljali različna opravila. **S** težkim srcem sem se poslovila od Neže, saj so bile počitnice **Z** Nežo najboljše zimske počitnice in se jih bom **Z** veseljem spominjala.

Priloga 10.3: Črki Z in S (1. dejavnost)

Priloga 10.4: Naloge za tekmovanje (2. dejavnost)

1. NALOGA: Vpišite Z ali S.

__ Ireno	__ Nado	__ Tino
__ Urošem	__ Lukom	__ Nino
__ Ano	__ Rokom	__ Petrom
__ Evo	__ Vesno	__ Boštjanom
__ Erikom	__ Špelo	__ Tanjo
__ Olgo	__ Patrikom	__ Emo
__ očetom	__ Aljažem	__ Cenetom
__ Maticem	__ Blažem	__ Heleno

2. NALOGA: Napišite, s čim kaj delamo.

Meso režemo __ _____.

Solato jemo __ _____.

Juho jemo __ _____.

Pišemo __ _____.

Hlače šivamo __ _____.

Roke si umivamo __ _____ in brišemo __ _____.

Travo kosimo __ _____.

Zobe si čistimo __ _____.

3. NALOGA: Obkrožite pravi predlog.

S/Z Boštjanom sem se odpeljal v Maribor.

Odločila sem se, da grem S/Z copati.

Nikoli si nisem mislil, da bo delo S/Z lopato tako težko.

Veliko sem premišljeval ali bi odšel S/Z avtom ali S/Z kolesom.

S/Z veseljem se spominjam tistih otroških dni.

Vedno si zastavljam vprašanje ali naj polijem S/Z omako ali ne.

4. NALOGA: Odgovorite na vprašanje.

Pred katerimi črkami uporabljamo predlog S?

Pred katerimi črkami uporabljamo predlog Z (ni potrebno naštetih vseh črk, napiši samo pravilo)?

5. NALOGA* (dodatna naloga): Napišite tri povedi, kjer boš uporabil predloga s in z.

Priloga 10.5: Rešitve nalog za tekmovanje (2. dejavnost)

<p>1. NALOGA: Vpišite Z ali S.</p> <table> <tr> <td>z Ireno</td> <td>z Nado</td> <td>s Tino</td> </tr> <tr> <td>z Urošem</td> <td>z Lukom</td> <td>z Nino</td> </tr> <tr> <td>z Ano</td> <td>z Rokom</td> <td>s Petrom</td> </tr> <tr> <td>z Evo</td> <td>z Vesno</td> <td>z Boštjanom</td> </tr> <tr> <td>z Erikom</td> <td>s Špelo</td> <td>s Tanjo</td> </tr> <tr> <td>z Olgo</td> <td>s Patrikom</td> <td>z Emo</td> </tr> <tr> <td>z očetom</td> <td>z Aljažem</td> <td>s Cenetom</td> </tr> <tr> <td>z Maticem</td> <td>z Blažem</td> <td>s Heleno</td> </tr> </table>	z Ireno	z Nado	s Tino	z Urošem	z Lukom	z Nino	z Ano	z Rokom	s Petrom	z Evo	z Vesno	z Boštjanom	z Erikom	s Špelo	s Tanjo	z Olgo	s Patrikom	z Emo	z očetom	z Aljažem	s Cenetom	z Maticem	z Blažem	s Heleno
z Ireno	z Nado	s Tino																						
z Urošem	z Lukom	z Nino																						
z Ano	z Rokom	s Petrom																						
z Evo	z Vesno	z Boštjanom																						
z Erikom	s Špelo	s Tanjo																						
z Olgo	s Patrikom	z Emo																						
z očetom	z Aljažem	s Cenetom																						
z Maticem	z Blažem	s Heleno																						
<p>2. NALOGA: Napišite, s čim kaj delamo.</p> <p>Meso režemo z nožem.</p> <p>Solato jemo z vilicami.</p> <p>Juho jemo z žlico.</p> <p>Pišemo s svinčnikom/ z nalivnikom.</p> <p>Hlače šivamo s šivanko.</p> <p>Roke si umivamo z vodo/ z milom in brišemo z brisačo.</p> <p>Travo kosimo s kosilnico.</p> <p>Zobe si čistimo s krtačko/z zobno pasto/z nitko/z zobotrebcem.</p>																								
<p>3. NALOGA: Obkrožite pravi predlog.</p> <p>S/Z Boštjanom sem se odpeljal v Maribor.</p> <p>Odločila sem se, da grem S/Z copati.</p>																								

Nikoli si nisem mislil, da bo delo S/Z lopato tako težko.

Veliko sem premišljeval ali bi odšel S/Z avtom ali S/Z kolesom.

S/Z veseljem se spominjam tistih otroških dni.

Vedno si zastavljam vprašanje ali naj polijem S/Z omako ali ne.

4. NALOGA: Odgovorite na vprašanje.

Pred katerimi črkami uporabljamo predlog S?

Pred črkami T, S, H, Š, K, F, C, P, Č.

Pred katerimi črkami uporabljamo predlog Z (ni potrebno naštetih vseh črk, napiši samo pravilo)?

Pred vsemi drugimi razen pred črkami T, S, Š, K, F, C, P, Č.

5. NALOGA* (dodatna naloga): Možno ogromno rešitev.

**11.11 PRILOGA 11: Učna priprava za eksperimentalno skupino – *Stop petardam!*
(književni del)**

Študentka: Ana Kveder in Tanja Kovjencić	Učni predmet: slovenščina z ustvarjalnim gibom (književni del)
Učna tema: razvijanje percepcijske zmožnosti (doživljanje, vrednotenje, razumevanje)	
Učna enota: Stop petardam!	
Prevladujoči tip ure: obravnava nove snovi	
Učne oblike: frontalna, individualna, skupinska, delo v paru	
Učne metode: razlaga, pogovor, delo z besedilom	
<p>Operativni učni cilji</p> <p>Učenci:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prepoznavajo govorni položaj pri poslušanju, branju književnih besedil in pripravijo ustrezen model odzivanja pri tem uporabljajo tudi svoje lastno telo. 2. Izražajo in primerjajo svoje doživljanje, čustva, predstave in misli, ki se jim vzbudijo pri poslušanju in branju odlomkov <i>Usodna novoletna zabava</i> in <i>Konec sveta</i>. 3. Ugotavljajo razlike v doživljanju in razumevanju istega besedila in različnost na ravni opažanja sestavin besedila. 4. Predstavljajo razloge, zakaj se jim zdi določena stvar v književnem besedilu pomembna (dogodek, oseba ipd.). 5. Spozna nevarnosti in škodljivosti pirotehničnih sredstev na življenje ljudi in živali ter okolje. 6. S svojim telesom oz. z gibom ponazarjajo svoje mišljenje, želje, nadaljevanje oz. spremembe zgodbe itd. 	
Prostor: matična učilnica	
Medpredmetne povezave: družba, ustvarjalni gib	
Učna sredstva: zvočni in video posnetek, knjiga Tema ni en črn plašč, odlomek iz knjige prikazan na tabli	
<p>Literatura:</p> <p><i>Program osnovna šola. Slovenščina. Učni načrt.</i> (2011). Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Dostopno na: http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/U_N_slovenscina_OS.pdf (10. 4. 2018).</p>	

Saksida, I. (2008). *Poti in razpotja didaktike književnosti*. Mengeš: Izolit.

Kermauner, A. (2001). *Tema ni en črn plašč*. Povej mi: o slepoti in slabovidnosti.

Ljubljana: Mladinska knjiga.

Viri: Kermauner, A. (2001). *Tema ni en črn plašč*. Povej mi: o slepoti in slabovidnosti.

Ljubljana: Mladinska knjiga.

	Učne oblike, učna sredstva	POTEK DELA (učiteljice in učencev)	Opombe
Uvodni del (20 minut)	Učna oblika: frontalna, individualna in skupinska Učna sredstva: zvočni in video posnetek	UVODNA MOTIVACIJA 1. DEJAVNOST Na začetku ure učencem ¹ naročim, da zaprejo oči in poslušajo zvočni posnetek. Po končanem poslušanju jim naročim, da z gibom/telesom prikažejo tisto, kar so slišali po zvočnem posnetku (pomembno je, da pri tem ne govorijo). Prvo izvajanje poteka brez zvočnega posnetka, pri drugem izvajanju pa jim zraven dodam zvočni posnetek.	Celotna šolska ura bo potekala v učilnici, kjer bodo mize in stoli odmaknjeni. S tem bo dovolj prostora za ustvarjanje z gibom. ¹ Učencem predvajam zvočni posnetek, ki je dostopen na: https://www.youtube.com/ watch?v=mB0bDgCirnY (12. 4. 2018).

		<p>Nato jim zastavim naslednja vprašanja:²</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Kaj ste ponazarjali s telesom? Vam je bilo lažje ob zvočnem posnetku ali brez? ○ Ste že kdaj slišali zvok raket in petard v živo? ○ Kdaj ste jih slišali? ○ Ali so kdaj vaši starši kupili pirotehnično sredstvo (rakete, petarde ...)? ○ Ali ste vi kdaj prižgali kakšno raketo, petardo? ○ Pa se vam zdi to nevarno? Zakaj da/ne? <p>2. DEJAVNOST</p> <p>Nato učencem pokažem video posnetek,³ ki govori o nevarnosti in škodljivosti pirotehničnih sredstev.</p> <p>Nato se pogovorimo o video posnetku.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ali ste vedeli, da so pirotehnična sredstva tako nevarna za ljudi in okolje? ○ Slišali smo, da vplivajo tudi na počutje in zdravje živali. Ali imate 	<p>² Predstavljeni so le primeri vprašanj, ki jih oblikujem sprti ob pogovoru z učenci.</p> <p>³ Učencem predvajam video posnetek, ki je dostopen na: https://www.youtube.com/watch?v=He6BEprF8sM (12. 4. 2018).</p>
--	--	--	--

		<p>doma kakšno žival in ste opazili, da se boji pokanja pirotehničnih sredstev, predvsem v času silvestrovanja?</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ali bi po tem video posnetku še prižgali petardo? <p>Nato jim še enkrat zavrtim zvočni posnetek⁴ in jim naročim, da prikažejo s svojim telesom/gibom svoja občutja (strah, veselje, navdušenje, žalost jezo), ki jih imajo takrat, ko zaslišijo pokanje petard, raket itd.</p>	<p>⁴ Učencem predvajam zvočni posnetek, ki je dostopen na: https://www.youtube.com/watch?v=mB0bDgCirnY (12. 4. 2018).</p>
<p>Osrednji del (40 minut)</p>	<p>Učna oblika: frontalna, skupinska, individualna</p> <p>Učna sredstva: knjiga <i>Tema ni en črn plašč</i>, odlomek iz knjige prikazan na tabli</p>	<p>1. NAPOVED</p> <p>BESEDILA</p> <p>Nato nadaljujem z napovedjo besedila. Povem jim, da bomo prebrali dva odlomka iz knjige, ki smo jo obravnavali že prejšnjo uro.</p> <p>Vprašam jih, ali se spomnijo, o čem oz. o kom govori knjiga.</p> <p>Nekaj učencev prosim, da z gibom prikažejo prvo asociacijo, ki jo dobijo, ko se spomnijo na zgodbo o</p>	

		<p>Klemenu. Ostali učenci ugotavljajo. Učence opozorim, da se med seboj ne ponavljajo.</p> <p>S tem na hitro ponovimo ključne dogodke, dogajanje v predhodnih odlomkih.</p> <p>2. INTERPRETATIVNO BRANJE BESEDILA</p> <p>Učencem preberem dva odlomka,⁵ oni pa ju zbrano poslušajo. Po branju sledi minuta premora.</p> <p>3. IZRAŽANJE DOŽIVETIJ TER ANALIZA, SINTEZA IN VREDNOTENJE⁶</p> <p>a) Poznavanje:</p> <p>1. odlomek:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Kdo še nastopa v prvem odlomku poleg Klemena? ○ Kako je bilo ime puncama, ki sta jih Klemen in Miha spoznala? ○ Ali je bil Klemen pripravljen narediti vse, da bi bil Tjaši všeč? Kaj 	<p>⁵ Prebrala jim bom dva poglavja iz knjige <i>Tema ni en črn plašč</i>, in sicer:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. odlomek: <i>Usodna novoletna zabava</i> (str. 21–24) in 2. odlomek: <i>Konec sveta</i> (str. 25–31). <p>⁶ Predvideni odgovori se nahajajo v prilogi 11.1.</p>
--	--	---	---

		<p>je odstranil iz svojega obraza?</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Kaj je hotel Klemen povedati Tjaši? ○ Kdo je zmotil njun pogovor in s kakšnim namenom? <p>2. odlomek:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Kaj se je zgodilo s Klemenom, ko je prižgal petardo? ○ Kje se je Klemen zbudil? ○ Kaj mu je zdravnik sporočil? ○ Kako se je odzvala mama? ○ Kako je Klemen sprejel Miha? ○ Ali je z Mihom prišla tudi Tjaša? <p>b) Razumevanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Zakaj je hotel Klemen ugajati Tjaši? ○ Zakaj ni takoj odvrget petarde, ko jo je prižgal? ○ Zakaj je Klemena po pogovoru z zdravnikom zajela panika? ○ Zakaj je ob obisku prijatelja Miha Klemen 	
--	--	---	--

		<p>ponorel in ga spodil iz sobe?</p> <p>c) Uporaba:</p> <p>Učencem berem povedi. Učenci so razporejeni po celotnem razredu. Na odgovore bodo odgovarjali v dvojicah, in sicer tako, da bodo ob pravilnem odgovoru, skupaj s telesi, oblikovali črko P (kot pravilno), ob napačnem odgovoru pa oblikovali črko N (kot napačno). Seveda je pomembno, da to naredijo v čim krajšem času.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ob misli na Tjašo, je Klemna zvililo v želodcu. ○ Ko sta prišla na zabavo, Nine in Tjaše ni bilo. <p>Tjaša in Nina sta bili na zabavi.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Tjaši ni hotel povedati, da bo po novem letu brez očal, saj je hotel, da to ostane skrivnost. <p>Takoj, ko je zagledal Tjašo, ji je povedal, da po novem letu ne bo več potreboval očal, saj je želel nanjo narediti vtis.</p>	<p>Pravilni odgovori so označeni z oranžno barvo, nepravilni pa so označeni z zeleno. Nepravilne odgovore sproti popravimo.</p>
--	--	---	---

		<ul style="list-style-type: none"> ○ Miha je Klemena opozoril in zakričal, naj odvrže petardo. ○ Kljub temu, da je petardo držal v rokah, ko je eksplodirala, se Klemenu ni nič zgodilo. <p>Po eksploziji je tisoče plamenov boleče prebodlo Klemenove zenice, hkrati pa je začutil tudi ogaben okus po zažganem. Kasneje ga je zajela črna tema.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Klemen si je po diagnozi zdravnika želel, da je to le strašna nočna mora in da se čim hitreje zbudi. ○ V bolnišnico ga je prišel obiskat tudi njegov oče. <p>Obiskala ga je samo mama in njegova prijateljica Tjaša in Miha.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Klemen si je kmalu opomogel. <p>Ne. Klemen ni jedel, ni želel sprejemati obiskov itd.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Klemen je bil prepričan, da Tjaša z njim ne bo želela govoriti, saj bo zanjo vedno samo en invalid, slepec. 	
--	--	---	--

		<p>č) Analiza:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Primerjaj obnašanje Klemena ob obisku Mihe in Tjaše, in sicer tako, da to prikažeš s svojim telesom oz. gibom. ○ Primerjaj odnos Mihe in Klemena pred nesrečo in po nesreči. (Učenci uprizorijo njun odnos prej in potem z gibom – govorjenje je prepovedano). ○ Presodi, ali je prav, da je Klemen krivdo preložil na Miha. Z gibom pokaži, kako se je v tistem trenutku počutil Miha. <p>d) Vrednotenje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Kaj menite, ali je Klemen ravnal prav, ko je krivdo preložil na Miha in ga nagnal iz sobe? ○ Presodi, ali je sploh prav, da je Klemen prižgal petardo? ○ Presodite, vedenje mame. 	
--	--	---	--

		<p>e) Sinteza:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Kako bi vi ravnali, če bi vam nekdo ponudil petardo? ○ Kako bi ravnali, če bi videli, da želi vaš prijatelj prižgati petardo? ○ Kaj bi storili, če bi se to zgodilo vam ali vašim prijateljem, kar se je zgodilo Klemenu? <p>4. PONOVRNO BRANJE IN NOVE NALOGE</p> <p>Učenci preberejo odlomek⁷ izpisan iz knjige <i>Tema ni en črn plašč</i> (str. 22 in 24).</p> <p>Učenci izbirajo med dvema novima nalogama,⁸ in sicer:</p> <p><u>1. NOVA NALOGA:</u></p> <p>Pri tej novi nalogi učenci nadaljujejo zgodbo, gleda na prebrani odlomek. Njihova naloga je, da z gibom prikažejo njihovo nadaljevanje, pri tem pa lahko uporabijo različne pripomočke. Edino čemur se morajo izogibati je govorjenje.⁹</p>	<p>⁷ Priloga 11.2.</p> <p>⁸ Učenci si sami izberejo, ali bodo odigrali nadaljevanje odlomka, ali bodo naredili kratek »skeč«, reklamo itd., na temo STOP PETARDAM.</p> <p>⁹ V nadaljevanju odlomka mora nastopiti <u>vsaj</u> štiri oseb, ki bodo predstavljale Klemena, Miho, Tjašo in Nino.</p>
--	--	---	--

		<p><u>2. NOVA NALOGA:</u></p> <p>Učenci pripravijo kratko reklamo, ki se bo predvajala na televiziji, na temo STOP PETARDAM. Njihova naloga je, da ostalim predstavijo nevarnost petard in zakaj se moramo izogibati njihovi uporabi. Vse to predstavijo z gibanjem o uporabi lastnega telesa. Govorjenje ni dovoljeno, lahko pa uporabljajo kakršnekoli pripomočke. V reklami lahko sodeluje poljubno število učencev.</p>	
<p>Zaključni del (25 minut)</p>	<p>Učna oblika: skupinska, delo v paru</p> <p>Učna sredstva: /</p>	<p>V zaključku učenci predstavijo nadaljevanje odlomka iz knjige ali uprizorijo reklamo na temo STOP PETARDAM. Na koncu nastopov se o tem tudi pogovorimo. Vsekakor se pogovorimo tudi o tem, kako se jim zdi uporaba ustvarjalnega giba pri pouku.</p>	

Priloga 11.1: Predvideni odgovori učencev na zastavljena vprašanja pri obravnavi besedila

POZNAVANJE

1. odlomek:

- V prvem odlomku poleg Klemena nastopajo še Tjaša, Nina in Miha.
- Tjaša in Nina.
- Da, Klemen je želel ugajati Tjaši, saj je bil zaljubljen, zato si je iz obraza odstranil očala in jih dal v žep.
- Želel jo je vprašati, če bi hodila z njim oz. bila njegova punca.
- Njun pogovor je zmotil Miha, saj je želel, da gredo ven in prižgejo petardo.

2. odlomek:

- Ko je Klemen prižgal, zaradi očal ni videl ali petarda gori ali ne, zato jo je imel v roki preveč časa in tako je petarda eksplodirala preblizu njegovega očesa in mu tako poškodovala očesi.
- Klemen se zbudi v bolnišnici.
- Zdravnik mu sporoči, da bodo poškodbe na obrazu in roki kmalu izginile, ampak da očesi sta pa močno poškodovani.
- Mama se je zjokala in ga objela.
- Sprva ga je bil vesel, nato pa je krivdo preložil nanj in ga spodil iz sobe.
- Da, vendar je mislil da si samo domišlja.

RAZUMEVANJE

- Zato, ker je bil zaljubljen.
- Ker si je predtem odstranil očala in ni videl ali petarda gori ali ne.
- Zdravnik mu je povedal, da njegovih oces niso rešili, ker so bile poškodbe prehude in bo zaradi tega ostal slep.
- Ker je izvedel, da nikoli več ne bo videl in da ga bodo imeli za »spaćka«. Hkrati pa se je spomnil, da mu je Miha predlagal prižig petarde in zato je krivdo prenesel nanj.

VREDNOTENJE

- Ne, Klemen ni ravnal prav, saj je Klemen sam prižgal petardo. Seveda pa je v tistem trenutku težko sprejeti sebe, vendar bi vseeno lahko lepše sprejel Miha.
- Ne, Klemen ne bi smel prižgati petarde, saj je to zelo nevarno.

SINTEZA

- Petarde ne bi vzela.
- Opozoril/a bi ga, kako nevarna je uporaba pirotehničnih sredstev.
- Poskušal bi mu pomagati (poklical pomoč), kasneje pa mu nudil prijateljstvo.

Priloga 11.2: Odlomek knjige Tema ni en črn plašč (Kermauner, 2001: 22, 24)

»Pogledal sem jo globoko v čokoladne oči, se odkašljaj, požrl slino ... takrat pa naju je dobri stari Miha z vso silo treščil po rami. Od kod se je ravno zdej vzela ta tepec?

»No,« mi je od blizu zarjul v uho, »kaj nisi obljubljal nekakšnih petard?«

Kakšne petarde? sem zbegano pomislil. V tem trenutku so me petarde zanimale ravno toliko kot lanska cena nakodrane solate. Zakaj me ne more pustiti pri miru? Pa ravno zbral sem pogum ...

»Saj res petarde,« je brez pravega navdušenja rekla Tjaša, Miha in Nina pa sta naju že odvedla ven, v jasen zimski večer. Zadišalo je nekako pričakujoče, sveže in ostro.«

11.12 PRILOGA 12: Učna priprava za kontrolno skupino – *Stop petardam!* (književni del)

Študentka: Ana Kveder in Tanja Kovjencić	Učni predmet: slovenščina (književni del)
Učna tema: razvijanje percepcijske zmožnosti (doživljanje, vrednotenje, razumevanje)	
Učna enota: Stop petardam!	
Prevladujoči tip ure: obravnava nove snovi	
Učne oblike: frontalna, individualna, skupinska, delo v paru	
Učne metode: razlaga, pogovor, delo z besedilom	
Operativni učni cilji Učenci: <ol style="list-style-type: none"> 1. Prepoznavajo govorni položaj pri poslušanju, branju književnih besedil in pripravijo ustrezen model odzivanja. 2. Izražajo in primerjajo svoje doživetje, čustva, predstave in misli, ki se jim vzbudijo pri poslušanju in branju odlomkov <i>Usodna novoletna zabava</i> in <i>Konec sveta</i>. 3. Ugotavljajo razlike v doživljanju in razumevanju istega besedila in različnost na ravni opažanja sestavin besedila. 4. Predstavljajo razloge, zakaj se jim zdi določena stvar v književnem besedilu pomembna (dogodek, oseba ipd.). 5. Spozna nevarnosti in škodljivosti pirotehničnih sredstev na življenje ljudi in živali ter okolje. 	
Prostor: matična učilnica	
Medpredmetne povezave: družba	
Učna sredstva: zvočni in video posnetek, knjiga <i>Tema ni en črn plašč</i> , odlomek iz knjige prikazan na tabli	
Literatura: <i>Program osnovna šola. Slovenščina. Učni načrt.</i> (2011). Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Dostopno na: http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_slovenscina_OS.pdf (10. 4. 2018). Saksida, I. (2008). <i>Poti in razpotja didaktike književnosti</i> . Mengeš: Izolit. Kermauner, A. (2001). <i>Tema ni en črn plašč. Povej mi: o slepoti in slabovidnosti</i> . Ljubljana: Mladinska knjiga.	

Viri: Kermauner, A. (2001). *Tema ni en črn plašč. Povej mi: o slepoti in slabovidnosti.* Ljubljana: Mladinska knjiga.

	Učne oblike, učna sredstva	POTEK DELA (učiteljice in učencev)	Opombe
Uvodni del (20 minut)	<p>Učna oblika: frontalna, individualna, skupinska</p> <p>Učna sredstva: zvočni in video posnetek</p>	<p>UVODNA MOTIVACIJA</p> <p>1. DEJAVNOST</p> <p>Na začetku ure učencem¹ naročim, da zaprejo oči in poslušajo zvočni posnetek.</p> <p>Po končanem poslušanju jim zastavim naslednja vprašanja:²</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Kaj ste slišali? ○ Ste zvok raket in petard slišali že kdaj v živo? ○ Kdaj ste jih slišali? ○ Ali so kdaj vaši starši kupili kakšno pirotehnično sredstvo (rakete, petarde ...)? ○ Ali ste vi kdaj prižgali kakšno raketo, petardo? ○ Pa se vam zdi to nevarno? Zakaj da/ne? <p>2. DEJAVNOST</p> <p>Nato učencem pokažem video posnetek,³ ki govori o</p>	<p>¹ Učencem predvajam zvočni posnetek, ki je dostopen na: https://www.youtube.com/watch?v=mB0bDgCirnY (12. 4. 2018).</p> <p>² Predstavljeni so le primeri vprašanj, ki jih oblikujem sproti ob pogovoru z učenci.</p>

		<p>nevarnosti in škodljivosti pirotehničnih sredstev.</p> <p>Nato se pogovorimo o video posnetku:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ali ste vedeli, da so pirotehnična sredstva nevarna za ljudi? ○ Slišali smo, da vplivajo tudi na počutje in zdravje živali. Ali imate doma kakšno žival in ste opazili, da se boji pokanja pirotehničnih sredstev, predvsem v času silvestrovanja? ○ Ali bi po tem video posnetku še prižgali petardo? 	<p>³ Učencem predvajam video posnetek, ki je dostopen na: https://www.youtube.com/watch?v=He6BEprF8sM (12. 4. 2018).</p>
<p>Osrednji del (40 minut)</p>	<p>Učna oblika: frontalna, skupinska, individualna</p> <p>Učna sredstva: knjiga <i>Tema ni en črn plašč</i>, odlomek iz knjige prikazan na tabli</p>	<p>1. NAPOVED BESEDILA</p> <p>Nato nadaljujem z napovedjo besedila. Povem jim, da bomo prebrali dva odlomka iz knjige, ki smo jo obravnavali že prejšnjo uro.</p> <p>Vprašam jih, ali se spomnijo, o čem govori knjiga. S tem na hitro ponovimo dogajanje v predhodnih odlomkih.</p>	

		<p>2. INTERPRETATIVNO BRANJE BESEDILA</p> <p>Učencem preberem dva odlomka,⁴ oni pa ju zbrano poslušajo, po branju sledi minuta premora.</p> <p>3. IZRAŽANJE DOŽIVETIJ TER ANALIZA, SINTEZA IN VREDNOTENJE⁵</p> <p>a) Poznavanje:</p> <p>1. odlomek:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Kdo še nastopa v prvem odlomku poleg Klemena? ○ Kako je bilo ime puncama, ki sta jih Klemen in Miha spoznala? ○ Ali je bil Klemen pripravljen narediti vse, da bi bil Tjaši všeč? Kaj je odstranil iz svojega obraza? ○ Kaj je hotel Klemen povedati Tjaši? ○ Kdo je zmotil njun pogovor in s kakšnim namenom? 	<p>⁴ Prebrala jim bom dva poglavja iz knjige <i>Tema ni en črn plašč</i>, in sicer:</p> <p>1. odlomek: <i>Usodna novoletna zabava</i> (str. 21–24) in</p> <p>2. odlomek: <i>Konec sveta</i> (str. 25–31).</p> <p>⁵ Predvideni odgovori se nahajajo v prilogi 12.1.</p>
--	--	--	--

		<p>2. odlomek:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Kaj se je zgodilo s Klemenom, ko je prižgal petardo? ○ Kje se je zbudil Klemen? ○ Kaj mu je sporočil zdravnik? ○ Kako se je odzvala mama? ○ Kako je Klemen sprejel Miha? ○ Ali je z Mihom prišla tudi Tjaša? <p>b) Razumevanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Zakaj je hotel Klemen ugajati Tjaši? ○ Zakaj ni takoj odvrget petarde, ko jo je prižgal? ○ Zakaj je Klemena, po pogovoru z zdravnikom, zajela panika? ○ Zakaj je ob obisku prijatelja Miha Klemen ponorel in ga spodil iz sobe? <p>c) Uporaba: Učencem berem povedi. Učenci ob pravilni povedi obstojijo pri miru, ob</p>	<p>Pravilni odgovori so označeni z oranžno barvo, nepravilni pa so označeni z zeleno. Nepravilne odgovore sproti popravimo.</p>
--	--	--	---

		<p>napačni pa skočijo v zrak (demonstriram).</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ob misli na Tjašo, je Klemena zvalo v želodcu. ○ Ko sta prišla na zabavo, Nine in Tjaše ni bilo. <p>Tjaša in Nina sta bili na zabavi.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Tjaši ni hotel povedati, da po novem letu ne bo več potreboval očal, saj je hotel, da to ostane skrivnost. <p>Takoj, ko je zagledal Tjašo, ji je povedal, da po novem letu ne bo več potreboval očal, saj je želel nanjo narediti vtis.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Miha je Klemena opozoril in zakričal, naj odvrže petardo. ○ Kljub temu, da je petardo držal v rokah, ko je eksplodirala, se Klemenu ni nič zgodilo. <p>Po eksploziji je tisoče plamenov boleče prebodlo Klemenove zenice, hkrati pa je začutil tudi ogaben okus po zažganem. Kasneje ga je zajela črna tema.</p>	
--	--	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> ○ Klemen si je po diagnozi zdravnika želel, da je to le strašna nočna mora in da se čim hitreje zbudi iz nje. ○ V bolnišnico ga je prišel obiskat tudi njegov oče. <p>Obiskala ga je samo mama in njegova prijateljca Tjaša in Miha.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Klemen si je kmalu opomogel. <p>Ne. Klemen ni jedel, ni želel sprejemati obiskov itd.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Klemen je bil prepričan, da Tjaša z njim ne bo želela govoriti, saj bo zanjo vedno samo en invalid, slepec. <p>č) Analiza:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Primerjaj obnašanje Klemena ob obisku Mihe in Tjaše. ○ Primerjaj odnos Mihe in Klemna pred nesrečo in po nesreči. ○ Presodi, ali je prav, da je krivdo preložil na Miha. <p>d) Vrednotenje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Kaj menite, ali je Klemen ravnal prav, ko 	
--	--	--	--

		<p>krivdo preložil na Miha in ga nagnal iz sobe?</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Presodi, ali je sploh prav, da je Klemen prižgal petardo? ○ Presodite, vedenje mame. <p>e) Sinteza:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Kako bi vi ravnali, če bi vam nekdo ponudil petardo? ○ Kako bi ravnali, če bi videli, da želi vaš prijatelj prižgati petardo? ○ Kaj bi storili, če bi se to zgodilo vam ali vašim prijateljem, kar se je zgodilo Klemenu? <p>4. PONOVRNO BRANJE IN NOVE NALOGE</p> <p>Učenci preberejo odlomek⁶ izpisan iz knjige <i>Tema ni en črn plašč</i> (str. 22 in 24).</p> <p>Učenci izbirajo med dvema novima nalogama,⁷ in sicer:</p> <p><u>1. NOVA NALOGA:</u></p> <p>Priprava na dramatizacijo njihovega nadaljevanja odlomka iz knjige.⁸</p>	<p>⁶ Priloga 12.2.</p> <p>⁷ Učenci si sami izberejo, ali bodo odigrali nadaljevanje odlomka, ali bodo naredili kratek »skeč«, reklamo itd., na temo STOP PETARDAM.</p> <p>⁸ V nadaljevanju odlomka mora nastopiti vsaj štiri oseb, ki bodo predstavljale Klemna, Miho, Tjašo in Nino.</p>
--	--	---	--

		<p><u>2. NOVA NALOGA:</u></p> <p>Učenci pripravijo kratek »skeč«, reklamo, pesem itd. na temo STOP PETARDAM. Njihova naloga je, da ostalim predstavijo nevarnost petard in zakaj naj se izogibamo njihovi uporabi.</p>	
<p>Zaključni del (25 minut)</p>	<p>Učna oblika: skupinska, delo v paru</p> <p>Učna sredstva: /</p>	<p>V zaključku učenci odigrajo nadaljevanje odlomka iz knjige, uprizorijo kratek »skeč«, reklamo, zapojejo pesem na temo STOP PETARDAM. Na koncu se o tem tudi pogovorimo.</p>	

Priloga 12.1: Predvideni odgovori učencev na zastavljena vprašanja pri obravnavi besedila

POZNAVANJE

1. odlomek:

- V prvem odlomku poleg Klemena nastopajo še Tjaša, Nina in Miha.
- Tjaša in Nina.
- Da, Klemen je želel ugajati Tjaši, saj je bil zaljubljen, zato si je iz obraza odstranil očala in jih dal v žep.
- Želel jo je vprašati, če bi hodila z njim oz. bila njegova punca.
- Njun pogovor je zmotil Miha, saj je želel, da gredo ven in prižgejo petardo.

2. odlomek:

- Ko je Klemen prižgal, zaradi očal ni videl ali petarda gori ali ne, zato jo je imel v roki preveč časa in tako je petarda eksplodirala preblizu njegovega očesa in mu tako poškodovala očesi.

- Klemen se zbudi v bolnišnici.
- Zdravnik mu sporoči, da bodo poškodbe na obrazu in roki kmalu izginile, ampak da očesi sta pa močno poškodovani.
- Mama se je zjokala in ga objela.
- Sprva ga je bil vesel, nato pa je krivdo preložil nanj in ga spodil iz sobe.
- Da, vendar je mislil da si samo domišlja.

RAZUMEVANJE

- Zato, ker je bil zaljubljen.
- Ker si je predtem odstranil očala in ni videl ali petarda gori ali ne.
- Zdravnik mu je povedal, da njegovih oces niso rešili, ker so bile poškodbe prehude in bo zaradi tega ostal slep.
- Ker je izvedel, da nikoli več ne bo videl in da ga bodo imeli za spačka. Hkrati pa se je spomnil, da mu je Miha predlagal prižig petarde in zato je krivdo prenesel nanj.

VREDNOTENJE

- Ne, Klemen ni ravnal prav, saj je Klemen sam prižgal petardo. Seveda pa je v tistem trenutku težko sprejeti sebe, vendar bi vseeno lahko lepše sprejel Miha.
- Ne, Klemen ne bi smel prižgati petarde, saj je to zelo nevarno.

SINTEZA

- Petarde ne bi vzela/a.
- Opozoril/a bi ga, kako nevarna je uporaba pirotehničnih sredstev.
- Poskušal bi mu pomagati (poklical pomoč), kasneje pa mu nudil prijateljstvo.

Priloga 12.2: Odlomek knjige Tema ni en črn plašč (Kermauner, 2001: 22, 24)

»Pogledal sem jo globoko v čokoladne oči, se odkašljaj, požrl slino ... takrat pa naju je dobri stari Miha z vso silo treščil po rami. Od kod se je ravno zdej vzela ta tepec?

»No,« mi je od blizu zarjul v uho, »kaj nisi obljubljal nekakšnih petard?«

Kakšne petarde? sem zbegano pomislil. V tem trenutku so me petarde zanimale ravno toliko kot lanska cena nakodrane solate. Zakaj me ne more pustiti pri miru? Pa ravno zbral sem pogum ...

»Saj res petarde,« je brez pravega navdušenja rekla Tjaša, Miha in Nina pa sta naju že odvela ven, v jasen zimski večer. Zadišalo je nekako pričakujoče, sveže in ostro.«

11.13 PRILOGA 13: Učna priprava za eksperimentalno skupino – predlog k/h (jezikovni del)

Študentki: Ana Kveder in Tanja Kovjencić	Učni predmet: slovenščina z ustvarjalnim gibom (jezikovni del)
Učna tema: predlog k in h	
Učna enota: Nagajive besedne zveze	
Prevladujoči tip ure: posredovanje nove učne snovi	
Učne oblike: frontalna, individualna, delo v skupini	
Učne metode: razlaga, pripovedovanje, pogovor, delo z besedili	
Operativni učni cilji: Učenci: <ol style="list-style-type: none">1. Razvijajo pravopisno zmožnost tako, da ob zapisanih primerih ugotavljajo in usvajajo, kako izberemo različico predloga k in h.2. S svojim telesom oz. z gibom ponazorijo odgovore in uporabo predloga k in h.	
Prostor: matična učilnica	
Medpredmetne povezave: ustvarjalni gib	
Učna sredstva: kratko besedilo, zvezek, tabla, pisalo, 23 učnih listov	
Literatura: <i>Program osnovna šola. Slovenščina. Učni načrt.</i> (2011). Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Dostopno na: http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_slovenscina_OS.pdf (10. 4. 2018). Kapko, D., Cajhen, N. idr. (2002). <i>Gradim slovenski jezik 4.</i> Delovni zvezek 2. del za 4. razred devetletne osnovne šole. Ljubljana: Rokus. Kapko, D. (2009). <i>Gradim slovenski jezik 4.</i> Učbenik za slovenščino v 4. razredu osnovne šole. Ljubljana: Rokus.	
Viri: /	

	Učne oblike, učna sredstva	POTEK DELA (učiteljice in učencev)	Opombe
Uvodni del (13 minut)	Učna oblika: frontalna Učna sredstva: kratko besedilo	UVODNA DEJAVNOST Učence pozdravim in jim povem, da bom izbrala naključnega učenca, ki bo prebral kratko besedilo ¹ na tabli. Učence vprašam, ali se jim zdi besedilo napisano pravilno. Če ne, kaj se jim zdi drugače. Ko ugotovijo, da so predlogi napačni, jih prosim, da jih popravijo.	¹ Priloga 13.1.
Osrednji del (25 minut)	Učna oblika: delo v skupinah Učna sredstva: zvezek, tabla, pisalo	Učencem povem, da bomo danes pojasnili razliko, kdaj uporabljamo predlog H in kdaj predlog K. Na tablo napišem veliko črko H in nad njim kratico KG. Povem jim, da si lahko poskušajo zapomniti črko H v povezavi s kilogramom, kar pomeni, da predlog H pišemo pred besedami, ki se začnejo na črko K ali G. Pred vsemi ostalimi besedami, ki se ne začnejo s črkama K ali G, pišemo predlog K. Učence opozorim, da predloge beremo skupaj z besedami in ne ločeno. Da si bomo lažje zapomnili, bomo to ponazorili z gibom. Črko H bomo pokazali tako, da bomo dvignili roke v višino ramen in pokrčili komolce, pri čemer je tu pravi kot, prsi pa so usmerjeni navzgor. Kratico KG bomo prikazali s kazanjem na svoj	

		<p>trebuh (prijeli se bomo za trebuh), kar predstavlja neko težo. Črko K prikažemo stoje pokončno, desno roko dvignemo na stran navzgor, levo pa na stran navzdol (I<).</p> <p>Z učenci izvedemo kratko vajo. Prosim jih, da vstanejo in pokažejo črko H, na to pa še črko K.</p> <p>Učence opozorim, da predloge beremo skupaj z besedami in ne ločeno.</p> <p>Povem, da si bomo sedaj to tudi zapisali v zvezek.²</p> <p>1. DEJAVNOST</p> <p>Učencem narekujem povedi brez predlogov. Opozorim jih, da si pred določenimi besedami pustijo nekaj prostora, saj bodo napisali ustrezen predlog. Po tem učence prosim, da vstanejo. Jaz bom prebrala poved, oni pa bodo hkrati z gibom prikazali ustrezen predlog, bodisi črko h bodisi črko k. Rešitve tudi zapišejo.</p> <p>2. DEJAVNOST</p> <p>Učence povem, da bom pri naslednji dejavnosti klicala naključne učence. Na tablo bom zapisala besedo in poklicala naključnega učenca iz ene skupine, da vstane ter z gibom</p>	² Priloga 13.2.
--	--	--	----------------------------

		<p>prikaže predlog, jaz pa ga bom na to zapisala.</p> <p>Besede:³</p> <ul style="list-style-type: none"> _ drevesu _ grmovju _ sosedu _ konju _ hiši _ reki _ trgovini _ prijatelju _ žabi _ letalu _ šoli _ Gorazdu _ medvedu _ morju _ kravi _ gozdu _ zavesi <p>3. DEJAVNOST</p> <p>Učence povabim, da se usedemo v krog. Povem jim navodila za naslednjo dejavnost. Začela bom jaz, in sicer tako, da bom z gibom pokazala predlog (npr. k), nato bom poklicala nekoga drugega. Ta pa bo moral najti besedo, ki ji ustreza moj predlog. Nato pokaže predlog in pokliče naslednjega učenca itd.</p>	<p>³ Priloga 13.3.</p>
--	--	---	-----------------------------------

Zaključni del (3 minut)	Učna oblika: frontalna	V zadnjem delu ure z učenci ponovimo pravilo o uporabi predloga k oz. h.	⁴ Priloga 13.4.
	Učna sredstva: 23 učnih listov	Učencem razdelim učni list, ⁴ ki ga rešijo doma.	

Priloga 13.1: Kratko besedilo z napakami (uvodna dejavnost)

Lana je šla na obisk h prijateljici Andreji. Ko je prispela k njej, se je najprej odpravila h mački, saj ji je Andreja povedala, da jo zadnje čase boli tačka. Po tem obisku je šla k Katji, sošolki iz osnovne šole, saj je bila sama doma. Njena mama je odšla h frizerki, oče h čevljarju, brat pa na rojstni dan h Maji.

REŠITVE: k prijateljici, k mački, h Katji, k frizerki, k čevljarju, k Maji

Priloga 13.2: Zapis v zvezek

H

Predlog h pišemo pred besedami, ki se začnejo na črko k ali g, pred vsemi ostalimi besedami a predlog k.

Janko je šel _ Metki.

Sneguljčica je šla _ palčkom.

Kraljica je šla _ kralju.

Maja je šla _ čarovnici.

Janez je odšel v bolnico na obisk _ Katji.

Z dedkom sva šla _ biku v hlev.

REŠITVE: k, k, h, k, h, k

Priloga 13.3: Rešitve (2. dejavnost)

REŠITVE: k, h, k, h, k, k, k, k, k, k, k, h, k, k, h, h, k,

Priloga 13.4: Učni list z vajami za utrjevanje predloga k/h

PREDLOGA K IN H

Ime in priimek : _____

Datum: _____

Razred: _____

Pripravili: Tanja Kovjenic in Ana Kveder

1. Pred besedo vstavi ustrezen predlog k oz. h. Pet besed skupaj s predlogom uporabi v povedih.

___ fantu, ___ klovnu, ___ odru, ___ avtu, ___ prijatelju, ___ golobu, ___ kači,

___ cirkusu, ___ letalu, ___ morju, ___ vodi, ___ Ivanu, ___ bazenu,

___ *psu*, ___ vratom, ___ konju, ___ obali, ___ Katji, ___ glavi,

___ Damjanu, ___ kravi, ___ hiši, ___ stolu, ___ pouku, ___ zidu,

___ Gorazdu, ___ učitelju, ___ kuharici, ___ hladilniku, ___ žirafi

2. Vstavi k ali h.

- a) Stopi, prosim ___ oknu.
- b) Če ne znaš rešiti te vaje, poškili ___ Katji.
- c) ___ Gorazdu sem prišel prepozno.
- d) Nujno moram ___ čevljarju.
- e) Preden se oglasim ___ babici, moram iti ___ Marku, ___ Neži, ___ Sabini in ___ Nastji.
- f) ___ tej ideji me vleče že nekaj časa.
- g) Usedi se ___ mizi.

11.14 PRILOGA 14: Učna priprava za kontrolno skupino – predlog k/h (jezikovni del)

Študentki: Ana Kveder in Tanja Kovjencić	Učni predmet: slovenščina (jezikovni del)
Učna tema: predlog k in h	
Učna enota: Nagajive besedne zveze	
Prevladujoči tip ure: posredovanje nove učne snovi	
Učne oblike: frontalna, individualna, delo v skupini	
Učne metode: razlaga, pripovedovanje, opisovanje, poročanje, pogovor, delo z besedili	
Operativni učni cilji:	
Učenci:	
1. Razvijajo pravopisno zmožnost tako, da ob zapisanih primerih ugotavljajo in usvajajo predloga k in h.	
Prostor: matična učilnica	
Medpredmetne povezave: /	
Učna sredstva: kratko besedilo, 4 listi papirja, 4 učni listi z nalogami, rešitve nalog, 2 škatli, 23 učnih listov	
Literatura:	
<i>Program osnovna šola. Slovenščina. Učni načrt.</i> (2011). Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Dostopno na:	
http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_slovenscina_OS.pdf (10. 4. 2018).	
Kapko, D., Cajhen, N. idr. (2002). <i>Gradim slovenski jezik 4. Delovni zvezek 2. del za 4. razred devetletne osnovne šole.</i> Ljubljana: Rokus.	
Kapko, D. (2009). <i>Gradim slovenski jezik 4. Učbenik za slovenščino v 4. razredu osnovne šole.</i> Ljubljana: Rokus.	
Viri: /	

	Učne oblike, učna sredstva	POTEK DELA (učiteljice in učencev)	Opombe
Uvodni del (13 minut)	Učna oblika: frontalna	UVODNA DEJAVNOST Učence pozdravim in jim povem, da bom izbrala naključnega učenca, ki bo prebral kratko besedilo. ¹	¹ Priloga 14.1.

	<p>Učna sredstva: kratko besedilo</p>	<p>Učence vprašam, ali je besedilo napisano pravilno. Ko ugotovijo, da so uporabljeni napačni predlogi, jih prosim, da jih popravijo.</p>	
<p>Osrednji del (25 minut)</p>	<p>Učna oblika: delo v skupinah</p> <p>Učna sredstva: 4 listi papirja, 4 učni listi z nalogami, rešitve nalog, 2 škatli</p>	<p>Učencem povem, da bomo danes pojasnili razliko, kdaj uporabljamo predlog H in kdaj predlog K. Na tablo napišem veliko črko H in nad njim kratico KG. Povem jim, da si lahko poskušajo zapomniti črko H v povezavi s kilogramom, kar pomeni, da predlog H pišemo pred besedami, ki se začnejo na črko K ali G. Pred vsemi ostalimi besedami, ki se ne začnejo s črkama K ali G, pišemo predlog K. Učence opozorim, da predloge beremo skupaj z besedami in ne ločeno.</p> <p>Povem, da si bomo to tudi zapisali v zvezek.² Temu pa bomo dodali še nekaj primerov.</p> <p>1. DEJAVNOST</p> <p>Učencem povem, da jih bom razdelila v dve skupini. Na tablo bom zapisala besedo in poklicala naključnega učenca iz ene skupine, da bo zapisal pravilni predlog.³ V primeru, da učenec poklicane skupine predlog zapiše napačno, točko dobi sosednja skupina.</p>	<p>² Priloga 14.2.</p> <p>³ Priloga 14.3.</p>

		<p>Besede:</p> <ul style="list-style-type: none"> _ drevesu _ grmovju _ sosedu _ konju _ hiši _ reki _ trgovini _ prijatelju _ žabi _ letalu _ šoli _ Gorazdu _ medvedu _ morju _ kravi _ gozdu _ zavesi <p>2. DEJAVNOST</p> <p>Učence povabim, da se usedemo v krog. Pokažem jim dve škatli, ki predstavljata nabiralnik. Eden spada k predlogu K, drugi pa k predlogu H. V sredino kroga dam liste s priimki učencev v razredu. Igro pokažem na primeru svojega priimka: »Poštar bo šel h Kovjencičem/Kvedrovim.« in vržem priimek v nabiralnik H. Na ta način pridejo na vrsto vsi učenci.</p>	
<p>Zaključni del (3 minut)</p>	<p>Učna oblika: frontalna</p>	<p>V zadnjem delu ure z učenci ponovimo pravilo o uporabi predloga k oz. h.</p>	<p>⁴ Priloga 14.4.</p>

	Učna sredstva: 23 učnih listov	Učencem razdelim učni list, ⁴ ki ga rešijo doma.	
--	--	---	--

Priloga 14.1: Kratko besedilo z napakami (uvodna dejavnost)

Lana je šla na obisk h prijateljici Andreji. Ko je prispela k njej, se je najprej odpravila h mački, saj ji je Andreja povedala, da jo zadnje čase boli tačka. Po tem obisku je šla k Katji, sošolki iz osnovne šole, saj je bila sama doma. Njena mama je odšla h frizerki, oče h čevljarju, brat pa na rojstni dan h Maji.

REŠITVE: k prijateljici, k mački, h Katji, k frizerki, k čevljarju, k Maji

Priloga 14.2: Zapis v zvezek

H

Predlog h pišemo pred besedami, ki se začnejo na črko k ali g, pred vsemi ostalimi besedami a predlog k.

Janko je šel _ Metki.

Sneguljčica je šla _ palčkom.

Kraljica je šla _ kralju.

Maja je šla _ čarovnici.

Janez je odšel v bolnico na obisk _ Katji.

Z dedkom sva šla _ biku v hlev.

REŠITVE: k, k, h, k, h, k

Priloga 14.3: Rešitve (2. dejavnost)

REŠITVE: k, h, k, h, k, k, k, k, k, k, k, h, k, k, h, h, k,

Priloga 14.4: Učni list z vajami za utrjevanje predloga k/h

PREDLOGA K IN H

Ime in priimek : _____

Datum: _____

Razred: _____

Pripravili: Tanja Kovjenic in Ana Kveder

1. Pred besedo vstavi ustrezen predlog k oz. h. Pet besed skupaj s predlogom uporabi v povedih.

___ fantu, ___ klovnu, ___ odru, ___ avtu, ___ prijatelju, ___ golobu, ___ kači,

___ cirkusu, ___ letalu, ___ morju, ___ vodi, ___ Ivanu, ___ bazenu, ___ psu,

___ vratom, ___ konju, ___ obali, ___ Katji, ___ glavi, ___ Damjanu,

___ kravi, ___ hiši, ___ stolu, ___ pouku, ___ zidu, ___ Gorazdu,

___ učitelju, ___ kuharici, ___ hladilniku, ___ žirafi

2. Vstavi k ali h.

- h) Stopi, prosim ___ oknu.
- i) Če ne znaš rešiti te vaje, poškili ___ Katji.
- j) ___ Gorazdu sem prišel prepozno.
- k) Nujno moram ___ čevljarju.
- l) Preden se oglasim ___ babici, moram iti ___ Marku, ___ Neži, ___ Sabini in ___ Nastji.
- m) ___ tej ideji me vleče že nekaj časa.
- n) Usedi se ___ mizi.

**11.15 PRILOGA 15: Učna priprava za eksperimentalno skupino – predlog k/h
(jezikovni del)**

Študentka: Ana Kveder in Tanja Kovjenic	Učni predmet: slovenščina z ustvarjalni gibom (jezikovni del)
Učna tema: predloga k in h	
Učna enota: Nagajive besedne zveze	
Prevladujoči tip ure: utrjevanje učne snovi	
Učne oblike: frontalna, skupinska, individualna	
Učne metode: razlaga, pripovedovanje, pogovor, delo z besedili	
Operativni učni cilji Učenci: 1. Razvijajo pravopisno zmožnost tako, da ob zapisanih primerih ugotavljajo in usvajajo predloga k in h. 2. S svojim telesom oz. z gibom ponazorijo odgovore in uporabo predloga k in h.	
Prostor: matična učilnica	
Medpredmetne povezave: ustvarjalni gib	
Učna sredstva: učni list z rešitvami, prazni listi papirja, vrečka, 9 natisnjenih besed	
Literatura: <i>Program osnovna šola. Slovenščina. Učni načrt.</i> (2011). Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Dostopno na: http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_slovenscina_OS.pdf (10. 4. 2018). Kapko, D., Cajhen, N. idr. (2002). <i>Gradim slovenski jezik 4. Delovni zvezek 2. del za 4. razred devetletne osnovne šole.</i> Ljubljana: Rokus. Kapko, D. (2009). <i>Gradim slovenski jezik 4. Učbenik za slovenščino v 4. razredu osnovne šole.</i> Ljubljana: Rokus.	
Viri: /	

	Učne oblike, učna sredstva	POTEK DELA (učiteljice in učencev)	Opombe
Uvodni del (10 minut)	Učna oblika: frontalna, individualna Učna sredstva: učni list, rešitve	UVODNA DEJAVNOST Na začetku ure najprej preverimo domačo nalogo. ¹	¹ Priloga 15.1.
Osrednji del (25 minut)	Učna oblika: delo v paru, skupinska, individualna Učna sredstva: prazni listi papirja, vrečka, 9 natisnjenih besed	1. DEJAVNOST: <i>vstavi predlog k ali h</i> Učence razdelim v pare. Vsak učenec dobi prazen list papirja. Naloga vsakega učenca je, da na prazen list papirja napiše 4 povedi, v katerih bo uporabil predlog k in h. Mesto, kjer se pojavi predlog k ali h, pusti prazno, saj bo ta del naloge rešil njegov sošolec. Reševanje naloge poteka tako, da učenec svoj odgovor pokaže z gibom. 2. DEJAVNOST: »Jaz z gibom pokažem, ti z gibom odgovoriš« Učencem povem, da se bomo igrali igro »Jaz z gibom pokažem, ti z gibom odgovoriš.« Naključni učenec izžreba ² listek, na katerem je zapisana beseda (oseba, predmet, žival). Njegova naloga je, da izžrebano besedo prikaže s pantomimo. Naloga ostalih učencev je, da poskušajo ugotoviti besedo, ki jo je njihov sošolec prikazoval, hkrati pa morajo z gibom pokazati ustrezen predlog ki spada k najdeni besedi.	² Priloga 15.2.

		<p>3. DEJAVNOST: beseda in njen predlog</p> <p>Učencem povem, da bodo ponovno delali v paru. Vsak učenec zapiše na list papirja 5 besed tako, da jih drugi v paru ne vidi. Učenca stojita obrnjena drug proti drugem. Prvi učenec pove besedo in drugi pokaže ustrezen predlog k ali h. Po petih besedah se zamenjata. Rešitve zapišeta v zvezek. Po končani dejavnosti preverimo nekaj primerov.</p>	
<p>Zaključni del (5 minut)</p>	<p>Učna oblika: frontalna</p> <p>Učna sredstva: /</p>	<p>Na koncu ure se z učenci pogovorim o dejavnostih, ki smo jih izvajali med poukom. Pogovorimo se tudi o težavnosti uporabe predloga k in h.</p>	

Priloga 15.1: Rešitve učnega lista PREDLOGA K IN H (uvodna dejavnost)

1. Pred besedo vstavi ustrezen predlog k oz. h. Pet besed skupaj s predlogom uporabi v povedih.

k fantu, h klovnu, h odru, k avtu, k prijatelju, h golobu, h kači,

k cirkusu, k letalu, k morju, k vodi, k Ivanu, k bazenu, k psu,

k vratom, h konju, k obali, h Katji, h glavi, k Damjanu,

h kravi, k hiši, k stolu, k pouku, k zidu, h Gorazdu,

k učitelju, h kuharici, k hladilniku, k žirafi

PRIMER:

Po cirkuški predstavi sem se odpravila h klovnu.

Prijateljica, ki nastopa v gledališki predstavi, me je na koncu povabila k odru.

Grem h Katji.

Maja me je spomnila, da moram k učitelju.

Sošolec Jan se je po pouku odpravil h Gorazdu.

1. Vstavi k ali h.

- a) Stopi, prosim **k** oknu.
- b) Če ne znaš rešiti te vaje, poškili **h** Katji.
- c) **H** Gorazdu sem prišel prepozno.
- d) Nujno moram **k** čevljarju.
- e) Preden odidem **k** babici, moram iti **k** Marku, **k** Neži, **k** Sabini in **k** Nastji.
- f) **K** tej ideji me vleče že nekaj časa.
- g) Usedi se **k** mizi.

Priloga 15.2: Besede, ki jih lahko učenci izžrebajo (2. dejavnost)

METULJ	KRAVA
PTIČ	GLASBENIK
MEDVED	ROKOMETAŠ
POSTELJA	KOŠARKAR
SLON	

11.16 PRILOGA 16: Učna priprava za kontrolno skupino – predlog k/h (jezikovni del)

Študentka: Ana Kveder in Tanja Kovjencić	Učni predmet: slovenščina (jezikovni del)
Učna tema: predloga k in h	
Učna enota: Nagajive besedne zveze	
Prevladujoči tip ure: utrjevanje učne snovi	
Učne oblike: frontalna, skupinska, individualna	
Učne metode: razlaga, pripovedovanje, pogovor, delo z besedili	
Operativni učni cilji Učenci: 1. Razvijajo pravopisno zmožnost tako, da ob zapisanih primerih ugotavljajo in usvajajo predloga k in h.	
Prostor: matična učilnica	
Medpredmetne povezave: /	
Učna sredstva: 24 listov papirja, 24 slik, učni list (služi kot primer)	
Literatura: <i>Program osnovna šola. Slovenščina. Učni načrt.</i> (2011). Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Dostopno na: http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_slovenscina_OS.pdf (10. 4. 2018). Cajhen, N., Drusany, N. in Križaj Ortar, M. (2005). <i>S slovenščino v svet 5.</i> Jezikovna vadnica. Ljubljana: Rokus. Kapko, D., Cajhen, N. idr. (2002). <i>Gradim slovenski jezik 4.</i> Delovni zvezek 2. del za 4. razred devetletne osnovne šole. Ljubljana: Rokus. Kapko, D. (2009). <i>Gradim slovenski jezik 4.</i> Učbenik za slovenščino v 4. razredu osnovne šole. Ljubljana: Rokus.	
Viri: /	

	Učne oblike, učna sredstva	POTEK DELA (učiteljice in učencev)	Opombe
Uvodni del (10 minut)	<p>Učna oblika: frontalna, individualna</p> <p>Učna sredstva: učni list, rešitve</p>	<p>UVODNA DEJAVNOST</p> <p>Na začetku ure najprej preverimo domačo nalogo.¹</p>	¹ Priloga 16.1.
Osrednji del (25 minut)	<p>Učna oblika: delo v paru, individualna, skupinska</p> <p>Učna sredstva: 24 listov papirja, 24 slik, učni list (služi kot primer)</p>	<p>1. DEJAVNOST: <i>vstavi predlog k ali h</i></p> <p>Učence razdelim v pare. Vsak učenec dobi prazen list papirja. Naloga vsakega učenca je, da na prazen list papirja napiše 4 povedi, v katerih bo uporabil predlog k in h. Mesto, kjer se pojavi predlog k ali h, pusti prazno, saj bo ta del naloge rešil njegov sošolec. Po končanem reševanju učenci preverijo rešitve.</p> <p>2. DEJAVNOST: »Jaz povem, ti odgovoriš!«</p> <p>Učencem povem, da se bomo igrali igro »Jaz povem, ti odgovoriš.« Naključni učenec pove besedo, npr. SRNA. Njegov sošolec mora tej besedi dodati pravičen predlog, npr. K SRNI. Nato učenec, ki je povedal rešitev, pove novo besedo in rešitev pove naslednji sošolec. Igra se konča takrat, ko na vrsto pridejo vsi učenci.</p>	

		<p>3. DEJAVNOST: poišči besede in dodaj ustrežni predlog</p> <p>Učencem na elektronski prosojnici pokažem fotografijo.² Njihova naloga bo, da bodo fotografijo nalepili v svoj zvezek za slovenščino in izpisali vse stvari, ki jih opazijo na dani fotografiji. Besedam bodo morali pripisati pravi predlog k ali h.</p>	² Priloga 16.2.
<p>Zaključni del (5 minut)</p>	<p>Učna oblika: frontalna</p> <p>Učna sredstva: /</p>	<p>Na koncu ure se z učenci pogovorim o dejavnostih, ki smo jih izvajali med poukom. Pogovorimo se tudi o težavnosti uporabe predloga k in h.</p>	

Priloga 16.1: Rešitve učnega lista PREDLOGA K IN H (uvodna dejavnost)

1. Pred besedo vstavi ustrezen predlog k oz. h. Pet besed skupaj s predlogom uporabi v povedih.

k fantu, h klovnu, h odru, k avtu, k prijatelju, h golobu, h kači,

k cirkusu, k letalu, k morju, k vodi, k Ivanu, k bazenu, k psu,

k vratom, h konju, k obali, h Katji, h glavi, k Damjanu,

h kravi, k hiši, k stolu, k pouku, k zidu, h Gorazdu,

k učitelju, h kuharici, k hladilniku, k žirafi

PRIMER:

Po cirkuški predstavi sem se odpravila h klovnu.

Prijateljica, ki nastopa v gledališki predstavi, me je na koncu povabila k odru.

Grem h Katji.

Maja me je spomnila, da moram k učitelju.

Sošolec Jan se je po pouku odpravil h Gorazdu.

1. Vstavi k ali h.

h) Stopi, prosim **k** oknu.

i) Če ne znaš rešiti te vaje, poškili **h** Katji.

j) **H** Gorazdu sem prišel prepozno.

k) Nujno moram **k** čevljarju.

l) Preden odidem **k** babici, moram iti **k** Marku, **k** Neži, **k** Sabini in **k** Nastji.

m) **K** tej ideji me vleče že nekaj časa.

n) Usedi se **k** mizi.

Priloga 16.2: Fotografija knjižnice (3. dejavnost)

11.17 PRILOGA 17: Učna priprava za eksperimentalno skupino – soglasniški sklop LJ oz. NJ (jezikovni del)

Študentka: Ana Kveder in Tanja Kovjencić	Učni predmet: slovenščina z ustvarjalnim gibom (jezikovni del)
Učna tema: besede s soglasniškima sklopoma LJ oz. NJ	
Učna enota: Nagajive črke LJ oz. NJ	
Prevladujoči tip ure: posredovanje nove učne snovi	
Učne oblike: individualno delo, delo v paru, frontalna oblika	
Učne metode: razlaga, pripovedovanje, pogovor, delo z besedili	
Operativni učni cilji: Učenci: 1. Vedo, kdaj pišemo v besedah soglasniška sklopa LJ oz. NJ. 2. Prepoznajo soglasniških sklopov LJ oz. NJ v določeni besedi. 3. S svojim telesom oz. z gibom ponazorijo odgovore in pravilno uporabo besed, ki vsebujejo soglasniški sklop LJ oz. NJ.	
Prostor: matična učilnica	
Medpredmetne povezave: ustvarjalni gib	
Učna sredstva: listi z besedami, tabla, pisalo, zvezek, različne fotografije, listi z besedami, učni list	
Literatura: <i>Program osnovna šola. Slovenščina. Učni načrt.</i> (2011). Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Dostopno na: http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_slovenscina_OS.pdf (10. 4. 2018). Kapko, D., Cajhen, N. idr. (2002). <i>Gradim slovenski jezik 4.</i> Delovni zvezek 2. del za 4. razred devetletne osnovne šole. Ljubljana: Rokus. Kapko, D. (2009). <i>Gradim slovenski jezik 4.</i> Učbenik za slovenščino v 4. razredu osnovne šole. Ljubljana: Rokus.	
Viri: Dostopno na: https://bodieko-l3mbfwpyczy.netdna-ssl.com/wp-content/uploads/2012/06/cesnje3.jpg (17. 4. 2018).	

<https://www.mimovrste.com/i/16318670/450/450> (17. 4. 2018).
http://www.veselasola.net/veselasola.net/portal/ucne_poti/pil-zuzelke-20130202/mravljica.jpg (17. 4. 2018).
<http://static-1.mojvideo.com/foto66729-4967-134252/panj.jpg> (17. 4. 2018).
<https://www.bodieke.si/wp-content/uploads/2018/01/pljuca.jpg> (17. 4. 2018).
<https://www.pikolin.si/iimg/3832/750x750/i.jpg> (17. 4. 2018).
<http://www.giftshop.si/media/SlikeIT/Thumbs/KIK-KR78-318x318.jpg> (17. 4. 2018).
<https://www.zivotinjice.com/wp-content/uploads/2015/09/Arapski-konj-najlepsi-medju-plemenitim-zivotinjama.jpg> (17. 4. 2018).

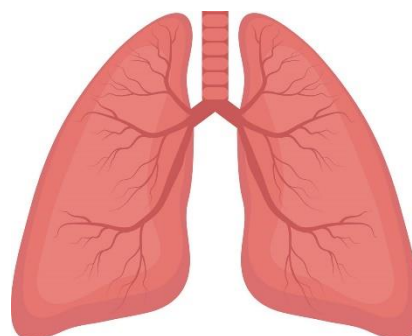
	Učne oblike, učna sredstva	POTEK DELA (učiteljice in učencev)	Opombe
Uvodni del (13 minut)	<p>Učna oblika: frontalna</p> <p>Učna sredstva: listi z besedami, tabla, pisalo</p>	<p>UVODNA DEJAVNOST</p> <p>Naključnim učencem razdelim liste, na katerih so napisane naslednje besede: KONJ, PANJ, ŽEMLJA, METULJ, ČEVELJ, LJUBLJANA, KOSTANJ, ŠKORENJ, VONJ, ŠTORKLJA, KNJIŽNICA, PRIJATELJ.</p> <p>Njihova naloga je, da z gibom prikažejo te besede, ki so zapisane na listih, ostali učenci pa ugotavljajo, kaj želijo učenci s telesom prikazati.</p> <p>Po končani pantomimi vprašam učence, kako se ta beseda napiše. Besedo zapišem tudi na tablo¹ (v primeru napačnega črkovanja² učencev, besedo vseeno zapišem in</p>	<p>¹Na tablo pišem z velikimi tiskanimi črkam.</p> <p>² Če učenec besedo konj zapiše/črkuje narobe, ga popravim. Povem tudi, da besedo konj izgovorimo brez J, zato imamo občutek, da se beseda zapiše KON.</p>

		<p>ji šele po pogovoru pripišem pravilno različico zapisa).</p> <p>Po končani pantomimi na tablo³ napišem vse besede in nato vprašam učence, kaj je vsem besedam v zapisu skupno.</p> <p>Ko učenci odgovorijo na moje vprašanje, pri vsaki besedi podčrtam soglasniška sklopa NJ oz. LJ.</p>	<p>³ Besede so na tabli napisane v dveh stolpcih (stolpec z besedami, ki imajo soglasniški sklop LJ in stolpec z besedami, ki imajo soglasniški sklop NJ).</p>
<p>Osrednji del (25 minut)</p>	<p>Učna oblika: delo v paru, individualna</p> <p>Učna sredstva: različne fotografije, listi z besedami</p>	<p>Učencem pokažem osem različnih fotografij.⁴ Osem naključnih učencev pove, kaj je na fotografiji in besedo pravilno zapišejo na tablo. Ostali učenci sodelujejo pri preverjanju samega zapisovanja na tablo. V primeru nepravilnega zapisa se o tem skupaj pogovorimo in popravimo.</p> <p><i>Učencem povem, da lažje slišimo glas j, kadar najprej poimenujemo dve stvari, primer:</i></p> <p><i>dva čevlja en čevelj</i></p> <p><i>dva škornja en škorenj</i></p> <p><i>Prav tako si lahko pomagamo še na drugačen način. Kako vemo, ali se piše kral ali kralj? Rečemo si »Ni kralja.« Ne moremo reči »Ni krala.« Prav tako je z ostalimi</i></p>	<p>⁴ Priloga 17.1.</p>

		<p><i>besedami. Metulj-metulja, čevlji-čevlja, kon-konja.</i></p> <p>Po teoretičnem delu bodo sledile dejavnosti, ki bodo prepletene z gibom.</p> <p>1. DEJAVNOST: <i>postani kip</i></p> <p>Pri prvi dejavnosti bodo morali učenci ob samem gibanju (ob glasbi) in naštevanju besed⁵ prepoznati tiste besede, ki vsebujejo soglasniška sklopa LJ oz. NJ in se tako ustavili (postati bodo morali nepremičen kip). Zadnji, ki se ustavi, izpade. Nato igro nadaljujemo vse dokler ne izpade zadnji učenec.</p> <p>2. DEJAVNOST: <i>zgodba iz besed</i></p> <p>Naslednja dejavnost bo namenjena gibanju teles učencev in zgodbe, ki jo bodo morali ustvariti ob petih izbranih besedah, ki jih bodo imeli na razpolago.⁶ Besede bodo vsebovale soglasniška sklopa LJ oz. NJ.</p> <p>Učenci bodo razdeljeni v pet skupin. Vsaka skupina bo pripravila zgodbo, ki jo bo tudi predstavila svojim sošolcem. Za pripravo zgodbe bodo imeli časa približno</p>	<p>⁵ Priloga 17.2. Naštete besede se lahko večkrat ponovijo.</p> <p>⁶ Priloga 17.3.</p>
--	--	---	---

		5–7 minut. Ostali učenci pa bodo ob gledanju zgodbe ugotavljali, katere besede si je skupina izbrala.	
Zaključni del (3 minut)	Učna oblika: frontalna Učna sredstva: /	V zadnjem delu ure se bomo pogovorili, kaj smo se pri današnji uri naučili in kako si lahko pomagamo, da bomo pravilno zapisali besede s soglasniškima sklopoma LJ oz. NJ. Za domačo nalogo jim razdelim učni list, ⁷ na katerem so napisana pravila, primeri in naloge. Le-tega preberejo, rešijo in ga nalepijo v zvezek za slovenščino.	⁷ Priloga 17.4.

Priloga 17.1: Različne fotografije predmetov in živali, ki vsebujejo črki LJ oz. NJ

Priloga 17.2: Besede, ki vsebujejo črki LJ oz. NJ (1. dejavnost)

MIZA	ŽIVLJENJE	VSAKDANJIK	DOLGČAS
KLOP	ŽIVAL	VOLK	SKRINJA
VESOLJE	ČMRLJ	OSEL	COPATI
POLJE	ČOKOLADA	BLIŽNJI	STOPINJA
VESELJE	SKODELICA	NARCISA	PENTLJA

LJUBLJANA	BOLEZEN	ZDRAVILO	KONJ
KOBILA	PES	METULJ	MAČKA
PRIJATELJ	SOVRAŽNIK	ŽALOST	KNJIGARNA

Besede napisane z modro barvo vsebujejo soglasniški sklop NJ, besede, ki pa so napisane z rdečo barvo pa soglasniški sklop LJ.

Priloga 17.3: Besede, iz katerih morajo sestaviti zgodbo (2. dejavnost)

KNJIGARNA, STOPINJA, VESELJE, PRIJATELJ
KONJ, METULJ, SRNJAK, ČEBELJNJAK
POLJE, NAGELJ, ČRMLJ, ŠKORENJ
KLJUČ, SKRINJA, KNJIGA, PENTLJA
VESOLJE, DALJNOGLED, UČITELJ, ZEMLJA

Priloga 17.4: Učni list Soglasniška sklopa LJ oz. NJ

Soglasniška sklopa LJ oz. NJ

Pripravili: Tanja Kovjencić in Ana Kveder

Kako vemo, ali ima beseda na koncu soglasniški sklop LJ oz. NJ, ali samo črki L oz. N?	
<u>Pomagamo si z zanikanjem.</u>	Primer: ni čevlja in ni kralja.
prijatelj - prijatelj a	konj - konj a
čevelj - čevlj a	ogenj – ognj a
čmrlj - čmrlj a	škorenj - škornj a
metulj - metulj a	Kranj - Kranj a

1. Popravi napake v besedilu ter si izberi tri besede, ki jih pišemo z lj oz. nj in jih uporabi v svoji povedi.

Katja je šla v knjižnjico. Stopila je k polici in z ne potegnila knigo mala Morska deklica. Pripoveduje o deklici, ki se zalubi v princa, zapusti prijatle, a na koncu ni zadovolna, saj ima princ raje drugo. Katja hodi v osnovno Šolo Kran.

Popravljene besede:

Tri povedi:

2. Vstavi l, n, lj ali nj.

ponede ____ek

vož ____ja

domiš ____ija

škat ____a

3. Kako je prav? Podčrtaj pravilen zapis besede.

krošna/krošnja

cokla/coklja

pentlja/pentla

pisatelica/pisateljica

REŠITVE učnega lista

1. Knjižnica, knjiga, zaljubi, prijatelje, zadovoljna, Kranj

Tri povedi: Prebrala sem knjigo Rdeči zmaj.

Ponovno sem si čevlje napačno obula!

Okrogla miza je tekla o skrivnostni pisateljici.

2. lj, nj, lj, l

3. krošnja, cokla, pentlja, pisateljica

11.18 PRILOGA 18: Učna priprava za kontrolno skupino – soglasniški sklop LJ oz. NJ (jezikovni del)

Študentka: Ana Kveder in Tanja Kovjencić	Učni predmet: slovenščina (jezikovni del)
Učna tema: besede s soglasniškima sklopoma LJ oz. NJ	
Učna enota: Nagajive črke LJ oz. NJ	
Prevladujoči tip ure: posredovanje nove učne snovi	
Učne oblike: individualno delo, delo v paru, frontalna oblika	
Učne metode: razlaga, pripovedovanje, pogovor, delo z besedili	
Operativni učni cilji:	
Učenci:	
1. Vedo, kdaj pišemo v besedah soglasniški sklop LJ oz. NJ.	
2. Prepoznajo soglasniški sklop LJ oz. NJ v določeni besedi.	
Prostor: matična učilnica	
Medpredmetne povezave: /	
Učna sredstva: listi z besedami, barvni kartončki, tabla, pisalo, zvezek, tabla, 24 rdečih in zelenih listov, učni list	
Literatura:	
<i>Program osnovna šola. Slovenščina. Učni načrt.</i> (2011). Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Dostopno na: http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_slovenscina_OS.pdf (10. 4. 2018).	
Kapko, D., Cajhen, N. idr. (2002). <i>Gradim slovenski jezik 4</i> . Delovni zvezek 2. del za 4. razred devetletne osnovne šole. Ljubljana: Rokus.	
Kapko, D. (2009). <i>Gradim slovenski jezik 4</i> . Učbenik za slovenščino v 4. razredu osnovne šole. Ljubljana: Rokus..	
Viri:	
Dostopno na: https://bodieko-l3mbfwpyczy.netdna-ssl.com/wp-content/uploads/2012/06/cesnje3.jpg (17. 4. 2018).	
https://www.mimovrste.com/i/16318670/450/450 (17. 4. 2018).	
http://www.veselasola.net/veselasola.net/portal/ucne_poti/pil-zuzelke-20130202/mravljica.jpg (17. 4. 2018).	

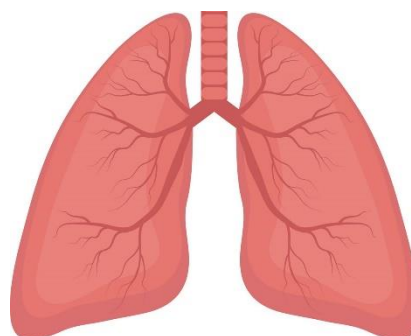
<http://static-1.mojvideo.com/foto66729-4967-134252/panj.jpg> (17. 4. 2018).
<https://www.bodieko.si/wp-content/uploads/2018/01/pljuca.jpg> (17. 4. 2018).
<https://www.pikolin.si/iimg/3832/750x750/i.jpg> (17. 4. 2018).
<http://www.giftshop.si/media/SlikeIT/Thumbs/KIK-KR78-318x318.jpg> (17. 4. 2018).
<https://www.zivotinjice.com/wp-content/uploads/2015/09/Arapski-konj-najlepsi-medju-plemenitim-zivotinjama.jpg> (17. 4. 2018).

	Učne oblike, učna sredstva	POTEK DELA (učiteljice in učencev)	Opombe
Uvodni del (13 minut)	<p>Učna oblika: frontalna</p> <p>Učna sredstva: listi z besedami, barvni kartončki, tabla, pisalo</p>	<p>UVODNA DEJAVNOST</p> <p>Učencem razdelim list papirja in jim povem, da bodo pisali besede po nareku. Povem jim, da naj pišejo z velikimi tiskanimi črkami, in sicer tako, da besede pišejo eno pod drugo.</p> <p>Besede: KONJ, PANJ, ŽEMLJA, METULJ, ČEVELJ, LJUBLJANA, KOSTANJ, ŠKORENJ, VONJ, ŠTORKLJA, KNJIŽNICA, PRIJATELJ</p> <p>Po nareku pokličem učenca in mu naročim, da naj na tablo zapiše besedo KONJ.¹ Na to mu naročim, da naj z rdečo kredo podčrta soglasniški sklop NJ.</p> <p>Nato podam učencem nadaljnje navodilo, in sicer, da v svojih besedah z rdečo barvo podčrtajo</p>	<p>¹ Če učenec besedo konj zapiše narobe, ga popravim. Povem tudi, da besedo konj izgovorimo brez J, zato imamo občutek, da se beseda zapiše KON.</p>

		soglasniška sklopa LJ in NJ. Skupaj preverimo rešitve besed.	
Osrednji del (25 minut)	Učna oblika: delo v paru, individualna Učna sredstva: zvezek, tabla, 24 rdečih in zelenih listov	<p>Učencem povem, da jim bom pokazala osem fotografij.² Osem naključnih učencev pove, kaj je na fotografiji in besedo pravilno zapišejo na tablo.</p> <p><i>Učencem povem, da lažje slišimo glas j, kadar najprej poimenujemo dve stvari, primer:</i></p> <p><i>dva čevlja en čevelj</i></p> <p><i>dva škornja en škorenj</i></p> <p><i>Prav tako si lahko pomagamo še na drugačen način. Kako vemo, ali se piše kral ali kralj? Rečemo si »Ni kralja.« Ne moremo reči »Ni krala.« Prav tako je z ostalimi besedami. Metulj-metulja, čevelj-čevlja, kon-konja.</i></p> <p>Učence naročim, da si odprejo svoje zvezke, saj bomo naredili kratek zapis.³</p> <p>Učencem povem, da jim bom narekovala besede, ki jih bodo zapisali v zvezek. Poleg tega bodo te besede zapisali tudi v zanikani obliki, npr. čevelj, ni čevlja.</p>	² Priloga 18.1. ³ Priloga 18.2.

		<p>Vsak učenec dobi rdeč in zelen papir. Na elektronski prosojnici⁴ jim bom pokazala poved, ki vsebuje besedo s soglasniškima sklopoma LJ oz. NJ ali brez tega. Njihova naloga je, da dvignejo rdeč list, če menijo, da je beseda napisana napačno in zelenega, če menijo, da je beseda napisana pravilno.</p> <p>Učencem povem, da jih bom razdelila v pare. Njihova naloga bo, da skupaj s sošolcem poiščejo dve besedi, ki vsebujeta soglasniški sklop NJ na sredini (knjižnica) in dve besedi, ki vsebujeta soglasniški sklop NJ na koncu (npr. metulj) ter vsaj eno besedo, ki vsebuje soglasniški sklop NJ – na začetku.⁵</p>	<p>⁴ Priloga 18.3.</p> <p>⁵ Priloga 18.4.</p>
<p>Zaključni del (3 minut)</p>	<p>Učna oblika: frontalna</p> <p>Učna sredstva: učni list</p>	<p>V zadnjem delu ure učencem razdelim učni list.⁷ Naročim jim, da začnejo z reševanjem. V primeru, da učnega lista ne bodo uspeli rešiti v šoli, ga bodo morali rešiti doma.</p>	<p>⁷ Priloga 18.5.</p>

Priloga 18.1: Različne fotografije predmetov in živali, ki vsebujejo črki LJ oz. NJ.

Priloga 18.2: Zapis v zvezek

Soglasniška sklopa LJ oz. NJ

Kako vemo, ali ima beseda na koncu soglasniška sklopa LJ oz. NJ ali samo črki L oz. N?

Pomagamo si z zanikanjem.

Primer: ni čevlja in ni kralja.

prijatelj - prijatelj**a**

čevelj - čevlj**a**

čmrlj - čmrlj**a**

konj – konj**a**

ogenj - ognj**a**

metulj - metulj**a**

škorenj - škornj**a**

škatla - škatl**e**

Kranj - Kranj**a**

Priloga 18.3: Povedi, ki vsebujejo besede s soglasniškima sklopoma LJ oz. NJ (z rešitvami)

Jan je šel včeraj v **Ljubljano**. pravilno

Včeraj sem izgubila en **čevelj**. pravilno

V hlevu je **kon**. nepravilno (konj)

Poleti bomo nabirali **češne**. nepravilno (češnje)

Mami mi je kupila nove **čevle**. nepravilno (čevlje)

Špela si je v pekarni kupila **žemlo**. nepravilno (žemljo)

Na travniku sta se lovila dva **metulja**. pravilno

Ojoj! Koliko **mravel** je v stanovanju! nepravilno (mravelj)

Rebeka si je v **knjižnici** sposodila **knjigo** Pepelka. nepravilno (knjižnici), pravilno

Imam nove **škorne**. nepravilno (škornje)

Včeraj sem videla **štorkljo**. Pravilno

Priloga 18.4: Primeri rešitev

Primer:

Knjižnica, knjigomat (NJ na sredini)

Panj, Kranj (na koncu)
Čevelj, škorenj (črki LJ)

Priloga 18.5: Učni list Soglasniška sklopa LJ oz. NJ

Soglasniška sklopa LJ oz. NJ

Pripravili: Tanja Kovjencić in Ana Kveder

Kako vemo, ali ima beseda na koncu soglasniška sklopa LJ oz. NJ ali samo črki L oz. N?	
<u><i>Pomagamo si z zanikanjem.</i></u>	Primer: ni čevlja in ni kralja.
prijatelj - prijatelj a	konj - konj a
čevelj - čevlj a	ogenj - ognj a
čmrlj - čmrlj a	škorenj - škornj a
metulj - metulj a	Kranj - Kranj a

1. Popravi napake v besedilu ter si izberi tri besede, ki jih pišemo s črkami LJ oz. NJ in jih uporabi v svoji povedi.

Katja je šla v knjižnjico. Stopila je k polici in z ne potegnila knigo mala Morska deklica. Pripoveduje o deklici, ki se zalubi v princa, zapusti prijatle, a na koncu ni zadovolna, saj ima princ raje drugo. Katja hodi v osnovno Šolo Kran.

Popravljene besede:

Tri povedi:

2. Vstavi l, n, lj ali nj.

ponede ____ek

vož ____ja

domiš ____ija

škat ____a

3. Kako je prav? Podčrtaj pravilen zapis besede.

krošna/krošnja

cokla/coklja

pentlja/pentla

pisatelica/pisateljica

REŠITVE učnega lista

1. Knjižnica, knjiga, zaljubi, prijatelje, zadovoljna, Kranj

Tri povedi: Prebrala sem knjigo Rdeči zmaj.

Ponovno sem si čevlje napačno obula!

Okrogla miza je tekla o skrivnostni pisateljici.

2. lj, nj, lj, l

3. krošnja, cokla, pentlja, pisateljica

11.19 PRILOGA 19: Učna priprava za eksperimentalno skupino – soglasniški sklop LJ oz. NJ (jezikovni del)

Študentka: Ana Kveder in Tanja Kovjencić	Učni predmet: slovenščina z ustvarjalnim gibom (jezikovni del)
Učna tema: besede s soglasniškima sklopoma LJ oz. NJ	
Učna enota: Nagajive črke LJ oz. NJ	
Prevladujoči tip ure: posredovanje nove učne snovi	
Učne oblike: individualno delo, delo v paru, frontalna oblika	
Učne metode: razlaga, pripovedovanje, pogovor, delo z besedili	
Operativni učni cilji: Učenci: 1. Razvijajo pravopisno zmožnost tako, da ob zapisanih primerih ugotavljajo in usvajajo pravilno rabo soglasniških sklopov LJ oz. NJ. 2. S svojim telesom oz. z gibom ponazorijo odgovore in pravilno uporabo besed, ki vsebujejo soglasniški sklop LJ oz. NJ.	
Prostor: matična učilnica	
Medpredmetne povezave: ustvarjalni gib	
Učna sredstva: učni list, fotografije, tabla, listi z besedami	
Literatura: <i>Program osnovna šola. Slovenščina. Učni načrt.</i> (2011). Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Dostopno na: http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_slovenscina_OS.pdf (10. 4. 2018). Kapko, D., Cajhen, N. idr. (2002). <i>Gradim slovenski jezik 4.</i> Delovni zvezek 2. del za 4. razred devetletne osnovne šole. Ljubljana: Rokus. Kapko, D. (2009). <i>Gradim slovenski jezik 4.</i> Učbenik za slovenščino v 4. razredu osnovne šole. Ljubljana: Rokus.	
Viri: Dostopno na: https://bodieko-13mbfwpyczy.netdna-ssl.com/wp-content/uploads/2012/06/cesnje3.jpg (17. 4. 2018). https://www.mimovrste.com/i/16318670/450/450 (17. 4. 2018).	

http://www.veselasola.net/veselasola.net/portal/ucne_poti/pil-zuzelke-20130202/mravljica.jpg (17. 4. 2018).
<http://static-1.mojvideo.com/foto66729-4967-134252/panj.jpg> (17. 4. 2018).
<https://www.bodieko.si/wp-content/uploads/2018/01/pljuca.jpg> (17. 4. 2018).
<https://www.pikolin.si/iimg/3832/750x750/i.jpg> (17. 4. 2018).
<http://www.giftshop.si/media/SlikeIT/Thumbs/KIK-KR78-318x318.jpg> (17. 4. 2018).
<https://www.zivotinjice.com/wp-content/uploads/2015/09/Arapski-konj-najlepsi-medju-plemenitim-zivotinjama.jpg> (17. 4. 2018).

	Učne oblike, učna sredstva	POTEK DELA (učiteljice in učencev)	Opombe
Uvodni del (13 minut)	Učna oblika: frontalna Učna sredstva: učni list	UVODNA DEJAVNOST Na začetku ure najprej preverimo domačo nalogo.	
Osrednji del (25 minut)	Učna oblika: frontalna, individualna Učna sredstva: fotografije, tabla, listi z besedami	1. DEJAVNOST: <i>razvrščanje slik</i> Učencem povem, da bom izbrala naključne učence, ki bodo izžrebali eno sliko ¹ in jo pokazali s telesom (pantomima). Ostali učenci bodo poskušali ugotoviti, kaj sošolec prikazuje in nato bomo skupaj to tudi poimenovali in postavili v pravilni stolpec, ki predstavlja besede s soglasniškim sklopom LJ na začetku, na sredini in na koncu. Enako bomo naredili tudi z besedami, ² ki vsebujejo soglasniški sklop NJ, le da bodo	¹ Priloga 19.1. ² Priloga 19.2.

		<p>pri kazanju s telesom sodelovali drugi učenci.</p> <p>2. DEJAVNOST: »Babici pišem pismo«</p> <p>Pri drugi dejavnosti so učenci razdeljeni v pare in sedijo na tleh (»po turško«) po celotni učilnici. Pri tej aktivnosti bo en učenec v paru pisal pismo babici, in sicer po nareku učiteljice,³ drug učenec pa bo njegov papir/pismo. Nato se vlogi zamenjata.</p> <p>3. DEJAVNOST: izberi, kar je prav</p> <p>Pri naslednji dejavnosti bom dvigovala liste, na katerih so zapisane besede. Če bodo menili, da je beseda napisana pravilno, morajo učenci vstati in mahati z rokami (jim demonstriram), v nasprotnem primeru pa se usedejo na tla in imajo roke ob telesu.</p> <p>Prikazane besede⁴ so:</p> <table data-bbox="707 1675 1141 1989"> <tr> <td>METUL</td> <td>KNIGA</td> </tr> <tr> <td>ŠKATLJA</td> <td>PRIJATEL</td> </tr> <tr> <td>ZADNI</td> <td>KNIŽNICA</td> </tr> <tr> <td>PONEDELJEK</td> <td>ČEVEL</td> </tr> <tr> <td>UHELJ</td> <td>UČITELJ</td> </tr> <tr> <td>KOSTANJ</td> <td>PENTLJA</td> </tr> </table>	METUL	KNIGA	ŠKATLJA	PRIJATEL	ZADNI	KNIŽNICA	PONEDELJEK	ČEVEL	UHELJ	UČITELJ	KOSTANJ	PENTLJA	<p>³ Priloga 19.3.</p> <p>⁴ Priloga 19.4.</p>
METUL	KNIGA														
ŠKATLJA	PRIJATEL														
ZADNI	KNIŽNICA														
PONEDELJEK	ČEVEL														
UHELJ	UČITELJ														
KOSTANJ	PENTLJA														

		Med samo dejavnostjo pokličem naključne učence (tiste, ki niso odgovorili pravilno) in si skupaj pogledamo besede, za katere menijo, da so zapisane napačno. Skupaj pridemo do pravih rešitev.	
Zaključni del (3 minut)	Učna oblika: frontalna Učna sredstva: /	V zadnjem delu ure se z učenci pogovorimo o soglasniškem sklopu LJ oz. NJ. Vprašam jih, ali so jim bile dejavnosti všeč. Na koncu še enkrat ponovimo, kako si lahko pomagamo, če nismo prepričani, ali beseda vsebuje soglasniški sklop LJ oz. NJ ali samo črki L oz. N.	

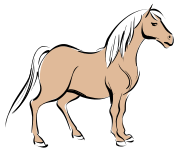
Priloga 19.1: Razvrščanje slik/besed, ki vsebujejo črki LJ (1. dejavnost)

V razpredelnico razvrsti besede: Ljubljana, ljubezen, polje, reditelj, ljudje, ljudožrec.

LJ _____	_____LJ____	_____LJ

Priloga 19.2: Razvrščanje slik/besed, ki vsebujejo črki NJ (1. dejavnost)

V razpredelnico razvrsti besede: kostanj, njihov, Kranj, skedenj, suknjič, njen, bližnji.

NJ_____	_____NJ____	_____NJ

Priloga 19.3: Pisanje pisma babici (2. dejavnost)

»Ljuba babica,

pišem ti pismo iz preljube Ljubljane. Danes sem se s prijateljem in prijateljico igral igro Lovljenje vesoljcev. Za kosilo smo jedli mojo najljubšo jed kruhove knedlje. Seveda pa nisem pozabil na najin izlet v Ljutomer in ogled tamkajšnje knjižnice. Kmalu se vidiva. Rad te ima tvoj ljubljeni Lovro.«

Vzgojiteljica nadaljuje z navodili:

Pismo prepognemo – z obema dlanema se dotaknejo sosedovega pasu in ramen, ga damo v ovojnico – potegnejo z dlanmi po hrbtu navzdol, zalepimo – potegnejo z obema dlanema diagonalno po hrbtu, obrnemo - s hrbtno stranjo ene dlani se dotaknejo najprej enega ramena, nato pa s spodnjo stranjo dlani drugega ramena, napišemo naslov – pišejo s kazalcem po celem hrbtu, zalepimo znamko – z dlanjo udarijo po desnem sosedovem ramenu, odnesemo na pošto – z obema dlanema ga rahlo udarijo po hrbtu in vržemo v nabiralnik – ga močno odrinejo, da se vsi prevrnejo na bok.

Literatura: Igre, masaže in sprostitve za otroke – Gordana Schmidt

(<http://www2.arnes.si/~gschmi/studenti/masaze.pdf>)

Priloga 19.4: Izberi, kar je prav (3. dejavnost)

METUL	KNIGA
ŠKATLJA	PRIJATEL
ZADNI	KNJIŽNICA
PONEDELJEK	ČEVEL
UHELJ	UČITELJ
KOSTANJ	PENTLJA

11.20 PRILOGA 20: Učna priprava za kontrolno skupino – soglasniški sklop LJ oz. NJ (jezikovni del)

Študentka: Ana Kveder in Tanja Kovjencić	Učni predmet: slovenščina (jezikovni del)
Učna tema: besede s soglasniškima sklopoma LJ oz. NJ	
Učna enota: Nagajivi črki LJ oz. NJ	
Prevladujoči tip ure: utrjevanje učne snovi	
Učne oblike: individualno delo, delo v paru, frontalna oblika	
Učne metode: razlaga, pripovedovanje, pogovor, delo z besedili	
Operativni učni cilji:	
Učenci:	
1. Razvijajo pravopisno zmožnost tako, da ob zapisanih primerih ugotavljajo in usvajajo pravilno rabo soglasniških sklopov LJ oz. NJ.	
Prostor: matična učilnica	
Medpredmetne povezave: /	
Učna sredstva: učni list, zvezek, tabla, 24 rdečih in zelenih listov, tabla, 6 fotografij, 12 listov z besedami	
Literatura:	
<i>Program osnovna šola. Slovenščina. Učni načrt.</i> (2011). Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Dostopno na: http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_slovenscina_OS.pdf (10. 4. 2018).	
Kapko, D., Cajhen, N. idr. (2002). <i>Gradim slovenski jezik 4</i> . Delovni zvezek 2. del za 4. razred devetletne osnovne šole. Ljubljana: Rokus.	
Kapko, D. (2009). <i>Gradim slovenski jezik 4</i> . Učbenik za slovenščino v 4. razredu osnovne šole. Ljubljana: Rokus.	
Viri:	
Dostopno na: https://bodieko-l3mbfwpyczy.netdna-ssl.com/wp-content/uploads/2012/06/cesnje3.jpg (17. 4. 2018).	
https://www.mimovrste.com/i/16318670/450/450 (17. 4. 2018).	
http://www.veselasola.net/veselasola.net/portal/ucne_poti/pil-zuzelke-20130202/mravljica.jpg (17. 4. 2018).	

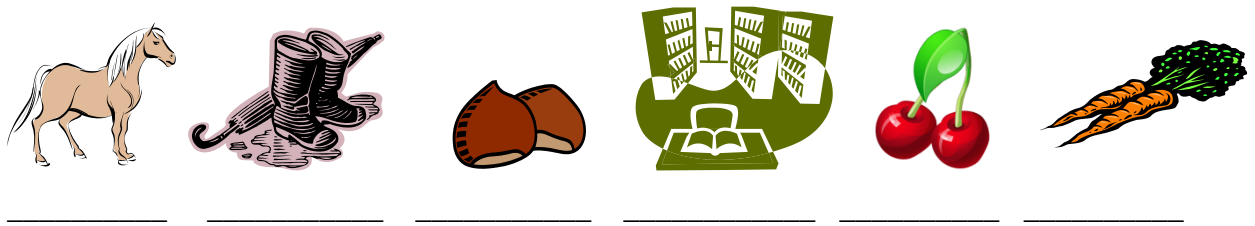
<http://static-1.mojvideo.com/foto66729-4967-134252/panj.jpg> (17. 4. 2018).
<https://www.bodieko.si/wp-content/uploads/2018/01/pljuca.jpg> (17. 4. 2018).
<https://www.pikolin.si/iimg/3832/750x750/i.jpg> (17. 4. 2018).
<http://www.giftshop.si/media/SlikeIT/Thumbs/KIK-KR78-318x318.jpg> (17. 4. 2018).
<https://www.zivotinjice.com/wp-content/uploads/2015/09/Arapski-konj-najlepsi-medju-plemenitim-zivotinjama.jpg> (17. 4. 2018).

	Učne oblike, učna sredstva	POTEK DELA (učiteljice in učencev)	Opombe
Uvodni del (13 minut)	Učna oblika: frontalna Učna sredstva: učni list	UVODNA DEJAVNOST Na začetku ure najprej preverimo domačo nalogo.	
Osrednji del (25 minut)	Učna oblika: frontalna, individualna Učna sredstva: zvezek, tabla, 24 rdečih in zelenih listov, tabla, 6 fotografij, 12 listov z besedami	1. DEJAVNOST: razvrščanje slik Učencem povem, da bom izbrala naključne učence, ki bodo izžrebali eno sliko, ¹ jo poimenovali ter postavili v pravilni stolpec, ki predstavlja besede s soglasniškim sklopom NJ na začetku, na sredini in na koncu. 2. DEJAVNOST: razvrščanje besed Učencem povem, da bo naslednja dejavnost podobna prejšnji. Njihova naloga bo razvrstiti besede v pravilni stolpec (PRAVILNO/NAPAČNO) in	¹ Priloga 20.1.

		<p>popraviti tiste, ki so zapisane napačno.²</p> <p>3. DEJAVNOST: <i>kratka zgodba</i></p> <p>Učencem naročim, da odprejo zvezek za slovenščino in si izberejo vsaj pet besed, (zapisanih na tabli), iz katerih morajo napisati kratko zgodbo.³ Lahko je dolga štiri povedi ali manj, pomembno je, da uporabijo vsaj štiri besede.</p> <p>4. DEJAVNOST: <i>izberi, kar je prav</i></p> <p>Pri naslednji dejavnosti bo vsak učenec dobil dva manjša kartona, in sicer zelene ter rdeče barve. Učencem bom pokazala besede, ki so zapisane pravilno ali napačno. V primeru, da je beseda napisana napačno, bo učenec dvignil rdeč karton, v nasprotnem primeru pa zelenega.</p> <p>Prikazane besede⁴ so:</p> <table data-bbox="708 1733 1117 1989"> <tr> <td>METUL</td> <td>KNIGA</td> </tr> <tr> <td>ŠKATLJA</td> <td>PRIJATEL</td> </tr> <tr> <td>ZADNI</td> <td>KNIŽNICA</td> </tr> <tr> <td>PONEDELJEK</td> <td>ČEVEL</td> </tr> <tr> <td>UHELJ</td> <td>UČITELJ</td> </tr> </table>	METUL	KNIGA	ŠKATLJA	PRIJATEL	ZADNI	KNIŽNICA	PONEDELJEK	ČEVEL	UHELJ	UČITELJ	<p>² Priloga 20.2. Besede so v vrečki in učenci jih izžrebajo.</p> <p>³ Priloga 20.3 (primer zapisane kratke zgodbe).</p> <p>⁴ Priloga 20.4. Nepravilne besede so:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ METUL (metulj) ○ ŠKATLJA (šklatla) ○ ZADNI (zadnji) ○ KNIGA (knjiga) ○ PRIJATEL (prijatelj) ○ KNIŽNICA (knjižnica) ○ ČEVEL (čevelj)
METUL	KNIGA												
ŠKATLJA	PRIJATEL												
ZADNI	KNIŽNICA												
PONEDELJEK	ČEVEL												
UHELJ	UČITELJ												

		<p>KOSTANJ PENTLJA</p> <p>Med samo dejavnostjo pokličem naključne učence in si skupaj pogledamo besede, za katere menijo, da so zapisane napačno. Skupaj pridemo do pravih rešitev.</p>	
<p>Zaključni del (3 minut)</p>	<p>Učna oblika: frontalna</p> <p>Učna sredstva: /</p>	<p>V zadnjem delu ure se z učenci pogovorimo o soglasniškem sklopu LJ oz. NJ. Vprašam jih, ali so jim bile dejavnosti všeč. Na koncu še enkrat ponovimo, kako si lahko pomagamo, če nismo prepričani, ali beseda vsebuje soglasniški sklop LJ oz. NJ ali samo črki L oz. N.</p>	

Priloga 20.1: Razvrščanje slik/besed, ki vsebujejo črki NJ (1. dejavnost)

V razpredelnico razvrsti besede: kostanj, njihov, Kranj, skedenj, suknjič, njen, bližnji.

NJ _____	_____NJ____	_____NJ

Priloga 20.2: Razvrščanje besed (2. dejavnost)

Besede: učiteljski, šolski, življenje, čebelnak, mravlja, ključ, zaljubljen, volnen, zemla, češnja, kojn, bližni, kniga, najmanjši, stanovanski

PRAVILNO	NAPAČNO

Primer tabele, ki bo na tabli.

REŠITVE:

PRAVILNO	NAPAČNO
šolski	učiteljski – učiteljski
mravlja	življenje – življenje
zaljubljen	čebelnak – čebelnjak
volnen	ključ – ključ
češnja	zemla- zemlja
najmanjši	kojn – konj
	bližni – bližnji
	kniga – knjiga
	stanovanski – stanovanjski

Priloga 20.3: Primer kratke zgodbe zapisane iz besed, ki so zapisane na tabli (3. dejavnost)

Včeraj smo se pri pouku z učiteljem pogovarjali o življenju. Povedal nam je, da so knjige pri tem zelo pomembne, saj nam dajo veliko življenjskih lekcij. Naš pogovor je prekinil šolski zvonec.

Priloga 20.4: Izberi, kaj je prav (4. dejavnost)

METUL	KNIGA
ŠKATLJA	PRIJATEL
ZADNI	KNIŽNICA
PONEDELJEK	ČEVEL
UHELJ	UČITELJ
KOSTANJ	PENTLJA

11.21 PRILOGA 21: Mnenja in ocene posamezne učne ure učencev pridobljene z lestvico trenutnega počutja

11.21.1 Mnenja in ocene posamezne učne ure učencev eksperimentalne skupine

UČENEC	OPIS (Zakaj?)	UČENČEVA OCENA POČUTJA
učenec 1A	»Zato ker so učiteljice prijazne in ker smo imeli zanimljivo snov danes.«	5
	»Zato ker smo delali zanimljive stvari. Sam mi je žal ker nisem bila celo uro.«	5
	»Zato ker so učiteljice prijetne in niso stroge. Niso dal nikol teško nalogo. Največ mi je všeč ko smo delal z rokami črke. In največ mi je všeč ko dobimo ankete.«	5
	»Zato ker smo delal z gibom in reklame proti petardam ker so zelo nevarne za življenje. In razne zanimive stvari.«	5
	»Bilo mi je všeč ker smo delal zanimljive stvari z rokami in pogovarjal o zanimljivi temi. In so mi všeč ure ker delamo vse čez igro.«	5
	»Bilo mi je všeč ker smo se igral pantomime in se pogovarjali o slogih. Tudi učiteljice so mi zelo všeč ker lepo razlagajo.	5
	»Danes mi je bilo zelo všeč ker smo spoznal kdaj pišemo črko LJ/NJ oz. L/N. Žal mi je zato ker je danes zadnja ura slovenščine z Tanjo in Ano. Zelo mi je žal, ampak vem da boste spet prišle k nam na obisk. In upam da ko prideta na obisk da bomo se skupi zabavljali, kako do zadaj.«	5
učenec 2A	»Ker smo prvo uro povedali svoje ime in pokazali gibe in ker smo brali knjigo.«	5
	»Ker smo kazal s telesom črke.«	5
	»Ker smo se igral zabaval in so učiteljice so zelo prijazne ker nas ne gregajo igral smo se igro na ispadanje učil smosen z in s.«	5
	»Zato ker smo kazal z gibi besede naučili smo se neki novega to je da ne smem spuščat petard in raket ker so lahko hude poškodbe.«	5
	»Ker je bilo zelo lepo ker smo se igrali učili k in g in je bilo zabavno.«	5
	»Zato ker smo se igrali ponavljali k in h rad bi da v ponedeljek kazali z gibom črke.«	5
	»Zato ker je bilo zabavno lepo igrali smo se učili zelo je bilo lepo.«	5
učenec 3A	»Zato ker smo morali povedati svoje ime potem pa še gib.«	5
	»Zato, ker smo morali s celim telesom prikazat črko.«	5

	»Zato ker smo se igrali igro v kateri smo morali uporabljati črki s in z. Pa bilo mi je všeč ker smo se igrali na ispadanje.«	5
	/	/
	»Ker smo se pri pouku zelo zabavali (všeč mi je bila igra s predlogoma k in h). Žal mi pa je da je pouk malo časa trajal.«	5
	»Všeč mi je bilo ker smo se igrali pantomimo samo mi ni bilo všeč ker je bila večina fantov poklicanih.«	4
	»Zelo mi je bilo všeč, ker smo se igrali zelo zabavne igre (tudi na izpadanje).«	5
učenec 4A	/	/
učenec 5A	»Zato, ker smo se velik naučili in naj bol mi je bila všeč ko smo delali gibe in imena.«	5
	»Najboljše mi je bilo z rokami, ko smo prikazovali s in z.«	5
	»Ko smo delali crko S in Z z rokami, ko smo delal crke s telesom. Ko smo resevali učne liste in ko smo mogli povedati svoje ime. In ko smo delali Ta suhi škafec pušča.«	5
	»Zato ker smo igrali reklamo prepovedano za petarde in ko vem je preobrat teme ni en črn plašč, zelo mi je všeč.«	5
	»Zato, ko smo delali z gibi črke s in z in igrali ko so delal črke k in h. In ko so igrali telesa črk k pa h. Zelo mi je všeč.«	5
	»Zato ker sva na začetek in gibe sva mogli učne liste. Bo sva delali z zelo dobro.«	5
	»Ko smo delali pismo na hrbtu in ko je učiteljica dala glasbo in smo začeli plesati. In ker smo se učili črki h, k, s, z, l, j in nj ali lj.«	5
učenec 6A	»Všeč mi je bilo vse. Kako smo bili v krogu in delali gibe, ko smo se šli pantomimo in kako smo zaigrali slepca in učitelja.«	5
	»Všeč mi je bilo kako smo delali črke s telesi.«	5
	»Všeč mi je učiteljica. Zveni mi prijazna, ni preveč stroga... Všeč so mi igre, ki jih delamo, kot naprimer igro z ispadanjem z s in z. Všeč mi je kako se z učenjem tudi igramo.«	5
	»Všeč mi je bilo, ko smo brali in nato počepnili, če je bilo narobe in vstali, če je bilo pravilno. Všeč pa mi je najbolj ko smo delali predstavo nadaljevanje ali predstavo ne petard, u glavnem vse.«	5
	»Všeč mi je bilo vse. Ko smo kazali gibe, ko smo se igrali poštarje in ugotovil sem, ko sem to že pozabil kje je k ali h.«	5
	»Všeč mi je bilo ko smo delali predloge k in h. Ali ko smo pisali nalogice sosedu, ki jih je moral rešiti. A najbolj mi je bilo všeč ko smo delali pantomimo.«	5
	»Ta zadnji dan sem se imel najbolj super. Kar koli smo naredili mi je bilo všeč, kot npr.: Ko smo pisali pisma, ko smo delali kipe in žurali, ko smo pregledovali besede z mahanjem ... To mi je bilo res užitek. Lepo se imejta! 😊«	5

učenec 7A	»Zato ker smo pokazali gibe in naše zgodbe.«	5
	»Zaradi tega ker smo pokazali črke.«	5
	»Všeč mi je bilo ko smo z rokami prikazali črke in ko smo s počepom in vstajanjem prikazali crki s in z. Ko smo z rokami prikazali s in z medtem ko nam je učiteljica brala povedi.«	5
	»Zato ker smo gibi prikazovali zgodbo ali reklamo stop petarde. Všeč mi je bilo ko smo počepnili če je bil odgovor napačen ali vstali če je bil pravilen.«	5
	»Všeč mi je bilo ker smo se igrali igrice za predloga k in h in še nekaj novega sem se naučil.«	5
	»Ker smo se igrali pantomimo in ker je Lavra pravilno predlok postavila pred moje besede.«	5
	»Zato ker smo se igrali kipe imeli lahek test z gibom prikazali ali je pravilno ali ni in ker smo se naučili nekaj novega.«	5
učenec 8A	»Zato, ker smo brali, se igrali, pogovarjali in zaigrali učenca in učitelja.«	5
	»Vse mi je bilo všeč razen prikazovanja črk.«	4
	»Danes mi je bilo zelo všeč, ko smo se učili predloge s in z. všeč sta mi bili obe igrici, ki smo se jih igrali. Všeč sta mi bili ker smo lahko spraševali tudi druge.«	5
	»Zato ker smo poslušali zgodbico, spoznavali kako je pirotehnika nevarna za ljudi in okolje in ker smo se zabavali in igrali zgodbico.«	5
	»Všeč mi je bilo, ker sem spoznal kako se pokaže k in h z gibi in ker sem danes izvedel pred kaj gre h in k.«	5
	/	/
	»Zato, ker smo se igrali igrice, ki nisi na svojem mestu take igrice so mi zelo všeč. Vedno mi je všeč, ko spoznam nekaj novega in se o tem igramo. Zelo mi je bilo všeč cel teden.«	5
učenec 9A	»Ker v drugi uri ko smo mogli predstaviti učitelja in učenca mi je blo najbolj všeč.«	5
	»Všeč mi je bilo to k smo mogli pokazati črko z gibi.«	5
	»Všeč mi je bilo to ko smo se šli na ispadanje k smo mogli poklekniti in ustati če je črka s ustanemo če pa je črka z pa počepnemo in ko smo z roko pokazali črko s in z.«	5
	»Všeč mi je bilo ko smo v skupinah predstavili reklamo za petarde ali nadaljevanje Tema ni en črn plašč.«	5
	»V mi je bilo ko smo z gibom mogli pokazati predloge k in h in ko smo mogli vstati in počepniti ko je predlog k počepnemo ko pa je predlog h vstanemo.«	5
	»Všeč mi je bilo ko smo se igrali pantomime in ko smo z sošolci mogli zamenjati zvezke da napišemo predlog k ali h.«	5
	/	/
učenec 10A	»Imena in gibi v krogu, pantomima in igre dobre in slabe strani.«	5
	»Ker smo delali črke s telesom.«	5

	»Všeč mi je bilo ko smo se skupaj igrali da z rokami pokažemo črke in povemo z nečem ali s nečem. Všeč mi je bilo še ko smo se igrači predloge s in z na izpadanje, bila sem druga.«	5
	»Ker smo naredili predstavo. Zanima me katera skupina je bila najboljša, všeč mi je bilo ko smo odgovarjali da ali ne in smo vstajali in počepnili. Všeč mi je če gremo na izpadanje in ko delamo različne predstave.«	5
	»Ker smo se igrali predloge ko pokažemo H vstanemo ko pokažemo K počepnemo. Želim si da bi se igrali na izpadanje in da bi se igrali več pantomimo in da bi delali po skupinah reklame in raznorazne predstave sošolcem, ker je hecno in se zabavamo.«	5
	»Všeč mi je bilo, ko smo se igrali pantomimo in ko smo z rokami prikazovali črke k in h in jih zapisovali.«	5
	/	/
učenec 11A	»Najbolj mi je bilo všeč ko smo morali nastopiti tako da je bil nekdo učitelj in nekdo učenec.«	4
	»Ker smo prikazovali različne črke.«	5
	»Všeč mi je bilo zato ker sem se zabavala in ker se veliko naučila.«	4
	»Veliko boljše kot je pri uri z Vikico. Všeč mi je ker veliko prikažemo z gibi in se v zabavi tudi veliko naučim.«	5
	/	/
	/	/
	»Najbolj mi je bilo všeč, ko smo morali okameneti, ko je povedala besedo ki je vsebovala lj/nj.«	5
učenec 12A	»Zaradi prve dejavnosti (gibov) všeč pa so mi bile vse dejavnosti.«	5
	»Zaradi črk z rokami in z gibi.«	5
	»Všeč so mi bile igre s počepi in s kazanjem predlogov. Všeč mi je bila cela šolska ura.«	5
	»zaradi branja zgodbe in reklame. Zaradi vprašanj o knjigi in posnetka o pirotehniku.«	5
	»Zaradi gibov h-ja in k-ja. Zaradi vstajanja in počepanja pri h-ju in k-ju.«	5
	»Z pisanjem besed in kazanjem črk. Zaradi kazanja stvari in govorjenja predlogov.«	5
	»Zaradi kazanja besed in govorjenja lj in nj v besedah.«	5
učenec 13A	»Zato, ker smo obnovili na začetku skoraj celotno snov in zato, ker smo na koncu zaigrali par primerov ko so učitelji razumni in nerazumni (ko razumejo našo težavo ali je ne).«	5
	»Ker smo s telesom pokazali črke.«	5
	»Z Ano in Tanjo mi je ura zelo všeč, ker sta prijazni in je pouk z njima zelo zanimiv. Zelo mi je všeč to, da se učimo predloge, ker mi do zdaj niso šli ravno dobro. Vedno mi je všeč, ker se učimo koristne stvari.«	5
	»Zato, ker me prikazovanje z gibi ne gre najbolje, ker mi je bila všeč knjiga katere odlomke beremo/smo brali.«	4

	»Ker smo se učili kje uporabimo k/h. Ker smo z gibi prikazovali k/h pred priimki in besedami.«	5
	»Ker smo imeli pantomimo in hkrati ponavljali predloga k in h. Vadili smo tudi s svojimi besedami in to mi je bilo všeč.«	5
	»Bila je zadnja ura in res mi je žal, da se moramo tako hitro posloviti. Všeč mi je bilo, ker smo se učili Nj in Lj (čeprav ju/jih že znam ☺). «	5
učenec 14A	»Všeč so mi bile prve dve uri gibanja in učitelji.«	5
	»Všeč mi je bilo gibanje.«	5
	»Všeč mi je bila cela ura. Zato, ker smo delal gibe igral igrice. Rad imam ta pouk.«	5
	»Všeč mi je bilo gibi, pa ko se zabavamo. Rad vaju imam obe.«	5
	»Všeč so mi bile igre in zelo se zabavamo. Rad vaju imam Tanja in Ana.«	5
	»Všeč mi je bila igra k ali h in zelo se zabavam z vami. Želim ta ste naša učiteljica. Rad vaju imam.«	5
	»Všeč mi je bilo igrice LJ/Nj in kake druge igre igre. Zelo rad vaju imam Ano in Tanjo.«	5
učenec 15A	»Zato ker smo delali različne dejavnosti in različne zanimive igre. Všeč mi je bilo ko smo delali pantomimo.«	5
	»Všeč mi je bilo ker smo s telesom delali različne črke.«	5
	»Zelo mi je bilo všeč ko smo igrali s in z in ko smo počepnili in vstali. Ura mi je bila všeč, ker smo se igrali zelo dobre igrice in smo se zabavali.«	5
	»Zato, ker smo delali nadaljevanje in reklame prikazali z gibi in ko nam je brala in ko nam je zastavljala vprašanja.«	5
	»Ker smo se igrali z gibi k in h in, ko smo brali besedilo in, ko smo povedali svoj priimek in povedali h in k.«	4
	»Všeč mi je bilo to, ko smo delali pantomime in isto k ali h in to ko smo povedali domače naloge.«	5
	»Zato, ker smo se igrali igrice z gibi in, ko smo se postavili v krog in, ko smo se igrali pošiljanje babici pismo.«	5
učenec 16A	/	/
učenec 17A	»Zato, ker sme se zabavala. Najbolj mi je pa bilo všeč igra učenca in učitelja.«	5
	»Všeč sta mi bila predloga s in z.«	5
	»Ko smo se igrali igrice. Zato, ker je bila zelo zabavna. Najboljša je bila igra na izpadanje. Pa tudi to, ko smo z gibi prikazali črko z in s. pa s počepom in ustajanjem.«	5
	»Všeč mi je bil, ko smo naredili prikaz z gibi NE PETARD! Ker smo se naučili kako so nevarne petarde.«	5
	»Všeč mi je bilo, ko smo k in h prikazali z gibi. Današnji dan je bil najboljši. Predloga k in h, ko smo jih prikazali z gibi in bilo je zabavno.«	5
	»Zato, ker smo se igrali pantomime in ker smo naredili 10 svojih predlogov.«	5
	/	/

učenec 18A	»Najbolj mi je bila vseč ura z prikazovanjem pravljice Tema ni en črn plašč.«	5
	»Ker smo delali črke iz sebe.«	5
	»Ura mi je bila vseč, ker smo se igrali igrico predlogov na izpadanje. Všeč mi je bilo tudi, ko smo spoznali znaka za s in z.«	5
	»Bilo mi je vseč, ker smo delali nadaljevanje zgodbe Tema ni en črn plašč in reklamo, da ne smemo spuščati petard.«	5
	»Všeč mi je bilo, ko smo spoznali predloga k in h in še, da smo se igrali igrico z gibi, ni pa mi bilo vseč, ker nismo šli na izpadanje.«	5
	»Zelo sem se zabaval, ko smo se šli pantomimo z zlogoma k in h.«	5
	»Všeč mi je bilo zato, ker smo se šli na izpadanje in sem bil drugi, in še ker smo se masirali.«	5
učenec 19A	»Všeč mi je bilo zato, ker smo se šli na izpadanje in sem bil drugi, in še ker smo se masirali.«	5
	»Zato, ker smo s telesom prikazali razne črke.«	5
	»Ta ura mi je bila zelo vseč, ker smo s predlogoma s in z prikazovali ročno, če je v katerem stavku ki ga je učiteljica povedala pokazali ustrezen predlog s ali z. Všeč mi je bilo tudi to, ko smo se razgibali z igro. Pa tudi mi je bilo vseč tudi, ko smo pregledovali nalogo.«	5
	»Ker smo z telesom, z gibom prikazali reklamo za STOP PETARDE ali pa smo prikazali tudi z gibom odlomek od Tema ni en črn plašč.«	5
	»Ker smo se učili predloga h in k ter ker smo se igrali z gibi (prikazali k in h ter zraven vstali ali počepnili). Pa tudi ker smo se naučili predloga k in h, ki smo ga vsi pozabili.«	5
	»Ker smo nekateri hodili pred tablo in prikazali z gibom žival ali stvar in so morali ostali ugotoviti kaj je in še zraven povedati predlog k ali h.«	5
učenec 20A	»Ker smo se igrali in stem se učili obravnavali smo črki LJ/NJ ter se zabavali.«	5
	»Učna ura mi je bila vseč ker nismo pisali. Najbolj mi je bilo vseč ko smo zaigrali vlogo učitelja kako se mora vesti do učencev, ki imajo posebne potrebe.«	5
	»Ker smo pokazali različne črke in ker je bilo zanimivo.«	5
	»Učna ura mi je bila vseč ko smo vadili predloge z ustajanjem in z gibi. Ura mi je bila tudi vseč ker ni potekala kot vsakdanja (ni veliko nalog, bolj zabavno). Najbolj mi je bilo vseč ko smo z ustajanjem pokazali predloge.«	5
	»Všeč mi je bilo ko smo z gibi naredili reklamo, prikazali odlomek ali nadaljevanje odlomka proti petardam.«	5
	»Všeč mi je bilo ko je učiteljica vse podrobno razložila. Ni pa mi bilo preveč vseč ko smo morali velikokrat (skoz) pokazati k in h.«	4
»Bilo mi je vseč ko smo se igrali pamtumimo. Ni pa mi bilo vseč ker nisem prišla na vrsto za kazanje (pamtumimo).«	4	

	»Najbolj sta mi bile vseč 2. stvari to sta: 1. Ko je učiteljica postila glasbo mi pa smo plesali ona je medtem še govorila besede na lj (vmes, spredaj, zadaj), in NJ in besede, ki niso ne na LJ in NJ. Če beseda ni imela LJ in NJ vključeno smo se vstavili, če pa je imela pa smo dalje plesali. 2. Ko smo babici pisali pismo. Pripomb pa nimam.«	5
učenec 21A	»Ni mi bilo vseč, ker 5 ali 6 jih ni prišlo na vrsto pri igri na vrsto. Tako, da so tisti samo stali in nič drugega.«	4
	»Ko smo z gibi prikazali črke in morali uganiti.«	5
	»Najbolj mi je bilo vseč, ko smo se igrali dan noč ampak z in s. Ko smo poslušali besedilo in vstaviti z ali s. Všeč mi je bilo tudi, ko smo kazali z in s z rokami.«	5
	»Všeč mi je bilo, ko smo delali reklamo samo z gibi in ko je učiteljica prebrala odlomek "Tema ni en črn plašč".	5
	»Bilo mi je vseč, ko smo se igrali k ali h dan noč in ko smo povedali svoj priimek in z rokami prikazali k ali h.«	5
	»Ni mi bilo vseč, ko smo se igrali pantomimo, ker tudi na prejšnji igri nise prišla na vrsto.«	3
	»Všeč mi je bilo, ko smo se masirali in ko smo plesali in se vstavili, če je beseda imela lj ali nj.«	5
učenec 22A	»Ura slovenščine je bila zelo dobra, še posebi pri nastopnaju.«	5
	»Ker pri skupini se preveč kregajo.«	2
	»Zato, ker mi je bilo najbolje pri ispadanju. In pri teh vajah je zelo zelo super in zabavno ter veliko zabave je.«	5
	»To kazanje z gibi je bilo zelo zabavno, smešno, zanimivo. In vse te učne ure so boljše kot pa ostane.«	5
	»Pri predlogih k in h mi je bilo zelo zelo všeč ko smo počepnili in vstajali. Želeu bi si da bi bile vedno take ure slovenščine.«	5
	»Pri uponašanju živali je bilo zelo smešno in zabavno ter krati malo čudno.«	5
	»Zato, ker je bilo pri preverjanju da vidite, koliko ste nas naučili enostavno. Pa pri delanju pisma je bilo zelo zelo zabavno.«	5
učenec 23A	»Zato, ker smo pokazovali različne gibe, in ko smo reševali učne liste da vejo dokler smo z učenjem itk. Da vejo kaj nas novega naučiti.«	4
	»Všeč mi je bilo zato ker smo delali črke s telesom.«	5
	»Bilo mi je vse všeč. Zato ker smo se malo igrali eno igrice prvič samo tko, drugič pa že na ispadanje. I sem jaz smagala v tisti igri. Zelo zelo so mi všeč tiste ure z še 2 učiteljici. Zato ker so na vsaki uri gremo nekatere igrice s predlogoma s in z.«	5
	»Bilo mi je zelo všeč. Zato ker so prikazovali z gibi. Zelo mi je všeč ko dela v skupinama. Izmislili smo reklame da ne puščamo petarde izmislit u gibi. Zdaj so mi zelo všeč ure slovenščine. Zato ker zmeri nekaj delamo z gibi tudi zabavne igrice.«	5

	»Bilo mi je všeč. Zato ker sem se nekaj novega naučila z predlogi s in z. igrali smo se ene igre. Všeč mi je bilo zato ker smo se nekaj novega naučili in z gibi prikazovali predloge k in h.«	5
	/	/
	»Vse mi je danes bilo všeč. Zato ker smo pisali pismo babici. Pisali smo pismo ali kot da smo šli na masažo. Naučili smo se kje se uporabljajo črki LJ/NJ. Zmeri se še nekaj novega naučimo...«	5
učenec 24A	»Zaradi tega z učiteljico.«	5
	»Zaradi gibi s telesom.«	5
	»Zelo mi je bila všeč zaradi igrice. Zelo mi je všeč še, ker se učimo dobre stvari. In dobro je še bilo učenje z vami.«	5
	»Bilo mi je všeč ko smo delali gibe stop petardam. In to je zelo dobro, kar delamo. V tej uri sem se počutil odlično in dobro.«	5
	»Všeč mi je bilo ko smo spoznali predloga k in h in to je zelo dobro, ker se učimo.«	5
	»Ker so drugi kazali gibe. In ta je bilo zelo dobro. Zato hočem da tako nadaljujemo.«	5
	»Zelo mi je bila všeč, ker smo se zabavali in spoznali nova predloga LJ in NJ.«	5
učenec 25A	»Ker sta tako zabavni in ker smo nakoncu prikazali.«	5
	»Ker sem se naučila malo več.«	5
	»Ker sta zelo dobri učiteljici. Ura je bila zelo zabavna in zelo zanimiva. Najbolj mi je všeč tazadnja igra.«	5
	»Ker je bilo tako zabavno. Najbolj mi je bilo všeč, ko smo naredili reklame. Zelo sta mi všeč. Naslednjič si želim tudi tako kot danes , ko smo	5
	»Všeč mi je bilo, ker smo prikazovali s telesom kar sem si tudi želela. Naslednjič bi že spet isto. Res res res res mi je bilo všeč. Rada vaju imam.«	5
	»Zelo mi je bilo všeč, ker smo spet kazali z telesom. Najbolj mi je bilo všeč tazadnje. Upam, da bo zadnji dan torej v ponedeljek najboljši dan.	5
	»Zato, ker nje bila to najboljša ura vseh časov. Ker sta najboljši učiteljici evr. In, ker upam, da bosta naslednje leto spet pri nas. Pogrešala vaju bom.«	5

OPOMBA: V razpredelnici (pod »OPIS«) so prepisani dobesedni odgovori učencev.

11.21.2 Mnenja in ocene posamezne učne ure učencev kontrolne skupine

UČENEC	OPIS (Zakaj?)	UČENČEVA OCENA POČUTJA
učenec 1B	»zato, ker so bile učiteljice zelo prijazne, ker je bilo zelo zabavno.«	5
	»Všeč mi je bilo, ker sem se naučil nekaj novega.«	5

	»Zato, ker je bila ta ura dobra, ker smo se razdelili v skupine.«	5
	»Zelo mi je bilo všeč zato, ker smo imeli predstavo, reklame stop petardam.«	5
	»Zato, ker sem se naučil kje postavljam oz. pred katero črko postavim predlog k ali h in zato ker smo se igrali igro poštar, ker je bilo zabavno.«	5
	»Zato, ker je bilo zelo zabavno, ker smo pregledali D.N in ker sem napisal 36 predlogov in ker smo spet barvali smajlije, ker smo si zamenal zvezke in tam napisali manjkajoče predloge, ker smo dobili liste in pisali predloge, ker smo se med poukom pogovarjali o predlogih, ker je učiteljica Tanja bila zelo prijazna.«	5
	»Zato, ker smo se igrali igrice kot: napiši pismo, nepravilne, pravilno. Bilo mi je všeč ko je učiteljica zbirala prostovoljce, ker smo se pogovarjali. Všeč mi je bilo tudi za to, ker smo reševali naloge. Všeč mi je bilo ker smo na koncu reševali učni list. Všeč mi je bilo, ker smo spet dobili list.«	5
učenec 2B	»Zelo všeč mi je bilo ker smo lahko igrali.«	5
	»Zato ker sm se nekaj novega naučila.«	5
	»Všeč mi je bilo ker smo delali v skupinah in ker smo delali naloge.«	5
	»Meni je bilo všeč, ker smo se učili o petardah. Naj bolj mi je bilo pa všeč ko smo se igrali.«	5
	»Všeč mi je bilo zato ker sm se naučila nekaj novega.«	5
	»Všeč mi je bilo ker smo delali v parih.«	5
	»Zato mi je bilo všeč ko smo babici pisali pismo.«	5
učenec 3B	»Bilo mi je zelo všeč. Zato ker sem se naučila nekaj novega.«	5
	»Igrica mi je bila zelo všeč. Naučila sem se nekaj novega na primer pren katerim besedam vstavljamo s in z.«	5
	»Všeč mi je bilo, ker smo igrali igrico. Študentki so zelo prijazni. Naučila sem se nove stvari.«	5
	»Bilo mi je zelo všeč. Igra s trditvami ali je pravilna ali ne. Ko je brala učiteljica. Reklame. Kako smo odigrali.«	5
	»Zelo mi je bilo všeč. Naučila sem se nekaj novega. Tudi za test slovenščine sem se naučila nekaj novega. Hvala ker ste me naučili.«	5
	»Zelo mi je bilo všeč. Ko smo pisali povedi z predlogi k in h. Ravno za test SLJ ki ga imamo.«	5
	»Današnja ura mi je bila zelo všeč igrali smo se igrico zelo je bilo dobro študentke so zelo dobre upam, da bodo postale zelo zelo dobre učiteljice. Lep pozdrav!«	5
učenec 4B	»Zato ker je bilo smešno.«	5
	»To sem obkrožil zaradi tega ker smo preveč pisali.«	4
	»Všeč mi je bilo ker smo se igrali pa zato ker nismo pisali.«	5
	»Zato ker smo imeli igro. In smo se iz nje nekaj naučili.«	5
	»Zato ker veliko pišemo to pa ne maram.«	3
	»Malo preveč pisanja. Ostalo je bilo vse uredi.«	3

	»Bilo mi je všeč ker smo se igrali igre in zabavali. Malo sem žalosten zaradi tega ker je konec in Ana in Tanja greste. Hvala za znanje.«	5
učenec 5B	»Ker je bilo drugače kot ponavadi.«	5
	»Igrica mi je bila všeč.«	5
	»Všeč mi je bila igrica. Všeč mi je bilo zato, ker se učimo na drugačen način.«	5
	»Všeč mi je bila igra pri kateri smo igrali reklamo Stop petardam. Saj bi bla rada igralka.«	5
	»Všeč mi je, da se se naučila kdaj se uporablja k in h.«	5
	»Všeč mi je bila igra iskanje besed. Ni mi bilo poved s predlogi.«	4
	»Všeč mi je bilo, ko me je sosed marirao.«	5
učenec 6B	»Zelo mi je bilo všeč ker ste zabavni.«	5
	»Zato ker sem se nekaj naučila in ker je bila dobra igrica. Sicer mi je bilo vse zelo všeč.«	5
	»ker je bil super kviz in ta prva igra je bila kulaska.«	5
	»Vse mi je bilo všeč. Naučila sem se nekaj novega.«	5
	»Bilo mi je zelo všeč, ker sem se naučila kdaj se uporablja predlog k in h. naj bolj mi je bilo všeč ko se bila poštar.«	5
	»Zato ker sem se zabavala. Všeč mi je bilo gledanje iz slike. Všeč mi je bilo tudi napisati poved. Sicer mi je bilo vse všeč. Zelo zabavno je bilo. Seprav se nisem nič novega.«	5
	»Všeč mi je bilo vse. Najbolj pa mi je bilo ko smo pisali pismo babici. Naučila sem se nekaj novega.«	5
učenec 7B	»Zato, ker nismo delali ničesar težkega in zato, ker smo delali nekaj zabavnega.«	5
	»Zato ker smo se zabavali z različnimi nalogami.«	5
	»Všeč mi je bilo zato, ker smo se samo igrali.«	5
	»Meni je bilo najbolj všeč, ko smo v skupinah delali reklame. Všeč mi je bilo tudi, ko smo spoznali, da so petarde zelo nevarne in škodljive.«	5
	»Zato ker smo se igrali različne igrice. In ker smo zelo veliko pisali. Všeč mi je bilo tudi, ko smo se učili črki h in k. najbolj mi je bilo všeč, ko smo se igrali igro poštar.«	5
	»Meni je bilo všeč vse. Ampak najbolj mi je bilo všeč, ko smo iskali na eni sličici besede in nato smo morali pred njih ustaviti črke k in h. in pri tem je bilo zanimivo, ko smo kot tekmovali kdo jih bo napisal več.«	5
	»Zelo mi je bilo všeč, ker smo se igrali igrico napiši babici pismo in, ko smo telovadili za pravilno in nepravilno lj in nj. Všeč mi je bilo tudi, ko smo besede lj in nj prepisovali k besedam.«	5
učenec 8B	»Ker smo reševali naloge in se igrali.«	5
	»Ker sem se nekaj naučil in še moja skupina je bila dobra.«	4
	»ker sem se naučil nekaj novega in se tudi igral.«	5
	»Ker sem bil žirant in ker sem ocenjeval skupine.«	5
	»Ker sem se naučil nekaj novega.«	5

	»Ker sem se naučil nekaj novega in ker sem se zabaval in se naučil predloga k in h.«	5
	»Ker smo se igrali ker sem se naučil nekaj novega.«	5
učenec 9B	»Zato ker je učiteljica Ana bila zelo pijazna.«	5
	»Zato ker je Tanja imela to uro znami.«	5
	»Zato ker mi je ta ura bila najbolj všeč zato ker smo tekmovali.«	5
	»Zato ker smo delali reklamo stop petardam.«	5
	»Zato ker smo bili poštarji.«	5
	»Zato ker smo iskali na sliki predmete.«	5
	»Zelo mi je bilo všeč ker smo se igrali igrice.«	5
učenec 10B	»Ker sme se zabavala, ko smo sestavljali predstavo. Super je bilo tudi, ker smo brali odlomek, ki ga že poznam.«	5
	»Zato ker sem se naučila nekaj novega o predlogih.«	5
	»Zato ker je bilo zabavno in tekmovali smo v skupinah in mi smo bili drugi.«	5
	»Ker smo naredili reklamo oziroma nadaljevanje odlomka iz knjige Tema ni en črn plašč in smo to tudi zaigrali.«	5
	»Všeč mi je bilo, ker sem se naučila nekaj novega in povezovalo se je z matematiko (kg), ki mi je zelo všeč.«	5
	»Zato, ker je bilo zanimivo, ko smo si v parih pregledovali. Naučila sem se novo stvar. Super za iskalne spretnosti je bilo tudi to, ko smo iskali stvari na sličicah.«	5
	»Zato, ker je bilo zanimivo, ko smo si v parih pregledovali. Naučila sem se novo stvar. Super za iskalne spretnosti je bilo tudi to, ko smo iskali stvari na sličicah.«	5
učenec 11B	»Zato ker sem to že bral.«	3
	»Všeč so mi bili predlogi.«	5
	»Ker smo se igrali igrice.«	5
	»Vse mi je bilo všeč. Najbolj mi je bila všeč ko smo zaigrali reklamo stop petardam.«	5
	»Vse mi je bilo všeč. Najbolj pa ko smo povedali svoj priimek s predlogom.«	5
	»Ko smo pregledovali naloge od drugega. Vse mi je bilo všeč.«	5
	»Vse mi je bilo všeč. Najbolj pa mi je bilo ko smo se igrali igrice.«	3
učenec 12B	»Ker sem spoznal zelo novega.«	5
	»Ker je bilo zabavno.«	5
	»Ker so bili odgovori teški in sem se veliko na učil.«	5
	/	/
	»Zato, ker sem se naučil nekaj novega.«	5
	»Meni je bilo vse všeč samo to je da sem vse že vedel. Bilo je zelo dobro ker sem napisal 36 besed s crko k in h.«	5
	»Ker smo se igrali igre in sem veliko novega zvedel v črkah.«	5
učenec 13B	»Zato, ker je učiteljica Ana zelo dobro in zabavno vodila uro.«	5
	»Zato, ker je Tanja dobro vodila uro.«	5

	»Zato, ker je učiteljica Tanja zelo prijazna in zato, ker se igramo zabavne igre.«	5
	»Zato, ker je Ana zelo dobro vodila današnjo uro. Najbolj mi je bilo všeč, ko smo poslušali posnetek.«	5
	»Zato, ker sem se naučil, kje pišemo predlog k in kje predlog h.«	5
	»Zato, ker smo se igrali zabavne igrice. Pri eni igri sem napisal kar 36 besed in dolgo časa sem razmišljal. Igrali smo se igre o predlogih k in h in je bilo zelo zabavno.«	5
	»Zato, ker smo se danes naučili veliko pravil, kjer pišemo lj in nj. Igrali smo se tudi veliko zabavnih, odličnih in super igric. Igre so bile povezane z besedami, kjer pišemo lj in nj, kar je super, da se naučimo nekaj novega.«	5
učenec 14B	»Všeč mi je bilo zato, ker nismo delalo težkih ali dolgočasnih stvari ampak smo delali zabavne i lahke stvari.«	5
	»Zato, ker smo se naučili nekaj novega na zabaven način.«	5
	»Ker smo delali v skupinah in, ker smo se šli igrico z listki s in z.«	5
	»Ker smo delali nastope v skupinah, pred tem pa smo samo sedeli in poslušali zgodbo.«	5
	»Zato, ker sem se naučila nekaj novega in zato, ker smo se igrali igrico.«	5
	»Zato, ker smo opisovali na zabaven, poučen in lahek način. Pri opisovanju sem zapisala 36 besed lahko, pa bi jih še veliko več. ☺«	5
	»Ker smo se igrali igrico, kjer smo dvigovali listka p(pravilno) in n(narobe), igrali smo se tudi igrico kjer smo "pisali" pismo babici na hrbtu tistega, ki je sedel zraven.«	5
učenec 15B	»Meni je bilo sredinsko všeč ker pri tej predstavi je bilo težko sestaviti predstavo.«	3
	»Ker je bilo zabavno.«	5
	»Zaradi igrice ker smo tekmovali.«	5
	»Zato ker smo se igrali in ker sem doživel nov iziv.«	5
	»Ker smo dobili nove izive in ker smo mogli razmišljati in zaradi igre.«	5
	»Zaradi igre ker smo naspati dobili nove izive in ker smo imeli vaje za možgane.«	5
	»Zaradi igre ker smo naspati dobili nove izive in ker smo imeli vaje za možgane.«	3
učenec 16B	»Všeč mi je bilo vse, ampak najbolj mi je pa bilo všeč tazadnja stvar, kjer smo mogli narediti predstavo.«	5
	»Ker je bilo zelo dobro. Najbolj mi je bila všeč igrica.«	5
	»Všeč mi je bilo vse. Najbolj mi je bilo, ko smo preverjali domačo nalogo. Bila mi je všeč igra predlogi. Všeč mi je bila zadnja igra. Všeč mi je bilo, ko smo izpolnjevali lestvico trenutnega počutja.«	5
	»Všeč mi je bila igra, ko si moral narediti reklamo ali predstavitev.«	5
	»Danes mi ni bilo preveč všeč, ker smo preveč pisali.«	3

	»Všeč mi je bilo, ko smo delali v parih.«	4
	»Všeč mi je bilo vse. AMPAK najbolj pa mi je bilo všeč VSE!!!!!!!«	5
učenec 17B	»Učiteljicami je bila zelo všeč ker je bila prijazna.«	5
	»Prijazna učiteljica.«	5
	»Ker smo bili pri igri zadnji.«	2
	»Izjemna igra. In super pouk. Dobra učiteljica. Bilo je poučno. Bilo je zabavno.«	5
	»Zato ker smo se šli igrice in ker smo se naučili nekaj novega.«	5
	»Ker smo se igrali in opisovali slikico. In ker je bila učiteljica prijazna.«	5
	»Ker sem se veliko novega naučil predloge(nj, lj, s, z, k in h), In ker j bila učiteljica zelo prijazna.«	5
učenec 18B	»Zato ker smo lahko v parih zaigrali odlomek iz knjige.«	5
	»Ker smo se igrali igrico s predlogi.«	4
	»Všeč mi je bilo ko smo se igrali Tekmovalno igro.«	4
	»Zato ko smo se igrali da naredimo reklamo stop petardam.«	5
	»Všeč mi je bilo ko smo govorili priimke in ko smo se igrali poštarja.«	5
	»Všeč mi je bilo ko smo iz slik gledali kaj vidimo iz slike.«	5
	»Všeč mi je bilo ko smo iz slik gledali kaj vidimo iz slike.«	5
učenec 19B	»Zato, ker smo prepoznali drugačnost in o pravljici Tema ni en črn plašč in ko so nastopali.«	5
	»Meni je bila cela ura všeč.«	5
	»Bilo mi je všeč, ker smo šli v skupino in resevali te listke.«	5
	»Prva urami mi je bila najbolj všeč ko smo brali in odgovarjali na vprašanja.«	5
	»Zato, ker smo uporabljali predloga k in h in ker bomo to tudi v testu slovenščine in nam bo to pomagalo.«	5
	»Vse mi je bilo všeč pa še posebej ko smo si zamenjali zvezke, ter, ko smo vadili, iskali predloge K in H ter delali naloge, ker smo lahko pogovarjali, ker smo se zelo zabavali, ampak, ko smo pisali predloga K in H sem napisala 24 besed.«	5
	»Bilo mi je zelo všeč, ker smo se učil stvari, ki jih bomo imel v testu SLJ.«	5
učenec 20B	»Ker sam se naučila veliko novih stvari in zabavna je bila zato mi je bila všeč.«	5
	»Zato ker smo se igrali zelo dobro igrico.«	5
	»Meni je bila vse všeč in tudi igra mi je bila dobra.«	5
	»Najbolj mi je bilo všeč ker smo se igrali in tut vse mi je bilo zelo zelo zelo všeč.«	5
	»Cela ura mi je bila zabavna in tudi zelo zabavna ta igra.«	5
	»Ni mi bilo všeč ko smo bili v parih vse drugo mi je bilo všeč in zelo je bilo zabavno.«	3
	»Danes mi je bilo zelo všeč. Zelo sem žalostna ker jih nebo več ko bi vsaj bile še dolgo tu in obe sta prijazne upam da bosta kmalu postale zelo dobre učiteljice in danas je bilo tut	5

	naj boljše obema želim veliko sreče v življenju zelo je bilo zabavno.«	
učenec 21B	»Zato ker je mi je bilo všeč.«	5
	»Vse mi je bilo všeč.«	5
	»Vse mi je všeč.«	5
	»Vse mi je bilo všeč.«	5
	»Vse mi je bilo všeč. Igra poštar mi je bila všeč.«	5
	»Všeč mi je bilo ko smo pisali predlogo k in h in ko smo zamenjali zvezke in so dajali pravilno in nepravilno. Vse mi je bilo všeč.«	5
	»Zelo mi je bilo všeč ko sem sedel na mestu. Igra mi je bila zelo všeč ker smo kazali P in N P kot pravilno in N kot ne pravilno vse mi je bilo všeč.«	5
učenec 22B	»Zaradi tega ker mi je bilo najbolj všeč ker smo imeli dobre igrice.«	5
	»Prijazna učiteljica.«	5
	/	/
	»Najbol mi je bilo všeč ker so bili vsi nastopi zelo všeč.«	5
	»Zelo mi je bilo všeč kos smo se igrali igrico poštarje.«	4
	»Zato ker smo se s sošolci zamenjali zvezke da si pregledamo naloge ki smo jih delali.«	4
učenec 23B	»Zato ker smo se igrali zelo veliko igrice.«	5
	»Zato ker smo se naučili da smo si vsi različni.«	5
	»Všeč so mi bili predlogi.«	5
	»Zato ker smo tekmovali.«	5
	»Zato ker smo se naučili da se ne meče petard.«	5
	»Meni je bilo všeč ko smo se igrali poštarja.«	5
	»Zato ker smo delali predloge K in h. Zato ker sem se zabaval in ker sem se naučil veliko.«	4
učenec 24B	»Zelo mi je bilo všeč ko smo se igrali igrice.«	5
	»Zato ker je bilo vse smešno, všeč kaj smo delali, veliko sem se nauču iz tega ...«	5
	»Zato ker sem se veliko naučil.«	5
	»Zato ker ko smo igrali tisto igro kdo bo bil prvi.«	5
	»Zato ker smo se veliko igrali, najbolj pa mi je bilo všeč, ko smo se igrali tisto igro stop petarda.«	5
	»Zato ker sem se naučil pomembno stvar, kdaj pišeš k in h.«	5
	»Zato ker smo dane spisali povedi in si preverjali, zato ker smo napisali vse kar vidimo in sem napisal 15 stavkov o tem.«	5
	»Meni je bilo zelo všeč ko smo se igrali igre, ko smo pisali list na katerega sem moral napisati kje se napiše s, z, k, h, lj ali nj. Pri igrah mi je bilo najbolj všeč ker sem bil 5. od 25. kjer sem rabil dvignit p ali n. pri 2. uri pa mi je bilo všeč ko smo si pisali po hrbtu.«	5
učenec 25B	»Zato, ker je bila zanimiva tema.«	5
	»Všeč so mi bili predlogi.«	5
	»Ker je bilo zabavno.«	5

	»Ker ko sem prišla s pevskih, so imeli smešne reklame o petardah.«	5
	»Všeč mi je bilo ker smo se učili k in h predloga.«	5
	»Všeč mi je bilo, ker smo delali v parih.«	5
	»Ker smo se masirali v parih, v krogu ko smo pisali pismo.«	5

OPOMBA: V razpredelnici (pod »OPIS«) so prepisani dobesedni odgovori učencev.

11.22 PRILOGA 22: Rezultati začetnega, vmesnega in končnega preverjanja znanja eksperimentalne skupine

	UČENEC	ŠTEVILO DOSEŽENIH TOČK PRI POSAMEZNIH NALOGAH									
		1. naloga (4,5 t)	2. naloga (4 t)	3. naloga (4 t)	4. naloga (2 t)	5. naloga (13 t)	6. naloga (6 t) (1. 1 t; 2. 1 t; 3. 2 t; 4. 2 t)				SKUPAJ (33,5 t)
							1.	2.	3.	4.	
1.	učenec 1A	3,0	3,5	2,5	2,0	4,0	0,0	0,0	0,5	2,0	17,5
2.	učenec 2A	2,5	3,0	3,0	2,0	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0	13,5
3.	učenec 3A	4,0	4,0	4,0	2,0	8,0	1,0	1,0	2,0	2,0	28,0
4.	učenec 4A ¹⁰	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
5.	učenec 5A	3,0	3,0	3,5	1,5	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	13,0
6.	učenec 6A	4,0	3,0	0,0	2,0	8,0	1,0	0,0	2,0	2,0	22,0
7.	učenec 7A	3,5	3,0	3,0	2,0	5,0	1,0	1,0	0,0	2,0	20,5
8.	učenec 8A	4,0	3,5	3,0	2,0	6,0	1,0	1,0	1,0	2,0	23,5
9.	učenec 9A	3,5	2,0	3,0	2,0	3,5	1,0	0,5	2,0	0,0	17,5
10.	učenec 10A	3,5	3,5	3,0	2,0	5,0	1,0	1,0	1,0	0,0	20,0
11.	učenec 11A	4,5	3,5	4,0	2,0	8,0	1,0	1,0	2,0	2,0	28,0
12.	učenec 12A	4,5	4,0	2,5	2,0	6,0	0,0	1,0	1,0	1,0	22,0
13.	učenec 13A	4,0	3,0	4,0	2,0	9,0	1,0	1,0	0,0	2,0	26,0
14.	učenec 14A	3,5	2,5	3,5	2,0	0,5	1,0	0,0	1,0	1,0	15,0
15.	učenec 15A	3,5	1,5	3,5	2,0	7,0	0,0	0,5	1,0	0,5	19,5
16.	učenec 16A ¹¹	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
17.	učenec 17A	4,5	3,0	4,0	2,0	7,0	1,0	1,0	0,0	2,0	24,5
18.	učenec 18A	3,5	3,5	4,0	2,0	7,0	1,0	1,0	0,0	1,0	23,0

¹⁰ Učenec ne obiskuje pouka, zato ne bo vključen v raziskavo.

¹¹ Učenec občasno obiskuje pouk, zato ne bo vključen v raziskavo.

19.	učenec 19A	4,0	3,5	3,0	2,0	7,0	1,0	1,0	2,0	2,0	25,5
20.	učenec 20A	3,5	3,5	3,0	2,0	5,0	1,0	0,5	1,0	2,0	21,5
21.	učenec 21A	1,5	3,0	3,0	2,0	8,0	1,0	1,0	2,0	2,0	23,5
22.	učenec 22A	3,0	3,5	3,5	2,0	5,0	1,0	0,0	1,0	2,0	21,0
23.	učenec 23A	2,5	2,5	3,0	2,0	8,0	1,0	0,5	2,0	2,0	23,5
24.	učenec 24A	4,0	4,0	4,0	2,0	5,0	1,0	0,0	2,0	2,0	24,0
25.	učenec 25A	3,0	3,0	4,0	2,0	5,5	1,0	1,0	1,0	1,0	21,5
SKUPNO POVPREČJE TOČK		3,5 t	3,2 t	3,2 t	2,0t	5,8 t	0,8 t	0,6 t	1,1 t	1,4 t	21,5 t

Preglednica 11: Rezultati 1. (začetnega) preverjanja znanja eksperimentalne skupine (14. 5. 2018)

OPOMBA: S sivo barvo so označeni priseljeni učenci.

	UČENEC	ŠTEVILO DOSEŽENIH TOČK PRI POSAMEZNIH NALOGAH									
		1. naloga (4,5 t)	2. naloga (4 t)	3. naloga (4 t)	4. naloga (2 t)	5. naloga (13 t)	6. naloga (6 t) (1. 1 t; 2. 1 t; 3. 2 t; 4. 2 t)				SKUPAJ (33,5 t)
							1.	2.	3.	4.	
1.	učenec 1A	3,5	2,5	4,0	2,0	6,0	1,0	1,0	2,0	2,0	24,0
2.	učenec 2A	4,0	1,5	2,0	2,0	4,0	1,0	1,0	2,0	0,0	17,5
3.	učenec 3A	4,5	4,0	3,0	2,0	9,0	1,0	1,0	2,0	2,0	28,5
4.	učenec 4A ¹²	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
5.	učenec 5A	4,5	2,0	3,5	2,0	0,0	0,0	1,0	0,0	2,0	15,0
6.	učenec 6A	4,5	4,0	4,0	2,0	6,5	1,0	1,0	2,0	2,0	27,0

¹² Učenec ne obiskuje pouka, zato ne bo vključen v raziskavo.

7.	učenec 7A	4,5	4,0	3,0	2,0	5,0	1,0	1,0	2,0	2,0	24,5
8.	učenec 8A	4,5	4,0	3,0	2,0	10,5	1,0	1,0	2,0	2,0	30,0
9.	učenec 9A	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
10.	učenec 10A	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
11.	učenec 11A	4,5	4,0	4,0	2,0	12,0	1,0	1,0	0,0	2,0	30,5
12.	učenec 12A	3,0	4,0	3,5	2,0	5,0	1,0	0,5	2,0	1,0	22,0
13.	učenec 13A	4,0	4,0	3,0	2,0	10,0	1,0	1,0	0,0	1,0	26,0
14.	učenec 14A	3,5	3,0	3,5	2,0	2,5	0,0	0,0	0,5	0,0	15,0
15.	učenec 15A	4,5	3,5	3,0	2,0	7,0	1,0	0,5	2,0	0,0	23,5
16.	učenec 16A ¹³	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
17.	učenec 17A	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
18.	učenec 18A	4,5	4,0	4,0	2,0	10,0	1,0	1,0	2,0	1,0	29,5
19.	učenec 19A	4,0	4,0	2,5	2,0	8,0	1,0	1,0	2,0	2,0	26,5
20.	učenec 20A	4,0	3,5	3,5	2,0	6,5	1,0	0,5	1,0	2,0	24,0
21.	učenec 21A	4,5	4,0	3,0	2,0	10,0	1,0	1,0	0,0	2,0	27,5
22.	učenec 22A	4,5	3,5	3,0	2,0	7,0	1,0	1,0	1,0	1,0	24,0
23.	učenec 23A	4,0	4,0	3,0	2,0	6,5	1,0	1,0	0,5	2,0	24,0
24.	učenec 24A	4,0	4,0	3,0	2,0	7,0	1,0	0,5	2,0	2,0	25,5
25.	učenec 25A	4,5	3,5	4,0	1,5	10,0	1,0	1,0	1,0	0,0	26,5
	SKUPNO POVPREČJE TOČK	4,2 t	3,6 t	3,3t	2,0 t	7,1 t	0,9 t	0,9 t	1,3 t	1,4 t	24,6 t

Preglednica 12: Rezultati 2. (vmesnega) preverjanja znanja eksperimentalne skupine (28. 5. 2018)

OPOMBA: S sivo barvo so označeni priseljeni učenci.

¹³ Učenec občasno obiskuje pouk, zato ne bo vključen v raziskavo.

	UČENEC	ŠTEVILO DOSEŽENIH TOČK PRI POSAMEZNIH NALOGAH									
		1. naloga (4,5 t)	2. naloga (4 t)	3. naloga (4 t)	4. naloga (2 t)	5. naloga (13 t)	6. naloga (6 t) (1. 1 t; 2. 1 t; 3. 2 t; 4. 2 t)				SKUPAJ (33,5 t)
							1.	2.	3.	4.	
1.	učenec 1A	4,5	2,5	2,5	2,0	6,0	0,0	1,0	2,0	2,0	22,5
2.	učenec 2A	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
3.	učenec 3A	4,5	3,5	4,0	2,0	8,5	1,0	1,0	2,0	2,0	28,5
4.	učenec 4A ¹⁴	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
5.	učenec 5A	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
6.	učenec 6A	4,5	4,0	3,5	2,0	4,5	1,0	0,0	2,0	2,0	24,5
7.	učenec 7A	3,0	3,5	2,5	2,0	5,0	1,0	1,0	2,0	2,0	22,0
8.	učenec 8A	4,5	4,0	3,5	2,0	5,0	1,0	1,0	2,0	2,0	25,0
9.	učenec 9A	3,5	2,5	3,5	2,0	6,0	1,0	1,0	2,0	2,0	23,5
10.	učenec 10A	4,5	4,0	3,5	2,0	3,0	1,0	1,0	2,0	2,0	23,0
11.	učenec 11A	2,5	3,0	3,0	2,0	7,0	1,0	1,0	2,0	2,0	23,5
12.	učenec 12A	4,5	4,0	2,0	2,0	6,0	1,0	1,0	2,0	2,0	24,5
13.	učenec 13A	4,0	3,5	4,0	2,0	8,5	1,0	1,0	2,0	2,0	28,0
14.	učenec 14A	4,5	3,0	2,5	2,0	2,5	1,0	0,0	1,0	1,0	17,5
15.	učenec 15A	4,0	4,0	3,5	2,0	8,0	1,0	0,0	2,0	2,0	26,5
16.	učenec 16A ¹⁵	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
17.	učenec 17A	4,5	3,5	4,0	1,5	6,0	1,0	1,0	1,0	0,0	22,5
18.	učenec 18A	4,5	4,0	4,0	2,0	4,0	1,0	0,5	2,0	2,0	24,0

¹⁴ Učenec ne obiskuje pouka, zato ne bo vključen v raziskavo.

¹⁵ Učenec občasno obiskuje pouk, zato ne bo vključen v raziskavo.

19.	učenec 19A	4,5	3,5	2,5	2,0	8,0	1,0	1,0	2,0	2,0	26,5
20.	učenec 20A	4,5	3,0	3,5	2,0	6,0	1,0	0,5	2,0	2,0	24,5
21.	učenec 21A	4,5	4,0	3,5	2,0	4,0	1,0	1,0	2,0	2,0	24,0
22.	učenec 22A	3,5	2,5	4,0	2,0	7,0	1,0	1,0	2,0	1,0	24,0
23.	učenec 23A	3,0	2,5	4,0	2,0	6,5	1,0	1,0	1,0	2,0	23,0
24.	učenec 24A	4,0	3,5	3,5	2,0	7,0	1,0	0,5	2,0	2,0	25,5
25.	učenec 25A	4,0	3,0	3,0	2,0	6,5	1,0	1,0	1,0	2,0	23,5
	SKUPNO POVPREČJE TOČK	4,1 t	3,4 t	3,3 t	2,0 t	6,0 t	1,0 t	0,8 t	1,8 t	1,8 t	24,1 t

Preglednica 13: Rezultati 3. (končnega) preverjanja znanja eksperimentalne skupine (27. 9. 2018)

OPOMBA: S sivo barvo so označeni priseljeni učenci.

11.23 PRILOGA 23: Rezultati začetnega, vmesnega in končnega preverjanja znanja kontrolne skupine

	UČENEC	ŠTEVILO DOSEŽENIH TOČK PRI POSAMEZNIH NALOGAH									SKUPAJ (33,5 t)
		1. naloga (4,5 t)	2. naloga (4 t)	3. naloga (4 t)	4. naloga (2 t)	5. naloga (13 t)	6. naloga (6 t) (1. 1 t; 2. 1 t; 3. 2 t; 4. 2 t)				
							1.	2.	3.	4.	
1.	učenec 1B	3,5	4,0	4,0	1,5	5,0	1,0	0,5	1,0	2,0	22,5
2.	učenec 2B	3,5	3,5	3,0	2,0	4,5	1,0	1,0	2,0	0,0	20,5
3.	učenec 3B	2,5	2,5	3,0	2,0	4,0	0,0	0,5	1,0	1,0	16,5
4.	učenec 4B	2,5	2,0	4,0	2,0	0,0	0,0	1,0	1,0	0,0	12,5
5.	učenec 5B	3,0	2,5	2,5	1,5	3,5	1,0	1,0	0,0	1,0	16,0
6.	učenec 6B	2,5	2,5	2,5	2,0	5,0	1,0	1,0	2,0	1,0	19,5
7.	učenec 7B	4,0	4,0	4,0	2,0	8,0	1,0	0,5	1,0	2,0	26,5
8.	učenec 8B	2,0	1,5	3,5	2,0	4,0	0,0	0,0	0,0	1,0	14,0
9.	učenec 9B	3,5	2,5	2,5	2,0	6,0	1,0	1,0	0,0	0,0	18,5
10.	učenec 10B	4,0	3,5	4,0	2,0	7,0	1,0	1,0	1,0	2,0	25,5
11.	učenec 11B	3,5	3,5	4,0	2,0	6,0	1,0	1,0	1,0	2,0	24,0
12.	učenec 12B	3,5	3,0	3,5	2,0	4,5	1,0	0,0	1,0	1,0	19,5
13.	učenec 13B	3,5	3,0	3,5	2,0	4,0	1,0	1,0	1,0	2,0	21,0
14.	učenec 14B	4,5	4,0	3,0	2,0	6,5	1,0	1,0	2,0	2,0	26,0
15.	učenec 15B	3,5	1,5	3,0	2,0	3,5	1,0	0,5	1,0	1,0	17,0
16.	učenec 16B	4,0	3,5	3,0	2,0	8,0	1,0	1,0	1,0	1,0	24,5
17.	učenec 17B	3,5	3,0	2,0	2,0	6,0	1,0	1,0	1,0	2,0	21,5
18.	učenec 18B	3,5	3,5	2,5	2,0	7,0	1,0	1,0	1,0	2,0	23,5
19.	učenec 19B	4,0	2,5	2,5	2,0	5,5	0,0	1,0	1,0	0,5	19,0
20.	učenec 20B	3,0	2,5	1,5	2,0	3,5	0,0	0,0	1,0	2,0	15,5
21.	učenec 21B	2,0	2,5	1,0	1,0	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	7,5
22.	učenec 22B	3,5	2,5	3,5	2,0	6,5	1,0	1,0	1,0	2,0	23,0

23.	učenec 23B	3,0	3,0	2,0	1,5	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	11,5
24.	učenec 24B	2,5	3,5	3,0	2,0	6,0	1,0	0,5	1,0	1,0	20,5
25.	učenec 25B	3,0	2,0	4,0	2,0	7,0	1,0	1,0	1,0	2,0	23,0
	SKUPNO POVPREČJE TOČK	3,3 t	2,9t	3,0 t	1,9t	4,9 t	0,8 t	0,7 t	0,9 t	1,2 t	19,6 t

Preglednica 14: Rezultati 1. (začetnega) preverjanja znanja kontrolne skupine (14. 5. 2018)

OPOMBA: S sivo barvo so označeni priseljeni učenci.

	UČENEC	ŠTEVILO DOSEŽENIH TOČK PRI POSAMEZNIH NALOGAH									
		1. naloga (4,5 t)	2. naloga (4 t)	3. naloga (4 t)	4. naloga (2 t)	5. naloga (13 t)	6. naloga (6 t) (1. 1 t; 2. 1 t; 3. 2 t; 4. 2 t)				SKUPAJ (33,5 t)
							1.	2.	3.	4.	
1.	učenec 1B	4,0	3,5	3,0	2,0	8,5	1,0	1,0	2,0	2,0	27,0
2.	učenec 2B	4,0	2,0	3,0	2,0	7,5	1,0	0,5	2,0	2,0	24,0
3.	učenec 3B	3,5	2,5	3,5	2,0	3,5	0,0	1,0	0,0	1,0	17,0
4.	učenec 4B	4,5	4,0	4,0	2,0	6,0	1,0	1,0	0,0	0,0	22,5
5.	učenec 5B	4,0	2,5	3,5	2,0	3,5	1,0	1,0	1,0	1,0	19,5
6.	učenec 6B	4,5	4,0	2,5	2,0	9,0	1,0	1,0	2,0	1,0	27,0
7.	učenec 7B	4,5	4,0	4,0	2,0	8,0	1,0	1,0	1,0	1,0	26,5
8.	učenec 8B	3,0	2,0	2,5	2,0	1,5	1,0	1,0	1,0	2,0	16,0
9.	učenec 9B	3,5	2,0	4,0	2,0	3,0	1,0	1,0	0,0	1,0	17,5
10.	učenec 10B	4,5	4,0	4,0	2,0	10,0	1,0	1,0	2,0	2,0	30,5
11.	učenec 11B	4,5	3,0	4,0	2,0	6,0	1,0	1,0	1,0	2,0	24,5
12.	učenec 12B	4,5	2,0	3,0	1,5	3,5	1,0	0,0	2,0	0,5	18,0

13.	učenec 13B	4,5	4,0	4,0	2,0	11,0	1,0	1,0	2,0	2,0	31,5
14.	učenec 14B	4,5	4,0	4,0	2,0	9,0	1,0	1,0	2,0	2,0	29,5
15.	učenec 15B	4,5	3,5	3,0	2,0	1,0	1,0	0,5	2,0	1,0	18,5
16.	učenec 16B	4,5	3,0	4,0	2,0	11,0	1,0	1,0	2,0	2,0	30,5
17.	učenec 17B	4,5	3,5	2,5	2,0	5,0	1,0	1,0	1,0	2,0	22,5
18.	učenec 18B	4,5	3,5	4,0	2,0	5,0	1,0	1,0	2,0	2,0	25,0
19.	učenec 19B	3,5	3,0	2,0	2,0	5,5	0,0	1,0	1,0	1,0	19,0
20.	učenec 20B	4,0	2,0	3,0	2,0	1,5	0,0	0,0	1,0	2,0	15,5
21.	učenec 21B	3,5	4,0	3,0	1,5	7,0	1,0	0,0	0,5	0,0	20,5
22.	učenec 22B	4,0	3,5	4,0	2,0	6,0	1,0	1,0	0,5	2,0	24,0
23.	učenec 23B	1,5	3,0	4,0	2,0	1,5	1,0	0,5	0,5	0,0	14,0
24.	učenec 24B	4,5	4,0	3,5	2,0	5,0	1,0	1,0	1,0	1,0	23,0
25.	učenec 25B	4,5	3,5	4,0	2,0	7,0	1,0	1,0	0,5	1,0	24,5
SKUPNO POVPREČJE TOČK		4,1 t	3,2 t	3,4 t	2,0 t	5,8 t	0,9 t	0,8 t	1,2 t	1,3 t	22,7 t

Preglednica 15: Rezultati 2. (vmesnega) preverjanja znanja kontrolne skupine (28. 5. 2018)

OPOMBA: S sivo barvo so označeni priseljeni učenci.

	UČENEC	ŠTEVILO DOSEŽENIH TOČK PRI POSAMEZNIH NALOGAH									SKUPAJ (33,5 t)
		1. naloga (4,5 t)	2. naloga (4 t)	3. naloga (4 t)	4. naloga (2 t)	5. naloga (13 t)	6. naloga (6 t) (1. 1 t; 2. 1 t; 3. 2 t; 4. 2 t)				
							1.	2.	3.	4.	
1.	učenec 1B	4,0	4,0	3,0	2,0	3,5	1,0	1,0	0,5	1,5	20,5
2.	učenec 2B	3,0	3,0	3,0	2,0	5,0	1,0	1,0	2,0	2,0	22,0

3.	učenec 3B	4,5	3,5	3,5	2,0	4,5	0,0	1,0	1,0	2,0	22,0
4.	učenec 4B	3,5	3,5	4,0	2,0	3,5	1,0	1,0	1,0	0,0	19,5
5.	učenec 5B	3,5	4,0	2,5	2,0	7,0	1,0	1,0	0,5	1,0	22,5
6.	učenec 6B	3,5	3,0	3,0	2,0	7,5	1,0	1,0	1,0	1,0	23,0
7.	učenec 7B	4,5	4,0	4,0	2,0	6,0	1,0	1,0	1,0	2,0	25,5
8.	učenec 8B	2,5	3,0	2,0	2,0	6,0	0,0	1,0	2,0	2,0	20,5
9.	učenec 9B	3,0	3,5	3,5	2,0	5,0	1,0	1,0	0,0	0,0	19,0
10.	učenec 10B	4,5	3,5	4,0	2,0	9,0	1,0	1,0	1,0	2,0	28,0
11.	učenec 11B	3,5	4,0	4,0	2,0	6,0	1,0	1,0	2,0	2,0	25,5
12.	učenec 12B	2,5	2,5	3,0	2,0	6,0	1,0	1,0	1,5	2,0	21,5
13.	učenec 13B	4,5	4,0	3,5	2,0	10,0	1,0	1,0	2,0	2,0	30,0
14.	učenec 14B	4,5	4,0	4,0	2,0	9,0	1,0	1,0	2,0	2,0	29,5
15.	učenec 15B	3,5	2,5	3,0	2,0	2,0	1,0	1,0	2,0	1,0	18,0
16.	učenec 16B	4,0	3,5	3,0	2,0	4,0	1,0	1,0	2,0	2,0	22,5
17.	učenec 17B	4,5	3,5	2,0	2,0	9,0	1,0	1,0	2,0	2,0	27,0
18.	učenec 18B	4,5	3,5	3,0	2,0	5,0	1,0	1,0	1,0	2,0	23,0
19.	učenec 19B	4,0	4,0	3,0	2,0	3,0	0,0	1,0	2,0	2,0	21,0
20.	učenec 20B	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
21.	učenec 21B	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
22.	učenec 22B	4,5	3,0	3,0	2,0	3,5	1,0	1,0	1,0	2,0	21,0
23.	učenec 23B	2,0	2,5	2,0	2,0	3,0	1,0	1,0	1,0	2,0	16,5
24.	učenec 24B	4,5	3,5	4,0	2,0	6,0	1,0	1,0	1,0	1,0	24,0
25.	učenec 20B	1,0	3,0	0,0	2,0	7,0	1,0	1,0	2,0	2,0	19,0
SKUPNO POVPREČJE TOČK		3,7 t	3,4 t	3,0 t	2,0 t	5,7 t	0,9 t	1,0 t	1,5 t	1,5 t	22,7 t

Preglednica 16: Rezultati 3. (končnega) preverjanja znanja kontrolne skupine (27. 9. 2018)

OPOMBA: S sivo barvo so označeni priseljeni učenci.

11.24 PRILOGA 24: Primerjava rezultatov 1., 2. in 3. preverjanja znanja eksperimentalne in kontrolne

UČENEC	ŠT. TOČK NA 1. PREVERJANJU ZNANJA (14. 5. 2018) skupaj možnih 33,5 t	ODSTOTKI %	ŠT. TOČK NA 2. PREVERJANJU ZNANJA (28. 5. 2018) skupaj možnih 33,5 t	ODSTOTKI %	ŠT. TOČK NA 3. PREVERJANJU ZNANJA (27. 9. 2018) skupaj možnih 33,5 t	ODSTOTKI %	ODSTOTEK IZBOLJŠAVE (1. in 2. preverjanja znanja)	ODSTOTEK IZBOLJŠAVE (1. in 3. preverjanja znanja)
učenec 1A	17,5	52,2	24,0	71,6	22,5	67,2	19,4	15,0
učenec 2A	13,5	40,3	17,5	52,2	/	/	11,9	/
učenec 3A	28,0	83,6	28,5	85,1	28,5	85,1	1,5	1,5
učenec 4A ¹⁶	/	/	/	/	/	/	/	/
učenec 5A	13,0	38,8	15,0	44,8	/	/	6,0	/
učenec 6A	22,0	65,7	27,0	80,6	24,5	73,2	14,9	7,5
učenec 7A	20,5	61,2	24,5	73,1	22,0	65,7	11,9	4,5
učenec 8A	23,5	70,1	30,0	89,6	25,0	74,6	19,5	4,5
učenec 9A	17,5	52,2	/	/	23,5	70,1	/	17,9
učenec 10A	20,0	59,7	/	/	23,0	68,7	/	9,0
učenec 11A	28,0	83,6	30,5	91,0	23,5	70,1	7,4	-13,5
učenec 12A	22,0	65,7	22,0	65,7	24,5	73,1	0,0	7,4
učenec 13A	26,0	77,6	26,0	77,6	28,0	83,6	0,0	6,0
učenec 14A	15,0	44,8	15,0	44,8	17,5	52,2	0,0	7,4
učenec 15A	19,5	58,2	23,5	70,1	26,5	79,1	11,9	20,9
učenec 16A ¹⁷	/	/	/	/	/	/	/	/
učenec 17A	24,5	73,1	/	/	22,5	67,2	/	-5,9
učenec 18A	23,0	68,7	29,5	88,1	24,0	71,6	19,4	2,9
učenec 19A	25,5	76,1	26,5	79,1	26,5	79,1	3,0	3,0

¹⁶ Učenec ne obiskuje pouka, zato ne bo vključen v raziskavo.

¹⁷ Učenec občasno obiskuje pouk, zato ne bo vključen v raziskavo.

učenec 20A	21,5	64,2	24,0	71,6	24,5	73,1	7,4	8,9
učenec 21A	23,5	70,1	27,5	82,1	24,0	71,6	12,0	1,5
učenec 22A	21,0	62,7	24,0	71,6	24,0	71,6	8,9	8,9
učenec 23A	23,5	70,1	24,0	71,6	23,0	68,7	1,5	-1,4
učenec 24A	24,0	71,6	25,5	76,1	25,5	76,1	4,5	4,5
učenec 25A	21,5	64,2	26,5	79,1	23,5	70,1	14,9	5,9
SKUPNO POVPREČJE TOČK/ODST OTKOV	21,5 t	64,1 %	24,6 t	73,3 %	24,1 t	65,4 %	8,8 %	5,5 %

Preglednica 17: Primerjava rezultatov 1., 2. in 3. preverjanja znanja eksperimentalne skupine

OPOMBA: S sivo barvo so označeni priseljeni učenci.

UČENEC	ŠT. TOČK NA 1. PREVERJANJU ZNAJJA (14. 5. 2018) skupaj možnih 33,5 t	ODSTOTKI %	ŠT. TOČK NA 2. PREVERJANJU ZNAJJA (28. 5. 2018) skupaj možnih 33,5 t	ODSTOTKI %	ŠT. TOČK NA 3. PREVERJANJU ZNAJJA (27. 9. 2018) skupaj možnih 33,5 t	ODSTOTKI %	ODSTOTEK IZBOLJŠAVE (1. in 2. preverjanja znanja)	ODSTOTEK IZBOLJŠAVE (1. in 3. preverjanja znanja)
učenec 1B	22,5	67,2	27,0	80,6	20,5	61,2	13,4	-6,0
učenec 2B	20,5	61,2	24,0	71,6	22,0	65,7	10,4	4,5
učenec 3B	16,5	49,3	17,0	50,7	22,0	65,7	1,4	16,4
učenec 4B	12,5	37,3	22,5	67,2	19,5	58,2	29,9	20,9
učenec 5B	16,0	47,8	19,5	58,2	22,5	67,2	10,4	19,4
učenec 6B	19,5	58,2	27,0	80,6	23,0	68,7	22,4	10,5
učenec 7B	26,5	79,1	26,5	79,1	25,5	76,1	0,0	-3,0
učenec 8B	14,0	41,8	16,0	47,8	20,5	61,2	6,0	19,4

učenec 9B	18,5	55,2	17,5	52,2	19,0	56,7	-3,0	1,5
učenec 10B	25,5	76,1	30,5	91,0	28,0	83,6	14,9	7,5
učenec 11B	24,0	71,6	24,5	73,1	25,5	76,1	1,5	4,5
učenec 12B	19,5	58,2	18,0	53,7	21,5	64,2	-4,5	6,0
učenec 13B	21,0	62,7	31,5	94,0	30,0	89,6	31,3	26,9
učenec 14B	26,0	77,6	29,5	88,1	29,5	88,1	10,5	10,5
učenec 15B	17,0	50,7	18,5	55,2	18,0	53,7	4,5	3,0
učenec 16B	24,5	73,1	30,5	91,0	22,5	67,2	17,9	-5,9
učenec 17B	21,5	64,2	22,5	67,2	27,0	80,6	3,0	16,4
učenec 18B	23,5	70,1	25,0	74,6	23,0	68,7	4,5	-1,4
učenec 19B	19,0	56,7	19,0	56,7	21,0	62,7	0,0	6,0
učenec 20B	15,5	46,3	15,5	46,3	/	/	0,0	/
učenec 21B	7,5	22,4	20,5	61,2	/	/	38,8	/
učenec 22B	23,0	68,7	24,0	71,6	21,0	62,7	2,9	-3,6
učenec 23B	11,5	34,3	14,0	41,8	16,5	49,3	7,5	15,0
učenec 24B	20,5	61,2	23,0	68,7	24,0	71,6	7,5	10,4
učenec 25B	23,0	68,7	24,5	73,1	19,0	56,7	4,4	-12,0
SKUPNO POVPREČJE TOČK/ODSTOTKOV	19,6 t	58,4 %	22,7 t	67,8 %	22,7 t	67,6 %	9,4 %	7,3 %

Preglednica 18: Primerjava rezultatov 1., 2. in 3. preverjanja znanja kontrolne skupine

OPOMBA: S sivo barvo so označeni priseljenci učenci.

11.25 PRILOGA 25: Primerjava rezultatov 1., 2. in 3. preverjanja znanja priseljenih učencev eksperimentalne in kontrolne skupine

UČENEC	ŠT. TOČK NA 1. PREVERJANJU ZNANJA (14. 5. 2018) skupaj možnih 33,5 t	ODSTOTKI %	ŠT. TOČK NA 2. PREVERJANJU ZNANJA (28. 5. 2018) skupaj možnih 33,5 t	ODSTOTKI %	ŠT. TOČK NA 3. PREVERJANJU ZNANJA (27. 9. 2018) skupaj možnih 33,5 t	ODSTOTKI %	ODSTOTEK IZBOLJŠAVE (1. in 2. preverjanja znanja)	ODSTOTEK IZBOLJŠAVE (1. in 3. preverjanja znanja)
učenec 1A	17,5	52,2	24,0	71,6	22,5	67,2	19,7	15,0
učenec 2A	13,5	40,3	17,5	52,2	/	/	11,9	/
učenec 3A	28,0	83,6	28,5	85,1	28,5	85,1	1,5	1,5
učenec 5A	13,0	38,8	15,0	44,8	/	/	6,0	/
učenec 9A	17,5	52,2	/	/	23,5	70,1	/	17,9
učenec 14A	15,0	44,8	15,0	44,8	17,5	52,2	0,0	7,4
učenec 15A	19,5	58,2	23,5	70,1	26,5	79,1	11,9	20,9
učenec 19A	25,5	76,1	26,5	79,1	26,5	79,1	3,0	3,0
učenec 20A	21,5	64,2	24,0	71,6	24,5	73,1	7,4	8,9
učenec 22A	21,0	62,7	24,0	71,6	24,0	71,6	8,9	8,9
učenec 23A	23,5	70,1	24,0	71,6	23,0	68,7	1,5	-1,4
učenec 24A	24,0	71,6	25,5	76,1	25,5	76,1	4,5	4,5
učenec 25A	21,5	64,2	26,5	79,1	23,5	70,1	14,9	5,9
SKUPNO POVPREČJE TOČK/ODSTOTKOV	20,1 t	59,9 %	22,8 t	68,1 %	24,1 t	72,0 %	7,6 %	8,4 %

Preglednica 19: Primerjava rezultatov 1., 2. in 3. preverjanja znanja priseljenih učencev eksperimentalne skupine

OPOMBA: S sivo barvo so označeni priseljenci 1. generacije, neoznačeni pa so priseljeni učenci 2. generacije.

UČENEC	ŠT. TOČK NA 1. PREVERJANJU ZNANJA (14. 5. 2018) skupaj možnih 33,5 t	ODSTOTKI %	ŠT. TOČK NA 2. PREVERJANJU ZNANJA (28. 5. 2018) skupaj možnih 33,5 t	ODSTOTKI %	ŠT. TOČK NA 3. PREVERJANJU ZNANJA (27. 9. 2018) skupaj možnih 33,5 t	ODSTOTKI %	ODSTOTEK IZBOLJŠAVE (1. in 2. preverjanja znanja)	ODSTOTEK IZBOLJŠAVE (1. in 3. preverjanja znanja)
učenec 1B	22,5	67,2	27,0	80,6	20,5	61,2	13,6	-6,0
učenec 3B	16,5	49,3	17,0	50,7	22,0	65,7	1,4	16,4
učenec 4B	12,5	37,3	22,5	67,2	19,5	58,2	29,9	20,9
učenec 7B	26,5	79,1	26,5	79,1	25,5	76,1	0,0	-3,0
učenec 9B	18,5	55,2	17,5	52,2	19,0	56,7	-3,0	1,5
učenec 11B	24,0	71,6	24,5	73,1	25,5	76,1	1,5	4,5
učenec 12B	19,5	58,2	18,0	53,7	21,5	64,2	-4,5	6,0
učenec 15B	17,0	50,7	18,5	55,2	18,0	53,7	4,5	3,0
učenec 16B	24,5	74,2	30,5	92,4	22,5	68,2	18,2	-6,0
učenec 20B	15,5	46,3	15,5	46,3	/	/	0,0	/
učenec 21B	7,5	22,4	20,5	61,2	/	/	38,8	/
učenec 24B	20,5	61,2	23,0	68,7	24,0	71,6	7,5	10,4
učenec 25B	23,0	68,7	24,5	73,1	19,0	56,7	4,4	-12,0
SKUPNO POVPREČJE TOČK	19,1 t	57,0 %	22,0t	65,7 %	21,5 t	64,4 %	8,6 %	3,2 %

Preglednica 20: Primerjava rezultatov 1., 2. in 3. preverjanja znanja priseljenih učencev kontrolne skupine

OPOMBA: S sivo barvo so označeni priseljenci 1. generacije, neoznačeni pa so priseljeni učenci 2. generacije.

11.26 PRILOGA 26: Opazovalni list

DATUM OPAZOVANJA: _____

RAZRED: 4. A 4. B

POUČEVANJE: a) jezikovni pouk

b) jezikovni pouk z ustvarjalnim gibom

c) književni pouk

č) književni pouk z ustvarjalnim gibom

ODZIVI UČENCEV (najino mnenje glede na njihove odzive)	
1. Kako se odzivajo učenci? 2. Ali kateri izmed učencev izstopa (glede na počutje)? 3. Ali se vsi učenci počutijo sprejete? <i>(To posnameva z diktafonom, saj bo tako bolj objektivno).</i> 4. Na kateri način učenci pokažejo svoje(ne)zadovoljstvo? <ul style="list-style-type: none">• gib• besede (medmeti)• mimika obraza• smeh, sproščenost	
SODELOVANJE UČENCEV PRI POUKU	
Ali sodelujejo vsi učenci pri dejavnosti z gibom/brez giba? Ali so učenci aktivni pri celotnem pouku? Ali si učenci med seboj pomagajo? Kako se odzivajo priseljeni učenci? Pri katerih dejavnostih sodelujejo bolj?	
VRSTNIŠKO SODELOVANJE	
Ali se učenci med seboj povezujejo? Ali se priseljeni učenci povezujejo zgolj z drugimi priseljenimi učenci ali tudi z nepriseljenimi?	
DRUGO	